

Oplegvel Informatienota

Portefeuille mr. B. B. Schneiders
Auteur dhr. W. Molenaar
Telefoon 5113895 E-mail: w.molenaar@haarlem.nl
CS/OenS Reg.nr. 2009/117849
Te kopiëren: A
B & W-vergadering van 7 juli 2009

Onderwerp
Omnibusenquête 2008

DOEL: Informeren

Elk jaar wordt onder meer dan 2000 inwoners de Omnibusenquête gehouden. Daarin vraagt de gemeente over een breed scala aan onderwerpen naar de mening van een representatief deel van de Haarlemse bevolking.

De uitkomst van de enquête wordt gepubliceerd in een boekwerk, met daarin ook een samenvatting van de belangrijkste resultaten.

De commissie Bestuur ontvangt de enquête opdat zij deze kan gebruiken bij de beoordeling van beleidsvoornemens en de uitvoering daarvan door het college.

B&W

1. Het college neemt kennis van de Omnibusenquête 2008.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
3. De betrokkenen worden geïnformeerd via de Stadskrant en via publicatie op de gemeentelijke website.
4. Het college informeert de commissie Bestuur over dit onderwerp.

INFORMATIENOTA

Onderwerp: Omnibusenquête 2008

Inleiding

Jaarlijks houdt Onderzoek en Statistiek een Omnibusenquête. Dit rapport betreft het onderzoek dat in december 2008 is gehouden. Door problemen in de verwerking van de gegevens is de oplevering vertraagd. De volgende editie, de Omnibus 2009, zal in het eerste kwartaal van 2010 verschijnen.

Ook dit jaar hebben veel afdelingen met onderwerpen in de Omnibus geparticipeerd. Rode draad door de vragen zijn onderwerpen uit de Programmabegroting waarin maatschappelijke effecten van beleid worden gemeten.

De Omnibus 2008 is alweer de 16de editie. Iets meer dan 1900 van de 5500 verspreide enquêtes kwamen ingevuld terug. Dit betekent een respons van 35%, een normale respons voor een schriftelijke enquête

Kernboodschap

Uit deze Omnibus komen veel positieve ontwikkelingen naar voren. Haarlemmers zijn bijvoorbeeld meer tevreden over het onderhoud aan het groen dan in 2007. Ook de intensieve inzet op het wegwerken van achterstallig onderhoud wordt door bijna de helft van de respondenten opgemerkt. Aan de andere kant gaf 46% van de Omnibusdeelnemers aan dat zij last hebben gehad van bouwwerkzaamheden. Dat is vervelend, maar aan de andere kant zegt het iets over de ontwikkeling van de stad; die is in volle gang.

Consequenties

De uitkomsten van de Omnibus geven het bestuur handvatten om de uitvoering van beleid verder te verbeteren en te meten of prestaties leiden tot de gewenste effecten.

Vervolg

Binnen de organisatie zal voortaan structureel aandacht worden gevraagd voor de implementatie van de onderzoeksresultaten.

Bijlagen

Rapport Omnibus 2008

Omnibusonderzoek

Gemeente Haarlem 2008

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Samenvatting.	9
1 Stadskrant	23
1.1 Inleiding.	23
1.2 Bezorging	23
1.3 Leesfrequentie	24
1.4 Waardering	25
2 Internet	27
2.1 Inleiding	27
2.2 Internetgebruik	27
2.3 De website van de gemeente Haarlem	29
2.4 Informatie op www.haarlem.nl	30
2.5 Voldoende informatie	31
3 Het Gemeentebestuur..	33
3.1 Inleiding.	33
3.2 Onderwerpen in de gemeentepolitiek.	33
3.3 Betreft gemeente inwoners voldoende bij onderwerpen?.	35
3.4 Het college van Burgemeester en Wethouders.	36
3.5 Vertrouwen in overheidsorganisaties.	38
4 De Gemeenteraad.	41
4.1 Inleiding	41
4.2 Volgen ontwikkelingen in de raad.	41
4.3 Kennis van de raad.	42
5 Wijkraden	45
5.1 Inleiding.	45
5.2 Belang van de wijkraden	45
5.3 Invloed van de wijkraden	46
5.4 Bezoek wijkraadvergadering.	47
5.5 Wijkraad en gemeente	49
6 Onderhoud	53
6.1 Inleiding	53
6.2 Onderhoud aan openbare ruimte in de wijk	53
6.3 Ontevreden over onderhoud wijk.	55
6.4 Inlopen achterstallig onderhoud	57
6.5 Huishoudelijk afval.	58
7 Verkeer en vervoer	61
7.1 Inleiding	61
7.2 Waardering verkeersaspecten.	61
7.3 Parkeergelegenheid in de eigen buurt.	63
8 Wijkcontracten	67
8.1 Inleiding	67
8.2 Wijkcontract afgesloten?	67
8.3 Beter woon- en leefklimaat door wijkcontract	69

9 Sport	71
9.1 Inleiding	71
9.2 Sportdeelname	71
9.3 Beoefende sporten	72
9.4 Organisatievorm sport	74
9.5 Waardering Haarlemse sportvoorzieningen	75
10 Monumenten	77
10.1 Inleiding	77
10.2 Belang monumenten voor Haarlem	77
11 Winkels en Woon- Werkverkeer	81
11.1 Inleiding	81
11.2 Winkelaanbod	81
11.3 Waar werkt de Haarlemmer?	82
11.4 Vervoer naar het werk	83
12 Cultuur	85
12.1 Inleiding	85
12.2 Bezoek aan culturele instellingen	85
12.3 Bezoek aan evenementen en festivals	87
12.4 Mening over waarde en overlast van evenementen	90
12.5 Waardering cultureel aanbod	91
13 Welzijn	93
13.1 Inleiding	93
13.2 Het eigen welzijn	93
13.3 Inkomensondersteuning	94
13.4 Bekendheid ondersteunende maatregelen	94
13.5 Gebruik van de regelingen	95
14 Milieu	97
14.1 Inleiding	97
14.2 Geluidsoverlast	97
14.3 Luchtverontreiniging	99
14.4 Kwaliteit van de openbare ruimte	99
14.5 Milieu-initiatieven	100
14.6 Zorgen om het milieu	101
15 Overlast en Veiligheid	103
15.1 Inleiding	103
15.2 Problemen in de wijk	103
15.3 Onveiligheid 's avonds op straat	106
16 Mantelzorg en Loket Haarlem	109
16.1 Inleiding	109
16.2 Mantelzorg	109
16.3 Loket Haarlem	110
16.4 Contact met Loket Haarlem	111
16.5 Onveiligheid 's avonds op straat	113
17 Haarlem als multiculturele stad	115
17.1 Inleiding	115
17.2 Etnische groep waartoe men zichzelf rekent	115
17.3 Samenleven met andere culturen	115
17.4 Vrienden uit andere etnische groep	117
17.5 Contacten buiten vriendenkring	120

18 Prettig in Haarlem en de toekomst van Haarlem	123
18.1 Inleiding.	123
18.2 Wat is het prettigst aan Haarlem?	123
18.3 Prettig aan Haarlem voor groepen uit de bevolking.	124
18.4 De toekomst van Haarlem	126
19 Bouwwerkzaamheden	129
19.1 Inleiding.	129
19.2 Bouwoverlast	129
19.3 Oorzaken overlast.	130
19.4 Informatie over bouwwerkzaamheden	131
19.5 Veroorzaker overlast aangesproken?.	132
20 Bezoek aan Amsterdam	135
20.1 Inleiding.	135
20.2 Bezoekredenen.	135
20.3 Vervoer naar Amsterdam	136
21 Speelruimte voor kinderen	137
21.1 Inleiding.	137
21.2 Speciale speelplaatsen	137
21.3 Spelen in de openbare ruimte	139
22 (Digitale) Wijkkrant Haarlem-Oost	141
22.1 Inleiding.	141
22.2 Informatiebronnen over buurt en woonomgeving	141
22.3 Bekendheid Wijkkrant Haarlem-Oost.	142
22.4 Bezorging Wijkkrant	142
22.5 Stellingen over de Wijkkrant	143

Bijlagen

- I Vragenlijst
- II Indicatoren programmabegroting 2008-2012
- III Kaart Haarlem met indeling naar stadsdeel

Inleiding

ACHTERGROND EN DOEL

Het gemeentebestuur van Haarlem liet van eind november tot half december 2008 voor de zestiende keer een Omnibusonderzoek uitvoeren. Evenals in voorgaande jaren was de uitvoering in handen van het bureau Onderzoek en Statistiek van de gemeente Haarlem, O^{en}S Haarlem. Aan deze editie van de Omnibus hebben 1900 Haarlemmers deelgenomen.

De resultaten uit het Omnibusonderzoek geven de gemeente inzicht in de mening van de bevolking over bepaalde aspecten van het leefklimaat in de gemeente en over het gemeentelijk beleid. Ook wordt duidelijk hoe Haarlemmers denken over de gemeentelijke beleidsvoornemens en de wijze waarop de gemeente haar taken uitvoert en met burgers communiceert.

Kenmerkend voor een Omnibusonderzoek is dat er meerdere uiteenlopende thema's aan de orde komen. Het is daarom bij uitstek een geschikt onderzoeksinstrument voor een organisatie met een breed werkterrein, zoals een gemeente.

Dankzij de Omnibusenquête kan de gemeente wensen en behoeften van de Haarlemse bevolking betrekken bij het vormgeven en uitvoeren van het beleid. Door vragen over een aantal onderwerpen te herhalen gebruikt Haarlem de Omnibus tevens als instrument voor effectmeting. In veel hoofdstukken keren dan ook vragen uit vorige edities terug.

De vragen in de Omnibus sluiten voor het tweede jaar op rij nauw aan bij het programma van het College van Burgemeester en Wethouders. In haar programmabegroting geeft het College per beleidsveld aan wat de gemeente hoopt te bereiken en hoe men dit wil doen. Hiertoe zijn doelen en maatschappelijke effecten met bijbehorende indicatoren vastgesteld. Deze indicatoren zijn gedeeltelijk gebaseerd op de uitkomsten van de Omnibus. Het gebruik van de Omnibusresultaten voor de programmabegroting is ook de reden dat de enquête met ingang van 2007 niet meer in het voorjaar plaatsvindt, maar in het najaar/de winter. Herhaling van de vragen over de indicatoren gebeurt jaarlijks om te zien of het gemeentelijk beleid de uitkomsten beïnvloedt. Bijlage II bevat een overzicht van de scores op de gemeten indicatoren.

Behalve de onderwerpen voor de programmabegroting bevatte de Omnibus ook nog vragen over andere onderwerpen, zoals de wijkraden, de mogelijke overlast van bouwwerkzaamheden en het bezoek van Haarlemmers aan de diverse evenementen, podia, culturele instellingen en festivals.

METHODE

Het voor u liggende rapport is gebaseerd op een schriftelijke enquête. Het Omnibusonderzoek vond plaats onder de Haarlemse bevolking van 15 jaar en ouder. O^{en}S Haarlem heeft hiervoor een steekproef van 5500 personen getrokken uit het bevolkingsregister. De steekproeftrekking gebeurde per stadsdeel en vervolgens willekeurig. Het gemeentebestuur heeft de vragenlijst officieel vastgesteld. De vragenlijst zit als bijlage I in dit rapport.

RESPONS

O^{en}S Haarlem heeft de vragenlijst in de laatste week van november met de post laten verspreiden. In de week daarvoor ontvingen de leden van de steekproef een brief vanuit het College van Burgemeester en Wethouders om ze op de komende enquête te attenderen. De potentiële respondenten kregen ongeveer drie weken de tijd om te reageren.

Deelnemers retourneerden de ingevulde vragenlijsten gratis in een bijgeleverde antwoordenvolp. Om de respons te stimuleren was aan de enquête een verloting verbonden.

Iets meer dan 1900 van de 5500 verspreide enquêtes kwamen ingevuld terug. Dit betekent een respons van 35%, wat lager was dan in voorgaande jaren.

REPRESENTATIVITEIT

Om betrouwbare uitspraken voor de hele Haarlemse bevolking en brede subgroepen daaruit te kunnen doen, moet de respons in een aantal opzichten een goede afspiegeling van de gehele Haarlemse bevolking vormen. OenS Haarlem heeft dit gecontroleerd op basis van de variabelen geslacht, leeftijd en stadsdeel.

De respons wijkt voor bepaalde groepen, gebaseerd op combinaties van stadsdeel, leeftijdscategorie en geslacht, af van de samenstelling van de werkelijke bevolking. Door weging van deze combinaties is ervoor gezorgd dat de enquête-uitkomsten representatief zijn voor de stad Haarlem. Dit betekent dat de antwoorden van groepen die zijn ondervertegenwoordigd wat zwaarder meetellen en dat voor de antwoorden van de groepen die zijn oververtegenwoordigd het omgekeerde geldt.

Dit rapport bevat net als voorgaande edities uitspraken per stadsdeel. Hiervoor heeft binnen ieder stadsdeel weging plaatsgevonden op basis van combinaties van geslacht en leeftijd.

Wanneer de rapportage over een verschil spreekt dan gaat het om een verschil dat voor 95% betrouwbaarheid is getoetst. Het gaat dan om verschillen in standpunt van verschillende subgroepen uit de bevolking, bijvoorbeeld tussen lager en hoger opgeleiden, scores van subgroepen ten opzichte van het gemiddelde voor heel Haarlem en verschillen in uitkomsten tussen jaren, bijvoorbeeld tussen 2007 en 2008.

In sommige gevallen spreekt het rapport van indicaties. Dan wijzen de uitkomsten in een bepaalde richting, maar valt dat niet met 95% betrouwbaarheid, te onderbouwen, bijvoorbeeld als de uitkomst op een klein aantal respondenten is gebaseerd.

LEESWIJZER

Na deze inleiding volgt een samenvatting van de Omnibusresultaten. In deze samenvatting staan verwijzingen naar de plaats in het rapport waar de uitgebreide rapportage zich bevindt. Die verwijzingen zien er als volgt uit: (Par. 1.2). In dit specifieke geval gaat het om een verwijzing naar paragraaf 2 van hoofdstuk 1.

Het rapport bestaat uit 22 hoofdstukken. In ieder hoofdstuk staan de reacties op de vragen over een bepaald onderwerp centraal. In sommige hoofdstukken enkele onderwerpen, waarover de enquête maar één of enkele vragen bevatte. De Omnibus rapporteert niet alleen op het niveau van de stad Haarlem. Waar mogelijk en relevant heeft ook analyse plaatsgevonden naar de samenhang tussen de antwoorden en kenmerken als leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en stadsdeel van de Omnibusdeelnemers. Bij sommige factoren, zoals geslacht en leeftijd, spreken de gebruikte categorieën voor zich. Bij andere is een toelichting op z'n plaats:

Opleidingsniveau

Analyse naar opleiding gebeurde aan de hand van drie niveaus:

- lager:
lagere school/ basisschool; lager beroepsonderwijs (LBO; VBO, VMBO etc.);
lager en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (MULO, LAVO, MAVO
etc.)
- middelbaar:
middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en hoger algemeen voortgezet
onderwijs (HAVO, VWO, MMS, HBS, Gymnasium, Atheneum)
- hoger:
hoger beroepsonderwijs; wetenschappelijk onderwijs (Universiteit, TH, TU)

Inkomens

Gevraagd is naar het inkomen van het huishouden waar de geënquêteerde
deel van uitmaakt. De Omnibusdeelnemer hoefde niet z'n exacte inkomen in
te vullen, maar kon het in één van vijf categorieën onderbrengen. Het gaat
om het netto maandinkomen zonder kinderbijslag en vakantiegeld en zonder
het inkomen van eventuele kinderen. De rapportage onderscheidt meestal
drie inkomensniveaus:

- lager: tot €1750,-
- middelbaar: €1750-€3050,-
- hoger: €3050,- en meer

Stadsdelen

De Omnibusrapportage onderscheidt vijf stadsdelen. De stadsdelen vallen
samen met één of meerdere wijken van Haarlem. In bijlage III is een kaartje
met de ligging en de indeling van de stadsdelen opgenomen.

1. Centrum:
 - Wijk 1 Oude Stad
2. Zuidwest:
 - Wijk 2 Spoorbaan Leiden
 - Wijk 4 Haarlemmerhoutkwartier
 - Wijk 8 Duinwijk
3. Oost:
 - Wijk 3 Haarlem-Oost
4. Noord:
 - Wijk 5 Westoever Noorder Buitenspaarne
 - Wijk 6 Ter Kleef en Te Zaanen
 - Wijk 7 Oud Schoten en Spaarndam
5. Schalkwijk:
 - Wijk 9 Schalkwijk

Herkomst

In hoofdstuk 17 – Haarlem als multiculturele stad – is bij de analyses
onderscheid gemaakt naar de herkomst van de respondenten (zoals ze die
zelf ervaren). Dit op basis van de volgende definities van het CBS:

- ***Herkomstgroepering***

Kenmerk dat weergeeft met welk land een persoon een feitelijke
verwantschap heeft, gegeven het geboorteland van de ouders of van
zichzelf. Dit kenmerk maakt in de eerste plaats onderscheid tussen

autochtoon en allochtoon. Ook is er een onderscheid tussen westerse en niet-westerse allochtonen.

- **Niet-westerse allochtoon**

Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Afrika, Latijns-Amerika en Azië (excl. Indonesië en Japan) of Turkije.

- **Westerse allochtoon**

Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Europa (excl. Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan.

- **Autochtoon**

Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren.

Samenvatting

Hoofdstuk 1 STADSKRANT

- *bezorging*
Bij 83% van de respondenten valt de Stadskrant doorgaans iedere week in de bus. Dat wijst op een minder stipte bezorging dan in 2007 toen 87% dit weekblad elke week zei te ontvangen. De daling komt vooral voor rekening van Noord en in mindere mate Schalkwijk (⇒ Par. 1.2).
- *leesfrequentie*
Bijna tweederde van de respondenten die de Stadskrant bezorgd krijgen, neemt het blad meestal helemaal of gedeeltelijk door. Het aandeel lezers veranderde daarmee niet ten opzichte van 2007 en 2004. Het frequente lezerspubliek van de Stadskrant heeft een duidelijk profiel: relatief veel vrouwen, ouderen, lager opgeleiden en respondenten uit Oost (⇒ Par. 1.3).
- *waardering*
Nog meer lezers dan in 2004 en 2007 (nu 80%) menen dat de Stadskrant genoeg informatie geeft over bouwplannen, vergunningen en andere zaken. Verder vindt opnieuw meer dan 90% het weekblad makkelijk leesbaar en herkenbaar en waardeert iets meer dan 80% de overzichtelijkheid. De waardering voor de informatie over de gemeenteraad, vervat in de rubriek 'Raad en Daad', ligt wat op de andere aspecten achter. Naar verhouding veel lezers hebben hier geen mening over. Toch zegt iets meer dan de helft dat de krant duidelijke informatie over de raad bevat (⇒ Par. 1.4).

Hoofdstuk 2 INTERNET

- *internetgebruik*
Het internetgebruik gaat nog steeds omhoog. Anno 2008 surft 84% van de geënquêteerden wel eens op internet. Een jaar eerder gold dat nog voor 80%. Ook dat betekende een stijging tegen opzichte van de meting daarvoor, die van 2004. Vrijwel alle gebruikers surfen thuis over internet. Verder doet bijna de helft dat (ook) op het werk (⇒ Par. 2.2).
- *bezoek aan gemeentelijke website*
Zo'n 63% van de internetgebruikers heeft de website van de gemeente Haarlem, -www.haarlem.nl- wel eens bekeken. Dat is iets lager dan de 66% van 2007. Maar door de groei van het aandeel internetgebruikers, is het bezoek toch niet teruggelopen (⇒ Par. 2.3).
- *www.haarlem.nl vernieuwd*
De gemeente heeft *www.Haarlem.nl* in de loop van 2008 vernieuwd. Bijna tweederde van de bezoekers van de site is daar niet van op de hoogte, tegen 36% wel (⇒ Par. 2.3).
- *gebruiksgemak*
Net als in 2007 vindt zegt iets meer dan 20% makkelijk z'n weg te kunnen vinden op de gemeentelijke webpagina's. Daarnaast gaat het tweederde redelijk goed af (⇒ Par. 2.3).
- *informatie*
De veruit meest genoemde reden om *www.haarlem.nl* te bezoeken zijn de gemeentelijke producten en diensten ('Digitaal Loket'). Driekwart noemde dit als bezoekmotief. Andere redenen boekten een veel lagere score. Zo kwam

evenementen/ toerisme, door 30% genoemd, op de tweede plaats en delen informatie uit de eigen woonwijk en nieuws over bouw- en wegwerkzaamheden met 24% plaats drie.

Driekwart van de bezoekers vindt dat de gemeentelijke website genoeg informatie bevat. Volgens 10% ontbreekt het aan iets (⇒ Par. 2.4 en 2.5).

De vragen over het gebruiksgemak en de informatie *www.haarlem.nl* waren niet aan de vernieuwde site gerelateerd. De reacties van de respondenten konden dus ook over de oude versie gaan.

Hoofdstuk 3 HET GEMEENTEBESTUUR

- *onderwerpen in de gemeentepolitiek*

Bijna driekwart van de respondenten volgt de berichtgeving over de verkeerscirculatie in de binnenstad oppervlakkig of met interesse. Eveneens relatief veel belangstelling is er voor de ontwikkelingen rond de route en de tunnel voor de Zuid-Tangent en het parkeerbeleid van de gemeente.

Tweederde van de ondervraagden informeert zich over deze twee onderwerpen. Verder volgt iets meer dan de helft hoe de gemeente het achterstallig onderhoud in de stad inloopt. De invulling van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning (Wmo) staat het minst in de belangstelling. Namelijk bij niet meer dan vier van de tien ondervraagden (⇒ Par. 3.2).

- *betreft gemeente inwoners voldoende bij onderwerpen?*

Op de vraag of de gemeente de inwoners voldoende betreft bij de onderwerpen uit de gemeentepolitiek, blijft iets meer dan de helft van de ondervraagden het antwoord schuldig. Van de overige respondenten vindt 23% dat de gemeente burgers genoeg bij deze onderwerpen betreft, tegen een iets grotere groep van 26% niet. Deze uitkomsten zijn vergelijkbaar met die uit 2007. Tussen 2006 en 2007 was er nog een flinke stijging van het percentage respondenten met een positieve mening over de manier waarop de gemeente inwoners bij belangrijke zaken betreft (⇒ Par. 3.3).

- *het college van Burgemeester en Wethouders*

De geënquêteerden kregen zes stellingen voorgelegd over het functioneren van het college van Burgemeester en Wethouders van Haarlem. Bij drie stellingen oordelen meer respondenten positief dan negatief over het College. Zo vinden ze vaker wel dan niet dat B&W grote problemen aanpakt, genoeg doet om de burgers te informeren en burgers op de hoogte stelt over onderwerpen in stad en buurt. Andersom is het bij de stelling of de bestuurders zich genoeg in de stad laten zien. En ook vinden Omnibusdeelnemers vaker niet dan wel dat B&W burgers goed betreft bij het voorbereiden en uitvoeren van plannen. De geënquêteerden denken over vijf van de zes bevraagde aspecten gunstiger dan in 2007 (⇒ Par. 3.4).

- *vertrouwen in overheidsorganisaties*

Van negen overheidsinstanties boezemt de Brandweer het meeste vertrouwen in. Vrijwel alle respondenten hebben onbeperkt, veel of enig vertrouwen in deze instelling. De politie, waar negen van de tien ondervraagden vertrouwen in hebben, komt op plaats twee. Verder heeft 85% van de ondervraagden minimaal enig vertrouwen in de gemeenteraad van Haarlem en het college van B&W van Haarlem. Men heeft vooral enig vertrouwen in deze Haarlemse instanties. De Provincie Noord-Holland en ambtelijke organisatie van de gemeente Haarlem scoren met iets meer dan 70% het laagst.

Zeven van de negen instanties doen het beter dan in 2007. Dat geldt bijvoorbeeld voor de gemeenteraad, college van B&W en ambtelijke organisatie van Haarlem. De Provincie Noord-Holland is de enige daler van

de negen. Het vertrouwen in verschillende overheidsorganen nam ook tussen 2005 en 2007 al toe (⇒ Par. 3.5).

Hoofdstuk 4 DE GEMEENTERAAD

- *volgen ontwikkelingen in de raad*

De belangstelling voor wat zich in de gemeenteraad afspeelt loopt verder terug. In het verkiezingsjaar 2006 informeerde tweederde van de Omnibusdeelnemers zich af en toe of vaker over de ontwikkelingen in de raad. Een jaar later zakte dat al naar 57% en in 2008 volgde een verdere daling tot de helft. Het percentage frequente volgers halveerde in twee jaar tijd van 14% naar 7% (⇒ Par. 4.2).

- *uitspraken gemeenteraad*

Een ruime meerderheid van de geënquêteerden, namelijk 82%, weet dat het een taak van de gemeenteraad is om het college van Burgemeester en Wethouders te controleren. Het percentage respondenten dat van deze controletaak weet heeft, nam in vergelijking met een jaar eerder toe. Eveneens omhoog ging het aandeel dat ervan op de hoogte is dat de raadsvergaderingen openbaar zijn. Zes van de tien geënquêteerden zijn hier anno 2008 mee bekend.

Sinds het voorjaar van 2008 kunnen inwoners van Haarlem de raadsvergaderingen live volgen via www.haarlem.nl, de website van de gemeente. Eind 2008 was een derde van de respondenten hiervan op de hoogte (⇒ Par. 4.3).

Hoofdstuk 5 WIJKRADEN

- *belang van wijkraden*

Een duidelijke meerderheid van 78% van de ondervraagden vindt het belangrijk dat in zijn wijk een wijkraad actief is. Dit percentage verschilt nauwelijks met de vorige meting in 2004. In Oost hechten respondenten een bovengemiddeld belang aan de wijkraad. Noord zit juist onder het gemiddelde (⇒ Par. 5.2).

- *invloed van de wijkraden*

Meer dan de helft van de geënquêteerden (58%) is van mening dat de wijkraad invloed heeft op wat er in hun wijk gebeurt. Ondervraagden uit het Centrum, Zuid/West en Oost schatten de invloed hoger in dan die uit Noord (⇒ Par. 5.3).

- *bezoek wijkraadvergadering*

22% van de Omnibusdeelnemers bezoekt wel eens een vergadering van de wijkraad: 3% is (bijna) ieder keer van de partij en 19% soms. In Zuid/West is de belangstelling groter dan gemiddeld en in Schalkwijk is het juist andersom.

Driekwart van degenen die een vergadering bezoeken doen dan vanwege een speciaal onderwerp dat op de agenda staat. Verder wil bijna de helft van de bezoekers graag weten wat zich in het algemeen in de wijk afspeelt en denkt een derde zo invloed te kunnen uitoefenen op hetgeen in de wijk gebeurt.

De helft van de respondenten die nooit een wijkraadvergadering bezoeken wijt dat aan tijdgebrek. En verder vindt ruim een kwart dat het allemaal toch wel goed gaat in de wijk (⇒ Par. 5.4).

- *communicatie wijkraad met gemeente*
Iets meer dan de helft van de respondenten denkt dat de wijkraad de mening van de bewoners (zeer) goed overbrengt naar de gemeente. Ontevreden daarover toont zich een veel kleinere groep van 4%. De Omnibusdeelnemers beoordelen de communicatie van de wijkraden met de gemeente gunstiger dan elf jaar geleden. In 1997 vond 43% dat de wijkraad de standpunten van de bewoners (zeer) goed aan de gemeent overbracht (⇒ Par. 5.5)
- *invloed wijkraad*
Nog geen 10% van de enquêtedeelnemers vindt dat de gemeente voldoende rekening houdt met de adviezen van de wijkraad. Bijna twee keer zoveel respondenten vinden dat de gemeente dat juist niet doet. Vrijwel de helft denkt dat de gemeente de adviezen soms wel laat meewegen en soms niet (⇒ Par. 5.5).
- *wijkkrant*
De meeste enquêtedeelnemers, namelijk 86%, lezen de wijkkrant wel eens. In 1997 kwam een vergelijkbare score uit de bus (⇒ Par. 5.5).

Hoofdstuk 6 ONDERHOUD

- *onderhoudsaspecten*
Over zeven vormen van onderhoud aan de openbare ruimte in de eigen wijk toont meer dan de helft van de respondenten zich tevreden of redelijk tevreden. Het meest content zijn ze over het onderhoud aan de openbare verlichting. Negen van de tien ondervraagden zijn daar op z'n minst redelijk tevreden over. Verder is minstens driekwart tevreden of redelijk tevreden met het onderhoud aan riolering, groen, speelterreinen en straatreiniging.

Bewoners van de vijf stadsdelen verschillen soms in hun mening over het onderhoud aan de openbare ruimte. Het onderhoud van de bestrating komt in alle staddelen behalve het Centrum het minst goed uit de bus. In de binnenstad geldt dat voor het onderhoud aan de speelterreinen.

De vraag over het onderhoud van de openbare ruimte liep ook in 2007 mee in de Omnibus. Toen mochten de enquêtedeelnemers op vier soorten onderhoud reageren: de straatreiniging en het onderhoud aan groen, speelterreinen bestrating. Alle vier vormen van onderhoud krijgen meer waardering dan een jaar eerder (⇒ Par. 6.2 en 6.3).
- *achterstallig onderhoud*
Het inlopen van achterstallig onderhoud behoort tot de speerpunten van het gemeentelijk beleid. Iets minder dan de helft van de ondervraagden merkt deze intensievere aanpak al op. Het percentage geënquêteerden dat de verhoogde onderhoudsactiviteiten van de gemeente in z'n buurt waarneemt, komt in het Centrum, en Schalkwijk boven het gemiddelde uit en zit daar in Noord en Oost duidelijk onder (⇒ Par. 6.4).
- *huishoudelijk afval*
Een grote meerderheid van de respondenten (80%) toont zich (zeer) tevreden over de mogelijkheden om zich van gewoon huishoudelijk afval te ontdoen. In alle vijf stadsdelen zegt ruimschoots het merendeel van de ondervraagden (zeer) content te zijn. Bovengemiddeld tevreden zijn Schalkwijkers. respondenten blijft daar in het Centrum met 71% bij achter (⇒ Par. 6.5).

- *grof afval*
Driekwart van de geënquêteerden spreekt z'n tevredenheid uit over de mogelijkheden om zich van grof afval te ontdoen. Het stedelijk gemiddelde veranderde tussen 2007 en 2008 niet (⇒ Par. 6.5).

Hoofdstuk 7 VERKEER EN VERVOER

- *waardering verkeersaspecten*
De deelnemers aan de Omnibus mochten zeven aspecten van de verkeerssituatie in Haarlem met een rapportcijfer beoordelen. De waardering voor al deze aspecten valt gunstiger uit dan een jaar eerder. Anno 2008 haalt alleen de parkeergelegenheid in de binnenstad met een 5,4 gemiddeld nog een onvoldoende. Drie elementen die in 2007 nog onder de 5,5-grens zaten, komen daar nu bovenuit: de autobereikbaarheid van de stad (5,6), de verkeersdoorstroming door de stad (5,5) en de bereikbaarheid van de binnenstad (5,8).

De voetgangersvoorzieningen scoren net als in de vorige Omnibus het hoogst: 7,1. De bereikbaarheid van de stad (6,9) en de verkeersveiligheid van de stad (6,4) volgen op de tweede en derde plaats (⇒ Par. 7.2).

- *parkeergelegenheid in de eigen buurt*
Iets meer dan de helft van de geënquêteerden vindt dat z'n eigen woonbuurt (ruim) voldoende parkeergelegenheid biedt. Het resultaat in 2007 was vergelijkbaar. Maar in 2005 oogstten de parkeermogelijkheden nog wel iets meer waardering dan drie jaar later. Omnibusdeelnemers uit het Centrum waarden de parkeermogelijkheden duidelijk minder gunstig dan respondenten uit alle andere stadsdelen. Uitschieter naar boven is Schalkwijk (⇒ Par. 7.3).

Hoofdstuk 8 WIJKCONTRACTEN

- *bekendheid contracten*
De gemeente Haarlem sloot in 2007 wijkcontracten in vijf buurten of combinaties van (delen van) buurten. In 2008 volgden er nog vier gebieden waar de gemeenten met de bewoners en de maatschappelijke organisaties wijkcontracten sloot: twee buurten net voor de verspreiding van de Omnibusvragenlijst en twee buurten tijdens de enquête.

Van alle Omnibusdeelnemers denkt 8% dat de gemeente met z'n buurt zo'n wijkcontract heeft afgesloten. Zeker weten dat dit niet is gebeurd, doet 5% van de ondervraagden. Het overgrote deel van de respondenten, namelijk 87%, weet niet of zijn wijk nu wel een wijkcontract heeft of juist niet. Kanttekening hierbij is dat de publiciteit rond de wijkaanpak vooral inspeelt op het motto *Haarlem daar teken ik voor!* en de wijkcontracten minder vaak en ook minder expliciet noemt. Dit zou kunnen verklaren waarom relatief veel geënquêteerden niet van de contracten zeggen te weten.

In buurten waar voor de start van de enquête al een wijkcontract van kracht was, wist een kwart van de respondenten hiervan. Maar wist driekwart niet of zij in buurt een contract had of niet (⇒ Par. 8.2).

- *effect wijkcontract*
Respondenten uit de buurten met een wijkcontract die daar bovendien van op de hoogte waren, mochten zich ook uitspreken over de effecten van het wijkcontract. Meer dan de helft van hen (55%) verwacht dat de contracten bijdragen aan beter woon- en leefklimaat in de buurt. Een duidelijk kleiner

deel van de geënquêteerden denkt dat het contract geen positieve werking zal hebben (⇒ Par. 8.3).

Hoofdstuk 9 SPORT

- *sportdeelname*

In 2008 beschouwt 56% van de respondenten zichzelf als een regelmatige sporter: een even groot percentage als in 2007. In 1995 zag nog maar 44% zich als een regelmatige sporter. Het aandeel sporters is dus duidelijk hoger dan dertien jaar geleden (⇒ Par. 9.2).

- *beoefende sporten*

Evenals in voorgaande jaren is fitness de meest beoefende sport: ruim twee op de tien Haarlemmers werkt zo aan zijn conditie. Daarnaast doet één op de tien aan hardlopen/joggen en aan toerfietsen/ wielrennen. Eveneens in de top-vijf staan wandelen (8%) en tennis (7%).

Voor drie van de vijf meest beoefende sporten lijkt zich tussen 2007 en 2008 een lichte toename te hebben voorgedaan: fitness, fietsen en tennis. Hetzelfde geldt voor 'kleinere' sporten als gymnastiek/ turnen en yoga (⇒ Par. 9.3).

- *organisatievorm beoefende sporten*

Bij de eerste sport van de respondent komt sporten in verenigingsverband weer op de eerste plaats: 31% van de sporters beoefent zijn belangrijkste sport via een club. In 2007 was de sportvereniging voor het eerst in vijftien jaar Omnibusonderzoek niet het belangrijkste organisatieverband. Individueel sporten kwam toen op nummer één. De sportschool komt met een kwart op plaats drie. Bij de op één na belangrijkste sport staat het individueel sporten duidelijk op de eerste plaats. Meer dan de helft van de sporters beoefent zijn tweede sport individueel. De sportvereniging (door 18% genoemd) en de sportschool, (13%) volgen ruim daarachter (⇒ Par. 9.4).

- *waardering Haarlemse sportvoorzieningen*

De sporters mochten de sportvoorzieningen in Haarlem met een rapportcijfer waarderen. Bijna zeven van de tien ondervraagden geven een zeven of een acht. De gemiddelde score is een 7,2, hetgeen vergelijkbaar is met de 7,3 van een jaar eerder (⇒ Par. 9.5).

Hoofdstuk 10 MONUMENTEN

- *Haarlem Monumentaal 2009*

Het initiatief om 2009 tot monumentenjaar uit te roepen krijgt brede steun van de Omnibusdeelnemers. Ruim acht van de tien geënquêteerden vinden het belangrijk dat de gemeente via *Haarlem Monumentaal 2009* een jaar lang extra aandacht voor de monumenten vraagt (⇒ Par. 10.2).

- *meer gemeentelijke monumenten*

De gemeente wil in de periode 2009–2011 nog eens 2100 panden als gemeentelijk monument aanwijzen. Het gros van de ondervraagden, namelijk 80%, vindt het (zeer) belangrijk dat de gemeente deze gebouwen zo gaat beschermen. Dit initiatief brede steun uit allerlei groepen in de Haarlems bevolking. Bovengemiddeld enthousiast zijn bijvoorbeeld bewoners van de stadsdelen Centrum en Zuid/West waar zich een groot deel van de Haarlemse monumenten bevindt (⇒ Par. 10.2).

- *belang van monumenten*

Een ruime meerderheid van de ondervraagden vindt het monumentale

karakter van Haarlem belangrijk. Zo vindt 95% dat (zeer) belangrijk voor toerisme en werkgelegenheid en is het volgens 84% (zeer) belangrijk voor Haarlem als Winkelstad. Driekwart denkt dat de monumenten van (groot) belang zijn voor het woonklimaat in de stad (⇒ Par. 10.2).

Hoofdstuk 11 WINKELS EN WOON WERK-VERKEER

- *winkelaanbod*

De geënquêteerden oordelen gunstig over het winkelaanbod in Haarlem. Gemiddeld waarden ze dat met een 8. Dat is tevens het meest toegekende cijfer, namelijk door vier van de tien respondenten. Niet meer dan 4% vindt de winkelmogelijkheden in de stad onvoldoende (⇒ Par. 11.2).

- *waar werkt de Haarlemmer?*

Van de respondenten met betaald werk is 43% in Haarlem zelf actief. Het aandeel dat in Haarlem werkt blijft vrijwel gelijk ten opzichte van 2007. Daarvoor deed zich een gestadige teruggang voor. In 1997 was iets meer dan de helft in de stad zelf actief. Een duidelijke toename deed zich voor bij Amsterdam. Werkte in 1997 nog maar 14% van de Omnibusdeelnemers in de hoofdstad, anno 2008 geldt dat voor 23%. Ook tussen 2007 en 2008 was er een toename. Verder werkt 11% in de Haarlemmermeer (inclusief Schiphol); een percentage dat al sinds 2002 min of meer constant blijft (⇒ Par. 11.3).

- *vervoer naar het werk*

De auto is nog steeds het favoriete vervoermiddel om naar het werk te gaan. Niettemin liep het aandeel dat alleen of met anderen naar het werk rijdt terug van 45% in 2006 naar 40% in 2008. Het aandeel treinreizigers in het woon/werkverkeer groeide van 10% in 2002 tot 16% in 2008. Binnen Haarlem is de fiets het meest gebruikte vervoermiddel om op het werk te komen. Op weg naar Amsterdam klopt de trein de auto nipt. En voor de Haarlemmermeer is de auto het meest gekozen vervoermiddel, al reist inmiddels 20% met de Zuid-Tangent (⇒ Par. 11.4).

Hoofdstuk 12 CULTUUR

- *bezoek culturele instellingen*

De ondervraagden mochten van twaalf Haarlemse culturele instellingen en podia aangeven of en hoe vaak ze die in de voorliggende twaalf maanden hebben bezocht. De twee Haarlemse bioscopen –Brinkmann en Cinema Palace– trekken samen het hoogste percentage bezoekers. Zes van de tien ondervraagden pikten er een bioscoopje. Op een gedeelte tweede plaats staan de Stadsbibliotheek en de Philharmonie. De helft van de ondervraagden kwam wel eens in deze beide instellingen. Vervolgens komen vier instellingen die wat bezoekerspercentage betreft dicht bij elkaar zitten: Teylers Museum, Patronaat, Filmschuur en Toneelschuur.

Het percentage bezoekers komt voor vrijwel alle instellingen hoger uit dan in 2007. De publiciteit en evenementen rond de campagne *Haarlem Cultuur* 2008 hebben wellicht voor een extra impuls gezorgd. De Stadsbibliotheek heeft veruit de hoogste bezoekfrequentie. Bezoekers kwamen er de afgelopen maanden gemiddeld bijna elf keer. Bij de andere instellingen en podia is dat ruwweg twee à vier keer (⇒ Par. 12.2).

- *bezoek evenementen en festivals*

Haarlem Jazz is net als in 2007 als het populairste Haarlemse festival of evenement. Iets meer dan vier van de tien ondervraagden bezochten dit muzikale zomerfeest. Bevrijdingspop en het Bloemencorso volgen zij aan zij

kort daarachter. Ook Haarlem Culinair (door 30% bezocht) en de Open Monumentendagen (23%) scoren boven de 20%. Vergeleken met 2007 veranderde het klassement nauwelijks. De bezoekerspercentages ondergingen eveneens weinig noemenswaardige veranderingen. Alleen de Open Monumentendagen, Kunstlijn en de Stad als Podium boekten lichte vooruitgang (⇒ Par. 12.3).

De meeste podia, culturele instellingen, festivals en evenementen hebben een duidelijk eigen publiek. Zo neemt de animo voor Bevrijdingspop toe naarmate de Haarlemmer jonger is. Het Bloemencorso is echter het meest in trek bij 45+-ers. De rapportage bevat een publieksprofiel van de populairste culturele instellingen, podia, festivals en evenementen (⇒ Par. 12.2 en 12.3).

Een ruime meerderheid van de Omnibusdeelnemers vindt evenementen, gemeten naar drie criteria, waardevol voor Haarlem. Zo zegt vrijwel iedereen dat de stad (meer) gaat leven. Ook zorgen evenementen volgens het merendeel van de ondervraagden voor meer variatie in de vrijetijdsbesteding en doen ze het woon- en leefplezier toenemen.

Het is echter een duidelijk minderheid van 10% à 20% van de ondervraagden die de schaduwzijden van evenementen beklemtoont: wegafzettingen, zwerfvuil en geluidsoverlast. Het gros van de evenementen speelt zich in het Centrum af. Hier hebben respondenten dan ook vaker last van zwerfvuil en geluidsoverlast (⇒ Par. 12.4).

- *waardering cultureel aanbod*

De waardering voor het totale culturele aanbod in Haarlem blijft op hetzelfde niveau als in 2007. Net als toen geven de Omnibusdeelnemers een 7,4 gemiddeld. Een 8 is het meest genoemde cijfer, gevolgd door een 7. Voor 7% van de ondervraagden heeft Haarlem op cultureel gebied niet genoeg te bieden (⇒ Par. 12.5).

Hoofdstuk 13 WELZIJN

- *eigen welzijn*

Deelnemers aan de Omnibus tonen zich door de bank genomen redelijk content met hun eigen welzijn. Gemiddeld waarderen ze dat met een 6,9. Meest gegeven cijfers zijn een 7 en 8. Niettemin vindt 17% zijn welzijn onvoldoende. Vooral respondenten met zowel lage opleiding als een laag inkomen zijn naar verhouding minder tevreden. Zij waarderen hun welbevinden met een 6,2. Het welzijnscijfer in Schalkwijk en Oost komt wat lager uit dan in het Centrum en Zuid/West (⇒ Par. 13.2).

- *bekendheid ondersteunende maatregelen*

De respondenten konden van zeven inkomensondersteunende maatregelen zeggen of ze ervan op de hoogte zijn. Binnen de doelgroep 'mensen met een laag inkomen' geniet de Haarlem Pas de grootste bekendheid. Eveneens bekend bij een ruime meerderheid zijn de bijzondere bijstand en de collectieve zorgverzekering. Het minst bekend is de Langdurigheidtoeslag. Van deze laatste maatregel is iets meer dan een kwart op de hoogte.

Vergeleken met 2007 veranderde alleen de bekendheid van de Regeling Ouderen, Gehandicapten en Chronisch Zieken. Die nam duidelijk toe. Twee regelingen genieten in de doelgroep een grotere bekendheid dan daarbuiten: de collectieve zorgverzekering en de langdurigheidtoeslag (⇒ Par. 13.4).

- *gebruik van de regelingen*

Iets meer dan driekwart van alle Omnibusdeelnemers denkt niet voor de inkomensverruimende maatregelen in aanmerking te komen. Zo'n 6% meent wel tot de doelgroep te behoren. De helft van hen, dus 3%, maakt inderdaad

gebruik, van een of meer van deze maatregelen. Binnen de doelgroep maakt 21% gebruik, van minstens één maatregel. Verder doet 15% geen beroep op inkomensverruimende maatregelen, maar meent er wel voor in aanmerking te komen. De rest denkt dat z'n inkomen te hoog is of weet niet of ze voor de maatregelen in aanmerking komen. Deze uitkomsten zijn vergelijkbaar met die van een jaar eerder.

Respondenten mochten tevens motiveren waarom ze geen gebruik maken van maatregelen terwijl ze er wel recht op menen te hebben. In totaal 31 ondervraagden gaven hun reactie. Bijna de helft van hen zegt niet op de hoogte te zijn van de maatregelen (⇒ Par. 13.5).

Hoofdstuk 14 MILIEU

- *geluidsoverlast*

Iets meer dan één op de vijf Omnibusdeelnemers geeft aan in z'n woonomgeving (zeer) veel geluidsoverlast te ondervinden. Brommers en scooters vormen de grootste boosdoener. Geluidsoverlast veroorzaakt door auto's/motoren staat op de tweede plaats gevolgd door vliegtuigen. Centrubewoners ervaren hun woonomgeving als luidruchtiger dan respondenten uit andere stadsdelen. Vergeleken met 2007 deden zich vrijwel geen noemenswaardige verschuivingen voor. Niet in de mening van alle respondenten samen, maar ook niet in de stadsdelen. Sommige bronnen van geluid veroorzaken in het ene stadsdeel meer overlast dan in het andere. Zo vormt geluidsoverlast van de horeca alleen in het centrum een item (⇒ Par. 14.2).

- *luchtverontreiniging*

Een vijfde van de geënquêteerden ervaart in z'n woonomgeving (zeer) veel geuroverlast. Respondenten uit Oost geven het meest aan last van stank te hebben. Het Centrum had in 2007 deze twijfelachtige eer. Gemiddeld over de hele stad verschilt de score voor geuroverlast niet noemenswaardig met die van 2007. In het Centrum ervaart men wat meer hinder dan een jaar eerder en in Noord wat meer (⇒ Par. 14.3).

- *kwiteit openbare ruimte*

In de Omnibus van 2008 liep voor het eerst een vraag mee over de kwaliteit van de openbare ruimte. Gemiddeld beoordelen de respondenten deze met een 6,2; dus voldoende. Een 7 is het meest gegeven cijfer. Een onvoldoende gaf 28%. Geënquêteerden uit Haarlem-Oost oordelen met een 5,8 negatiever dan gemiddeld (⇒ Par. 14.4).

- *milieu-initiatieven*

Zes van de tien respondenten laten hun auto thuis bij korte ritten en nemen dan de fiets. Vrijwel evenveel respondenten leveren Klein Chemisch Afval (KCA) in bij het depot van de Spaarnelanden in de Waarderpolder. En ook nog meer dan de helft neemt energiebesparende maatregelen om milieuredenen. Het minst groot is de animo om zich in te zetten voor het milieu in de buurt en het meepraten over de gewenste bodemkwaliteit in de buurt. Bij vijf initiatieven nam het deel van geënquêteerden dat er aan doet in vergelijking met 2007 toe: energiebesparende maatregelen uit milieuoverwegingen, het bij voorkeur aankopen van milieuvriendelijke producten, korte ritten met de fiets of bus in plaats van met de auto, wonen in een duurzaamgebouwd huis en KCA inleveren bij de Spaarnelanden (⇒ Par. 14.5).

- *bezorgdheid*

De bezorgdheid over het milieu neemt nog steeds toe. Dat blijkt uit de reacties op zeven mogelijke bedreigingen van het milieu. Tussen 2005 en

2007 de bezorgdheid voor al =deze acht milieuproblemen. En in 2008 lijkt de vrees voor een deel van de bedreigingen verder op te lopen en blijft deze bij de andere problemen op het niveau van 2007.

Vijf van de zeven mogelijke bedreigingen van het milieu zitten dicht bij elkaar in de mate waarin ze bezorgdheid oproepen: dat ons voedsel schadelijke stoffen kan bevatten, dat het aantal soorten planten en dieren kleiner wordt, een mogelijke klimaatverandering, de vrees dat gevaarlijke stoffen in het milieu komen en de vrees dat grondstoffen en hulpbronnen opraken. Over al deze vijf knelpunten maken rond zes van de tien ondervraagden zich ernstige zorgen (⇒ Par. 14.6).

Hoofdstuk 15 OVERLAST EN VEILIGHEID

- *problemen in de wijk*

De ondervraagden mochten maximaal zes problemen in hun wijk noemen waar de gemeente en politie meer aandacht aan zouden moeten schenken. De volgorde van de problemen veranderde in vergelijking met 2007 nauwelijks. Hondenpoep (door 46% genoemd) voert de lijst met knelpunten weer aan. En afval en vuil op straat en scooters/ brommers bezetten opnieuw de plaatsen twee en drie. Ook de nummers vier en vijf zijn hetzelfde als in de vorige Omnibus: auto's (gedrag en snelheid) en vernieling.

Hondenpoep vormt ook in drie stadsdelen de voornaamste steens des aanstoots: in Zuid/West, Oost en Noord. Respondenten uit het Centrum en Schalkwijk zien het afval en vuil op straat als hoogste prioriteit.

De overlast van jongeren geldt voor Schalkwijkers duidelijk vaker als een knelpunt dan in de andere stadsdelen. De overlast van aanhangers en caravans haalt alleen in Noord de top-tien. Problemen die alleen in het Centrum een substantiële score halen zijn horeca-overlast, coffeeshops en verkeerd geparkeerde fietsen (⇒ Par. 15.2).

- *onveiligheid 's avonds op straat*

In totaal 16% van de respondenten blijft 's avonds liever thuis omdat zij zich op straat onveilig voelen. Deze score is vergelijkbaar met de drie voorgaande jaren. In Oost en Schalkwijk blijven bovengemiddeld veel respondenten 's avonds liever binnen. Dat was in 2006 en 2007 ook al zo.

In het Centrum daalde het percentage ondervraagden dat 's avonds huis en haard liever niet verlaat. Een lichte toename was er in Noord (⇒ Par. 15.3).

De leeftijd van de respondent is eveneens van invloed op het gevoel van onveiligheid. Vier van de tien 65+-ers verlaten hun huis 's avonds liever niet omdat zij denken dat het buiten niet pluis is. Verder blijven vrouwen om die reden vaker binnen dan mannen (⇒ Par. 15.3).

Hoofdstuk 16 MANTELZORG EN LOKET HAARLEM

- *hoeveel mantelzorgers?*

Het percentage mantelzorgers onder de Omnibusdeelnemers is duidelijk lager dan in 2006. Verleende toen 18% mantelzorg, anno 2008 loopt dat terug tot 11%. Het aandeel mantelzorgers vertoonde tussen 1995 en 2005 nog groei. Met het oplopen van de leeftijd groeit het percentage mantelzorgers: van 2% bij de jeugd tot 21% in de categorie 65–=74 jaar. Verder bevinden zich relatief veel mantelzorgers onder vrouwen, lager opgeleiden en Schalkwijkers (⇒ Par. 16.2).

- *steun voor mantelzorgers*
Bijna driekwart van de mantelzorgers kent één of meer organisaties, die steun geven aan mantelzorgers. Bijna een kwart heeft wel eens een beroep gedaan op zo'n organisatie en iets minder dan de helft weet van deze instellingen, maar heeft er nog geen gebruik van gemaakt (➔ Par. 16.2).

- *Loket Haarlem; bekendheid*
44% van de respondenten is bekend met Loket Haarlem: 13% is er wel eens geweest en 31% kent het loket, zonder contact te hebben gehad. Het loket heeft vestigingen in Schalkwijk en Haarlem-Noord (➔ Par. 16.3).

In Schalkwijk komen bekendheid en bezoek duidelijk boven het Haarlemse gemiddelde uit. Mantelzorgers weten vaker van Loket Haarlem dan niet-mantelzorgers en zijn vaker wel eens langs geweest (➔ Par. 16.3).

- *Loket Haarlem; communicatie*
Op de vraag in welke vorm ze de ondersteuning, advies en informatie van Loket Haarlem het liefst ontvangen kiezen vier van de tien ondervraagden voor de website van het Loket. Andere opties zijn minder in trek. Dat geldt bijvoorbeeld voor zelf naar het loket gaan (24%) en bellen (17%). Respondenten die het loket al eens hebben bezocht, spreken een andere voorkeur uit dan niet-bezoekers. Bij de bezoekers is zelf naar het loket gaan favoriet, bij de niet-bezoekers internet (➔ Par. 16.4).

- *Loket Haarlem; reisafstand*
Respondenten die al eens een loket hebben bezocht, onder wie naar verhouding veel mantelzorgers en ouderen, geven relatief vaak de voorkeur aan een reisafstand tot maximaal in de eigen buurt. Bij de niet-bezoekers kiezen meer respondenten voor een reisafstand tot maximaal in het eigen stadsdeel of eigen wijk (➔ Par. 16.5).

Hoofdstuk 17 MULTICULTUREEL HAARLEM

- *samenleven met andere culturen*
Een grote meerderheid van de deelnemers aan het Omnibusonderzoek kijkt positief of neutraal aan tegen het samenleven met Haarlemmers uit allerlei verschillende culturen: 42% vindt dat positief, de helft maakt het niet uit en 8% neemt een negatief standpunt in. De geënquêteerden denken gunstiger over het samenleven met andere culturen dan in 2007.

Allochtonen en dan vooral niet-westerse allochtonen, lijken een positiever beeld te hebben van het samenleven met andere culturen dan autochtonen. Maar ook autochtonen stellen zich overwegend positief of neutraal op. Bovendien zijn ze positiever gestemd dan in 2007 en 2002 (➔ Par. 17.3).

- *vrienden*
Tweederde van de respondenten heeft vrienden uit een andere etnische groep. Allochtone Omnibusdeelnemers hebben vaker vrienden uit een andere etnische groep dan autochtonen: rond 85%, tegen tweederde. Meer autochtone geënquêteerden dan in 2006 hebben vrienden uit een andere etnische groep. Tussen 2002 en 2006 liep dat ook al op (➔ Par. 17.4).

15% van de ondervraagden vindt het belangrijk interetnische vriendschappen te hebben, terwijl 17% dat niet belangrijk vindt. Allochtonen en dan vooral niet-westerse allochtonen lijken dit vaker belangrijk te vinden dan autochtonen. De respondenten spreken zich wat positiever uit over het hebben van vrienden uit een andere etnische groep dan in 2006. Het grootste deel van de autochtonen, namelijk tweederde, zegt niet op

herkomst te letten: je bent een vriend of je bent het niet (⇒ Par. 17.4).

- *contacten buiten vriendenkring*

Men kan ook buiten de eigen vriendenkring met mensen uit een andere etnische groep in contact komen. Bijvoorbeeld op school, het werk of de sportvereniging.

Haarlemmers lijken vaker interetnische contacten te onderhouden dan in 2006. Van de autochtonen heeft 85% wel eens van zulke contacten, van wie een kwart vaak en eveneens een kwart geregeld. Allochtonen hebben meer etnische contacten en bij de niet-westerse allochtonen lijkt de frequentie ook hoger te liggen. Van hen heeft 45% interetnische contacten (⇒ Par. 17.5).

Hoofdstuk 18 PRETTIG IN HAARLEM EN DE TOEKOMST VAN HAARLEM

- *prettig aan Haarlem*

De ligging nabij duin en zee kwam net als in 2004 en 2005 opnieuw als het prettigste onderdeel van Haarlem naar voren. Ruim zes van de tien ondervraagden zetten dit aspect in hun top-drie. Dat Haarlem een mooie en monumentale stad is, door de helft genoemd, komt op de tweede plaats, gevolgd door eigen huis en buurt (39%) op nummer drie. De winkels en de ligging dichtbij Amsterdam completeren de bovenste vijf.

In vergelijking met de twee voorgaande metingen deden zich nauwelijks verschuivingen vol. De volgorde bleef vrijwel intact. Wel rekenen meer respondenten dan in 2005 eigen huis en buurt en cultuur tot de drie prettigste aspecten. De ligging bij duin en zee en de mogelijkheden om aan sport te doen werden minder vaak genoemd dan toen (⇒ Par. 18.2).

De leeftijd van de respondent en het stadsdeel waar hij woont, spelen een voorname rol in de aspecten die hij als prettig ervaart. Zo prijzen jonge Omnibusdeelnemers (15–24 jaar) de ligging bij Amsterdam, uitgaan, sport om te zien en sport om te doen. En benadrukken Centrubewoners relatief vaak dat Haarlem een mooie stad is, de sfeer en de cultuur (⇒ Par. 18.3).

- *de toekomst van Haarlem*

De enquêtedeelnemers werd gevraagd de drie grootste problemen te noemen waar Haarlem over veertig jaar mee te kampen krijgt. De betaalbaarheid van de woningen blijkt de respondenten veruit het meest zorgen te baren. Zeven van de tien ondervraagden zien dit als een mogelijk ernstig knelpunt. De bereikbaarheid (door 46% genoemd) en de betaalbaarheid van de gezondheidszorg volgen ruim daarachter op twee en drie. Eenderde voorziet de veiligheid als een groot probleem.

De visie op de toekomstige problematiek van de stad hangt onder meer af van de leeftijd van de respondent. Zo tonen jongeren (15–24 jaar) zich bovengemiddeld bezorgd om de kwaliteit van het onderwijs en de werkgelegenheid. En 45+-ers vrezen naar verhouding vaak dat de gezondheidszorg onbetaalbaar zal worden (⇒ Par. 18.4).

Hoofdstuk 19 BOUWWERKZAAMHEDEN

- *bouwoverlast gehad?*

46% van de Omnibusdeelnemers zegt het afgelopen jaar last te hebben gehad van bouwwerkzaamheden. Het percentage respondenten met bouwoverlast ligt in het Centrum en Zuid/West boven het stedelijk gemiddelde (⇒ Par. 19.2).

- *vormen van hinder*
Afgesloten wegen vormen de grootste bron van hinder; bij één op de drie geënquêteerden. Geluidsoverlast (18%) en stof (8%) volgen op ruime afstand (⇒ Par. 19.2).
- *veroorzakers*
Respondenten die overlast ervaren wijzen de gemeente het meest als boosdoener aan: 43% klaagt over de overlast die de gemeente bij wegwerkzaamheden veroorzaakt (⇒ Par. 19.3).
- *informatie*
Bijna driekwart van de ondervraagden kreeg vooraf informatie over de komende bouwoverlast. Informatie per brief kwam het meest voor. Zes op de tien respondenten raakten zo op de hoogte. Verder kwam iets meer dan een kwart aan z'n informatie via artikelen in de krant of folders (⇒ Par. 19.4).
- *actie tegen overlast*
De meeste Omnibusdeelnemers die hinder van bouwactiviteiten ondervonden, 82% van hen, spraken de veroorzakers hiervan niet op aan en brachten ook niet op de hoogte van de gemeente of politie. Een beduidend kleinere groep van 18% kwam wel in actie. Wat meer dan de helft van hen zocht contact met de veroorzaker zelf. Verder belde een derde de gemeente, een kwart de uitvoerder van het werk en alarmeerde 12% de politie.

Bijna vier van de tien ondervraagden die geen actie ondernamen denkt dat er geen zin heeft iemand op de overlast aan te spreken. Verder vond 30% de hinder te klein om er werk van te maken (⇒ Par. 19.5).

Hoofdstuk 20 BEZOEK AAN AMSTERDAM

- *bezoekdoelen*
De deelnemers aan de omnibus mochten vijf mogelijke doelen aangeven of ze daarvoor naar Amsterdam reizen en hoe vaak ze dat per maand doen. Het winkelaanbod en de uitgaansmogelijkheden vormen de grootste trekpleisters. Bijna de helft van de respondenten reist daarvoor minstens eens per maand naar de hoofdstad. Bezoek aan familie (door 43% genoemd) neemt de derde plaats in. Degenen die voor hun werk naar Amsterdam gaan doen dat veel vaker dan enquêtedeelnemers met een ander reisdoel: vijftien keer gemiddeld, tegen twee à drie keer per maand (⇒ Par. 20.2).

Voor alle vijf bezoekmogelijkheden geldt dat het aandeel bezoekers met het opleidingsniveau toeneemt. Verder hangt het bezoek ook samen met de leeftijd en het geslacht van de respondenten. Zo gaan mannen vaker naar Amsterdam om er te werken en vrouwen winkelen er weer vaker. Voor alle vijf reisdoelen ligt het aandeel 65+-ers dat om die reden naar Amsterdam trekt lager dan in de andere leeftijdsgroepen (⇒ Par. 20.2).
- *vervoer naar Amsterdam*
Een ruime meerderheid, namelijk rond 80%, van degenen die naar Amsterdam gaan om er te winkelen of uit te gaan, reist met het openbaar vervoer. Bij de sporters is het andersom: zij kiezen massaal voor de auto. Op weg naar het werk of naar familie of vrienden winnen trein en bus het krap van de auto (⇒ Par. 20.3).

Hoofdstuk 21 SPEELRUIMTE VOOR KINDEREN

- *speciale speelplaatsen*

De omnibusdeelnemers beoordeelden negen aspecten van de speciaal ingerichte speelplaatsen in hun eigen wijk met een rapportcijfer.

De hoeveelheid speelplaatsen voor kinderen van 12 jaar en ouder en de mate waarin de speelplaatsen interessant zijn voor deze leeftijdsgroep haalden beide met een 4,5 een duidelijk onvoldoende. De waardering voor de andere zeven aspecten kwam op een krappe voldoende uit, variërend van 5,5 tot 6,1.

In het Centrum ontmoeten de speelplaatsen relatief veel kritiek. In Zuid/West oordelen de respondenten naar verhouding het gunstigst.

Ouders met thuiswonende kinderen in diverse leeftijdsgroepen oordelen door de bank genomen niet anders dan de gemiddelde Haarlemmer (⇒ Par. 21.2).

- *spelen in de openbare ruimte*

De geënquêteerden bogen zich tevens over drie aspecten van de speelmogelijkheden in de openbare ruimte. Voor alle drie deze onderdelen kwam het cijfer niet op een voldoende uit. De trottoirs boekten met een 4,6 gemiddeld de laagste score, maar ook de plantsoenen/ grasveldjes en de pleintjes kwam en niet verder dan een 5,2 en een 5,4.

Ook over deze drie aspecten spraken de Centrubewoners zich kritischer uit dan gemiddeld. Zuid/West zat daarentegen steeds boven het stedelijke gemiddelde.

Ouders met thuiswonende kinderen in de doelgroep leeftijden zaten met hun oordeel ook vrijwel steeds onder de 5,5 (⇒ Par. 21.3)

Hoofdstuk 22 (DIGITALE) WIJKKRANT HAARLEM-OOST

- *informatiebronnen over de buurt*

De huis-aan-huis bladen zijn voor de Omnibusdeelnemers uit Haarlem-Oost de voornaamste bron van informatie over eigen buurt en woonomgeving. Het Haarlems Dagblad (door 55% genoemd) en de (digitale) wijkkrant volgen op de tweede en derde plaats. De website van de gemeente Haarlem, met het portaal Mijn Wijk, lijkt een vrije marginale rol te spelen (⇒ Par. 22.2).

- *bekendheid wijkkrant Haarlem-Oost*

Driekwart van de geënquêteerden zegt de Wijkkrant Haarlem-Oost te kennen: 55% vooral door de gedrukte krant die huis-aan-huis wordt verspreid, 8% vooral door digitale versie op de website en 10% kent de krant wel, maar kijkt 'm zelden in (⇒ Par. 22.3).

- *bezorging Wijkkrant*

De verspreiding van de papieren Wijkkrant Haarlem-Oost gebeurt iedere maand huis-aan-huis. Zo'n driekwart van de ondervraagden vindt dat verspreiding (zeer) goed verloopt en een duidelijke minderheid van 11% spreekt van een (zeer) slechte bezorging (⇒ Par. 22.4).

- *stellingen over (digitale) wijkkrant*

Ruimschoots het merendeel van de ondervraagden, namelijk, 86%, stelt het op de prijs dat ze de wijkkrant thuis bezorgd krijgen. Niettemin zou bijna de helft de krant ook wel uit de supermarkt willen meenemen, iets wat bijna een kwart zeker niet zou doen. Van bijna de helft van de ondervraagden zou de wijkkrant vaker mogen verschijnen en voor eenderde hoeft de krant niet vaker uit te komen (⇒ Par. 22.5).

1 Stadskrant

1.1 Inleiding

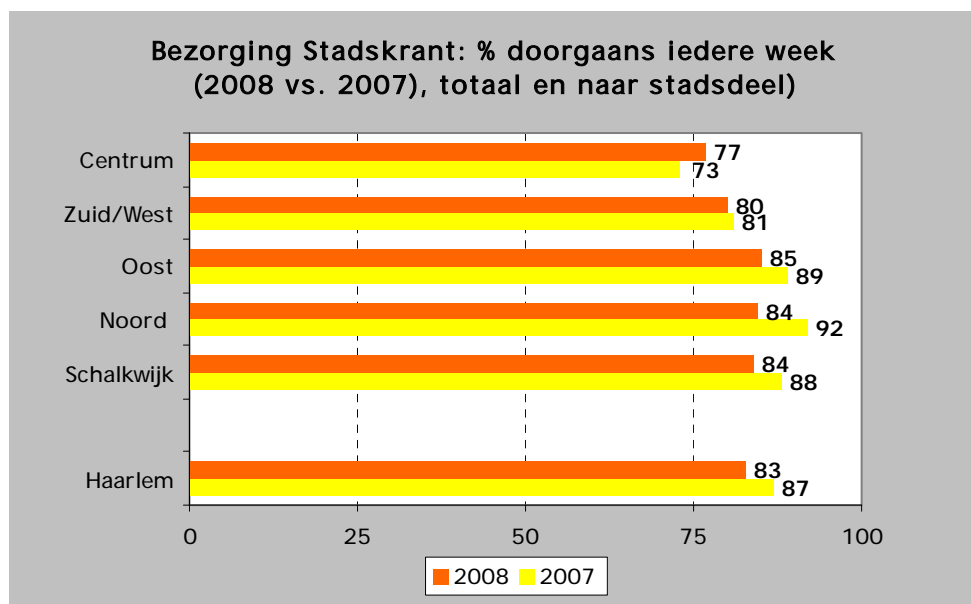
De gemeente geeft sinds april 1999 de Stadskrant uit. Deze publicatie vormt de achterkant van het huis-aan-huis weekblad 'De Haarlemmer'. De Stadskrant bevat informatie over nieuw beleid van de gemeente en praktische informatie over het ophalen van huisvuil, wegomleidingen, bestemmingsplanwijzigingen en aanvragen van bouw- en kapvergunningen. Kortom, de uitgave bundelt alle informatie van de gemeente aan de inwoners van Haarlem.

De gemeente wil graag weten of de Stadskrant de doelgroep bereikt. Daarom bevatte de Omnibus vragen over de bezorging (par. 1.2) en de leesfrequentie (par. 1.3). Een andere vraag peilde de waardering voor een aantal aspecten van de krant (par. 1.4). De vragen over de Stadskrant lopen regelmatig mee in het Omnibusonderzoek. De rapportage in dit hoofdstuk vergelijkt de uitkomsten over 2008 met die van het jaar daarvoor.

1.2 Bezorging

De gemeente wil met de Stadskrant zoveel mogelijk inwoners bereiken. Daarom vindt de bezorging huis-aan-huis plaats. Van de geënquêteerden krijgt 83% deze krant (doorgaans) elke week in de bus. Verder zegt 12% de krant onregelmatig te ontvangen en 6% (bijna) nooit. Deze uitkomsten zijn exclusief respondenten met een nee/nee-sticker op de brievenbus; zij tellen niet mee. Grafiek 1.1 geeft de uitkomsten voor 2008 en 2007 weer; voor Haarlem als geheel en per stadsdeel.

Grafiek 1.1

De stiptheid van de bezorging liep vergeleken met een jaar eerder iets terug. Toen lag de krant bij 87% elke week in de bus. De daling komt vooral voor rekening van Haarlem-Noord en in mindere mate van Schalkwijk. In deze stadsdelen liep het aandeel geënquêteerden dat de krant doorgaans elke week ontvangt terug. Voor de andere stadsdelen treedt geen betekenisvol verschil op met een jaar eerder.

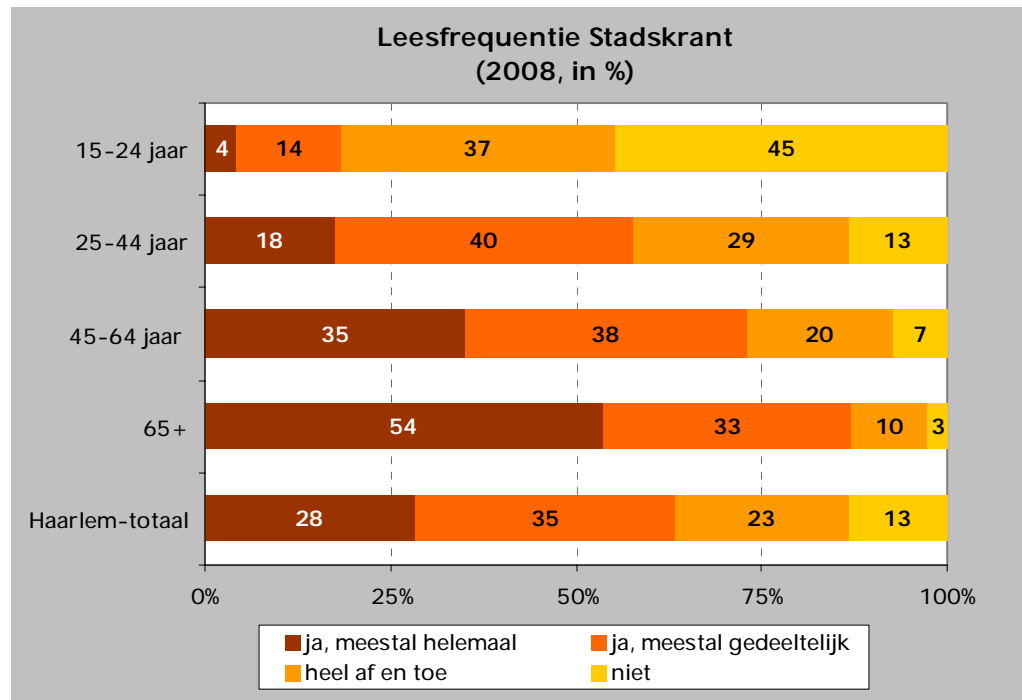
Alleen in het Centrum wijkt de bezorgfrequentie duidelijk af van het stedelijk gemiddelde. Net als in 2007 ligt het aandeel respondenten in de binnenstad, dat de krant wekelijks krijgt, wat lager dan voor heel Haarlem. Noord en Zuid/West wijken in 2008 niet meer betekenisvol af van de score op stedelijk niveau. De bezorging in 2007 was in Noord nog bovengemiddeld punctueel, terwijl die in Zuid/West juist wat achterbleef.

1.3 Leesfrequentie

De gemeente wil graag weten of het nieuws uit de Stadskrant de Haarlemmers daadwerkelijk bereikt. Ook Omnibusdeelnemers die de krant nooit zeggen te ontvangen, mochten de vraag naar de leesfrequentie beantwoorden. Geïnteresseerden kunnen de Stadskrant namelijk op verschillende punten in de stad afhalen. Bijvoorbeeld in de publieksruimten van de gemeente, vestigingen van de Stadsbibliotheek en een aantal winkels.

Grafiek 1.2 laat zien dat bijna tweederde van de geënquêteerden de Stadskrant meestal leest: 29% neemt deze publicatie dan helemaal door en 35% gedeeltelijk. Dat 63% de krant meestal wel leest, komt vrijwel overeen met de Omnibussen van 2004 en 2007.

Grafiek 1.2

Vrouwen lezen de Stadskrant vaker (vrijwel) iedere week dan mannen en dan vooral vaker helemaal (33% tegen 24%). In 2007 was dat ook al zo. Leeftijd speelt eveneens een belangrijke rol in het leesgedrag. Onder de 25 jaar leest 18% de Stadskrant meestal, van wie 4% helemaal. Vervolgens stijgt het aandeel frequente lezers per leeftijdsgroep. Van de 65+-ers neemt 87% de krant (bijna) wekelijks door, van wie 54% helemaal. Met name het percentage dat de krant in z'n geheel leest, groeit met de leeftijd.

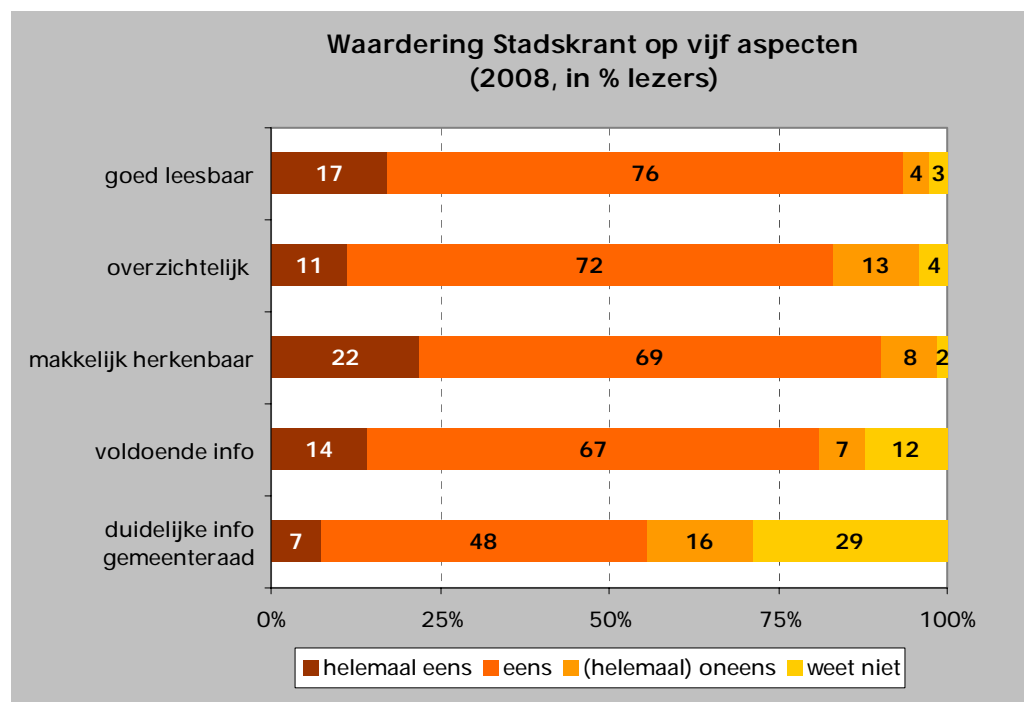
Onder lager opgeleiden bevinden zich naar verhouding meer frequente lezers dan bij de middelbaar en hoger opgeleide Omnibusdeelnemers. In Haarlem-Oost ligt het percentage geënquêteerden dat de krant meestal helemaal leest hoger dan in het Centrum en Zuid/West. Bovendien is in het Centrum de groep die de Stadskrant helemaal niet leest groter dan in Noord.

1.4 Waardering

De redactie van de Stadskrant presteert constant. Dat blijkt uit de reacties op stellingen die met de waardering voor de krant te maken hebben. Zo onderschrijft een ruime meerderheid van de lezers dat de Stadskrant goed leesbaar, overzichtelijk en herkenbaar is. Eveneens ruimschoots het merendeel van de ondervraagde lezers meent dat de krant voldoende informatie geeft over bouw- en bestemmingsplannen, verleende bouwvergunningen, mededelingen, inspraakavonden enzovoort.

Voor de leesbaarheid en herkenbaarheid oogsten veel bijval, met achtereenvolgens 93% en 91% tevreden reacties. De waardering voor deze aspecten en voor de overzichtelijkheid komt nagenoeg overeen met de uitkomsten in 2004 en 2007. Enige verandering is dat nog meer lezers dan in 2007 van mening zijn dat de Stadskrant voldoende informatie geeft over bouwplannen en andere zaken.

Grafiek 1.3

Nieuw in de Omnibus is de laatste stelling uit grafiek 1.3. Te zien is dat de waardering voor de informatie over de gemeenteraad, vervat in de rubriek Raad & Daad, wat achterblijft bij die op de andere vier aspecten. Iets meer dan de helft van de lezers stemt in met de stelling dat de Stadskrant via Raad & Daad duidelijke informatie over de raad verstrekt. Relatief veel respondenten –bijna één op de drie– zeggen hier geen mening over te hebben.

Onder meer de leeftijd van de respondenten is hierop van invloed. Zo vinden 45+-ers duidelijk vaker dan jongere geënquêteerden dat de Stadskrant duidelijke informatie over de gemeenteraad verstrekt. Onder de 45 jaar ligt het aandeel 'weet niet' daarentegen een stuk hoger. Verder komt het percentage tevreden reacties bij de lager en middelbaar opgeleiden wat hoger uit dan bij de HBO-ers en academici. Die geven vaker aan niet te weten of de Stadskrant duidelijk over de raad informeert.

2 Website gemeente

2.1 Inleiding

Internet groeit uit tot een steeds belangrijker communicatiemiddel. De gemeente Haarlem gebruikt internet daarom in toenemende mate om de inwoners van de stad van informatie en diensten te voorzien. Sinds 1999 peilt de gemeente via de Omnibus het internetgebruik van de bevolking. Dit om te weten te komen welke groepen zij digitaal goed en minder goed kan bereiken.

Paragraaf 2.2 beschrijft het internetgebruik van de inwoners van Haarlem. Centraal in paragraaf 2.3 staat *www.haarlem.nl*, de gemeentelijke website. Aan de orde komen het bezoek aan deze site, het gebruiksgemak en de recente vernieuwing. Daarna belicht paragraaf 2.4 het gebruik van de verschillende soorten informatie op de gemeentelijke website. Tot besluit beschrijft paragraaf 2.5 of de respondenten deze informatie voldoende vinden of dat ze bepaalde onderwerpen missen.

2.2 Internetgebruik

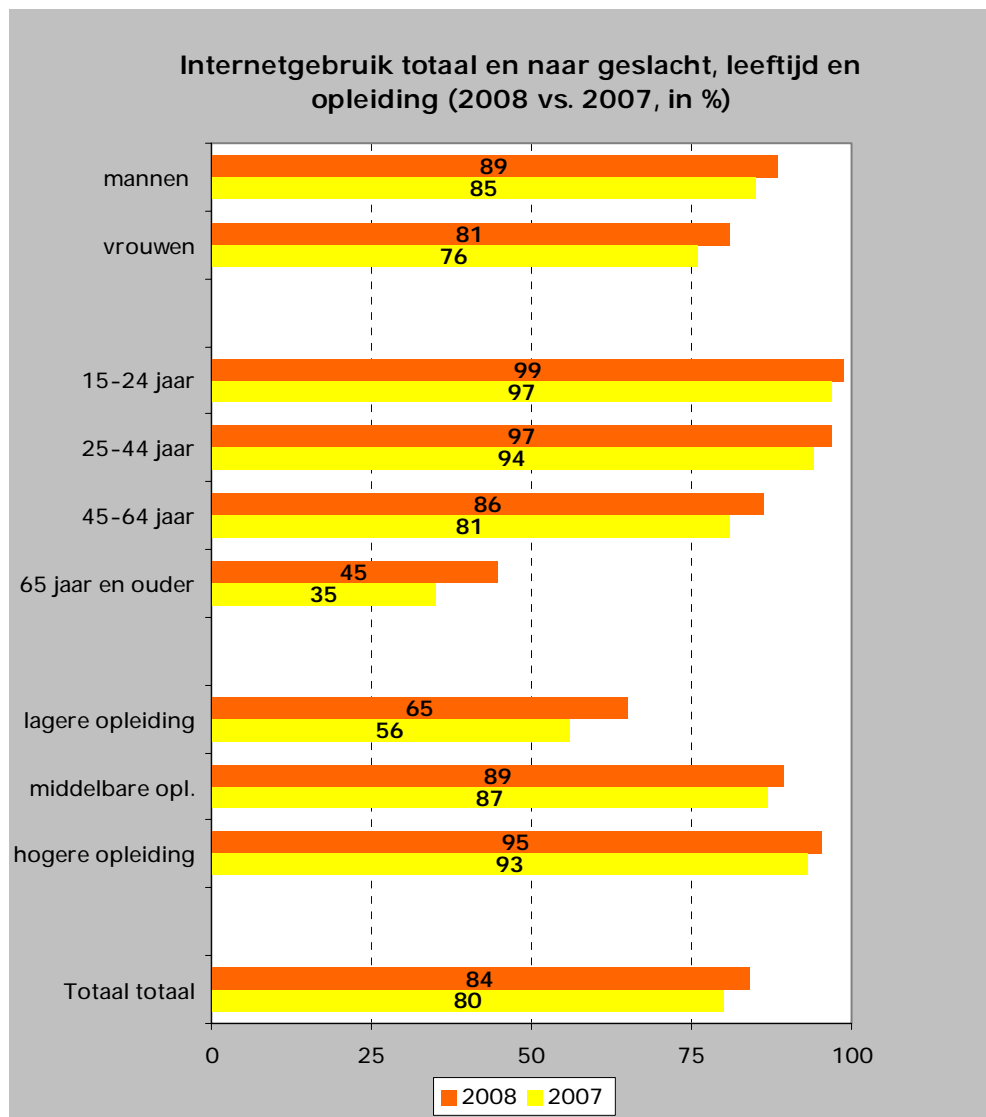
Het internetgebruik gaat nog steeds omhoog. Anno 2008 zegt 84% van de geënquêteerden wel eens over internet te surfen. Een jaar eerder gold dat nog voor 80%. Ook dat percentage betekende een stijging ten opzichte van de meting daarvoor, die van 2004, toen 69% internetgebruiker was. Weer vijf jaar eerder, in 1999, zat nog maar een derde van de Omnibusdeelnemers wel eens op internet. Alleen tussen 2002 en 2004 stagneerde de groei.

De overgrote meerderheid van de gebruikers, namelijk 97%, surft wel eens thuis over internet. Verder doet bijna de helft dat (ook) op het werk. Internetten op school (10%) of elders (6%) komt veel minder vaak voor.

Grafiek 2.1 brengt het internetgebruik in beeld; voor het totaal, maar ook naar geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Deze factoren zijn duidelijk van invloed op het internetgebruik. Net als in eerdere Omnibusedities ligt het aandeel internetgebruikers onder mannen hoger dan onder vrouwen. Bij de vrouwen groeide het aandeel internetgebruikers tussen 2007 en 2008 desondanks tot boven de 80%.

Het internetgebruik hangt tevens samen met de leeftijd van de Omnibusdeelnemer. Evenals in 2007 doet zich tussen de categorieën 15-24 jaar en 25-44 jaar geen verschil meer voor. In deze groepen zit nog maar een fractie niet op internet. Lager is het gebruik bij de 45+-ers. Maar ook van de 45-64 jarigen surft al een zeer ruime meerderheid over het net. Alleen bij de 65+-ers geldt dat nog voor minder dan de helft. Toch zit juist in deze leeftijdsgroep de meeste rek, want bij de senioren groeide het aandeel internetgebruikers tussen 2007 en 2008 het sterkst, namelijk met 10%.

Grafiek 2.1

Eveneens is in de grafiek te zien dat het internetgebruik met het opleidingspeil omhoog gaat. Van de lager opgeleiden surft tweederde wel eens over het 'net', wat oploopt tot 95% bij de HBO-ers en academici. Zowel bij lager als hoger opgeleiden liep het aandeel internetters tussen 2007 en 2008 verder op.

Niet zichtbaar in de grafiek is het internetgebruik naar stadsdeel. De gemeente wil hier echter wel graag informatie over hebben. Zij werkt immers steeds meer wijkgericht en plaatst op haar website ook steeds meer informatie op stadsdeel- en wijkniveau. Het percentage surfers varieert van 91% in het Centrum tot 79% onder de respondenten uit Oost. In het Centrum en Zuid/West ligt het internetgebruik boven het gemiddelde voor heel Haarlem, in Oost zit de score onder dat gemiddelde.

2.3 De website van de gemeente Haarlem

Bezoek aan de site

De gemeente Haarlem heeft sinds 1998 een eigen website: *www.haarlem.nl*. Op deze site staat onder meer allerlei informatie over de gemeentelijke organisatie en over besluiten van het gemeentebestuur. De gemeentelijke webpagina's ondergingen in 2008 een grondige vernieuwing van zowel vormgeving als aangeboden informatie.

Van de internetgebruikers heeft 63% *www.haarlem.nl* wel eens bekeken. Dat is iets lager dan de 66% van een jaar eerder. Gepercentreerd op alle Omnibusdeelnemers blijft het bezoek aan de gemeentesite ongeveer gelijk, namelijk 53%. De daling van het percentage sitebezoekers werd gecompenseerd door de groei van het aandeel internetgebruikers.

Onder mannen en vrouwen is het aandeel bezoekers nagenoeg gelijk. Hoger opgeleiden wisten de weg vaker te vinden dan respondenten met lager of middelbaar onderwijs. Leeftijd is eveneens een factor van belang. Bij de 25-44-jarigen ligt het bezoekerspercentage met 78% duidelijk hoger dan in de andere leeftijdsgroepen. Daarnaast kwamen senioren (65+) minder vaak op de site dan 45-64-jarigen: 36% tegen 58%. Het aandeel bezoekers komt in de binnenstad met 73% boven het gemiddelde voor de hele stad uit. In Noord en Schalkwijk blijft de score met achtereenvolgens 61% en 56% daarbij achter.

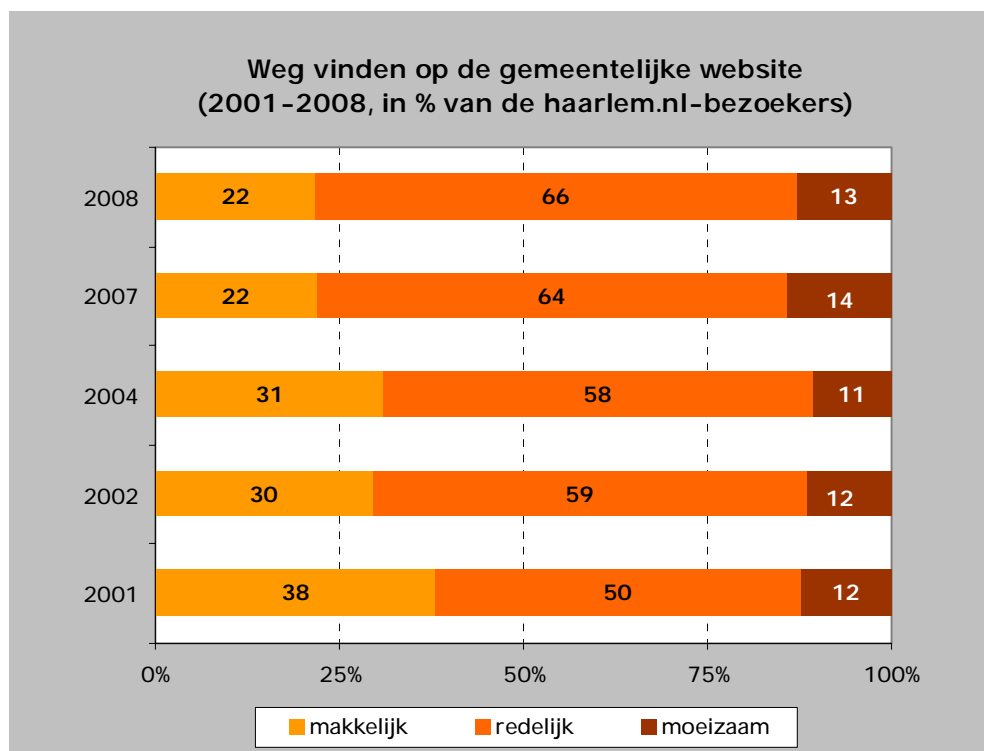
Vernieuwing site

Bijna tweederde van de bezoekers van *www.haarlem.nl* weet niet dat deze site sterk is vernieuwd. Wel op de hoogte is 36%.

Gebruiksgemak

Net als in 2007 vindt iets meer dan 20% van de respondenten makkelijk z'n weg op *www.haarlem.nl*. Grafiek 2.2 maakt duidelijk dat bezoekers het gebruiksgemak kritischer beoordelen dan in het verleden. In 2001 meenden nog vier van de tien ondervraagden dat het makkelijk navigeren was en in 2004 was dat al teruggelopen naar drie op de tien om vervolgens nog verder te zakken tot 22% in 2007. Tegenover deze daling staat een groei van de groep die het gebruiksgemak als 'redelijk' kwalificeert.

Grafiek 2.2

De cijfers in de grafiek zijn exclusief degenen die hebben aangegeven een 'ander' oordeel over het gebruiksgemak van *haarlem.nl* te hebben. Deze groep bestaat uit minder dan 2% van de bezoekers.

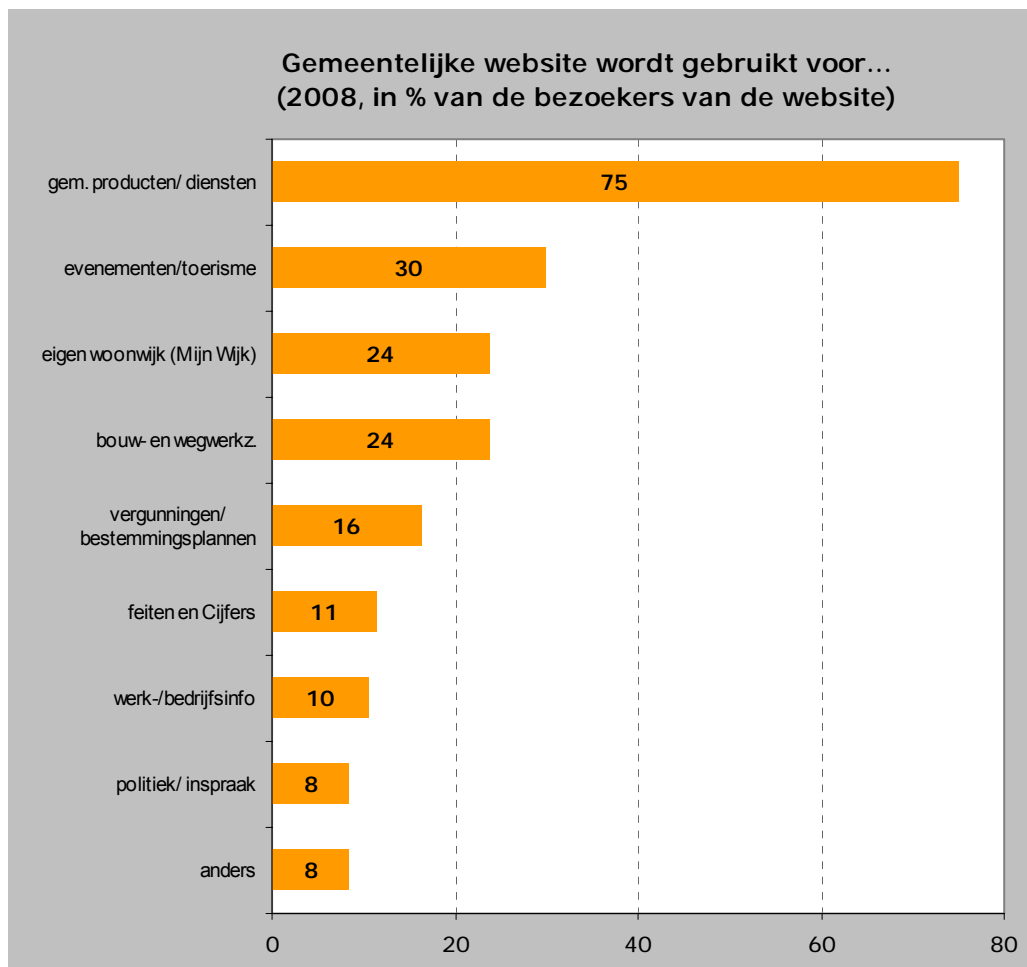
2.4 Informatie op www.haarlem.nl

De gemeente Haarlem biedt op haar webpagina's allerlei soorten informatie en diensten aan. De bezoekers van *haarlem.nl* onder de Omnibusdeelnemers mochten aangeven waarvoor zij deze website gebruiken. Ze konden bij acht diensten en vormen van informatie aankruisen of ze de site daarvoor hebben bekeken. Ook bestond de mogelijkheid een andere bezoekreden te noemen.

Grafiek 2.3 brengt de uitkomsten in beeld. Goed te zien valt dat gemeentelijke diensten en producten -het Digitaal Loket- het voornaamste motief zijn om naar *haarlem.nl* te komen. Driekwart van de ondervraagde bezoekers gaat hiervoor naar de site.

Alle andere vormen van informatie en dienstverlening volgen op ruime afstand. Zo gebruiken drie op de tien bezoekers de site om informatie over evenementen en toerisme op te zoeken. Verder surfte een kwart naar het portal 'Mijn Wijk', met informatie over de eigen woonwijk. Hekkensluiser is de informatie over politiek en inspraak: voor 8% is dat een reden om de gemeentelijke webpagina's te bekijken.

Grafiek 2.3

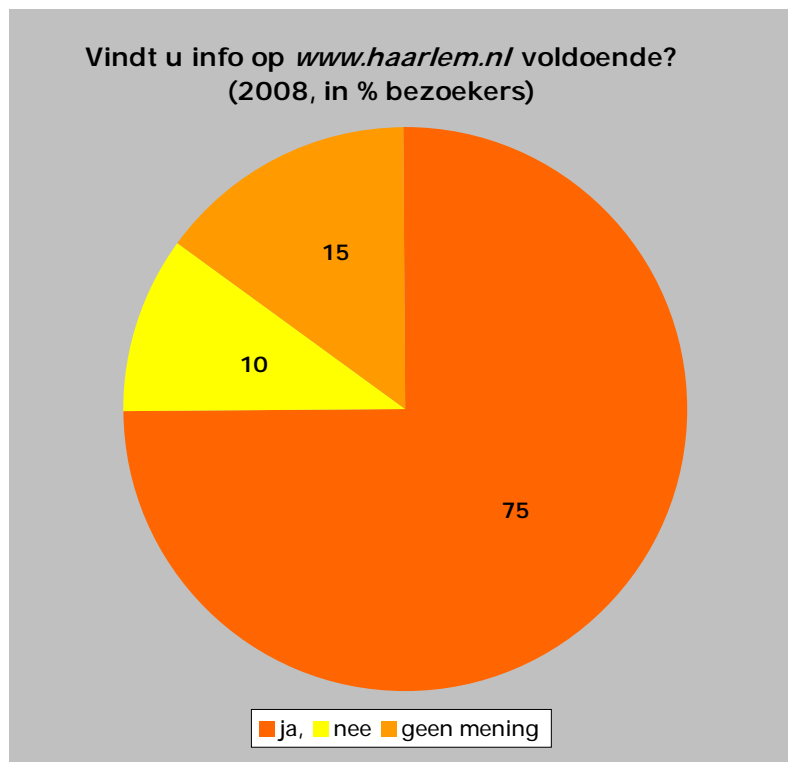
Een ander bezoekmotief dan de acht voorgeselecteerde mogelijkheden heeft 8% van de ondervraagden. Ze brengen een grote diversiteit aan redenen naar voren. Vacatures (8x) wordt het meest genoemd.

In vorige Omnibusedities liep eveneens een vraag mee over de informatie en diensten op *www.haarlem.nl*. De vraagstelling in de Omnibus 2008 verschilde nogal ten opzichte van voorgaande keren. Zo kwamen sommige items te vervallen, kwamen er nieuwe bij of kregen ze een andere formulering. Informatie over de gemeentelijke dienstverlening, zij het anders geformuleerd, was ook in 2004 en 2007 koploper; in dat laatste jaar eveneens door driekwart van de respondenten genoemd. 'Feiten en cijfers over Haarlem' keerde ongewijzigd in de vraagstelling terug. Het aandeel gebruikers van deze informatie halveerde bijna van 19% naar 11%

2.5 Voldoende informatie?

Een vraag die uit vorige Omnibusafleveringen terugkeerde is of *www.haarlem.nl* voldoende informatie bevat. De reactie van de bezoekers van de site onder de Omnibusdeelnemers kwam vrijwel overeen met die in 2007. Net als vorige keer vindt driekwart dat de gemeentelijk site voldoende informatie bevat en constateert één op de tien wel een hiaat.

Grafiek 2.4

Tussen 2004 en 2007 nam de tevredenheid over de informatie nog toe. Volgens driekwart van de bezoekers in 2007 bevatte de site genoeg informatie, tegen 69% in 2004.

De respondenten die het aanbod op *haarlem.nl* onvoldoende achtten, mochten aangeven welke informatie zij missen. Bijna dertig van de 95 reacties gingen echter niet over lacunes in de informatie, maar over de werking van de site en de transactiemogelijkheden. Zo zeggen achttien ondervraagden veel moeite te hebben om informatie op *www.haarlem.nl* te vinden. Bijvoorbeeld door een gebrek aan overzichtelijkheid.

Twee op de drie reacties (zo'n 60 in totaal) gaan wel over de informatie zelf. Zo formuleerden twintig geënquêteerden suggesties of klachten met een wat algemeen karakter. Bijvoorbeeld dat op de site veel verouderde informatie blijft staan en dat het soms aan actualiteit en diepgang ontbreekt. Daarnaast schort het volgens 40 ondervraagden aan (genoeg) informatie over één specifiek onderwerp. Zij noemen een brede diversiteit aan onderwerpen, variërend van bouwtekeningen tot woonboten en van bestemmingsplannen tot evenementen. De naar verhouding meest genoemde onderwerpen zijn: de reiniging/ Spaarnelandsen (4x), de eigen wijk (3x) en evenementen (3x).

3 Het Gemeentebestuur

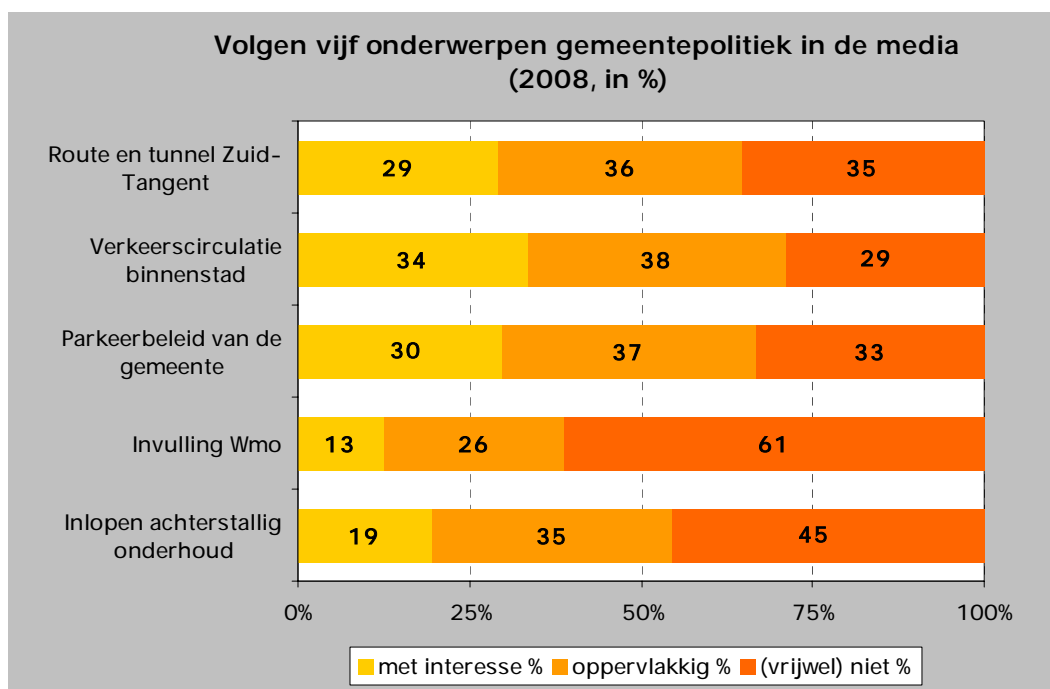
3.1 Inleiding

Het gemeentebestuur wil de inwoners van Haarlem goed over haar plannen, besluitvorming en besluiten informeren en ze daar ook nauw bij betrekken. Om te peilen of dat lukt laat het college van B&W regelmatig vragen meelopen in het Omnibusonderzoek. Paragraaf 3.2 beschrijft of en in welke mate de geënquêteerden een aantal belangrijke onderwerpen uit de Haarlemse gemeentepolitiek volgen. In paragraaf 3.3 staat de vraag centraal of de gemeente de bevolking wel genoeg bij deze issues betreft. Hoe de respondenten op een aantal stellingen over het werk van B&W hebben gereageerd beschrijft paragraaf 3.4. Het hoofdstuk eindigt met paragraaf 3.5 over het vertrouwen van de enquêtedeelnemers in B&W en enkele andere overheidsorganisaties.

3.2 Onderwerpen in de gemeentepolitiek

De respondenten mochten van vijf belangrijke onderwerpen uit de gemeentepolitiek aangeven of en in hoeverre ze de berichtgeving in de media daarover volgen. Grafiek 3.1 presenteert de reacties.

Grafiek 3.1

De belangstelling voor de verkeerscirculatie in de binnenstad is het grootst, zo blijkt uit de grafiek: 34% van de ondervraagden volgt dit onderwerp met belangstelling. Het parkeerbeleid en Zuid-Tangent komen daar vlak achteraan. Wanneer we ook de groep die zich oppervlakkig over een onderwerp informeert in de analyse betrekken dan komt de Verkeerscirculatie in de binnenstad weer als nummer één uit de bus. Bijna driekwart van de geënquêteerden informeert zich minstens oppervlakkig over dit issue. Het parkeerbeleid en de Zuid-Tangent, beide door rond tweederde genoemd, komen andermaal op de plaatsen twee en drie. De twee andere onderwerpen uit de vraag staan minder in de picture. Zo

informeert ruim de helft zich over het werk van de gemeente aan het achterstallig onderhoud in de stad. De invulling van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) krijgt nog minder aandacht. Zes van de tien respondenten neemt (vrijwel) geen kennis van de berichtgeving over dit onderwerp.

Vorige metingen

Drie onderwerpen uit de grafiek kwamen ook in vorige metingen al aan bod. De Zuid-Tangent en de Verkeercirculatie in de binnenstad maakten ook in 2007 deel uit van de voorgelegde onderwerpen. Het Parkeerbeleid stond daar zelfs al drie keer eerder in.

Minder Omnibusdeelnemers dan in 2007 volgen de media in hun berichtgeving over de verkeercirculatie in de binnenstad. Toen deed 78% dat minimaal oppervlakkig, tegen 73% anno 2008. Eveneens achteruit ging de belangstelling voor het parkeerbeleid. Bijna driekwart volgde dat onderwerp in 2007 nog. Dat liep terug doordat de groep die het nieuws daarover met interesse afnam van 35 naar 30%. Niet noemenswaardig veranderde de belangstelling voor de route en tunnel voor de Zuid-Tangent.

Geslacht, Leeftijd en Opleiding

Voor drie onderwerpen geldt dat wat mannen ze naar verhouding wat vaker met belangstelling volgen dan vrouwen: de Zuid-Tangent, het gemeentelijke parkeerbeleid en het inlopen van achterstallig onderhoud. Onder vrouwelijke Omnibusdeelnemers bestaat daarentegen wat meer interesse voor de Wmo dan bij de mannen.

Lager opgeleiden volgen het nieuws over drie issues wat meer dan respondenten met een hogere opleiding: de verkeerscirculatie in de binnenstad, het inlopen van achterstallig onderhoud door de gemeente en de ontwikkelingen rond de Wmo. Bij dat laatste onderwerp komt het grootste verschil naar voren, mogelijk doordat relatief veel ouderen -en die zijn vaker laag opgeleid- tot de doelgroep van deze wet behoren.

Voor alle vijf onderwerpen geldt dat jongeren van 15-24 jaar ze beduidend minder goed volgen dan respondenten van 25 jaar of ouder. Zo informeren vier van de tien jongeren zich minstens oppervlakkig over de Zuid-Tangent. Bij geënquêteerden van 45 jaar en ouder loopt dat op tot rond 80%. De 45+-ers tonen voor de meeste onderwerpen ook meer belangstelling dan leden van de categorie 25-44 jaar.

Stadsdeel

Het stadsdeel waar de respondent woont speelt bij drie onderwerpen een rol. In het Centrum volgt een hoger percentage ondervraagden de ontwikkelingen rond de verkeerscirculatie in de binnenstad dan in de andere stadsdelen, met uitzondering van Oost. En ook de interesse voor het parkeerbeleid komt in het Centrum hoger uit dan elders. Uitzondering hier is Zuid/West. In Schalkwijk informeert een grotere deel van de ondervraagden zich intensief of oppervlakkig over de Wmo. En in Oost houden naar verhouding meer respondenten dan in Noord zich op de hoogte van het inlopen van achterstallig onderhoud.

Politieke Voorkeur

Respondenten die niet zouden gaan stemmen als er nu gemeenteraadsverkiezingen zouden zijn, tonen voor alle vijf onderwerpen duidelijk minder belangstelling dan kiezers van de zes grote partijen en de zwevende kiezers.

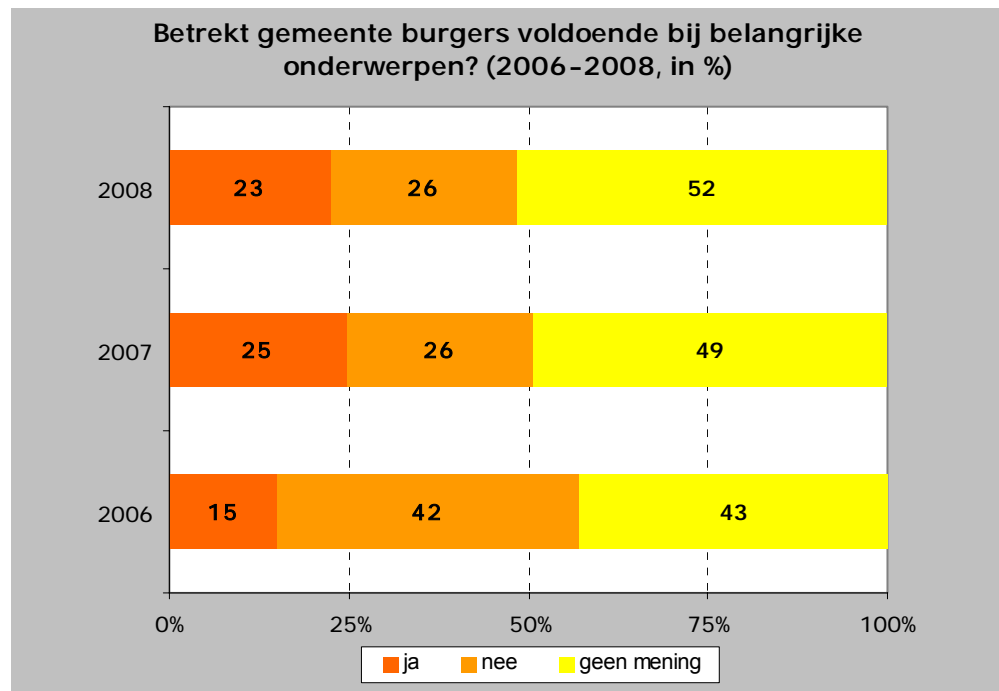
PvdA-kiezers hebben voor vier issues wat meer belangstelling dan de gemiddelde Omnibusdeelnemer. Alleen bij het parkeerbeleid zit de PvdA op dat gemiddelde. Kiezers van de SP hebben een bovengemiddelde interesse

voor het parkeerbeleid, de Wmo en het achterstallig onderhoud in de stad. VVD-ers volgen het parkeerbeleid met meer belangstelling dan gemiddeld, terwijl ze zich relatief minder vaak over de Wmo informeren. Dat laatste onderwerp krijgt daarentegen een bovengemiddelde aandacht uit CDA-hoek.

3.3 Betreft gemeente voldoende bij onderwerpen?

In de vorige paragraaf viel te lezen in welke mate de Omnibusdeelnemers het nieuws over vijf belangrijke onderwerpen uit de Haarlemse gemeentepolitiek volgen. De geënquêteerden mochten van deze onderwerpen ook aangeven of ze vinden dat de gemeente burgers er voldoende bij betreft.

Grafiek 3.2

lets meer dan de helft van de respondenten zegt dat niet te weten. Van degenen die zich wel over de vraag hebben uitgesproken oordeelt een kleine meerderheid negatief: 26% zegt dat de gemeente niet genoeg heeft ondernomen, tegen 23% wel. Deze uitkomsten zijn vergelijkbaar met die uit 2007. Tussen 2006 en 2007 deed zich een flinke stijging voor. Dat blijkt uit grafiek 3.2.

Als de analyse beperkt blijft tot degenen die hun mening over de vraag hebben gegeven, treedt het verschil tussen 2006 en 2007 nog nadrukkelijker naar voren. In 2006 gaf niet meer dan een kwart aan dat de gemeente genoeg doet op burgers bij de onderwerpen te betrekken. Dat liep op tot 49% in 2007, waarna in 2008 met 47% een vergelijkbare score volgde. Kanttekening bij de reacties is dat het aantal onderwerpen per Omnibuseditie varieert. Zo mochten de enquêtedeelnemers in 2007 op negen onderwerpen reageren, tegen zes onderwerpen in 2006 en nog één minder in 2008.

Mannen en vrouwen vinden ongeveer even vaak dat de gemeente haar inwoners genoeg bij de onderwerpen betreft. Een relatie tussen het Opleidingsniveau van de respondent en deze vraag bestaat evenmin. De leeftijd van de respondent is wel van invloed. Wanneer de analyse zich beperkt tot de respondenten met een mening over de vraag dan spreken 15-24 jarigen (zes op de tien) zich positiever uit dan gemiddeld en dan de leeftijdsgroep 25-44 jaar (43%). Van de jongeren vindt een meerderheid dat

de gemeente voldoende onderneemt. In andere leeftijdsgroepen is het fifty-fifty of slaat de balans net naar de negatieve kant door.

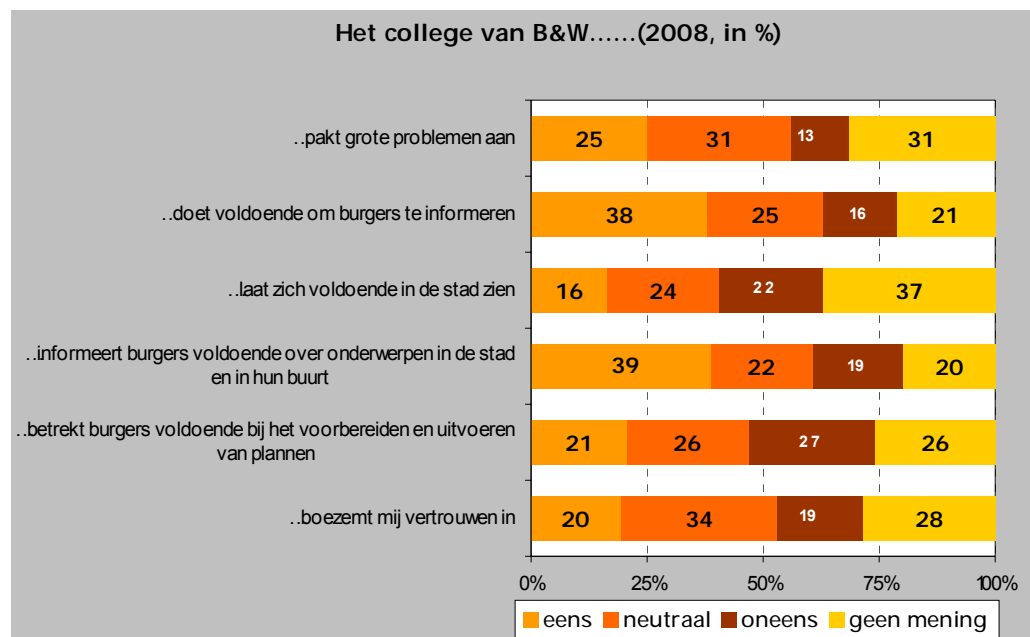
Gekeken naar de respondenten met een mening over de vraag vinden Schalkwijkers vaker dan gemiddeld dat de gemeente inwoners bij plannen betreft. Geënquêteerden uit het Centrum tonen zich meer tevreden dan enquêtedeelnemers uit Noord. In laatstgenoemd stadsdeel heeft men vaker dan in de binnenstad geen mening.

Kiezers van de PvdA vinden vaker dan gemiddeld dat de gemeente voldoende onderneemt om burgers bij de onderwerpen te betrekken. Inwoners die niet zullen stemmen als er nu raadsverkiezingen zijn, geven duidelijk bovengemiddeld vaak aan het antwoord op de vraag niet te weten.

3.4 Het College van Burgemeester en wethouders

Burgemeester en wethouders van Haarlem stellen in de Omnibus ook hun eigen functioneren ter discussie. Dat gebeurde met zes stellingen, waarover de geënquêteerden zich konden uitspreken. Grafiek 3.3 presenteert de reacties. De categorie 'eens' omvat zowel de respondenten als reactie 'helemaal eens' en 'eens' hebben aangekruist. In de categorie 'oneens' gaan geënquêteerden samen die het 'helemaal oneens' of 'oneens' zijn. Kanttekening hierbij is dat relatief weinig geënquêteerden voor de beide uitersten, 'helemaal eens' en 'helemaal oneens' hebben gekozen.

Grafiek 3.3

Alle zes stellingen bevatten een voor het College positieve bewering. Bij drie aspecten oordelen meer Omnibusdeelnemers positief dan negatief:

- Het informeren van burgers over onderwerpen in stad en buurt (39% positief, 19% negatief)
- Het informeren van burgers (38% positief, 16% negatief)
- Het aanpakken van grote problemen (25% positief, 13% negatief)

Verder neemt bij alle stellingen een relatief groot deel van de geënquêteerden een neutraal standpunt in of zegt men geen mening te hebben. Bij de stelling dat B&W zich voldoende in de stad laat zien, geldt dat zelfs voor zes van de tien geënquêteerden.

De balans slaat bij twee aspecten naar de negatieve kant door. Zo vindt 17% dat de leden van B&W zich voldoende in de stad laten zien, tegen bijna een

kwart niet. Ook de wijze waarop het College burgers bij plannen betreft oogst meer ongunstige dan instemmende reacties.

De stellingen liepen ook in 2007 mee in het Omnibusonderzoek. Op vijf aspecten boekt het College een betere score dan toen. Alleen bij de tweede stelling in de grafiek, die over de informatievoorziening, doet zich geen verandering voor.

Geslacht en Leeftijd

Vrouwen en mannen verschillen nauwelijks in hun stellingname. De stelling over het vertrouwen dat B&W inboezemt maakt bij de vrouwelijke geënquêteerde iets meer positieve dan negatieve reacties los. Bij de mannen is dat precies andersom. Verder hebben vrouwen over de meeste stellingen vaker geen mening.

Ondervraagden jonger dan 45 jaar hebben over de meeste stellingen vaker geen mening dan boven die leeftijd. 65+ -ers tonen zich bij alle stellingen positiever dan jongere enquêtedeelnemers. Zij vinden als enige leeftijdsgroep wat vaker wel dan niet dat de leden van het College hun gezicht in de stad laten zien.

Enquêtedeelnemers van 45-64 jaar reageren naar verhouding kritisch op de laatste twee stellingen. Zij zijn de enige categorie, waar de balans bij de laatste stelling naar de negatieve kant doorslaat.

Politieke voorkeur en opleiding

Respondenten die niet zouden gaan stemmen of hun keuze nog niet hebben bepaald onthouden zich bij de meeste stellingen vaker van een oordeel dan kiezers van sommige partijen. Bij drie stellingen spreken PvdA-aanhangers zich naar verhouding positief uit. Zo is het aandeel PvdA-ers dat onderschrijft dat het College zich voldoende in de stad laten zien groter dan het percentage dat deze stelling weerspreekt. Onder de kiezers van de vijf andere grotere partijen slaat de balans eens/ oneens naar de negatieve kant door. Ook speken PvdA-ers zich eerder positief dan negatief uit over het de mate waarin B&W inwoners bij haar plannen betreft en het vertrouwen dat het College inboezemt.

Stadsdeel

Schalkwijkers en Centrubewoners lijken zich door de bank genomen wat positiever uit te spreken dan de rest. Bij de stellingen over de mate waarin het College zich in de stad laat zien geven alleen respondenten uit Schalkwijk vaker een positief dan een negatief oordeel. Bovendien oordelen ze vaker gunstig dan geënquêteerden uit Noord en Zuid/West.

Ook bij de stelling over de mate waarin B&W burgers bij het voorbereiden en uitvoeren van plannen betreft is Schalkwijk het enige stadsdeel met een gunstige balans.

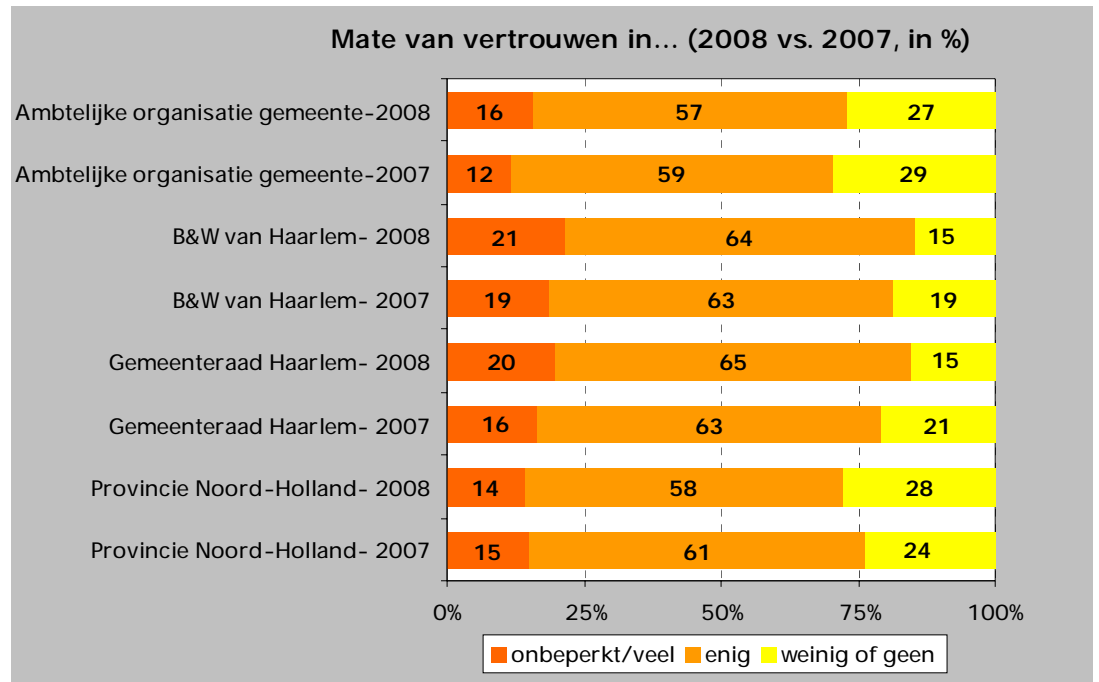
Ondervraagden uit het Centrum, Noord en Schalkwijk zijn het vaker eens dan oneens met de stelling dat het College vertrouwen inboezemt. In Oost is het net andersom.

Centrubewoners vinden vaker dan gemiddeld dat het College voldoende doet om burgers de informeren. Ook onderschrijven ze vaker dan gemiddeld en dan respondenten uit Noord en Oost dat B&W genoeg informatie geeft over onderwerpen in stad en buurt.

3.5 Vertrouwen in overheidsorganisaties

De deelnemers aan de Omnibus konden van negen overheidsorganen aangeven hoeveel vertrouwen ze erin hebben. Grafiek 3.4 toont de uitkomsten voor drie onderdelen van de gemeente Haarlem en de Provincie Noord-Holland. In grafiek 3.5 valt te zien hoe de Europese Unie, de regering, de Tweede kamer, politie en Brandweer het er vanaf brengen. Beide grafieken presenteren de scores van zowel 2008 als 2007. De grafieken maken duidelijk dat de overheid in een jaar tijd flink aan vertrouwen heeft gewonnen. Bijna alle negen overheidsorganen boeken een beter resultaat dan in 2007.

Grafiek 3.4

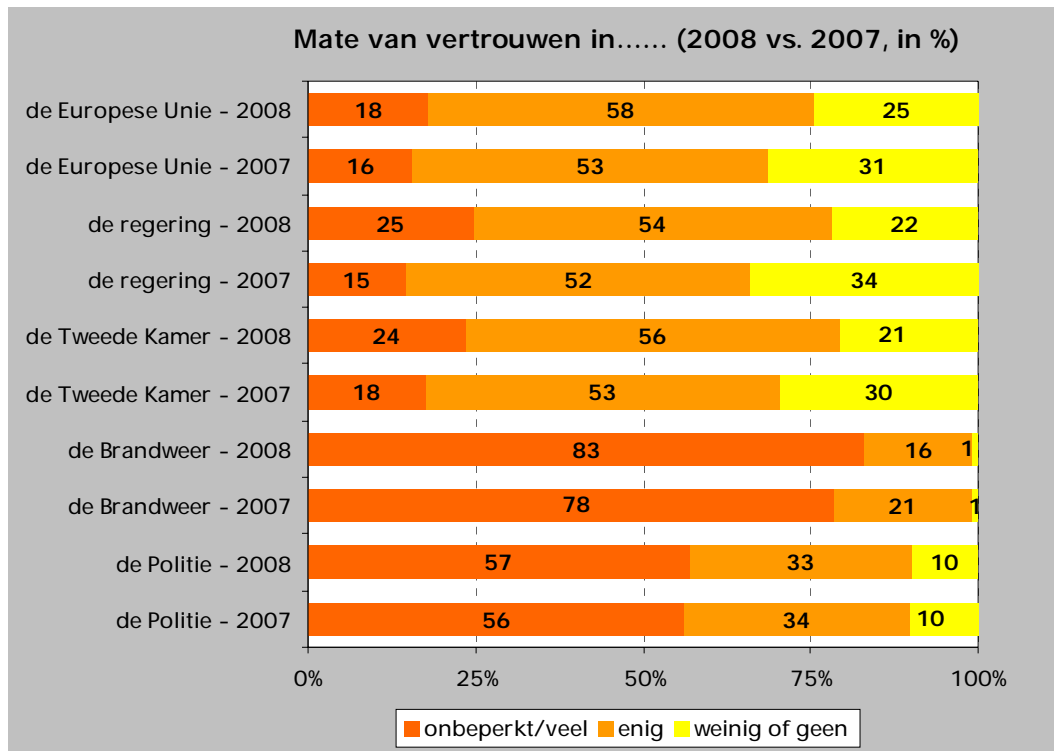

De Brandweer geniet het meeste vertrouwen, gevolgd door de Politie. Meer dan acht van de tien respondenten hebben onbeperkt of veel vertrouwen in de Brandweer. Ook bij de Politie geldt dat nog voor meer dan de helft. Bij de andere instanties loopt dat terug tot een kwart of lager. Hier kruist het merendeel van de respondenten aan 'enig' vertrouwen te hebben. Voor alle negen organen geldt dat meer dan 70% van de ondervraagden er minstens enig vertrouwen in heeft. De Provincie Noord-Holland en de ambtelijke organisatie van de gemeente Haarlem boeken de minst goede scores.

De waardering voor alle drie onderdelen van de gemeente Haarlem nam toe. Het aandeel enquêtedeelnemers met enig, veel of onbeperkt vertrouwen in het College van Burgemeester en wethouders steeg bijvoorbeeld van 82% naar 86%. De Provincie Noord-Holland is de enige daler van de negen instanties. Mogelijk is de Landsbanki-affaire hier debet aan. Deze kwestie speelde net voor en tijdens het veldwerk voor de Omnibus.

Grafiek 3.5 maakt duidelijk dat het vertrouwen in de regering, Tweede Kamer, Europese Unie (EU) en Brandweer eveneens in de lift zat. De Politie zag het vertrouwen niet wezenlijk veranderen. Vergelijking van beide grafieken leert dat het vertrouwen in de (supra-) nationale organen sterker toenam dan in de gemeentelijke. Een goed voorbeeld is de regering. Het percentage respondenten met op z'n minst enig vertrouwen in het Kabinet Balkenende steeg met 13%. Deze groei kwam vooral voor rekening van de categorie 'onbeperkt/veel' vertrouwen.

Grafiek 3.5

Het stijgend vertrouwen in de nationale en Europese overheden heeft mogelijk te maken met hun interventies tijdens de kredietcrisis die oktober 2008 in volle hevigheid losbrak.

Het vertrouwen in de overheid lijkt al langer groeiende. Ook tussen 2005 en 2007 steeg het vertrouwen van Omnibusdeelnemers in verschillende overheidsorganen. Zo nam de groep met minstens enig vertrouwen in de EU toe van 57% in 2005 tot 67% in 2007.

4 De Gemeenteraad

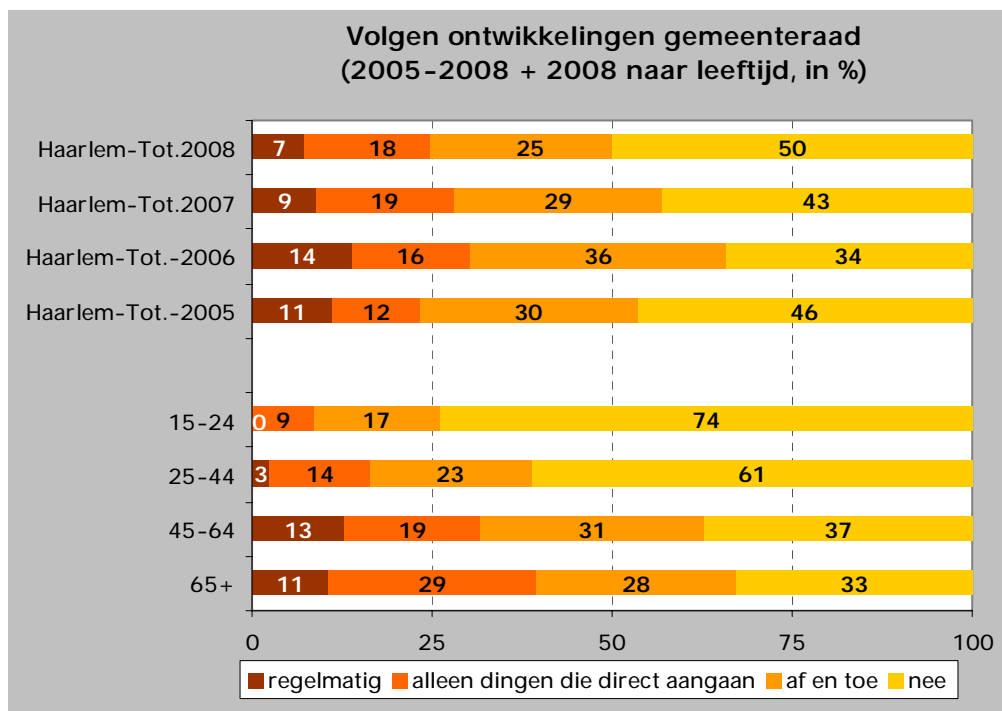
4.1 Inleiding

De gemeenteraad is een gekozen volksvertegenwoordiging. Eens in de vier jaar kiezen de Haarlemmers een nieuwe raad. Een vraag die al vanaf 2005 in het onderzoek meeloopt is of en in welke mate de Omnibusdeelnemers de ontwikkelingen in de gemeenteraad volgen. Het antwoord op deze vraag staat in paragraaf 4.2. Vervolgens is in paragraaf 4.3 te lezen in hoeverre de geënquêteerden op de hoogte zijn van drie belangrijke aspecten van het raadswork.

4.2 Volgen ontwikkelingen in gemeenteraad

De belangstelling voor hetgeen zich in de gemeenteraad afspeelt, loopt voor het tweede jaar op rij terug. In het verkiezingsjaar 2006 zei nog tweederde van de Omnibusdeelnemers zich minstens af en toe te informeren over wat in de raad gebeurt. Na een daling in 2007 naar 57%, zakt het percentage volgers nu verder terug naar de helft. Van deze groep informeert 7% zich regelmatig, 18% alleen over zaken die hen direct aangaan en een kwart af en toe. Grafiek 4.1 presenteert de resultaten.

Grafiek 4.1

Niet alleen het totale aandeel dat zich over de raad informeert, loopt terug. Ook het percentage regelmatige raadwatchers daalt. In vergelijking met twee jaar eerder vond een halvering plaats van 14% naar 7%.

Uit de grafiek blijkt verder dat leeftijd een belangrijke rol speelt. Ruwweg geldt: hoe jonger, des te kleiner de belangstelling. Onder de 25 jaar volgt driekwart de gebeurtenissen in de raad helemaal niet. En onder degenen die dat wel doen, bevinden zich nauwelijks regelmatige volgers. In de leeftijdsgroep 25-44 jaar informeert vier op de tien zich minimaal af en toe. Dat is hoger dan bij de jongeren, maar toch minder dan bij de 45+-ers. Daar stelt rond tweederde zich minstens incidenteel op de hoogte, terwijl het

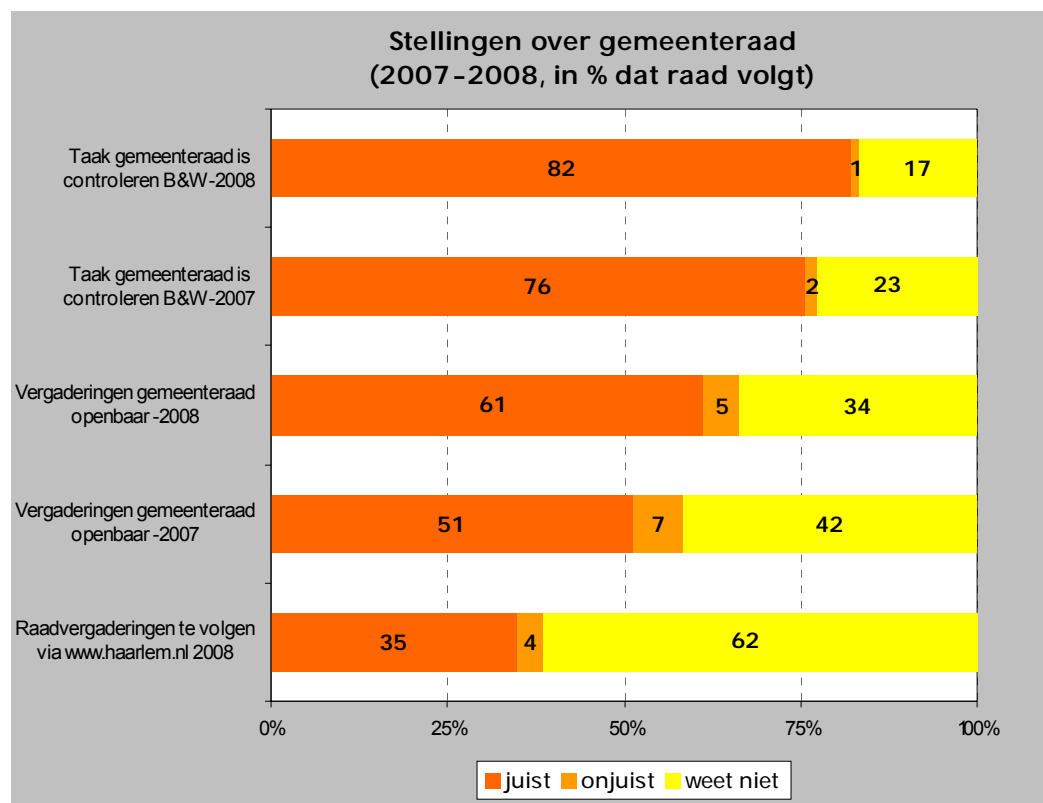
percentage regelmatige volgers ook hoger uitkomt. De teruggang in belangstelling in het afgelopen jaar is in alle leeftijdsgroepen merkbaar, behalve bij de 65+ -ers.

Andere factoren dan leeftijd spelen nauwelijks een rol. Onder mannen en vrouwen bevinden zich ongeveer evenveel volgers. Alleen ligt het aandeel dat zich regelmatig op de hoogte stelt onder de mannelijke respondenten iets hoger. Het opleidingsniveau blijkt eveneens nauwelijks van invloed. Wel focussen lager opgeleiden zich iets meer dan middelbaar en hoger opgeleiden op zaken die hun direct aangaan, zoals ontwikkelingen in de eigen wijk of buurt. Eveneens van weinig invloed is het stadsdeel waar de geënquêteerde woont. Met als enig verschil dat de het percentage belangstellenden in Zuid/West met 58% wat hoger uitkomt dan gemiddeld voor heel Haarlem en de stadsdelen Noord (48%) en Schalkwijk (46%).

4.3 Kennis van de gemeenteraad

De enquêtedeelnemers kregen drie stellingen over het raadswerk voorgelegd. Twee stellingen liepen ook in 2007 én 2004 al mee in het onderzoek. De stelling over de live berichtgeving over raadsvergaderingen op *www.haarlem.nl*, de website van de gemeente Haarlem, zat voor het eerst in de Omnibus.

Grafiek 4.2

Alleen respondenten die de gemeenteraad af en toe of vaker zeggen te volgen, mochten op de stellingen reageren. Dat is anders dan in 2004 en 2007 toen iedere Omnibusdeelnemer zich over de stellingen kon uitspreken. Grafiek 4.2 geeft de uitkomsten weer van 2008 en 2007, maar niet voor 2004. De Omnibus van laatstgenoemd jaar bevatte namelijk geen vraag naar de mate waarin men de raad volgt. Hierdoor is het onmogelijk om degenen die zich helemaal niet over de raad informeren uit te sluiten.

Het controleren van B&W is een hoofdtaak van de gemeenteraad. Een ruime meerderheid van de ondervraagden, namelijk 82%, onderschrijft de stelling dat de gemeenteraad deze taak heeft. Niet meer dan 2% zegt dat het controleren van B&W geen taak is voor de raad. Zij hebben het niet bij het rechte eind. Het aandeel respondenten dat van deze controletaak op de hoogte is, nam in vergelijking met 2007 toe van 76% naar 82%.

De vergaderingen van de gemeenteraad zijn openbaar. Zes van de tien ondervraagden zijn hiervan op de hoogte. In de vorige meting gold dat voor de helft. Ook bij deze stelling kiezen meer enquêtedeelnemers dan in 2007 voor het goede antwoord. Eenderde spreekt zich niet over de stelling uit: zij geven zo aan niet te weten of de vergaderingen openbaar zijn.

De derde stelling uit de grafiek zegt dat de raadsvergaderingen te volgen zijn via *www.haarlem.nl*, de gemeentelijke website. Dat is inderdaad juist: de uitzendingen gingen voorjaar 2008 van start. Eenderde van de Omnibusdeelnemers weet dat de uitzendingen er zijn en onderschrijft de stelling dan ook. Hier staat tegenover dat zes op de tien geënquêteerden niet zeggen te weten of je vergaderingen via internet kunt volgen. Evenals bij beide andere stellingen geven relatief weinig respondenten een onjuist antwoord.

Mannen en vrouwen verschillen nauwelijks in hun reactie op twee van de drie stellingen. Wel weten mannen nog beter dan vrouwen dat het controleren van B&W tot de taken van de raad behoort (86% versus 78%).

De leeftijd is eveneens bij één stelling van invloed. Zo'n driekwart van de enquêtedeelnemers van 45-64 jaar onderschrijft terecht dat de vergaderingen van de gemeenteraad openbaar zijn. Dat is een hoger percentage dan onder senioren en jongeren en dan vooral bij de 15-24 jarigen van wie 30% met de stelling instemt. In die categorie zeggen ruim zes van de tien ondervraagden het juiste antwoord niet te weten. Ook dat is hoger dan in alle andere leeftijdsgroepen.

Hoger opgeleiden zijn van alle drie aspecten van het raadswerk nog beter op de hoogte dan geënquêteerden met een lage of middelbare scholing. Zo weet bijna negen van de tien hoger opgeleiden dat de gemeenteraad B&W moet controleren, tegen driekwart van de lager opgeleiden.

5 Wijkraden

5.1 Inleiding

De wijkraad is een bewonersorganisatie die de belangen van de buurt behartigt. Haarlem kent 35 wijkraden. In de wijkraad zitten bewoners die zich vrijwillig inzetten. De wijkraad wordt gekozen door de wijkbewoners. Ze geeft de gemeente gevraagd en ongevraagd advies over onderwerpen die met het leefklimaat in de buurt te maken hebben. Bijvoorbeeld over de verkeersveiligheid, het onderhoud van de woonomgeving en grote (bouw-) projecten. Via de wijkraad kunnen bewoners invloed uitoefenen op het gemeentelijk beleid.

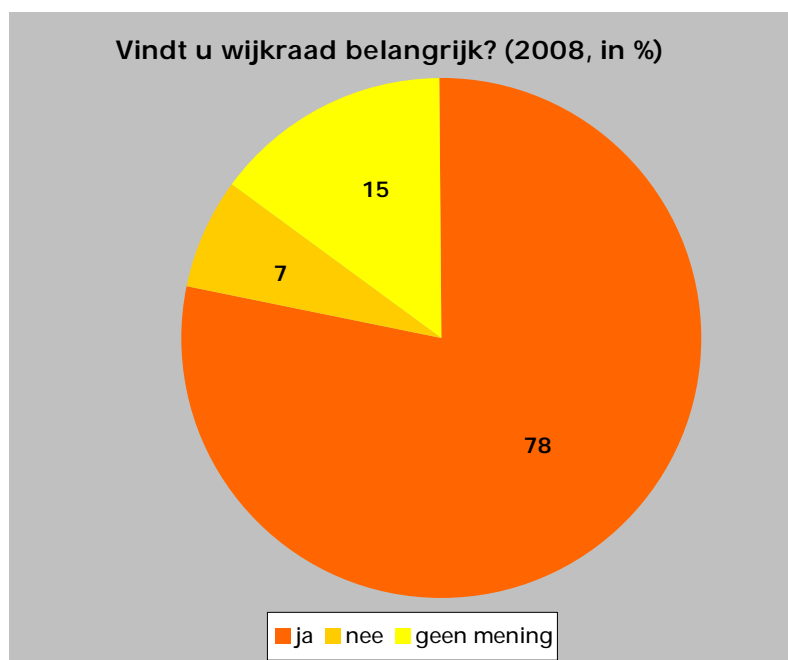
De gemeente wil graag weten welk belang Haarlemmers aan de wijkraden hechten en of bewoners zich informeren over de activiteiten van hun wijkraad, bijvoorbeeld door vergaderingen bij te wonen of de wijkkrant te lezen. Vijf van de veertig buurten in Haarlem deden het najaar 2008 zonder wijkraad: Zijlweg-West, onderdeel van het stadsdeel Zuid/West en de Bomenbuurt (incl. Stuyvesantbuurt), Patrimoniumbuurt, Transvaalbuurt en Indischebuurt-Zuid, alle vier in Noord.

Paragraaf 5.2 beschrijft het belang dat Haarlemmers aan hun wijkraden hechten. Vervolgens gaat de rapportage over de invloed van de wijkraden (par. 5.3), het bezoek aan de wijkraadvergaderingen bezoeken (par. 5.4) en de wisselwerking wijkraad/ gemeente (par. 5.5).

5.2 Belang van de wijkraden

Een duidelijke meerderheid van meer dan driekwart van de ondervraagden vindt het belangrijk dat in zijn wijk een wijkraad actief is. Hier tegenover staat dat 7% de wijkraad niet van belang acht. Grafiek 5.1 toont de uitkomsten.

Grafiek 5.1

In vergelijking met het vorige Omnibusonderzoek, dat van 2007, veranderde het standpunt over de wijkraad nauwelijks. Toen vond 77% de wijkraad

belangrijk, tegen 8% niet. In 2004 draaide de vraag eveneens mee in het onderzoek. En ook dat jaar kwam een vergelijkbaar resultaat uit de bus.

Vrouwen slaan hun wijkraad wat hoger aan dan mannelijke respondenten. Van de vrouwen hecht 82% waarde aan de wijkraad tegen 74% bij de mannen. Het belang dat Omnibusdeelnemers aan de wijkraad toekennen, neemt verder met de leeftijd toe. Jongeren (15-24 jaar) vinden de wijkraad minder vaak belangrijk dan leden van oudere leeftijdsgroepen. Bovendien hebben ze er minder vaak een mening over. In de leeftijdsgroep 25-44 jaar valt het aandeel dat de wijkraad waardevol acht lager uit dan bij respondenten van 45 jaar en ouder.

In Oost (84% belangrijk) hechten respondenten een bovengemiddeld belang aan de wijkraad. Noord (74%) zit daarentegen juist onder het gemiddelde. Dat laatste vloeit mogelijk voort uit het feit dat relatief veel buurten in Noord geen wijkraad hebben (zie paragraaf 5.1).

5.3 Invloed van de wijkraden

Meer dan de helft van de respondenten, namelijk 58%, denkt dat de wijkraad invloed heeft op hetgeen in de wijk gebeurt. Een aanzienlijk kleiner deel van de ondervraagden van 13% vermoedt dat de wijkraad hier geen stem in heeft.

Grafiek 5.2

De geënquêteerden spreken zich positiever uit over de invloed van hun wijkraad dan een jaar eerder. Het percentage respondenten dat dit orgaan invloed toedenkt nam toe van 56% naar 58%. De groep die deze invloed ontkent verminderde in omvang van 19% naar 13%. In vergelijking met 2007 heeft een hoger percentage geen mening over de vraag: 26% tegen 21%. Dat de respondenten in 2008 weer wat gunstiger over hun wijkraad zijn gaan oordelen volgt op een daling tussen 2004 en 2007.

Geënquêteerden die een wijkraad belangrijk vinden voor hun wijk menen naar verhouding vaak dat dit orgaan invloed heeft. Dat geldt voor 69% van hen, tegen 19% van degenen die een wijkraad niet van belang vinden. In de

laatste groep hebben bijna vier van de tien geënquêteerden geen mening over de vraag of de wijkraad invloed heeft of niet.

Vrouwen denken vaker dan mannen dat de wijkraad invloed heeft. En jongeren (15-24 jaar) denken minder vaak dan 25+ -ers dat de wijkraad een inbreng heeft. De jeugd onthoudt zich vooral relatief vaak van een mening. Wanneer de analyse beperkt blijft tot degenen die wel hun mening hebben gegeven, dan denkt een ruime meerderheid van 81% dat hun wijkraad invloed heeft, tegen 19% niet. Mannen tonen zich ook dan iets sceptischer dan vrouwen. Het verschil tussen de jeugd en de overige leeftijdsgroepen valt echter weg.

Geënquêteerden uit het Centrum, Zuid/West en Oost denken vaker dan die uit Noord dat de wijkraad invloed heeft. In Noord leeft vaker dan in alle andere stadsdelen de gedachte dat de eigen wijk geen wijkraad heeft: 7%, tegen 2% of lager elders. Wanneer de analyse zich beperkt tot degenen die hun mening hebben gegeven, komt het percentage positieve reacties in Schalkwijk boven het gemiddelde, terwijl Noord daaronder zit.

Op wijkniveau blijken relatief weinig respondenten uit Westoever Noorder-Buitenspaarne de wijkraad invloed toe te denken. Dat geldt voor minder dan 40% van de ondervraagden daar. Naar verhouding vaak heeft men hier geen mening of denkt men dat de wijk geen wijkraad heeft. Een soortgelijk beeld, maar minder scherp, is te zien in een andere wijk van Noord, namelijk Ter Kleef en Te Zaanen. Dit beeld valt goed te verklaren omdat drie van de vijf buurten in Westoever Noorder-Buitenspaarne geen wijkraad hebben: Transvaalbuurt, Patrimoniumbuurt en Indischebuurt-Zuid. En in Ter Kleef en Te Zaanen geldt dat voor de Bomenbuurt (incl. Stuyvesantbuurt). Eveneens verstoken van een wijkraad was Zijlweg-West, onderdeel van het stadsdeel Zuid/West.

In Meerwijk, onderdeel van Schalkwijk, ligt het aandeel respondenten dat z'n wijkraad invloedrijk acht eveneens onder de 40%. De groep die geen mening heeft is hier zelfs wat groter. Verder tonen relatief veel Meerwijkers zich sceptisch over de invloed van hun wijkraad.

Geen wijkraad?

De Omnibus bevatte ook de expliciete vraag of in de buurt een wijkraad is. Op deze vraag antwoordt 4% van de ondervraagden ontkennend en driekwart bevestigend. Daarnaast zeggen iets meer dan twee van de tien ondervraagden het antwoord op deze vraag schuldig te moeten blijven. Zij die denken dat hun buurt geen wijkraad heeft, wonen voornamelijk, 80% van hen, in het stadsdeel Noord. Ook nu komt dit geluid relatief vaak uit Westoever Noorder-Buitenspaarne (18% van de respondenten daar) en Ter Kleef en Te Zaanen (8%).

5.4 Bezoek wijkraadvergadering

Respondenten de vraag of hun buurt een wijkraad heeft, die bevestigend hebben beantwoord, kregen enkele vragen voorgelegd over de vergaderingen van dit orgaan.

Allereerst blijkt dat 22% van de ondervraagden wel eens een vergadering van de wijkraad bijwoont: 3% is (bijna) ieder keer van de partij en 19% gaat soms. Onder respondenten van 45 jaar en ouder ligt het aandeel wijkraadgangers hoger dan bij de 15-44 jarigen. De 45+ -ers wonen vooral vaker soms een vergadering bij.

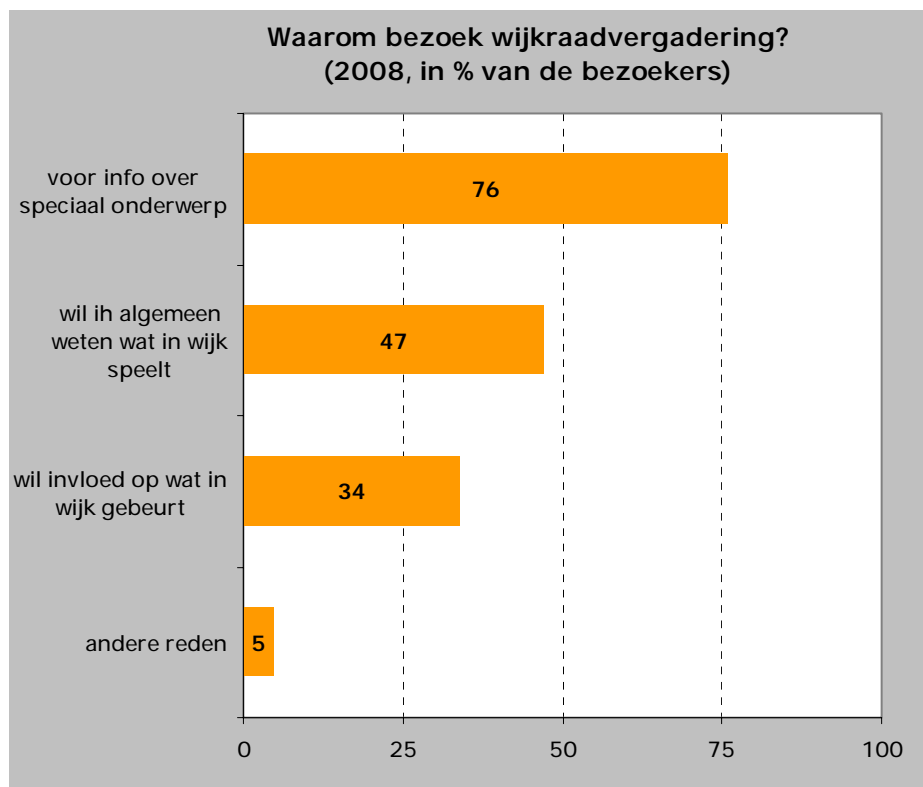
Het percentage ondervraagden dat (bijna) altijd of soms een bijeenkomst van

de wijkraad bijwoont, komt in Zuid/West (26%) boven het stedelijk gemiddelde uit. In Schalkwijk is de score met 17% ondergemiddeld.

Redenen om vergadering bij te wonen

De respondenten die de wijkraadvergadering soms of (bijna) altijd bijwonen mochten aangeven waarom ze dat doen. Ze kregen een rijtje met vier bezoekredenen voorgelegd, waarvan ze er meerdere mochten aankruisen. Grafiek 5.3 brengt de reacties in beeld.

Grafiek 5.3

De grafiek maakt duidelijk dat informatie over speciale onderwerpen die de wijk aangaan de voornaamste trekpleister vormt. Driekwart van de bezoekers woont om die reden wel eens een vergadering bij. De algemene behoefte aan informatie over hetgeen in de wijk speelt, door bijna de helft genoemd, komt op de tweede plaats. Ruim daarachter volgt de mogelijkheid om invloed uit te oefenen als bezoekmotief nummer drie.

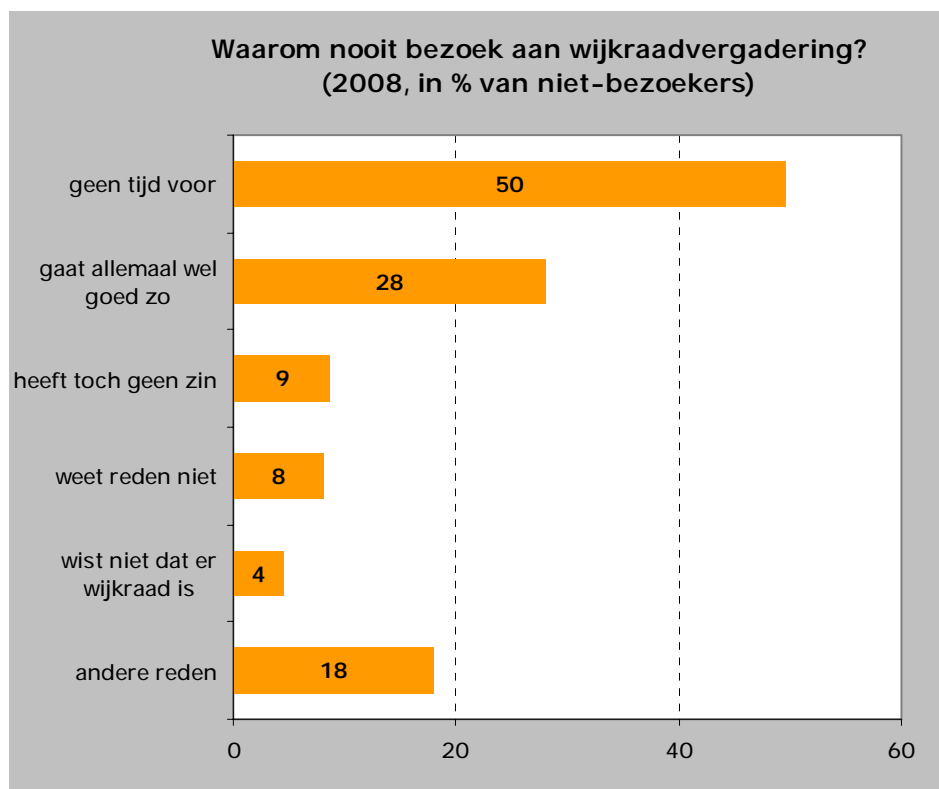
Zo'n 5% van de respondenten voert een andere reden op, bijvoorbeeld dat ze zelf lid zijn van de wijkraad.

Redenen niet-bezoek

Respondenten die ervan op de hoogte zijn dat hun buurt een wijkraad heeft, maar nooit een vergadering bezoeken, mochten maximaal drie motieven noemen waarom ze deze bijeenkomsten aan zich voorbij laten gaan.

Grafiek 5.4 brengt in beeld dat tijdgebrek het voornaamste argument vormt, namelijk voor de helft van de ondervraagden. Ruim een kwart bezoekt de vergaderingen niet omdat ze het in hun wijk allemaal wel goed vinden gaan.

Grafiek 5.4

Andere redenen dan de twee meest genoemde spelen minder vaak een rol. Zo denkt 9% dat het geen zin heeft om een wijkraadvergadering te bezoeken.

De categorie 'andere reden' omvat een diversiteit aan argumenten, zoals:

1. geen interesse/ geen zin om te gaan (37x genoemd)
2. de werkwijze/ gebrek aan invloed van de wijkraad (28x)
3. leeftijd (meestal ouderdom, soms te jong) (20x)
4. woon net in buurt of ga binnenkort verhuizen (15x)
5. ziekte of handicap (13x)
6. partner of familielid bezoekt vergaderingen (10x)

De kritiek op de werkwijze van de wijkraad richt zich onder meer op het amateuristische karakter, het vergaderen om het vergaderen en de haarkloverij over kleine onderwerpen.

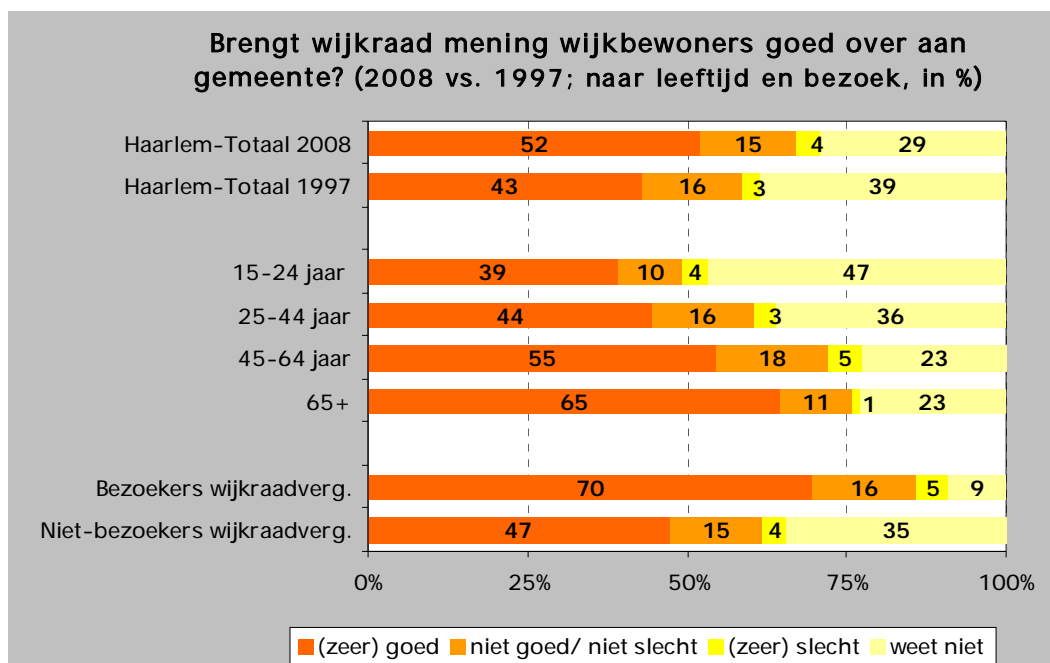
Elf jaar eerder vormde tijdgebrek (toen door 41% genoemd) eveneens het voornaamste argument om de vergaderingen te laten voor wat ze zijn. Het gevoel dat alles toch wel goed gaat, kwam ook in 1997 op plaats twee.

5.5 Wijkraad en gemeente

Overbrengen mening bewoners

Iets meer dan de helft van de respondenten denkt dat z'n wijkraad de mening van de wijkbewoners goed (45%) of zeer goed (7%) overbrengt aan de gemeente. Veel minder ondervraagden, namelijk 4% van hen, menen dat hun wijkraad dat juist (zeer) slecht doet. Grafiek 5.5 presenteert de uitkomsten en laat tevens zien dat bijna drie van de tien geënquêteerden het antwoord op de vraag schuldig moeten blijven. Overigens stond de vraag alleen open voor Omnibusdeelnemers die hebben aangegeven dat hun buurt een wijkraad heeft.

Grafiek 5.5

De grafiek laat zien dat de respondenten de communicatie van hun wijkraad richting gemeente gunstiger beoordelen dan elf jaar eerder, toen de vraag voor het laatst in de Omnibus meeliep. In 1997 vond 43% dat hun wijkraad de standpunten van de bewoners (zeer) goed overbracht, tegen 52% nu. Tegenover deze groei staat een teruggang van het aandeel respondenten dat er geen mening over heeft.

Ondervraagden van 45 jaar en ouder vinden het doorgeven van bewonersstandpunten door de wijkraad vaker (zeer) goed dan jongere respondenten. Die zeggen vaker dan 45+-ers niet te weten of de wijkraad dat goed of slecht doet. Het aandeel de wijkraad de opvattingen van de bewoners goed vindt overbrengen ligt bij de senioren (65+) nog hoger dan in de categorie 45-64 jaar.

Respondenten die wel eens een vergadering van hun wijkraad bijwonen spreken zich duidelijk positiever uit dan degenen die nog nooit bij zo'n vergadering zijn geweest. In die groep heeft een aanzienlijk groter deel geen mening.

Het stadsdeel waar de respondent woont is eveneens van invloed. Het aandeel (zeer) goed is in zowel het Centrum als Zuid/West (beide 58%) hoger dan in Noord (45%). In dat laatste stadsdeel heeft een relatief groot deel van de geënquêteerden geen mening.

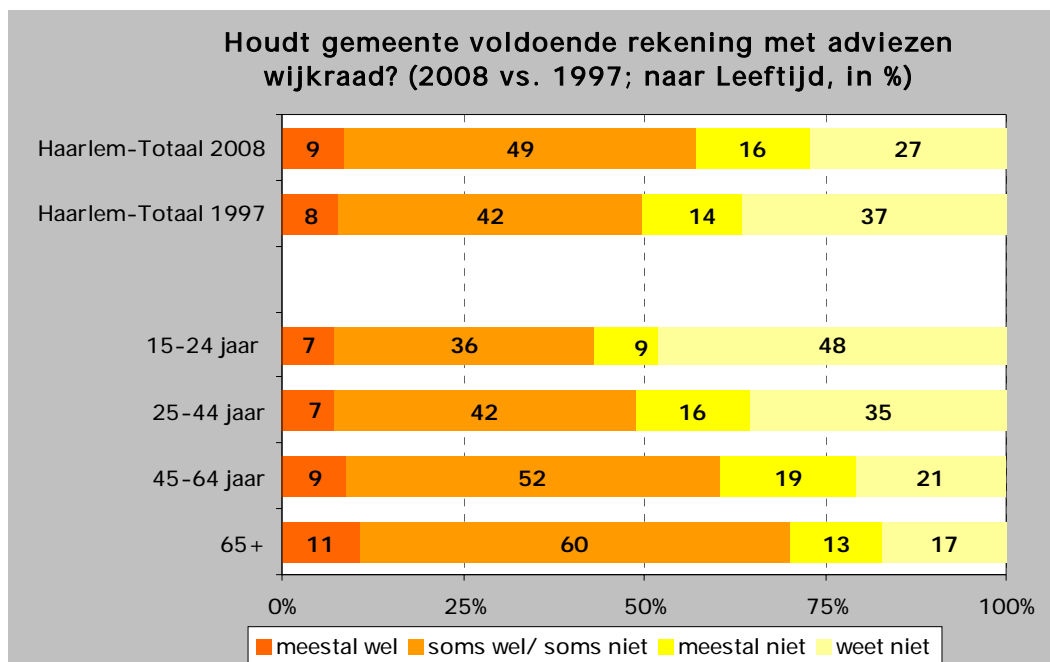
Houdt gemeente rekening met adviezen

Net geen 10% van de respondenten vindt dat de gemeente voldoende rekening houdt met de adviezen van de wijkraad. Een bijna twee keer zo groot aandeel zegt dat de gemeente dit juist niet doet. Het grootste deel van de ondervraagden, namelijk vrijwel de helft, denkt dat de gemeente de adviezen soms wel laat meewegen en soms niet. Verder is het duidelijk dat betrekkelijk veel ondervraagden, namelijk meer dan een kwart, niet weten wat de gemeente met de adviezen van de wijkraad doet. Ook deze vraag was alleen bedoeld voor respondenten die op de hoogte zijn van het bestaan van de wijkraad in hun buurt.

Elf jaar eerder reageerden de Omnibusdeelnemers op dezelfde vraag. Grafiek 5.6 laat zien dat de respondenten anno 2008 vaker dan toen wel een inhoudelijk antwoord geven. Hiertegenover staat vooral een toename van de

groep die van mening is dat de gemeente de adviezen soms wel en soms niet in zijn besluitvorming betreft. De reacties van degenen die wel menen te weten hoe de gemeente met de raad van de wijkraad omgaat, veranderden door de jaren heen niet noemenswaardig.

Grafiek 5.6

Respondenten jonger dan 45 jaar zeggen vaker dan ouderen niet te weten of de gemeente voldoende rekening houdt met de adviezen van de wijkraad. Bij de 45+-ers daarentegen is de groep die meent dat de gemeente dat soms wel en soms niet doet groter in omvang.

Het stadsdeel waar de respondent woont lijkt weinig invloed te hebben op het standpunt van de geënquêteerden. Alleen Schalkwijk wijkt duidelijk af. De groep die aangeeft dat de gemeente de adviezen van de wijkraad meestal negeert is daar kleiner dan in alle andere stadsdelen behalve het Centrum. Verder is Schalkwijk het enige stadsdeel waar de balans 'meestal wel'/'meestal niet', zij het licht, naar de positieve kant doorslaat.

Wijkkrant

De wijkkrant is een communicatiemiddel van de wijkraad met de buurtbewoners. De meeste respondenten, 86% van hen, lezen deze krant wel eens. Hier staat tegenover dat 14% deze publicatie nooit doorneemt. Bij 5% komt dat doordat ze de krant nooit zeggen te krijgen. Deze uitkomsten komen overeen met die van 1997.

6 Onderhoud en Beheer

6.1 Inleiding

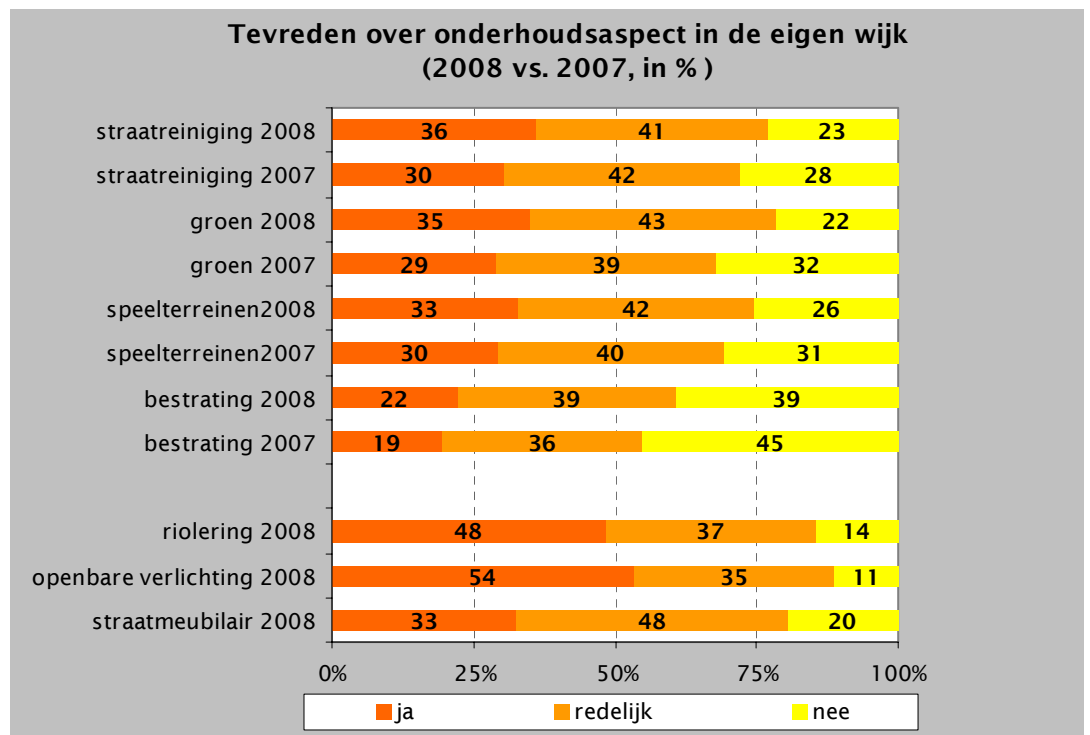
Goed onderhoud draagt sterk bij aan de leefbaarheid. De gemeente wil daarom graag weten hoe inwoners het onderhoud aan de openbare ruimte in hun eigen woonwijk waarderen. De paragrafen 6.2 en 6.3 beschrijven de tevredenheid van respondenten over het onderhoud aan zeven onderdelen van de openbare ruimte. Analyse van de uitkomsten heeft ook plaatsgevonden op stadsdeelniveau. Ook zijn er vergelijkingen met eerdere jaren.

De gemeente werkt de laatste tijd hard aan het wegwerken van achterstallig onderhoud. Of de geënquêteerden dat merken, is te lezen in paragraaf 6.4. Goede mogelijkheden om huishoudelijk afval en grof afval aan te bieden dragen ook bij aan een prettig leefklimaat. Paragraaf 6.5 rapporteert hierover.

6.2 Onderhoud aan openbare ruimte van de wijk

De geënquêteerden mochten van het onderhoud aan zeven elementen van de openbare ruimte in hun wijk aangeven hoe tevreden zij daarover zijn. De straatreiniging, groenvoorzieningen, speelterreinen en bestrating maakten in 2007 en 2002 ook al deel uit van de vraag. Het onderhoud aan riolering, openbare verlichting en straatmeubilair werd in het 2008 voor het eerst aan de Omnibusdeelnemers voorgelegd. De analyse vond plaats met weglating van de groep die geen mening heeft gegeven. Bij de meeste soorten onderhoud betreft dat een vrij klein deel van de ondervraagden. Grafiek 6.1 presenteert de resultaten.

Grafiek 6.1

Zichtbaar is dat over alle zeven soorten onderhoud meer dan de helft van de respondenten zich tevreden of redelijk tevreden toont. Het grootst is de tevredenheid over het onderhoud aan de openbare verlichting. Bijna negen van de tien respondenten zijn (redelijk) content.

Hieronder volgt een korte bespreking van alle zeven vormen van onderhoud.

Straatreiniging

Het aandeel respondenten dat (redelijk) tevreden is nam toe. In 2007 gold dat nog voor 72% van de geënquêteerden wat opliep tot 77% in 2008. Deze groei volgt op een aanzienlijke stijging tussen 2002 en 2007. Van de geënquêteerden in 2002 toonde nog geen zes op de tien zich (redelijk) content.

Respondenten jonger dan 25 jaar zijn beter te spreken over de straatreiniging dan 65+ - ers. In Zuid/West en Noord is het aandeel (redelijk) tevreden respondenten met zo'n 80% het hoogst en in Oost (69%) het laagst.

Groenvoorzieningen

In de periode 2002- 2007 veranderde het oordeel over het onderhoud aan de groenvoorzieningen in de wijk niet. In 2008 komt de tevredenheid hoger uit dan een jaar eerder. Was toen tweederde (redelijk) tevreden, in 2008 liep dat op tot meer dan driekwart.

Ook over het onderhoud van het groen spreken 15- 24 jarigen zich naar verhouding positief uit: 87% is (redelijk) tevreden en dat is hoger dan bij de 25- 64 jarigen.

Ondervraagden uit het Centrum hebben vaker geen mening over het groenonderhoud dan respondenten uit de vier andere stadsdelen. In Noord en Schalkwijk tonen meer dan acht van de tien geënquêteerden zich (redelijk) content. Dat is hoger dan de score voor heel Haarlem. Oost blijft met 70% onder het stedelijk gemiddelde steken.

Speelterreinen

De tevredenheid over het onderhoud aan de speelterreinen in de wijk ging licht omhoog. Driekwart van de ondervraagden zegt (redelijk) tevreden te zijn.

Het werk van de gemeente aan de speelterreinen ontmoet Zuid/West in meer bijval dan in het Centrum. Daar is tweederde (redelijk) tevreden. In Zuid/West geldt dat voor 80% van de ondervraagden. In het Centrum oordelen de respondenten net als over de straatreiniging en het groenonderhoud negatiever dan de gemiddelde Omnibusdeelnemer.

Een kwart van de enquêtedeelnemers heeft geen mening over het werk dat de gemeente aan de speelterreinen verricht. Dat is een veel hoger percentage dan bij de zes andere bevraagde aspecten. Of men (thuiswonende) kinderen heeft of niet speelt hierbij een rol. Senioren (65+) hebben vaker geen mening dan respondenten uit de overige leeftijdsgroepen. Ouderen die wel een mening hebben beoordelen de speelmogelijkheden wat positiever dan respondenten van 15- 44 jaar.

Bestrating

Net als bij de drie andere vormen van onderhoud die in 2007 al in de Omnibus meeliepen, oogst het onderhoud aan de bestrating meer positieve reacties dan toen, 59% in 2008 tegen 54% het jaar daarvoor. De waardering keert nog niet terug op het niveau van 2002 toen tweederde er (redelijk) goed over te spreken was.

Met het oplopen van de leeftijd, neemt de tevredenheid af, zij het dat 45- 64- jarigen en 65plussers niet noemenswaardig verschillend oordelen.

In de binnenstad bestaat duidelijk meer waardering voor de manier waarop de gemeente de bestrating verzorgt dan in Noord, Oost en Schalkwijk. Terwijl in het Centrum bijna drie van de vier respondenten (tamelijk) content zijn, varieert dat van 61% in Noord tot 55% in Schalkwijk. Geënquêteerden uit het Centrum oordelen dan ook bovengemiddeld positief, terwijl de score in Schalkwijk achterblijft bij het stedelijke gemiddelde.

Riolering

86% van de geënquêteerden is (redelijk) tevreden over het onderhoud van de riolering in hun wijk. Ontevreden toont zich 14%. Overigens onthouden relatief veel geënquêteerden, namelijk 13%, zich van een mening over het werk aan de riolering. Geen van de vijf stadsdelen wijkt met z'n oordeel in positieve of negatieve zin van het gemiddelde af.

Openbare Verlichting

Het best te spreken zijn de respondenten over het onderhoud aan de openbare verlichting in hun wijk. Negen van de tien respondenten zijn minstens redelijk tevreden. De straatverlichting is bovendien de enige vorm van onderhoud waarover meer dan de helft echt tevreden is en niet redelijk tevreden.

In alle leeftijdsgroepen zegt minstens 85% (redelijk) tevreden te zijn. Onder 65+ - ers is dat percentage met 96% nog hoger dan bij de rest. Net als bij de riolering komt het oordeel in alle stadsdelen bij het gemiddelde uit.

Straatmeubilair

Onder straatmeubilair verstaat de gemeente allerlei objecten in de openbare ruimte. Voorbeelden daarvan zijn bankjes, anti- parkeerpaaltjes en borden. Acht van de tien ondervraagden vinden dat het onderhoud hier (redelijk) goed verloopt.

In alle stadsdelen komen de reacties op het gemiddelde voor de stad als geheel uit. Ook leeftijd speelt geen rol in de mate van tevredenheid. Wel is het zo dat senioren zich relatief vaak van een oordeel onthouden.

6.3 Ontevreden over onderhoud wijk

Tabel 6.1 presenteert per vorm van onderhoud het aandeel ontevreden respondenten in de vijf stadsdelen. De centering voor deze uitkomsten vond plaats op basis van degenen die hun mening hebben gegeven.

Algemeen

De tabel maakt duidelijk dat het onderhoud van de bestrating de meeste negatieve reacties losmaakt. Uitzondering is het Centrum waar het onderhoud aan de spelterreinen meer kritiek krijgt.

Tabel 6.1 **Ontevredenheid naar onderhoudsaspecten en stadsdeel (2008, in % dat mening heeft gegeven)**

wijken	straat- reiniging	groen	speel- terreinen	bestrating	riolering	openbare verlich.	straat- meubilair
Centrum	28	26	34	27	10	14	19
Zuid- West	19	24	20	38	15	9	19
Oost	31	29	29	41	15	11	20
Noord	20	19	25	39	14	10	20
Schalkwijk	25	17	27	45	16	14	20
Haarlem totaal	23	22	26	39	14	11	20

Relatief weinig ontevreden reacties oogsten de werkzaamheden aan riolering en openbare verlichting: 11% van de respondenten is ontevreden over het onderhoud aan de openbare verlichting in z'n wijk en 14% over de riolering. Het onderhoud aan deze twee elementen roept ook in alle stadsdelen naar verhouding weinig kritiek op.

Over vier vormen van onderhoud –straatreiniging, groen, speelterreinen en bestrating– spraken de Omnibusdeelnemers zich ook in 2007 al uit. Vergelijking leert dat de geënuquêteerden dat veelal positiever doen dan een jaar eerder.

Centrum

In het Centrum daalde het aandeel ontevreden respondenten bij drie van de vier eerder bevraagde aspecten. Alleen het oordeel over de straatreiniging veranderde niet substantieel. Het meest positief was de ontwikkeling bij het groenonderhoud: het aandeel negatieve reacties zakte met 14%.

Zuid/West

In Zuid/West nam de groep ontevreden respondenten voor eveneens drie aspecten af. Ook hier was de verandering bij het groenonderhoud het scherpst: 24% ontevreden, tegen 34% een jaar eerder. Alleen over de speelterreinen wijzigde de waardering niet betekenisvol.

Oost

In Oost bleef de waardering voor het onderhoud aan de speelterreinen op het niveau van 2007. De respondenten oordelen over de andere drie soorten van onderhoud wel positiever dan een jaar eerder. Het duidelijkst komt dat tot uitdrukking bij de bestrating. Het percentage negatieve reacties kwam in vorige Omnibussen net boven de helft uit, maar is nu 10% lager.

Noord

Evenals in het Centrum en Zuid/West liep in Noord het percentage negatieve reacties bij het groenonderhoud het sterkst terug. Het oordeel over de drie andere soorten onderhoud wijzigde in Noord niet.

Schalkwijk

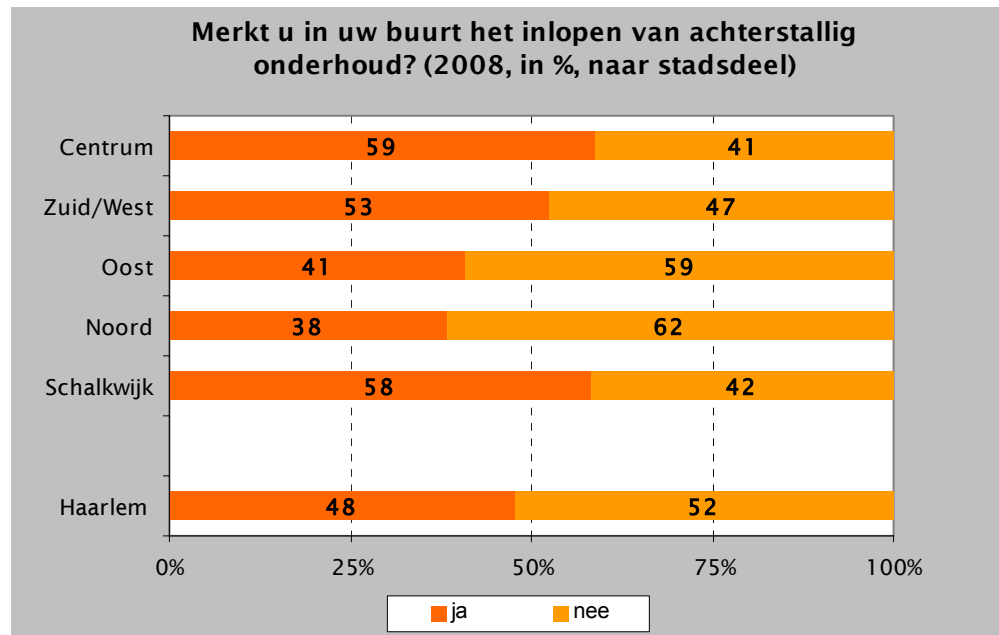
Schalkwijkers spreken zich drie keer positiever uit dan een jaar eerder. Ook hier groeide de waardering voor het onderhoud aan het groen naar verhouding sterk. Het aandeel negatieve reacties liep terug van 32% naar 17%. Eveneens een daling van het percentage ontevreden respondenten is te zien bij de straatreiniging en het onderhoud van speelterreinen.

6.4 Inlopen achterstallig onderhoud

Het inlopen van achterstallig onderhoud behoort tot de speerpunten van het gemeentelijk beleid. De gemeente besteedt dan ook veel geld en aandacht aan het wegwerken van onderhoudsachterstanden bij bruggen, oevers, wegen, openbare verlichting, het groen, enzovoort. Daarom bevatte de Omnibus de vraag of de deelnemers merken dat in hun buurt aan achterstallig onderhoud wordt gewerkt.

Grafiek 6.2 laat zien dat iets minder dan de helft van de respondenten, namelijk 48%, de intensievere aanpak opmerkt. Keerzijde hiervan: iets meer dan de helft neemt het nog niet waar. Deze resultaten zijn exclusief de ondervraagden (12% van het totaal) die geen mening over de vraag hebben. Eveneens zichtbaar is dat de reacties in sommige stadsdelen van het Haarlems gemiddelde afwijken.

Grafiek 6.2

Het percentage geënquêteerden dat de verhoogde onderhoudsactiviteiten van de gemeente in z'n buurt waarneemt komt in het Centrum en Schalkwijk duidelijk boven het gemiddelde voor de hele stad uit. Noord en Oost blijven daarentegen achter bij de score voor heel Haarlem.

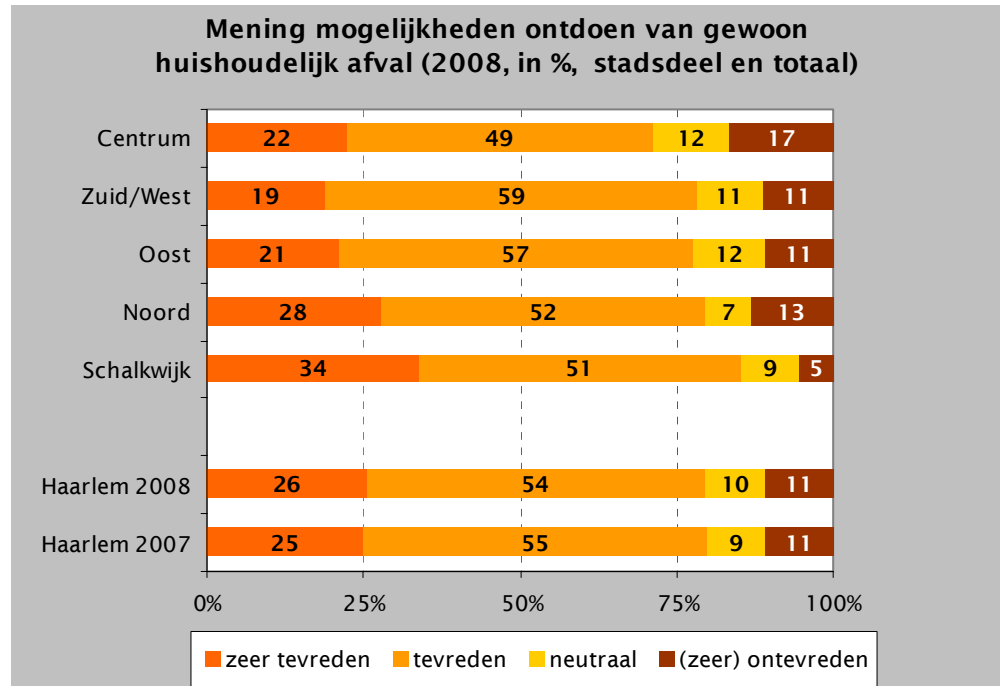
Het percentage Omnibusdeelnemers dat het inlopen van achterstallig onderhoud opmerkt zit in Oost en Noord niet alleen onder het Haarlems gemiddelde, maar ook onder de score van het Centrum, Zuid/West en Schalkwijk. Haarlem- Noord omvat drie wijken. In Oud Schoten en Spaarndam, het gedeelte boven de Jan Gijzenvaart, ligt het deel van de respondenten (49%) dat de aanpak van de gemeente opmerkt op het gemiddelde voor heel Haarlem en daarmee hoger dan in beide andere wijken, Ter Kleef en Te Zaanen (31%) en Westoever Noorder- Buitenspaarne (37%). In Schalkwijk zit Europawijk boven het gemiddelde. Hier merkt driekwart van de ondervraagden de extra inzet van de gemeente op. De drie andere delen zitten op of net onder het gemiddelde voor heel Haarlem.

6.5 Huishoudelijk afval

Een grote meerderheid van de geënquêteerden toont zich tevreden over de mogelijkheden om zich in Haarlem van gewoon huishoudelijk afval te ontdoen. Net als in 2007 zegt 80% (zeer) tevreden te zijn: 26% zeer tevreden en 54% 'gewoon' tevreden.

Grafiek 6.3 brengt ook de uitkomsten in de Haarlemse stadsdelen in beeld. In ieder stadsdeel toont een ruime meerderheid zich (zeer) content, al verschilt de mate van tevredenheid hier en daar wel.

Grafiek 6.3

Het aandeel (zeer) tevreden Omnibusdeelnemers ligt in Schalkwijk op 84% en komt daarmee boven het percentage voor heel Haarlem (80%) uit. Voor het Centrum geldt het omgekeerde. Hier toont 71% (zich) zeer tevreden. Zeer tevreden in Schalkwijk toont zich eenderde. Ook dat is hoger dan het gemiddelde voor de hele stad.

In vergelijking met 2007 bleef het aandeel (zeer) tevreden in vier van de vijf stadsdelen vrijwel gelijk. Alleen in het Centrum liep dat duidelijk terug van 78% naar 71%. Debet hieraan is de daling van het percentage dat zich zeer content toont (van 31% naar 23%). In Zuid/West daalde het aandeel 'zeer tevreden' eveneens, maar groeide het percentage tevreden respondenten in vrijwel dezelfde mate. Het omgekeerde gebeurde in Noord. In Schalkwijk ten slotte nam het aandeel (zeer) ontevreden enquêtedeelnemers nog verder af.

De tevredenheid hangt tevens samen met de leeftijd van de Omnibusdeelnemer. Net als in 2007 spreken 45+-ers zich gunstiger over de mogelijkheden afval aan te bieden dan mensen die deze leeftijd nog niet hebben bereikt. Onder de 45 jaar is bijna driekwart tevreden, wat oploopt tot 82% bij de 45-64-jarigen en 90% onder 65+-ers.

Grof afval

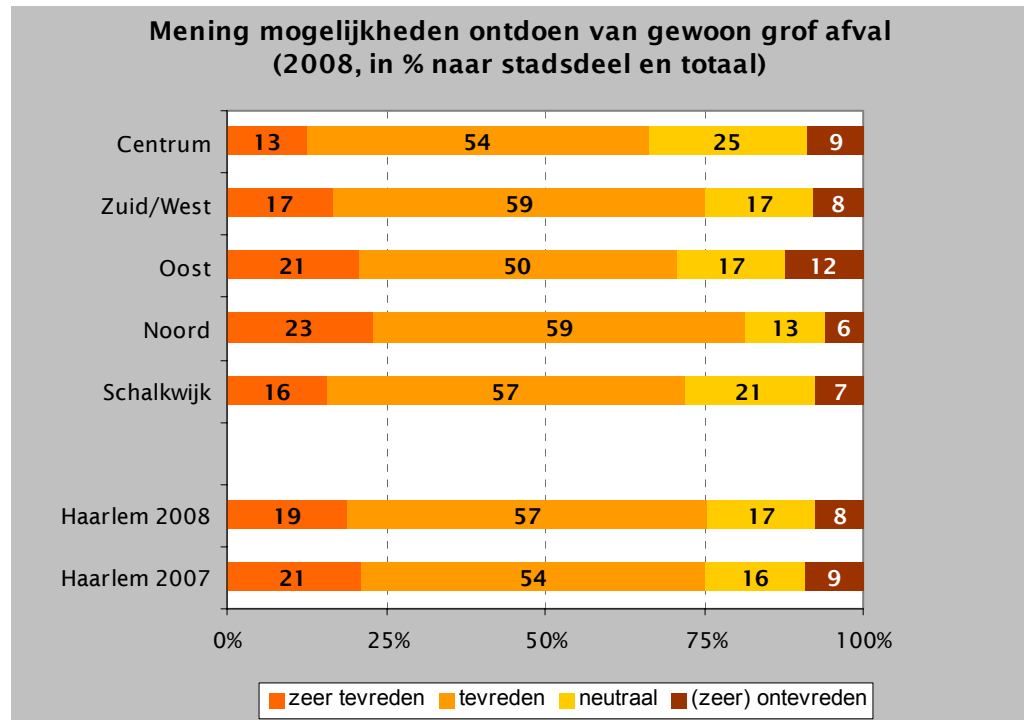
Haarlemmers kunnen grof afval op verschillende manieren aanbieden. Bijvoorbeeld een afspraak maken met De Spaarnelands om het thuis te laten ophalen. Zelf naar dit reinigingsbedrijf brengen is een andere optie. Driekwart van de Omnibusdeelnemers spreekt z'n tevredenheid uit over de mogelijkheden om zich van grof afval te ontdoen: 19% is zeer tevreden en

57% gewoon tevreden. De score is iets lager dan bij het gewone huishoudelijk afval (80% tevreden of heel tevreden).

Grafiek 6.4 laat, uitgesplitst naar stadsdeel zien, hoe Omnibusdeelnemers op de vraag over grof afval hebben gereageerd. De score in Noord blijkt positiever uit te vallen dan gemiddeld. Hier is 82% (zeer) tevreden over de mogelijkheden om grof afval aan te leveren, tegen 76% voor heel Haarlem. Geënquêteerden uit het Centrum tonen zich daarentegen juist minder content tonen dan gemiddeld. Hier is tweederde (zeer) tevreden.

De tevredenheid in Noord is het grootst. In het Centrum en Schalkwijk valt het oordeel vaker neutraal uit en in Oost vaker negatief.

Grafiek 6.4

Net als bij het gewone afval tonen 45+ - ers zich ook over de mogelijkheden om grof afval aan te bieden vaker (zeer) tevreden dan enquête-deelnemers van 15- 44 jaar. Onder 45 jaar is iets meer dan tweederde (zeer) content, wat daarna oploopt tot 81% bij de 45- 64- jarigen en 86% onder 65+ - ers.

Vergeleken met 2007 wijzigde het oordeel lokaal niveau niet betekenisvol. Binnen twee stadsdelen gebeurde dat wel. In Noord nam het percentage (zeer) tevredenen licht toe, in Oost vond een kleine daling plaats.

7 Verkeer en Vervoer

7.1 Inleiding

De gemeente streeft naar een goede en veilige verkeerssituatie. Daarnaast vindt de gemeente het belangrijk dat de stad en locaties daarbinnen goed bereikbaar zijn. Goed bereikbaar met de bus, auto, fiets, brommer, te voet en ander vervoer.

In het Omnibusonderzoek van 2008 konden de deelnemers via een rapportcijfer hun mening duidelijk maken over zeven aspecten van het verkeer in de stad. Ook in 2007 hadden de geënquêteerden op deze aspecten mogen reageren. Vergelijking van de resultaten 2007 en 2008 leert of de gemeente met haar verkeersbeleid op de goede weg is. Paragraaf 7.2 beschrijft de uitkomsten van deze vergelijking.

Een van de zeven onderzochte aspecten is de parkeergelegenheid in de binnenstad. De gemeente wil echter ook weten hoe Haarlemmers de parkeersituatie in hun eigen woonbuurt ervaren. Meer daarover valt te lezen in paragraaf 7.3.

7.2 Waardering verkeersaspecten

De geënquêteerden mochten zeven aspecten van de verkeerssituatie in Haarlem met een rapportcijfer (1 tot en met 10) beoordelen. De waardering voor al deze aspecten valt gunstiger uit dan in 2007. Gesteld dat het cijfer 5,5 de grens tussen onvoldoende en voldoende vormt, dan haalt anno 2008 alleen de parkeergelegenheid in de binnenstad met een 5,4 nog geen voldoende. Drie aspecten die in 2007 nog onder de 5,5-grens bleven, bereiken of overschrijden deze nu wel. Dat geldt voor de autobereikbaarheid van de stad, de verkeersdoorstroming door de stad en de bereikbaarheid van de binnenstad.

Het meest positief beoordelen de geënquêteerden de voetgangersvoorzieningen in de binnenstad. Dat was in 2007 ook al zo.

Tabel 7.1 brengt de gemiddelde rapportcijfers over 2008 en 2007 in beeld.

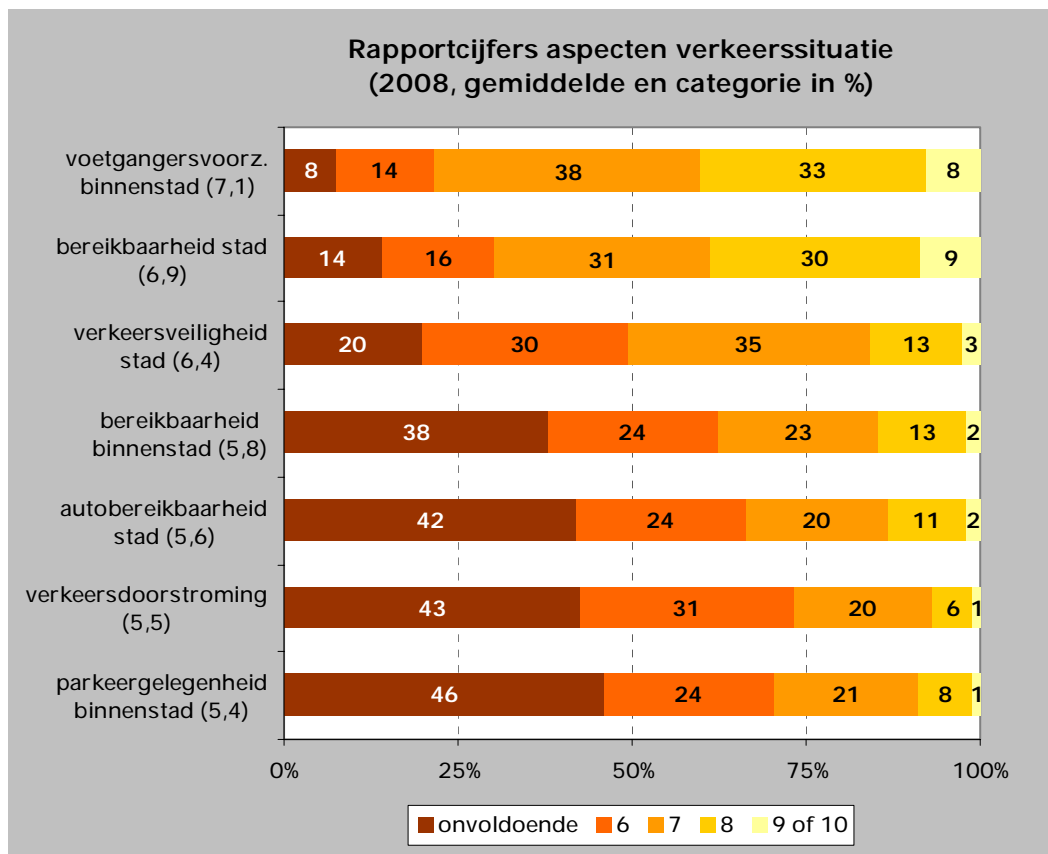
Tabel 7.1 **Rapportcijfers voor zeven aspecten verkeer in Haarlem (gemiddelden, 2008 vs. 2007)**

Aspcten verkeer	2008	2007
Voetgangersvoorzieningen binnenstad	7,1	6,8
Bereikbaarheid stad	6,9	6,5
Verkeersveiligheid stad	6,4	6,1
Bereikbaarheid binnenstad	5,8	5,4
Autobereikbaarheid stad	5,6	5,3
Verkeersdoorstroming stad	5,5	5,1
Parkeergelegenheid binnenstad	5,4	5,1

Grafiek 7.1 laat zien hoe de gemiddelde rapportcijfers van 2008 tot stand zijn gekomen. Zo valt per aspect te zien welk percentage geënquêteerden een onvoldoende heeft gegeven. Na de grafiek volgt een korte bespreking van alle zeven aspecten. Hierbij krijgt ook de mening van verschillende groepen uit de samenleving aandacht. Analyse vindt plaats op basis van

leeftijd en het stadsdeel waar de geënquêteerde woont.

Grafiek 7.1

Voetgangersvoorzieningen in de binnenstad

Dit onderdeel van de Haarlemse verkeerssituatie oogst met een 7,1 de hoogste waardering. Ook in 2007 boekte dit aspect al de beste score. De grafiek laat zien dat 8% de voorzieningen voor voetgangers in het Centrum nog niet toereikend vindt. Vier op de tien geënquêteerden geven een '7'. De waardering voor de voetgangersvoorzieningen loopt met de leeftijd terug. Onder de 25 jaar komt het rapportcijfer gemiddeld op een 7,7 uit. Daarna volgt per leeftijdsgroep een daling, tot 6,8 bij de 65+-ers.

Bereikbaarheid van de stad

Dit cijfer geldt voor de bereikbaarheid van de stad met de auto, bus, trein, fiets, brommer en motor. Met een 6,9 komt dit onderdeel net als in de vorige meting op de tweede plaats. Wel vindt 14% een onvoldoende op z'n plaats. Meest gegeven cijfers zijn een '7' en een '8'. Jongeren van 15-24 jaar zijn met een 7,4 gemiddeld positiever dan ondervraagden in de oudere leeftijdsgroepen, waar het cijfer steeds een 6,9 is. Schalkwijkers waarderen de bereikbaarheid van Haarlem met een 7,2 wat beter dan Omnibusdeelnemers uit alle andere vier stadsdelen.

Verkeersveiligheid van de stad

De verkeersveiligheid neemt volgens de geënquêteerden ook toe. Toch vindt één op de vijf het verkeer in Haarlem nog onveilig. Ruim één derde waardeert de veiligheid met een '7'; het meest gegeven cijfer. De jeugd (15-24 jaar) vindt het verkeer in Haarlem doorgaans veiliger dan inwoners van 25 jaar en ouder: 6,7 tegen 6,2 à 6,4 in de oudere leeftijdsgroepen.

Bereikbaarheid van de binnenstad

Dit onderdeel van het verkeer haalt met een 5,8 gemiddeld een krappe voldoende. Niettemin geven bijna vier van de tien ondervraagden een '5' of lager. De bereikbaarheid van de binnenstad krijgt een lagere waardering dan

de bereikbaarheid van de stad als geheel, die op een 6,9 uitkomt. Jongeren onder 25 jaar spreken zich iets gunstiger dan geënquêteerden van 45-64 jaar. Het stadsdeel waar men woont lijkt niet van invloed. Het cijfer ligt in elk stadsdeel op of rond het gemiddelde

Autobereikbaarheid van de stad

De geënquêteerden geven de autobereikbaarheid van de stad een cijfer van 5,6 gemiddeld. Dit cijfer valt lager uit dan de 6,9 voor de bereikbaarheid van de stad in het algemeen. Iets meer dan vier van de tien respondenten deelden een onvoldoende uit. Een 6 is het meest gegeven cijfer. Schalkwijkers spreken zich iets positiever over de autobereikbaarheid uit dan ondervraagden uit Noord en Zuid/West.

Verkeersdoorstroming door de stad

De doorstroming van het verkeer in Haarlem kreeg in 2007 samen met de parkeergelegenheid in de binnenstad met een 5,1 de laagste waardering. Een jaar later oogst de verkeersdoorstroming met een 5,5 een krappe voldoende. Toch zijn er nog relatief veel negatieve geluiden: 42% geeft een 5 of lager. Zoals bij verschillende aspecten spreken de geënquêteerden van 15-24 jaar zich met een 6,0 gemiddeld ook hier wat positiever uit dan de andere leeftijdsgroepen, waar het cijfer op 5,4 à 5,6 uitkomt. In Schalkwijk is het oordeel met een 5,8 wat positiever dan gemiddeld.

Parkeergelegenheid in de binnenstad

Het gemiddeld cijfer hiervoor blijft met een 5,4 onvoldoende. Dit aspect krijgt ook de meeste onvoldoendes, namelijk van 46% van de respondenten. Omnibusdeelnemers uit Noord beoordelen de parkeergelegenheid in het hart van Haarlem gunstiger dan geënquêteerden uit het Centrum en Oost. In de deze laatste twee stadsdelen komt het rapportcijfer gemiddeld op 5,1 uit. De leeftijd van de respondent is niet van invloed op zijn waardering voor de parkeermogelijkheden.

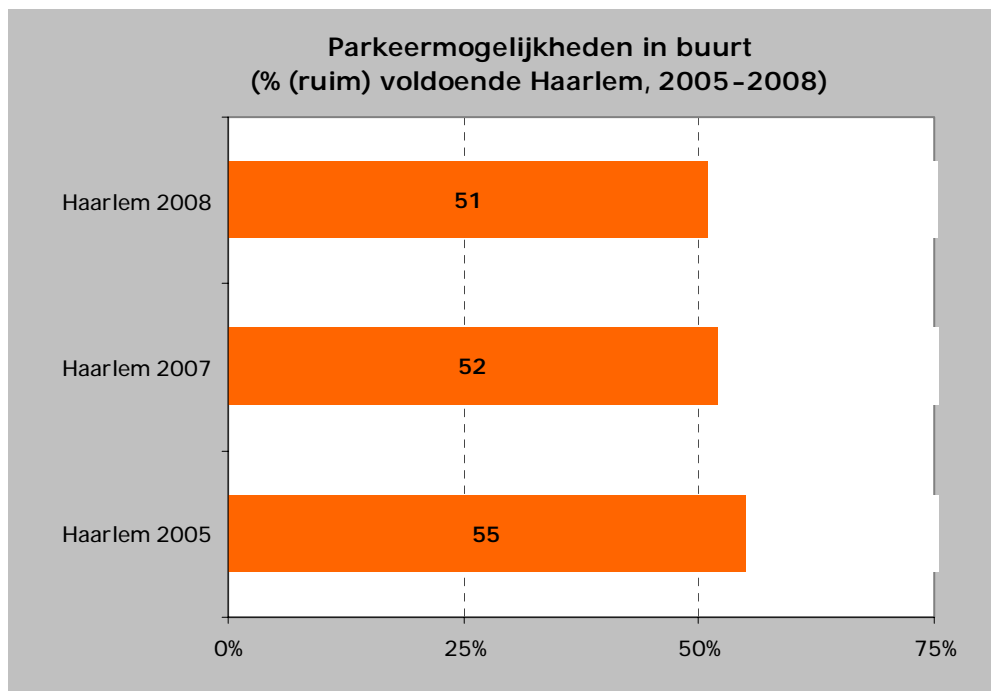
7.3 Parkeergelegenheid in de eigen buurt

Deelnemers aan de Omnibus mochten zich ook uitspreken over de parkeergelegenheid in hun eigen woonbuurt. Dat gebeurde niet via een rapportcijfer, zoals met de parkeergelegenheid in de binnenstad die in de vorige paragraaf aan bod kwam. De geënquêteerden konden namelijk aangeven in welke mate ze de parkeermogelijkheden in hun buurt voldoende of onvoldoende vinden. Door de vraag zo te stellen zijn de uitkomsten vergelijkbaar met die uit de Leefbaarheidsmonitor, een ander groot periodiek onderzoek van de gemeente, waarvoor de meest recente meting in 2007 plaatsvond.

Iets meer dan de helft van de geënquêteerden, namelijk 51%, meent dat z'n woonbuurt (ruim) voldoende parkeergelegenheid biedt: 13% vindt de mogelijkheden ruim voldoende en 38% voldoende.

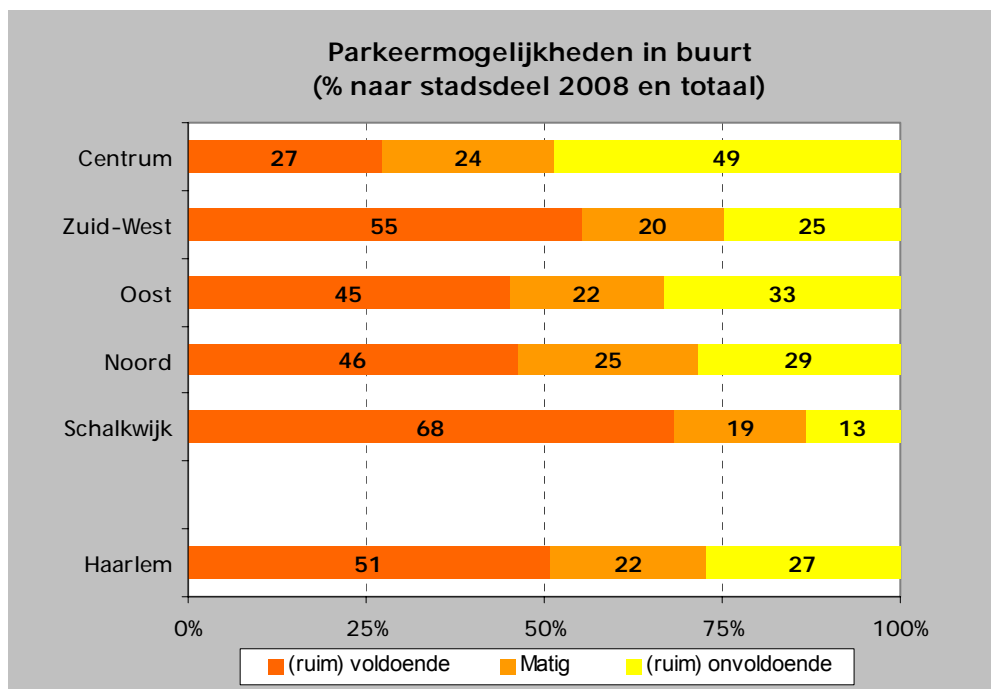
Grafiek 7.2 laat zien dat de Leefbaarheidsmonitor van 2007 een vergelijkbaar resultaat opleverde. In 2005 oogstten de parkeermogelijkheden met 55% (ruim) voldoende meer waardering dan drie jaar later.

Grafiek 7.2

Grafiek 7.3 maakt vervolgens duidelijk dat de waardering in de stadsdelen hier en daar verschilt. Zo waarderen de geënquêteerden uit het Centrum de parkeermogelijkheden in hun buurt slechter dan die uit alle andere stadsdelen. In de binnenstad vindt niet meer dan een kwart dat z'n buurt (ruim) voldoende parkeergelegenheid biedt. Schalkwijkers tonen zich juist positiever dan respondenten uit de andere vier stadsdelen. Iets meer dan tweederde van de Omnibusdeelnemers uit Schalkwijk oordeelt gunstig.

Grafiek 7.3

In de grafiek zijn de antwoordcategorieën matig, onvoldoende en ruim onvoldoende onder één noemer samengebracht. Van alle respondenten vindt 22% de parkeerruimte in z'n buurt matig en 27% (ruim) onvoldoende. Het aandeel dat deze voorziening als (ruim) onvoldoende karakteriseert is in de

binnenstad verreweg het grootst, namelijk de helft. Dat is twee keer zo hoog als de groep die parkeermogelijkheden als matig beoordeelt. In andere stadsdelen liggen de aandelen 'matig' en '(ruim) onvoldoende' veel dichterbij elkaar. Schalkwijkers vinden de parkeermogelijkheden zelfs vaker matig dan (ruim) onvoldoende.

8 Wijkcontracten

8.1 Inleiding

De gemeente Haarlem wil meer wijkgericht gaan werken. Door een betere samenwerking met wijkbewoners en maatschappelijke organisaties verwacht de gemeente de leefbaarheid in de wijk en het wijkbeheer te verbeteren. Het wijkgericht werken ging in vijf buurten of combinaties van (deel-) buurten van start door het sluiten van wijkcontracten. Deze contracten bevatten projecten die de uitwerking vormen van prioriteiten die bewoners, gemeente en maatschappelijke organisaties met elkaar hebben vastgesteld. In de wijkcontracten leggen deze partners zich vast op de resultaten die zij met de projecten willen behalen.

Paragraaf 8.2 beschrijft welk aandeel van de respondenten weet of in z'n wijk zo'n contract is afgesloten of niet. Vervolgens mochten enquêtedeelnemers die deze vraag bevestigend hebben beantwoord, aangeven of ze verwachten dat het contract zal bijdragen aan een beter woon- en leefklimaat in de buurt. Over de reacties op die vraag rapporteert paragraaf 8.3.

Bij de start van het veldwerk voor de Omnibus hadden de volgende buurten al een wijkcontract:

Stadsdeel Centrum:

- Vijfhoek/ Raaks/ Doelen/ Heiliglanden/ De Kamp

Stadsdeel Zuid/West:

- Leidsebuurt; Rozenprieel

Stadsdeel Oost:

- Oude en Nieuwe Amsterdamsebuurt; Parkwijk

Stadsdeel Noord:

- Delftwijk/ Waterbuurt

Stadsdeel Schalkwijk:

- Boerhaavewijk

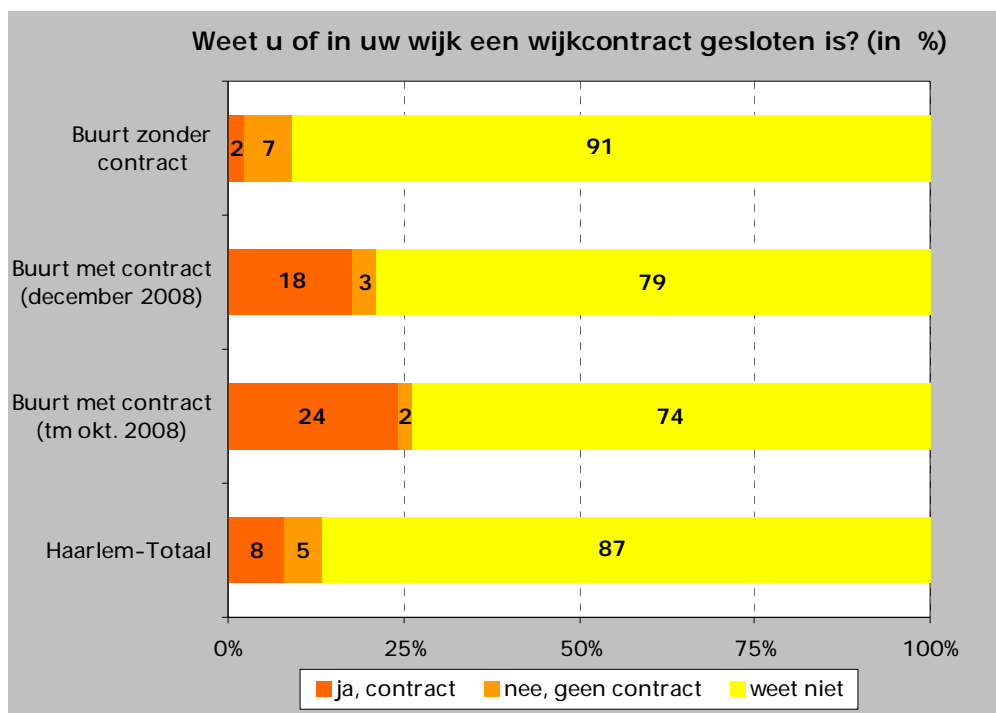
De contracten in de meeste van bovengenoemde buurten kwamen in 2007 tot stand. Die in het Rozenprieel en Parkwijk dateren van oktober 2008; dus van vlak voor de start van de Omnibusenquête.

In december 2008 sloten gemeente, bewoners en maatschappelijke instellingen ook contracten in Dietsveld/ Vogelenbuurt (in Noord) en Europawijk (in Schalkwijk). Dat was tijdens het veldwerk voor de Omnibus. Anno december 2008 kende ongeveer eenderde van de veertig Haarlemse buurten een wijkcontract.

8.2 Wijkcontract afgesloten?

De geënquêteerden mochten allereerst reageren op de vraag of ze weten of in hun wijk al een wijkcontract is afgesloten. Grafiek 8.1 brengt de resultaten in beeld. Behalve voor het totaal toont de grafiek ook de uitkomsten voor de buurten die al een contract hebben en voor buurten waar dat nog niet zo is.

Grafiek 8.1

De grafiek maakt duidelijk dat de overgrote meerderheid van de respondenten, bijna 90%, niet zegt te weten of in z'n buurt een wijkcontract is afgesloten. Volgens 8% heeft z'n buurt wel zo'n contract en volgens 5% niet. Kanttekening bij deze uitkomsten is dat de publiciteit rond de wijkaanpak vooral inspeelt op het motto *Haarlem daar teken ik voor!* en de wijkcontracten minder vaak en ook minder expliciet noemt. Dit zou kunnen verklaren waarom relatief veel geënquêteerden niet van de contracten zeggen te weten.

In de buurten waar al een contract van kracht was, is een kwart van de ondervraagden hier al van op de hoogte. Een veel groter deel van de respondenten in deze buurten, namelijk driekwart, zegt echter niet te weten of z'n wijk zo'n contract heeft of niet. Deze cijfers gelden voor de buurten waar voor de start van het Omnibusonderzoek al een wijkcontract was. Parkwijk en het Rozenprieel zitten er wel bij, Dietsveld/ Vogelenbuurt en Europawijk niet.

In de laatstgenoemde buurten kwam het wijkcontract pas in december tot stand. Toen was het veldwerk voor de Omnibus al een maand in volle gang. In deze buurten meent 18% van de respondenten dat z'n wijk al over een wijkcontract beschikte. De contracten voor deze buurten kwamen in de loop van de enquêteperiode tot stand

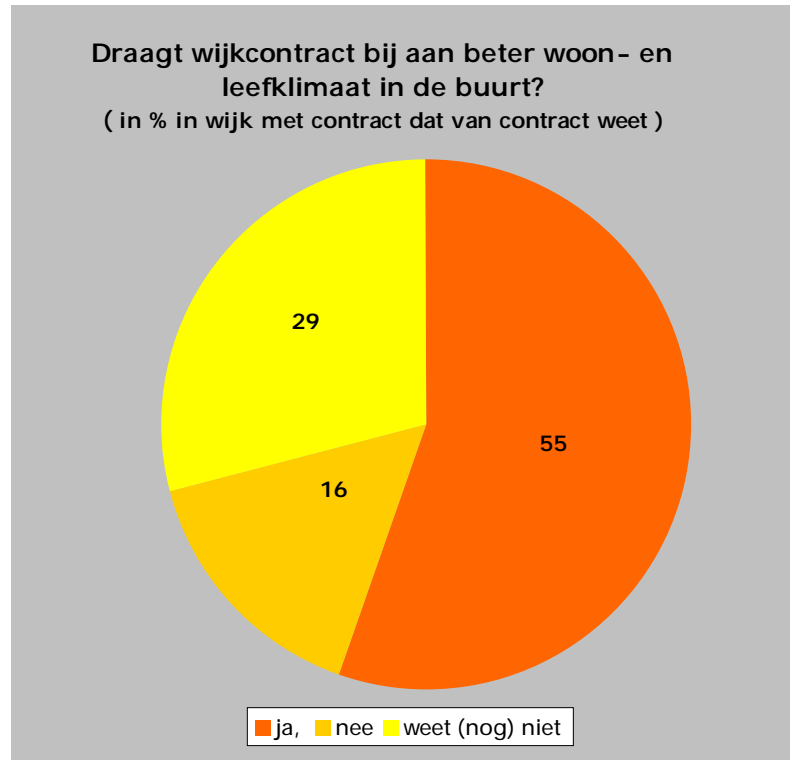
In de buurten zonder wijkcontract, weet 7% inderdaad dat in zijn wijk nog geen contract is gesloten. Hier staat tegenover dat 2% ten onrechte denkt dat er wel zo'n overeenkomst ligt, terwijl het overgrote deel van de respondenten aangeeft het niet te weten.

De respons van de Omnibus bevat te weinig respondenten voor betrouwbare uitspraken op buurtniveau. Wel is het mogelijk wat indicaties te geven voor de zeven (combinaties) van buurten met een wijkcontract. In al deze buurten zeggen minstens zes van de tien respondenten niet te weten of hun wijk al zo'n overeenkomst heeft. Het grootst lijkt de bekendheid van het contract in de Vijfhoek/ Raaks/ Doelen/ Heiliglanden/ De Kamp en de Leidsebuurt, waar zo'n 36% à 37% van het wijkcontract op de hoogte is. In nieuwkomer Parkwijk lijkt de bekendheid met 10% nog het laagst.

8.3 Beter woon- en leefklimaat door wijkcontract

Respondenten die zeggen te weten dat hun wijk een wijkcontract heeft, mochten aangeven of dat contract naar hun mening aan een beter woon- en leefklimaat in de buurt bijdraagt. Grafiek 8.2 presenteert de resultaten. Deze cijfers omvatten alleen de antwoorden van enquêtedeelnemers uit de buurten waar inderdaad een wijkcontract was plus de buurten waar het contract in december werd gesloten.

Grafiek 8.2

Uit de grafiek blijkt dat iets meer dan de helft van de ondervraagden inderdaad verwacht dat de wijkcontracten voor een beter woon- en leefklimaat zorgen. Een duidelijk kleiner deel van de ondervraagden (16% van hen) denkt dat wijkcontracten geen positieve uitwerking zullen hebben. Bijna 30% weet (nog) niet of de wijkcontracten gunstig zullen uitpakken of juist niet.

9 Sport

9.1 Inleiding

Voor de negende keer sinds 1993 bevatte de Omnibus vragen over het sportgedrag van de Haarlemmer. Deze vragen liepen ook in 2007 mee in het onderzoek. In de rapportage vinden vergelijkingen plaats met de uitkomsten van voorgaande metingen. De vragen gaan net als voorgaande keren over de sportdeelname (par. 9.2), de beoefende takken van sport (par. 9.3) en de organisatievorm (par. 9.4). Tot slot behandelt paragraaf 9.5 het rapportcijfer waarmee de geënquêteerden de sportvoorzieningen in Haarlem waarderen.

9.2 Sportdeelname

Onder een regelmatige sporter verstaat de gemeente iemand die minstens één keer per twee weken een bepaalde sport beoefent. Dat kan gedurende het hele jaar zijn, of tijdens een gedeelte daarvan. Dat laatste geldt voor typische seizoensporten als honkbal en schaatsen.

Tabel 9.1 **Aandeel regelmatige sporters, naar geslacht, leeftijd en opleiding 1998-2008 (in %)**

% sporters	2008	1995	2000	2006	2007
geslacht					
mannen	57	47	53	56	59
vrouwen	55	41	61	54	53
leeftijd					
15-24	72	58	61	68	68
25-34	66	59	62	65	68
35-44	59	49	57	61	60
45-54	56	41	48	53	62
55-64	53	34	38	50	47
65+	34	17	24	36	35
opleidingsniveau					
lager	39	34	34	39	41
middelbaar	57	54	58	57	56
hoger	67	54	63	67	68
Haarlem Totaal	56	44	51	55	56

In 2008 bestempelt 56% van de geënquêteerden zichzelf als een regelmatige sporter. Het aandeel regelmatige sporters blijft daarmee de laatste jaren behoorlijk constant. Tabel 9.1 laat zien dat de sportdeelname gelijk is aan die in 2006 en ook nauwelijks afwijkt van 2005. In de periode daarvoor zat de sportdeelname in een stijgende lijn. Zo deed in 1995 nog maar 44% regelmatig aan sport en rond de eeuwwisseling ongeveer de helft. De tabel geeft tevens inzicht in de sportdeelname naar geslacht, leeftijd en opleidingsniveau.

Anders dan in 2007 is er geen duidelijk verband tussen geslacht en sportbeoefening. Toen bleken mannen iets vaker te sporten dan vrouwen. Het percentage sporters onder de mannelijke respondenten liep echter iets terug. Leeftijd speelt wel een duidelijke rol. Met het oplopen van de leeftijd, neemt het aandeel sporters af. Onder de 25 jaar doet driekwart regelmatig aan sport, wat terugloopt tot 53% bij de 45-64-jarigen. Daarna zet een scherpe daling in. Van de 65+-ers sport nog ongeveer een derde.

Het opleidingsniveau speelt eveneens een rol. Hoe hoger de opleiding, des te groter de sportdeelname. Kanttekening hierbij is dat zich een leeftijdseffect voordoet. Ouderen hebben doorgaans een lagere opleiding dan jongeren en doen tevens minder aan sport.

De sportdeelname verschilt ook met het stadsdeel waar de Haarlemmer woont. Respondenten uit Zuid/West (64% van hen) doen bovengemiddeld vaak aan sport. In Oost (45%) en het Centrum (51%) blijft het aandeel sporters daarentegen achter bij het Haarlems gemiddelde. Vergeleken met de vorige Omnibus liep het aandeel sporters in het Centrum en Oost licht terug. In de overige stadsdelen doet zich geen noemenswaardig verschil voor.

9.3 Beoefende sporten

Sporters onder de Omnibusdeelnemers is gevraagd aan welke sporten zij regelmatig doen. Respondenten die meerdere sporten regelmatig beoefenen, is gevraagd de twee belangrijkste te noemen, waarbij de eerste de meest beoefende is.

Tabel 9.2 geeft per sport een beeld van het percentage ondervraagden dat deze sport als eerste en als tweede sport beoefent plus een totaal van beide percentages. Percentering gebeurde steeds op het totaal van alle ondervraagden, dus inclusief de niet-sporters. De tabel toont daarnaast van iedere sport de totalen van de drie voorgaande metingen. Deze totalen omvatten de percentages beoefenaren van deze sport als eerste en tweede sport samen. Alleen sporten die voor minstens 0,5% van de ondervraagden als eerste of tweede sport gelden, staan in de tabel.

Fitness komt net als in voorgaande jaren als meest beoefende sport naar voren. Ruim één op de vijf geënquêteerden doet hieraan. Op ruime afstand maken achtereenvolgens hardlopen/ joggen, toerfietsen/ wielrennen, wandelsport en tennis de top-5 vol. In de drie voorgaande Omnibusedities vormden precies dezelfde sporten de top van het klassement als in 2008. De volgorde is hetzelfde als in 2007. In 2006 stond de fietssport nog op de tweede plaats en de loopsport op drie.

De sporten in de top-5 worden alle door minstens 7% van de ondervraagden als eerste of twee sport beoefend. Zwemmen en voetbal komen eveneens boven 3% uit. De andere sporten kennen een lagere deelname.

Tabel 9.2

Deelname aan verschillende takken van sport (% van de respondenten dat deze sport beoefent, 2005-2008)						
tak van sport	Tot. 2008	w.v.1e sport	w.v. 2e sport	Tot. 2005	Tot. 2006	Tot. 2007
fitness/ conditietrain. aerobics	22,5	17,1	5,4	19,7	20,2	20,3
loopsport (hardlopen + joggen)	10,7	6,3	4,4	8,8	10,0	9,5
toerfietsen/ wielrennen	9,7	4,3	5,4	9,3	10,7	8,1
wandelsport	7,6	2,8	4,8	8,3	8,3	8,0
tennis	7,2	4,7	2,5	8,4	6,1	5,8
zwemmen	5,9	2,9	3,0	7,8	5,6	5,4
voetbal (veld + zaal)	4,2	2,8	1,4	4,1	4,8	4,0
yoga	2,4	0,8	1,6	0,6	1,1	1,3
watersport (zeilen, roeien, enz)	2,0	0,8	1,2	2,4	2,4	3,1
danssport	1,8	1,0	0,8	0,8	2,7	2,1
golf	1,8	0,7	1,1	2,2	2,2	3,1
denksport	1,8	0,5	1,3	3,3	1,6	1,6
gymnastiek/ turnen	1,8	1,2	0,6	1,8	0,7	0,9
squash	1,6	0,6	1,0	2,0	1,7	1,5
badminton	1,5	1,1	0,4	1,8	1,1	1,1
vecht- en verdedigingssport	1,5	0,9	0,6	2,2	1,5	1,9
honk- en softbal	1,3	1,0	0,3	1,1	0,8	1,3
schaatsen	1,3	0,5	0,8	1,2	1,8	2,6
hockey	1,2	1,0	0,2	1,7	1,6	1,4
paardrijden	1,2	0,9	0,3	1,3	1,1	1,4
skaten/ skeeleren	1,2	0,2	1,0	2,5	2,2	1,1
volleybal	1,1	0,8	0,3	1,3	0,7	0,9

Ontwikkeling 2007-2008

Voor drie sporten uit de top-zeven is een indicatie voor een lichte toename: fitness, fietsen en tennis. Tennis won aan populariteit, nadat de deelname aan deze sport tussen 2002 en 2007 juist was teruggevallen.

'Kleinere' sporten waar zich het afgelopen jaar een toename in populariteit lijkt te hebben voorgedaan, zijn gymnastiek/ turnen en yoga. Het omgekeerde gebeurde met watersport, golf en schaatsen.

Naar geslacht

Mannen en vrouwen verschillen hier en daar in de takken van sport die ze beoefenen. Dat blijkt uit een analyse van alle zeven sporten die door 4% van de ondervraagden of meer worden beoefend.

Fitness staat bij zowel man als vrouw aan de top. Bij de mannen neemt fietsen de tweede plaats in en komt hardlopen op drie. Bij de vrouwen is wandelen sport nummer twee en bezet hardlopen net als bij de mannen de derde plaats.

Vrouwen doen vaker dan mannen aan fitness, wandelen en zwemmen. Fietsen, hardlopen en vooral voetbal zijn meer mannensporten. Voetbal bezet bij de mannen de vierde plek, bij de vrouwen is dat veel lager.

Naar leeftijd

De deelname aan zes van de zeven meest beoefende takken van sport hangt samen met de leeftijd. Bij zwemmen doet deze samenhang zich niet voor. Het percentage fitnessliefhebbers neemt toe naarmate de respondent jonger is: 65+-ers doen er het minst vaak aan, enquêtedeelnemers jonger dan 45 jaar het meest. 65+-ers doen ook minder vaak aan hardlopen dan enquêtedeelnemers van 15-64 jaar. De animo onder 25-44 jarigen is groter dan bij de 45-64 jarigen.

Tennis is relatief populair bij Omnibusdeelnemers van 45-64 jaar. Zij staan vaker met een racket op de baan dan 15-44 jarigen. De wandelsport is het minst in trek bij de jeugd (15-24 jaar). In de andere leeftijdsgroepen ligt het aandeel wandelaars hoger. Onder 45-64 jarigen komt het percentage wandelaars ook hoger uit dan in de categorie 25-44 jaar. Hier staat tegenover dat jongeren vaker voetballen dan anderen. Senioren (65+) trappen nauwelijks nog een balletje.

Naar Opleiding

Middelbaar en hoger opgeleiden doen eerder dan lager opgeleiden aan fitness en fietsen. Hardlopen is het meest in trek bij hoger opgeleiden. Onder de geënquêteerden met een middelbare opleiding bevinden zich meer voetballers dan bij de lager opgeleiden. En tennis is meer een sport van de HBO-ers en academici dan van Omnibusdeelnemers met een laag opleidingspeil.

9.4 Organisatievorm

Regelmatige sporters is gevraagd in welk verband zij hun eerste en tweede sport beoefenen. Tabel 9.3 geeft de uitkomsten weer. Te zien valt dat de sportvereniging voor de eerste sport, anders dan in 2007, weer de belangrijkste organisatievorm is. Bijna één derde doet in verenigingsverband aan z'n belangrijkste sport.

Individueel sporten en de sportschool volgen als tweede en derde. In de vorige meting kwam individueel sporten voor het eerst op plaats één. Andere manieren om aan sport te doen, zoals bijvoorbeeld de zelfgeorganiseerde groep of de lesgroep, zijn duidelijk minder in trek.

Tabel 9.3

Organisatieverband beoefende sporten (2000-2008, in %)								
organisatieverband	1e sport				2e sport			
	2008	2000	2006	2007	2008	2000	2006	2007
sportvereniging	31	37	32	30	18	16	14	15
individueel	28	25	28	31	53	50	56	57
sportschool	25	21	23	22	13	14	14	12
zelfgeorganiseerde groep	7	9	8	8	7	10	11	7
lesgroep	6	6	5	6	5	7	5	5
buurt- / wijkorganisatie	1	1	1	1	1	0	1	1
bedrijfssport	0	1	1	2	2	2	2	2
overig	2	2	2	1	2	1	2	1

Voor de tweede sport is het beeld anders dan voor sport nummer één. Evenals in voorgaande Omnibusedities komt individueel sporten duidelijk op de eerste plaats. Iets meer dan de helft van de respondenten beoefent zijn op één na belangrijkste sport op individuele basis. De sportvereniging (18%), de sportschool (13%) en andere organisatievormen volgen op ruime afstand.

Ontwikkeling

Vergelijking met voorgaande jaren leert dat het aandeel individuele sporters zowel voor de eerste als tweede sport lager ligt dan in 2007. Dit is een kentering na de gestage toename tussen 2000 en 2007. De animo om in verenigingsverband te sporten daalde niet meer, na een duidelijke terugloop over de periode 2000-2007. Het percentage respondenten dat z'n eerste sport via een vereniging beoefent, is nog wel lager dan in 2000. De sportschool heeft aan terrein gewonnen. Een kwart gaat voor z'n eerste sport naar de sportschool. Acht jaar eerder gold dat nog voor iets meer dan 20%.

Achtergronden

Mannen sporten meer dan vrouwen via een vereniging of hun bedrijf. Vrouwen daarentegen zijn wat vaker actief op de sportschool, een lesgroep of via de wijk- of buurtvereniging. Als we de eerste en tweede sport samennemen dan zijn zowel mannen als vrouwen het meest op individuele basis sportief. Voor beide geslachten geldt dat voor iets meer dan de helft.

De leeftijd speelt eveneens een rol. Zo sporten 65-minners vaker via de sportschool dan senioren. Bovendien kiest men in de categorie 25-44 jaar vaker voor de sportschool dan bij de 45-64 jarigen. Bij de lesgroep doet zich het omgekeerde voor: vooral in trek bij 65+-ers. Senioren sporten ook relatief vaak via een wijk- of buurtorganisatie. Respondenten van 45 jaar en ouder zijn vaker actief in een zelfgeorganiseerde groep dan 45-minners. Individueel sporten geniet bij de 25-44 jarigen een grotere populariteit dan bij de jeugd. Onder de 25 jaar is de sportvereniging zelfs meer in trek dan individueel sporten. Laatstgenoemde vorm scoort in alle drie oudere leeftijdscategorieën het hoogst.

Hoger opgeleiden ten slotte zijn eerder op individuele basis sportief dan lager en middelbaar opgeleide respondenten.

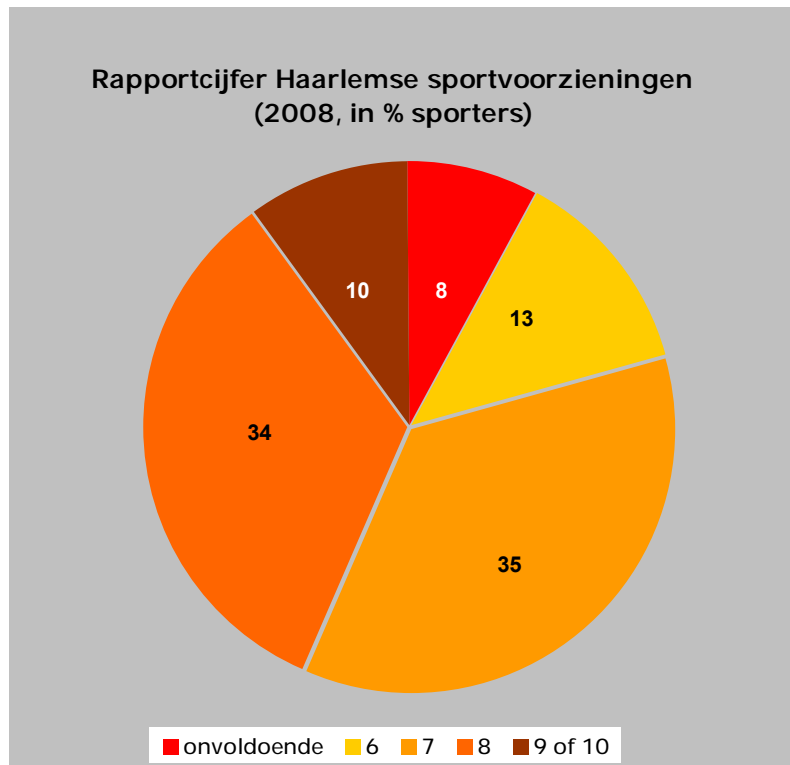
9.5 Waardering Haarlemse sportvoorzieningen

De deelnemers aan de Omnibus mochten de sportvoorzieningen in Haarlem met een rapportcijfer waarderen. Deze vraag liep in 2007 voor het eerst mee in het onderzoek. Toen mochten alle respondenten op de vraag reageren, in 2008 werd de vraag alleen aan regelmatige sporters voorgelegd.

Gemiddeld waarderen deze sporters de sportvoorzieningen in hun stad met een 7,2. Vergeleken met 2007 veranderde het enigszins. Toen gaven de regelmatige sporters een 7,3. De niet-sporters kwamen vorig jaar tot precies hetzelfde oordeel als hun sportieve stadgenoten.

Grafiek 9.1 maakt duidelijk dat de sporters de voorzieningen het meest met een '7' of een '8' waarderen. Er vallen relatief weinig onvoldoendes: 8%.

Grafiek 9.1

Vrouwen spreken zich net als in de vorige meting wat positiever uit dan mannen: een 7,4, tegen een 7,1. De leeftijd van de respondent lijkt niet van invloed. In 2007 oordeelden senioren nog wat minder gunstig dan enquêtedeelnemers jonger dan 65 jaar.

Hoger opgeleiden waarderen de voorzieningen iets positiever dan de lager opgeleide Haarlemmer.

Het stadsdeel waar de Omnibusdeelnemer woont speelt eveneens een rol. Noord oordeelt met een 7,5 gunstiger dan Oost (6,8) en Schalkwijk (7,0). Ook Zuid/West zit met een gemiddeld cijfer van 7,3 wat hoger dan Oost.

10 Monumenten

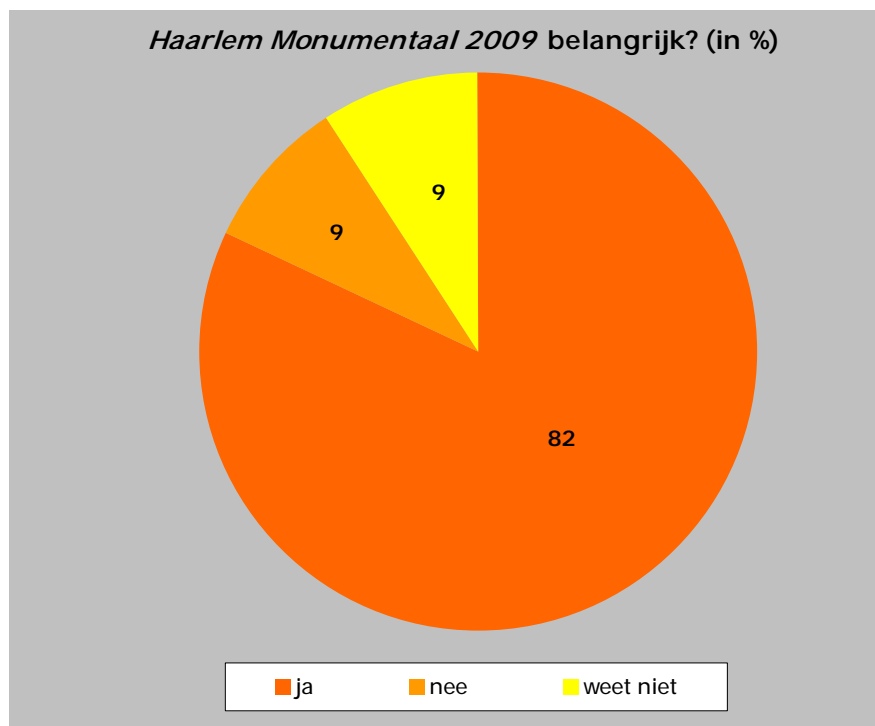
10.1 Inleiding

Haarlem herbergt veel monumenten. In 2009 brengt de gemeente dat extra onder de aandacht. Het wordt een echt monumentenjaar: *Haarlem Monumentaal 2009*. Met een speciaal programma vol activiteiten. De gemeente wil graag weten hoe belangrijk de inwoners de monumenten voor de stad vinden. Paragraaf 10.2. rapporteert hoe de respondenten op enkele vragen over dit onderwerp hebben gereageerd.

10.2 Belang monumenten voor Haarlem

Het initiatief om 2009 tot monumentenjaar uit te roepen, krijgt brede steun. Ruim acht van de tien Omnibusdeelnemers vinden het belangrijk dat de gemeente via *Haarlem Monumentaal 2009* een jaar lang extra aandacht voor de monumenten vraagt. Grafiek 10.1 illustreert dit, ook door te laten zien dat een minderheid van 9% zich tegen het initiatief kant.

Grafiek 10.1

Het idee om 2009 tot monumentenjaar uit te roepen, valt ook goed bij groepen uit de Haarlemse samenleving. Mannen en vrouwen, geënquêteerden op alle opleidingsniveaus en uit alle leeftijdsgroepen steunen het initiatief in ruime meerderheid.

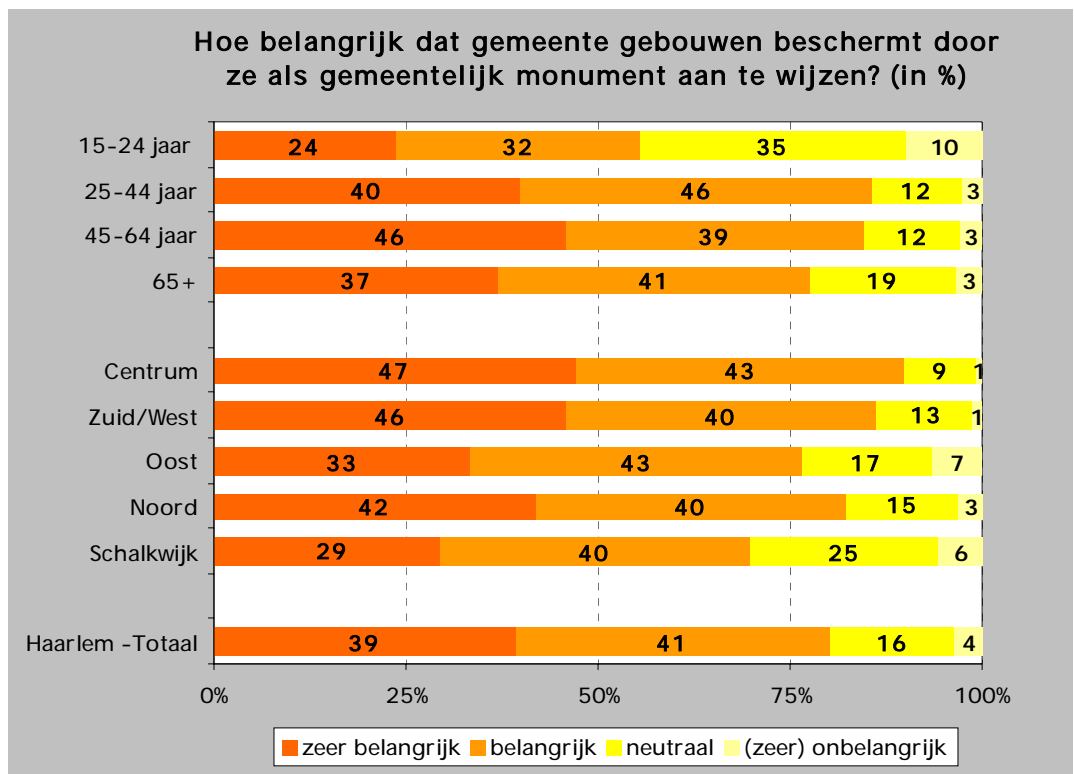
Toch zijn er ook verschillen tussen groepen van geënquêteerden. Zo vinden vrouwelijke Omnibusdeelnemers *Haarlem Monumentaal 2009* nog iets belangrijker dan de mannen. En onder de 25 jaar ligt de instemming met het monumentenjaar wat lager dan in alle oudere leeftijdsgroepen. Voor een deel omdat jongeren vaker geen mening over dit idee hebben dan 25-64 jarigen, maar ook omdat ze het vaker dan oudere geënquêteerden niet belangrijk vinden.

Hoger opgeleiden (88% van hen) zijn het er vaker dan lager en middelbaar opgeleide ondervraagden (78% à 79%) mee eens dat de gemeente de monumenten op deze manier in de schijnwerper zet. In het Centrum en Zuid/West - stadsdelen met een groot deel van de Haarlemse monumenten- ontmoet het initiatief meer bijval dan in de drie andere stadsdelen, waar vooral het percentage 'weet niet' wat hoger uitpakt.

Uitbreiding aantal gemeentelijke monumenten

Haarlem telt 1600 rijksmonumenten en honderd gemeentelijke monumenten. De gemeente Haarlem wijst in de periode 2009-2011 nog eens 2100 panden aan als gemeentelijk monument. Het gros van de Omnibusdeelnemers, namelijk 80%, vindt het (zeer) belangrijk dat de gemeente zo gebouwen gaat beschermen. Volgens ongeveer de helft van de voorstanders gaat het om een zeer belangrijke maatregel, de andere helft noemt het 'belangrijk'.

Grafiek 10.2

Grafiek 10.2 maakt zichtbaar dat de uitbreiding van het aantal gemeentelijke monumenten op relatief weinig weerstand stuit. Verder is te zien dat dit initiatief in het Centrum en Zuid/West op bovengemiddeld veel steun mag rekenen. Schalkwijk zit duidelijk onder de score voor heel Haarlem. Net als in Schalkwijk komt ook de steun in Oost lager uit dan in het Centrum en Zuid/West. De cijfers in de grafiek zijn exclusief de naar verhouding kleine groep respondenten (1,5% van het totaal) die geen mening over de vraag heeft.

In alle oudere leeftijdsgroepen krijgt het beleid van de gemeente meer aanhang dan bij de jeugd. Ondervraagden van 15-24 jaar vinden het initiatief vaker onbelangrijk en ook nemen ze vaker een neutraal standpunt in. Het grootst is de steun in de middengroepen (25-64 jaar): rond 85% vindt het (heel) belangrijk dat de gemeente gebouwen beschermt door ze als gemeentelijk monument aan te wijzen. Verder vinden hoger opgeleiden het wat vaker (zeer) belangrijk dan

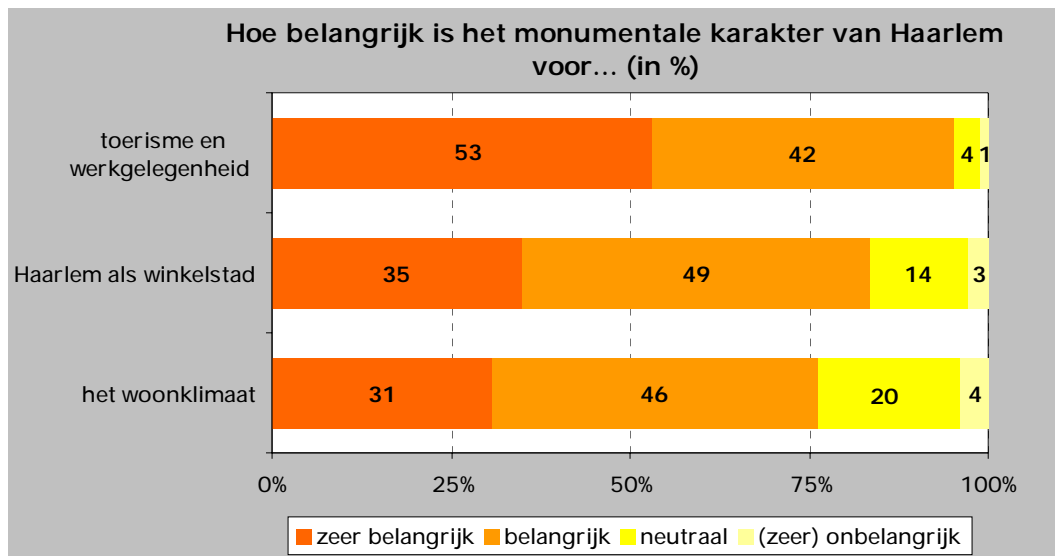
enquêtedeelnemers met een lagere of middelbare scholing.

Belang van het monumentale karakter

Via drie stellingen peilde de gemeente hoe belangrijk de enquêtedeelnemers het monumentale karakter van de stad vinden. De meestal gunstige reacties maken duidelijk dat ze aan het feit dat de stad zoveel monumenten herbergt overwegend positieve effecten toeschrijven.

Zo vindt 95% het monumentale karakter van Haarlem (zeer) belangrijk voor toerisme en werkgelegenheid. Iets minder hoog ingeschat wordt het effect op Haarlem als Winkelstad en op het woonklimaat. Maar ook op die twee aspecten heeft het monumentenbestand volgens 84% en 77% van de respondenten een goede invloed.

Grafiek 10.3

Bij alle drie aspecten gaf een zeer substantieel deel van de respondenten aan de effecten van het monumentenbestand zeer belangrijk te vinden. Bij toerisme en werkgelegenheid kruisten men dat antwoord zelfs vaker aan dan 'belangrijk'.

De grafiek maakt verder duidelijk dat een naar verhouding kleine groep van mening is dat de monumenten geen wezenlijke bijdrage leveren aan toerisme en werkgelegenheid, Haarlem als winkelstad en het woonklimaat.

De cijfers in de grafiek zijn exclusief de respondenten die zich van een mening hebben onthouden. Bij ieder aspect geldt dat voor rond één procent van de ondervraagden.

11 Winkels en Woon-werkverkeer

11.1 Inleiding

Haarlem staat op basis van landelijke onderzoek te boek als één van de beste steden in Nederland om te winkelen. Hoe de Haarlemmers het winkelaanbod in hun stad waarderen valt te lezen in paragraaf 11.2. De Paragrafen 11.3 en 11.4 rapporteren vervolgens over een ander economisch onderwerp: het woon-werkverkeer. Paragraaf 11.3 beschrijft waar Haarlemmers werken. En in paragraaf 11.4 staat van welk vervoer zij zich doorgaans bedienen om op hun werk te komen.

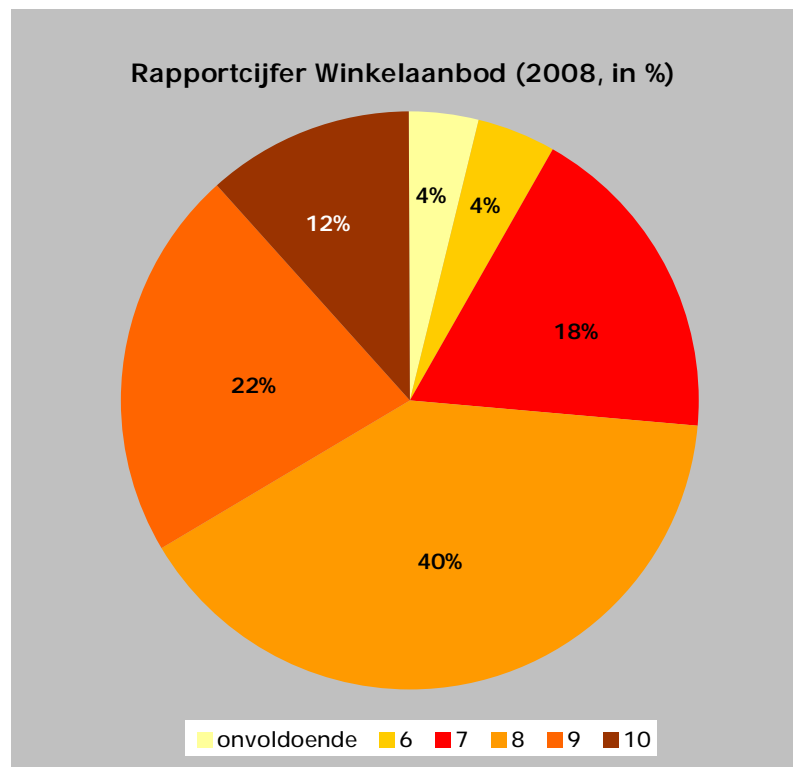
11.2 Winkelaanbod

Haarlem staat bekend als een van de beste steden om te winkelen. Uit landelijk onderzoek kwam de Spaarnestad zelfs enkele keren als Beste Winkelstad van Nederland naar voren.

Voor de Haarlemse economie is het natuurlijk prettig als het winkelaanbod een trekpleister vormt. Maar de gemeente wil ook graag weten hoe de eigen bevolking de winkels in de stad waardeert. Voor het eerst in de Omnibus kregen de deelnemers de kans om zich via een rapportcijfer uit te spreken. De vraag richtte zich op het totale winkelaanbod in Haarlem.

Grafiek 11.1 presenteert de resultaten. Te zien is dat de winkels in de stad voornamelijk positieve reacties oproepen. Gemiddeld waarderen de Omnibusdeelnemers het winkelaanbod met een 8,0. Driekwart van de respondenten geeft een 8 of hoger.

Grafiek 11.1

Een 8 is tevens het meest toegekende cijfer, namelijk door vier op de tien geënquêteerden. Niet meer dan 8% waardeert het aanbod met een cijfer

onder de 7. De helft van deze groep acht het winkelaanbod onvoldoende. Groepen in de Haarlemse samenleving, onderscheiden naar geslacht, leeftijd, opleiding, inkomen en stadsdeel, spreken zich unaniem gunstig uit over het winkelaanbod. In hun waardering zitten ze steeds op of rond de 8 gemiddeld.

Ondervraagden met een hoog inkomen beoordelen de mogelijkheden iets positiever dan de middelste inkomensgroep. En verder komt het rapportcijfer onder enquêtedeelnemers uit het Centrum (8,3 gemiddeld) en Noord (8,2) iets hoger uit dan in Oost en Schalkwijk (beide 7,8). De vraagstelling richtte zich weliswaar op het complete winkelaanbod in Haarlem, maar mogelijk hebben de respondenten zich in hun oordeel toch ook door de voorzieningen in hun eigen stadsdeel laten leiden.

11.3 Waar werkt de Haarlemmer?

Een ruime meerderheid van de Omnibusdeelnemers, namelijk 68%, verricht betaald werk in loondienst of eigen bedrijf. Het aandeel respondenten met een baan zit daarmee nog steeds in een stijgende lijn. In 1997 had 50% betaald werk, wat daarna opliep tot 60% in 2002 en 64% in 2006.

Haarlemmers met betaald werk zijn gemiddeld bijna 33 uur per week in touw. De grootste groep van hen, namelijk 43%, doet zijn werk voornamelijk in Haarlem zelf. Dat percentage is vrijwel gelijk aan dat van 2006. Tussen 1997 en 2006 liep het aandeel respondenten dat in Haarlem werkzaam is terug. Namelijk van iets meer dan de helft in 1997 tot 44% in 2006. Haarlem is de grootste gemeente binnen Zuid-Kennemerland. Ook het percentage geënquêteerden dat in één van de zes Zuid-Kennemergemeenten werkt is duidelijk lager dan in 1997: 49% anno 2008, tegen 59% elf jaar eerder.

Tabel 11.1 geeft een overzicht van de gemeenten waar Haarlemmers door de jaren heen werkzaam zijn (geweest).

Tabel 11.1 Waar de Haarlemmers werken, 1997, 2002, 2006 en 2008 (in %)

	1997	2002	2006	2008
Haarlem	50,8	48,2	44,3	42,5
Heemstede	3,3	4,3	3,7	2,6
Bloemendaal	2,3	2,2	2,0	1,6
Zandvoort	1,7	1,0	0,9	1,3
Overig Zuid-Kennemerland	1,2	0,6	0,4	0,5
Totaal Zuid-Kennemerland	59,3	56,3	51,3	48,5
IJmond	5,2	4,0	4,6	3,8
Amsterdam Centrum		3,7	4,5	5,7
Amsterdam Westpoort/Sloterdijk		3,5	4,1	4,0
Amsterdam Zuid Oost		4,1	3,3	3,2
Amsterdam Zuidas			1,9	2,6
Amsterdam overig (incl. Amstelveen/ Amstelland)		5,8	6,2	7,6
Totaal regio Amsterdam	14,0	17,1	20,1	23,1
Schiphol	2,5	5,7	3,4	3,8
Hoofddorp	3,9	3,9	4,6	4,5
Haarlemmermeer overig	3,0	2,6	2,6	2,4
Totaal Haarlemmermeer	9,4	12,2	10,7	10,7
Overig Noord-Holland	3,0	2,8	3,6	3,3
Gooi- en Vechtstreek	0,5	0,3	0,9	1,3
Totaal Noord-Holland (excl. Zuid K'land)	32,1	36,4	39,8	42,2
Utrecht	2,2	0,8	0,9	1,8
Leiden/Bollenstreek	2,0	2,1	1,9	2,1
Den Haag	1,3	1,0	2,5	1,6
Overig Zuid Holland	0,8	2,3	1,5	0,8
Totaal Zuid-Holland	4,1	5,4	5,9	4,5
Overig Nederland	0,8	0,8	1,7	0,5
Buitenland	0,0	0,1	0,1	0,2
Meer antwoorden	1,5	0,2	0,4	2,4
Totaal	100	100	100	100

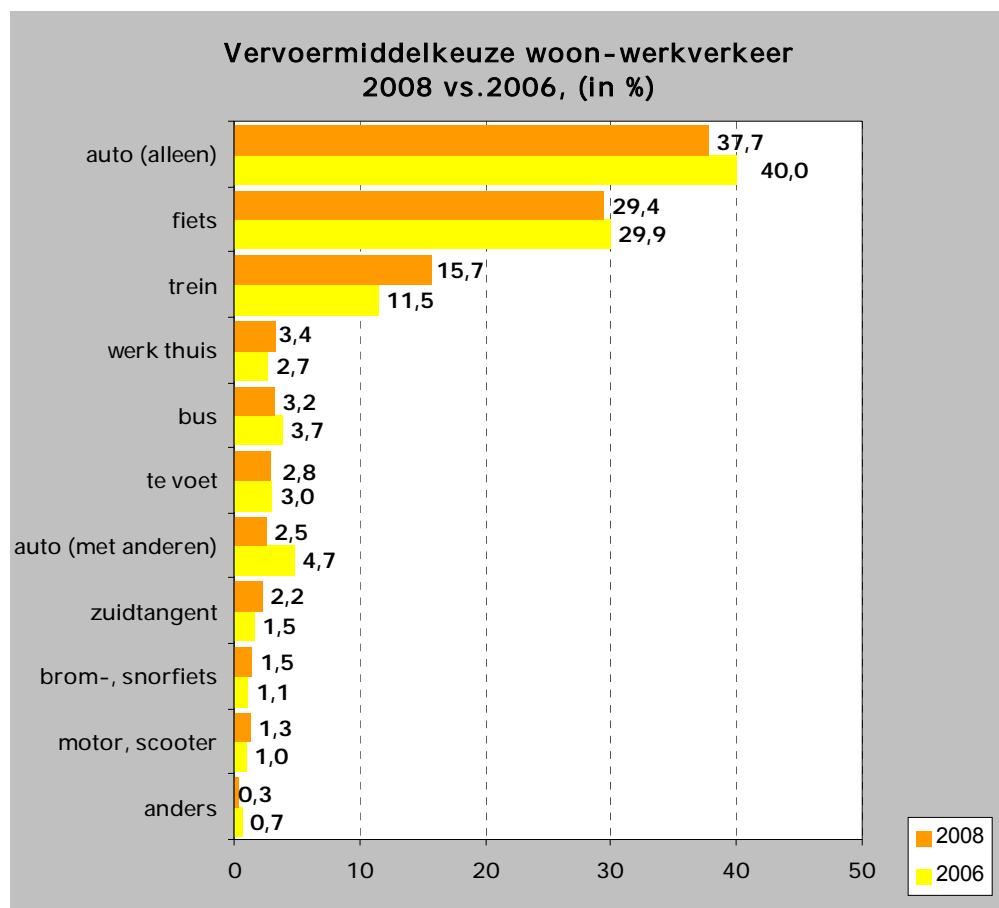
De terugloop in Haarlem en Zuid-Kennemerland lijkt vooral ten goede te zijn gekomen aan Amsterdam. Het aandeel werkenden dat in de hoofdstad actief is nam toe van 14% in 1997 naar 23% in 2008.

Vrouwen zijn vaker in Haarlem zelf werkzaam dan mannen: 47% vs. 37%. En verder hebben hoger opgeleiden vaker een baan buiten Haarlem dan respondenten met een middelbare of lagere scholing. Tweederde van de werkenden met HBO of Universiteit is buiten Haarlem actief, tegen rond de helft op de beide andere niveaus. Van de part-timers (minder dan 36 uur per week) blijft 51% in Haarlem voor z'n werk, tegen 34% van degenen met een volledige baan. Verder gaan respondenten van 25-44 jaar vaker buiten Haarlem aan de slag dan jongeren (<25 jaar) en werkenden van 45-64 jaar.

11.4 Vervoer naar het werk

De auto is nog steeds het meest gebruikte vervoermiddel om naar het werk te gaan: 38% van de ondervraagden rijdt alleen naar zijn werk, daarnaast carpoolt 3%. De fiets komt met 29% op de tweede plaats en de trein met 16% op nummer drie. Uit grafiek 11.2 blijkt dat in 2006 dezelfde rangorde uit de bus kwam.

Grafiek 11.2

Ook in 2002 was de top-drie hetzelfde als in 2002 en 2006. Toch treden er wel veranderingen op in de vervoerskeuze. Het aandeel daarin van het openbaar vervoer neemt toe. In 2002 ging nog 13% met de trein, bus of Zuid-Tangent. Dat liep in 2006 vervolgens op tot 17%, waarna in 2008 een verdere stijging volgde tot 21%. Vooral het groeiend gebruik van de trein draagt aan deze toename bij. Het aandeel treinreizigers in het woon-werkverkeer groeide van 10% in 2002 tot 16% in 2008.

De rol van de auto in het woon-werkverkeer liep wat terug. In 2006 reed 45% alleen of met anderen naar het werk, tegen 40% in 2008.

De trein wint mogelijk aan marktaandeel door het toenemend aandeel respondenten met een baan in Amsterdam. Bijna de helft van degenen met werk in de hoofdstad (excl. Amstelveen en Amstelland) gaat met de trein, tegen 43% met de auto.

Binnen Haarlem is de fiets net als in 2006 veruit het favoriete vervoermiddel. Bijna zes van de tien ondervraagden met een werkkring in de stad zelf bedient zich van de fiets, terwijl twee op de tien per auto naar het werk gaat. Op weg naar een baan in de Haarlemmermeer (incl. Schiphol) reist een substantieel deel van de ondervraagden, namelijk 20%, met de Zuid-Tangent. De auto, door bijna tweederde gebruikt, is overigens nog meer in trek. Geen van de bijna veertig respondenten met een baan in Amsterdam Zuid-Oost reist met de Zuid-Tangent.

12 Cultuur

12.1 Inleiding

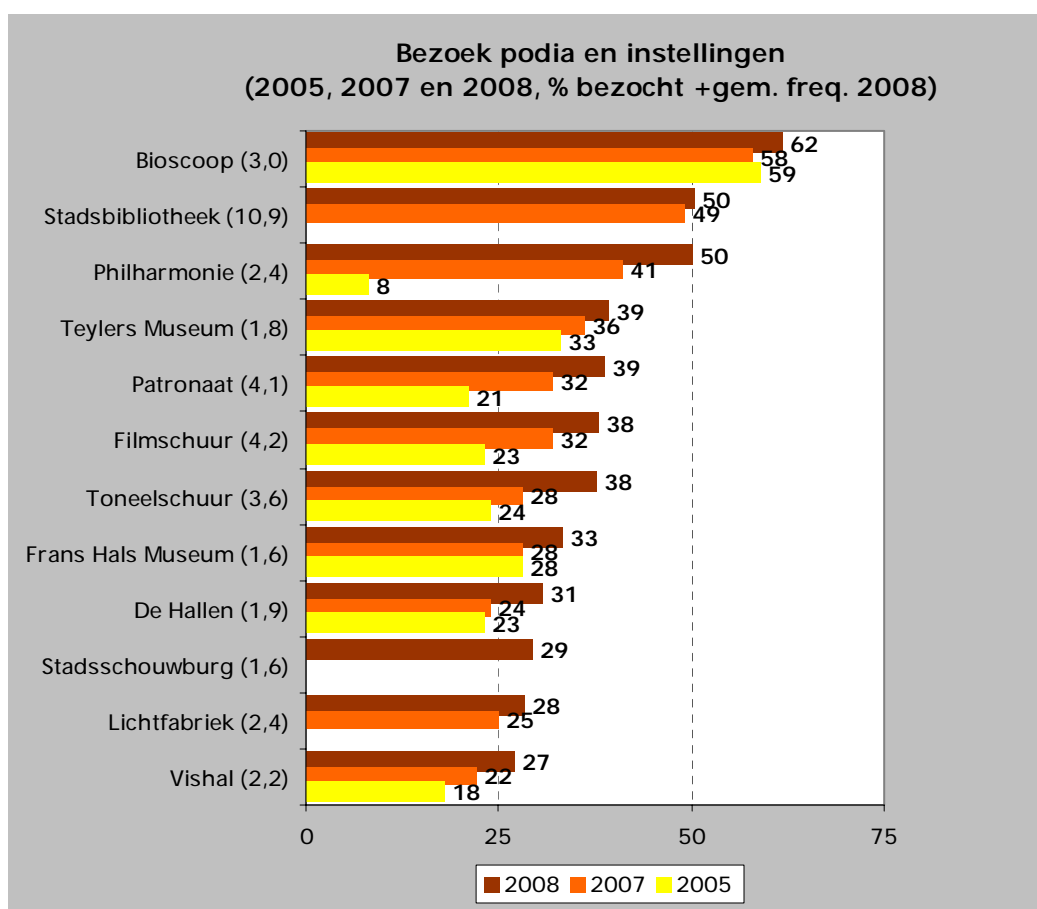
Kunst en cultuur vervullen een voorname rol in het beleid van de gemeente Haarlem. Sinds 2003 ondergingen de vier grote podia een grondige verbouwing of betrokken ze nieuwbouw. In september 2008 kwam de Stadsschouwburg als laatste gereed. Om de vernieuwingen te vieren riep de Gemeente Haarlem 2008 uit tot cultuurjaar. Heel 2008 stond in het teken van opvallende culturele gebeurtenissen.

De gemeente liet in de Omnibus een aantal vragen over cultuur meelopen. Een deel van deze vragen maakte ook deel uit van eerdere edities van het onderzoek. Paragraaf 12.2 beschrijft het bezoek aan twaalf culturele instellingen. Centraal in paragraaf 12.3 staat het bezoek aan elf festivals en evenementen in de stad. Paragraaf 12.4 rapporteert over de reacties op zes stellingen over de lusten en lasten van evenementen. In paragraaf 12.5 is te lezen hoe de geënquêteerden het cultuuraanbod in Haarlem waarden.

12.2 Bezoek aan culturele instellingen

De respondenten mochten van twaalf Haarlemse culturele instellingen en podia aangeven of en hoe vaak ze die in de twaalf maanden voor de enquête hebben bezocht. Grafiek 12.1 brengt de uitkomsten in beeld.

Grafiek 12.1

Tussen haakjes achter iedere instelling staat de bezoeksfrequentie over de afgelopen twaalf maanden. De Stadsschouwburg zat in 2008 voor het eerst in de vraag. Dit podium was tijdens de twee voorgaande metingen in verband met verbouwing gesloten. Het bezoek aan de Stadsbibliotheek en Lichtfabriek werd in 2007 voor het eerst gepeild.

De beide Haarlemse bioscopen –Brinkmann en Cinema Palace- trekken samen het hoogste percentage bezoekers. Bijna tweederde van de respondenten bekeek de voorgaande twaalf maanden een film. Op de plaatsen twee en drie volgen de Stadsbibliotheek en Philharmonie. De helft van de ondervraagden ging hier minstens één keer naartoe. Het aandeel bezoekers voor de andere podia ligt op 40% of minder. De Vishal sluit de rij.

De Stadsbibliotheek heeft net als in 2007 veruit de hoogste bezoeksfrequentie. Bezoekers kwamen er gemiddeld bijna elf keer. De Filmschuur neemt met 4,2 bezoeken plaats twee in, op de voet gevolgd door het Patronaat. De bioscopen trekken weliswaar veel filmliefhebbers, maar hun aantal bezoeken beperkt zich tot drie gemiddeld.

De frequenties zijn gecorrigeerd voor extreme aantallen: honderd bezoeken en hoger. Bij sommige instellingen kwamen zulke waarden één of enkele keren voor.

Vergelijking met 2007

Voor vrijwel alle instellingen en podia komt het percentage bezoekers hoger uit dan een jaar eerder. De publiciteit en evenementen rond de campagne *Haarlem Cultuur 2008* hebben wellicht voor een impuls gezorgd. Alleen het bezoek aan de Stadsbibliotheek vertoonde geen groei.

Tussen 2005 en 2007 nam vooral het bezoek aan Philharmonie, Patronaat en de beide schuren toe. De Filmschuur en Toneelschuur zaten in 2005 pas relatief kort in de nieuwbouw. Het Patronaat gebruikte dat jaar een tijdelijke behuizing, net buiten het Centrum en de Philharmonie was dicht, maar organiseerde wel voorstellingen op locatie.

Bezoekersprofielen

Verdere analyse van de Omnibusuitkomsten laat zien dat de podia en instellingen onder bepaalde doelgroepen meer aanslaan dan bij andere.

Film

Brinkmann en Cinema Palace programmeren vooral de grote publieksfilms. In de Filmschuur draaien films met een meer alternatief karakter. Die spreken vrouwen meer aan dan mannen en zijn meer in trek naarmate het opleidingspeil toeneemt. Voor de films in Brinkmann en Cinema Palace bestaat bij middelbaar en hoger opgeleiden meer animo dan onder geënkquêteerden met een laag opleidingspeil. Het percentage bezoekers van Brinkmann en Cinema Palace daalt met het stijgen van de leeftijd. Onder de 25 jaar heeft 83% een film in deze bioscopen bezocht, wat terugloopt tot 36% in de categorie 65+. De Filmschuur vindt z'n publiek het meest in de categorie 25-64 jaar.

Stadsbibliotheek

Leeftijd en geslacht van de respondenten zijn niet van invloed op het bezoek aan de Stadsbibliotheek. Opleidingsniveau speelt wel een rol. Hoe hoger het opleidingspeil, des te groter het percentage bibliotheekbezoekers.

Muziek

Haarlem heeft twee grote muziekpodia: de Philharmonie en het Patronaat. Het Patronaat trekt vooral een jong publiek. Onder de 25 jaar heeft tweederde een concert in deze poptempel bijgewoond, waarna een afname

inzet tot 7% bij de 65+ -ers.

De programmering van de Philharmonie spreekt de jeugd duidelijk minder aan. In de leeftijd van 15 tot 25 jaar heeft eenderde een concert in het voormalige Concertgebouw bijgewoond, tegen rond de helft in de oudere leeftijdsgroepen.

Onder mannen en vrouwen ligt het aandeel bezoekers van het Patronaat even hoog. De Philharmonie is wat meer in trek bij de vrouwen.

Theater

Het percentage bezoekers aan Toneelschuur en Stadsschouwburg is onder mannen en vrouwen gelijk. De belangstelling voor de Toneelschuur groeit naarmate het opleidingsniveau toeneemt. Het aandeel Schouwburggangers komt bij HBO-ers en academici hoger uit dan onder geënuquëeerden met een middelbare of lagere opleiding.

De animo voor de voorstellingen in de Stadsschouwburg is bij 25+ -ers groter dan onder de jeugd (15-24 jaar). Het bezoekerspercentage van de Toneelschuur is in de categorieën 15-24 jaar en 45-64 jaar het hoogst.

Musea

Voor Teylers Museum, Frans Halsmuseum, de Hallen én de Vishal geldt dat het aandeel bezoekers onder mannen en vrouwen steeds nagenoeg gelijk is. De opleiding is wel van invloed: onder hoger opgeleiden is het bezoekerspercentage steeds groter dan bij middelbaar en laaggeschoolde enquëtedeelneemers.

Verder zijn 25-44 jarigen vaker bezoeker van Frans Hals, De Hallen en de Vishal dan 15-24 jarigen, maar minder vaak dan 45+ -ers. De belangstelling voor Teylers is bij 45+ -ers hoger dan onder 15-44 jarigen.

Lichtfabriek

Voor het programma van de Lichtfabriek geldt dat de belangstelling oploopt naarmate de geënuquëeerde jonger is. Onder de 25 jaar bezocht iets meer dan de helft dit podium. Dit loopt per leeftijdsgroep af tot minder dan 10% bij de senioren. Bovendien bevindt zich onder de mannen een wat hoger percentage Lichtfabriekbezoekers dan bij de vrouwen. Daarnaast weten middelbaar en hoger opgeleiden de weg naar de Lichtfabriek beter te vinden dan laaggeschoolden.

Naar stadsdeel

De meeste podia en culturele instellingen bevinden zich in het Centrum. Het percentage bezoekers ligt hier en in Zuid/West doorgaans hoger dan in de drie andere stadsdelen.

Kanttekening

Van belang bij de interpretatie van de profielen is het verband tussen leeftijd en opleidingsniveau. Ouderen zijn doorgaans lager opgeleid dan jongeren. Voor verschillende evenementen geldt dan ook dat het bezoek van ouderen en lager opgeleiden overeenkomt. Deze kanttekening geldt ook voor de bezoekersprofielen die in de volgende paragraaf ter sprake komen.

12.3 Bezoek aan evenementen en festivals

Haarlem is jaarlijks het toneel van verschillende evenementen en festivals. De Omnibus bevatte in 2007 voor het eerst een vraag naar het bezoek aan de verschillende evenementen en festivals in Haarlem. In de editie 2008 vond een herhaling van deze vraag plaats. De geënuquëeerden konden van elf evenementen en festivals aangeven of ze die de afgelopen twaalf maanden hebben bezocht. Acht evenementen liepen in 2007 ook al mee in het onderzoek. De Zilveren Kruis Achmea Loop, Honkbalweek en Stripdagen zaten in 2008 voor het eerst in de vraag. De Honkbalweek en de Stripdagen

vinden tweejaarlijks in de even jaren plaats.

Grafiek 12.2 laat per evenement zien welk deel van de geënquêteerden het heeft bezocht.

Grafiek 12.2

Algemeen

Haarlem Jazz blijkt net als een jaar eerder het populairst: 42% van de ondervraagden bezocht dit evenement. Bevrijdingspop (39%) en het Bloemencorso (38%) volgen als tweede en derde. Haarlem Culinair en de Open Monumentendagen maken de top-5 vol. De drie nieuwe evenementen in de vraag vormen de staart van het klassement.

Vergeleken met vorig jaar deden zich weinig verschuivingen voor. Haarlem Jazz nam ook toen de koppositie in, nipt voor Bloemencorso en Bevrijdingspop. Het bezoekerspercentage van de acht evenementen die in 2007 ook in het onderzoek meeliepen veranderde nauwelijks. Alleen de Open Monumentendagen, Kunstlijn en de Stad als Podium boekten een lichte vooruitgang.

Kanttekening bij het klassement is dat de evenementen verschillen in duur en toegangsprijs. Zo is Bevrijdingspop gratis, terwijl bezoekers aan de Honkbalweek entree betalen. En Haarlem Jazz strekt zich uit over meerdere dagen, terwijl de Zilveren Kruis Achmea Loop één dag duurt.

Hieronder volgt een korte analyse van het bezoekersprofiel van de vijf meest bezochte evenementen en de drie nieuwkomers in de vraag.

Haarlem Jazz

Mannen bezoeken Haarlem Jazz eerder dan vrouwen (47% versus 38%). Verder gaan senioren veel minder vaak naar het jazzgebeuren dan respondenten van andere leeftijden. Van de 65+-ers toog 23% naar Haarlem Jazz, terwijl het stedelijk gemiddelde bijna twee keer zo hoog ligt. Haarlem Jazz is onder middelbaar en hoger opgeleiden meer in trek dan bij lager opgeleiden.

Bevrijdingspop

Zeven op de tien respondenten van 15-24 jaar trokken op 5 mei naar Bevrijdingspop in de Hout. Dat aandeel zakt vervolgens per leeftijdsgroep tot 8% bij de 65+-ers. Nederlands oudste bevrijdingsfestival is onder mannelijke geënquêteerden populairder dan bij de vrouwen. In het Centrum en Zuid/West komt het aandeel bezoekers hoger uit dan in Noord en Schalkwijk.

Bloemencorso

Respondenten van 45 jaar en ouder zijn wat vaker Corsobezoeker dan 15-44-jarigen. Bovendien is het Corso onder 65+-ers (de helft van hen) nog meer in trek dan bij de categorie 45-64 jaar. Onder de vrouwelijke ondervraagden bestaat meer animo voor het Corso dan bij de mannen. Naarmate het opleidingsniveau toeneemt, loopt het Corsobezoek terug. In Noord blijft het percentage Corsobezoekers duidelijk achter bij dat in de andere stadsdelen.

Haarlem Culinair

Dit eefestival in Hartje Haarlem is vooral in trek bij 25-44 jarigen. Van hen heeft 38% een vorkje meegeprik of toegekeken. Onder 45+-ers, en dan vooral bij de 65+-ers, ligt het bezoek duidelijk lager. En onder middelbaar en hoger opgeleiden bevinden zich wat meer liefhebbers dan onder de lager opgeleide respondenten. Geografisch gezien schuiven vooral Centrubewoners graag aan: de helft van hen, tegen (ruim) een kwart in de andere stadsdelen.

Open Monumentendagen

Het percentage deelnemers aan dit evenement ligt bij de vrouwen wat hoger dan bij de mannen. Bij de 45+-ers ligt het aandeel bezoekers hoger dan in de leeftijdsgroepen daaronder. In de categorie 25-44 jaar bestond meer interesse dan bij de jongste Omnibusdeelnemers (15-24 jaar). Onder respondenten uit het Centrum en Zuid/West bevinden zich meer deelnemers dan in Oost en Schalkwijk. Schalkwijk blijft wat belangstelling betreft ook nog achter bij Noord. Het opleidingspeil is niet van invloed.

Honkbalweek

Mannelijke geënquêteerden (14% van hen) woonden dit sportieve zomerevenement in het Pim Muliersportpark in Haarlem-Noord vaker bij dan vrouwen (8%). Op respondenten van 15-24 jaar oefent de Honkbalweek meer aantrekkingskracht uit dan op 65+-ers. Verder bevinden zich onder de lager en middelbaar opgeleiden wat meer honkbalfans dan onder hoger opgeleiden. In Noord geniet de week een grotere populariteit dan in Zuid/West.

Zilveren Kruis Achmea Loop

Deze hardloopwedstrijd trekt zowel veel deelnemers als toeschouwers. Tussen mannen en vrouwen, respondenten op diverse opleidingsniveaus en tussen de leeftijdsgroepen treden geen noemenswaardige verschillen op. Omnibusdeelnemers uit Zuid/West, waar een belangrijk deel van het parcours ligt, hebben de Achmea Loop vaker bezocht of gelopen dan, respondenten uit Oost, Noord en Schalkwijk.

Stripdagen

De Stripdagen zijn het meest in trek bij mannen en hoger opgeleiden, respondenten van 25-64 jaar en Centrubewoners. In het Centrum ligt het aandeel stripfans (21%) duidelijk hoger dan in andere stadsdelen.

Analyse naar stadsdeel

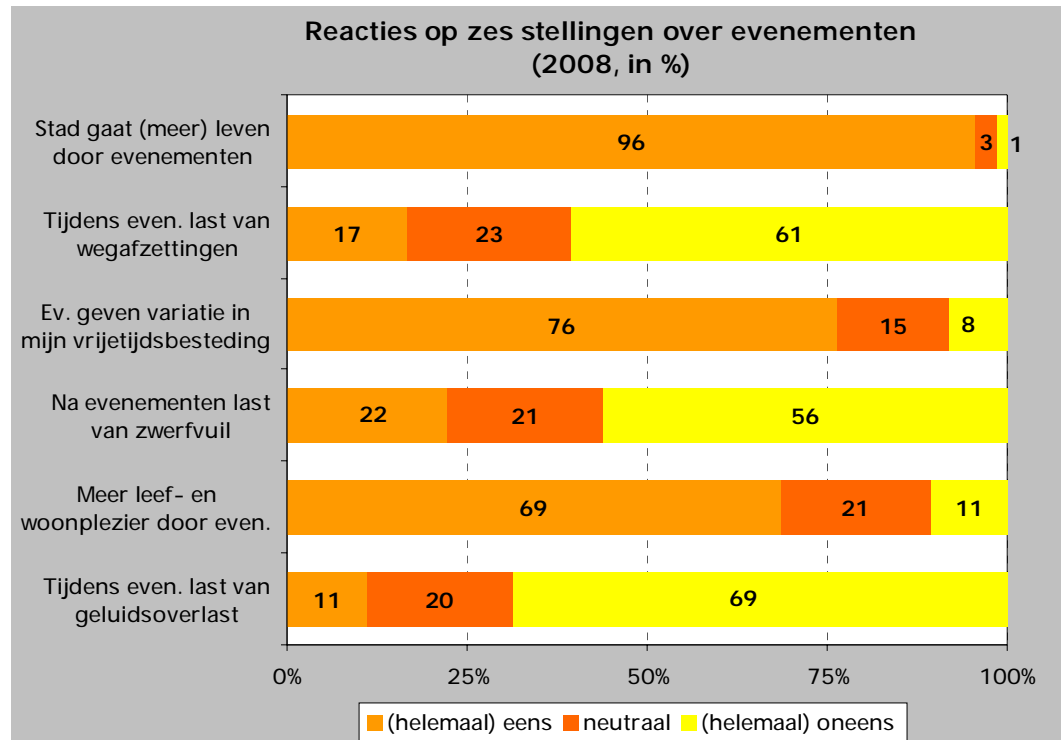
Bij de uitkomsten past nog de kanttekening dat evenementen relatief veel bezoekers of deelnemers uit het eigen stadsdeel trekken. Veel evenementen of festivals spelen zich in het Centrum of Zuid/West af en krijgen ook juist

uit die stadsdelen betrekkelijk veel aanloop. Dat geldt bijvoorbeeld voor Haarlem Culinair, Haarlem Jazz en de Stripedagen in de binnenstad Centrum. En Zuid/West scoort hoog bij Bevrijdingspop en het Houtfestival.

12.4 Mening over waarde en overlast van evenementen

De gemeente wil graag weten welke waarde Haarlemmers toekennen aan de vele evenementen en festivals in de stad. De Omnibus bevatte dan ook zes stellingen over evenementen. Drie stellingen richten zich op vormen van mogelijke overlast. En via de drie andere stellingen konden de respondenten uitspreken hoe waardevol zij die evenementen vinden.

Grafiek 12.3

In de grafiek zijn de antwoordcategorieën 'helemaal eens' en 'eens' samengevoegd. Dit geldt ook voor de categorieën 'oneens' en 'helemaal oneens'. Kanttekening hierbij is dat het merendeel van de respondenten binnen de samengestelde categorieën niet voor de uiterste waarden koos. Dus niet voor 'helemaal eens' of 'helemaal oneens'. Andere opmerking is dat degenen die geen mening hebben (2 tot 11% per stelling), in de grafiek buiten beschouwing blijven.

Algemeen

Een ruime meerderheid vindt de evenementen, gemeten naar drie criteria, waardevol. Zo onderschrijft een overgrote meerderheid van 96% dat Haarlem (meer) gaat leven door evenementen. En driekwart bevestigt dat de evenementen bijdragen aan variatie in de vrijetijdsbesteding. Zo'n zeven op de tien ondervraagden ziet z'n leef- en woonplezier erdoor toenemen.

Drie stellingen peilden de mogelijke overlast door evenementen. Ook deze stellingen roepen overwegend gunstige reacties op, zij het wat minder sterk dan bij de stellingen over de waarde van de evenementen. Zo zeggen zeven op de tien ondervraagden geen geluidsoverlast te ervaren. En verder ondervindt (bijna) 60% geen hinder van wegafzettingen of zwerfafval. Wel last van zwerfvuil heeft iets meer dan 20%. Voor zowel wegafzettingen als

geluidsoverlast ligt het aandeel dat zich eraan stoort onder dit percentage.

Pluspunten

Mannen en vrouwen verschillen niet betekenisvol van mening over de stellingen. Over de waarde van de evenementen voor de stad en het eigen woon- en leefplezier volgen alle leeftijdsgroepen en stadsdelen de positieve houding uit grafiek 12.3.

Wel doen zich hier en daar variaties binnen deze positieve attitude voor. Zo onderschrijven geënquêteerden van 25-44 jaar naar verhouding vaker dan alle andere leeftijdscategorieën dat evenementen hun leef- en woonplezier stimuleren. Ook menen respondenten jonger dan 45 jaar nog meer dan 45-64 jarigen dat evenementen variatie brengen in hun vrije tijd.

Minpunten

Drie stellingen gaan over de hinder die evenementen zouden kunnen veroorzaken: wegafzettingen, zwerfvuil en geluidsoverlast. Ook bij deze stellingen volgen alle leeftijdsgroepen en stadsdelen in grote trekken de algemene, positieve lijn: de groep die hinder ondervindt is aanmerkelijk kleiner dan de groep die geen overlast ervaart.

Hinder van wegafzettingen door evenementen scoort relatief hoog in de jongste groep ondervraagden (15-24) en bij de senioren (65+). Schalkwijkers (21% van hen) zeggen eveneens bovengemiddeld vaak op wegafzettingen te stuiten. In Noord ligt het aandeel respondenten dat hier hinder van ondervindt onder de score voor heel Haarlem.

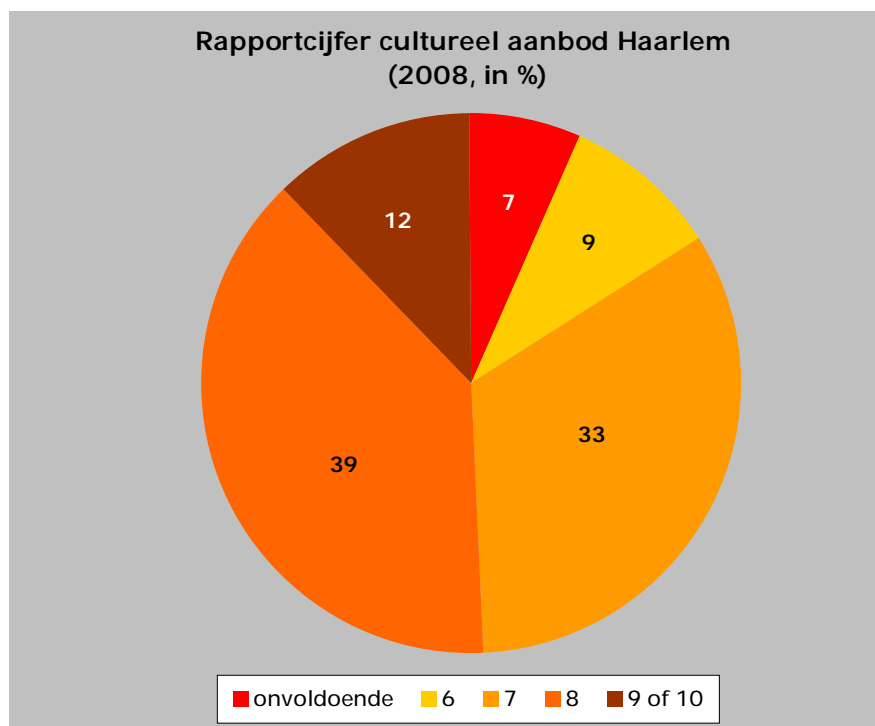
Zwerfvuil van evenementen speelt de Omnibusdeelnemers in het Centrum meer parten dan gemiddeld. Het aandeel dat geen last van zwerfvuil zegt te hebben is in de binnenstad duidelijk kleiner dan in alle andere stadsdelen: 42%, tegen 56 tot 61% elders. Daarnaast storen 65+-ers zich veel vaker dan gemiddeld en jongere leeftijdsgroepen aan zwerfvuil van evenementen.

Het percentage enquêtedeelnemers dat door evenementen onder geluidsoverlast zegt te lijden, komt in het Centrum eveneens boven het Haarlems gemiddelde uit (19% versus 11%). De score in Zuid/West is eveneens bovengemiddeld. Daarnaast ervaren relatief veel 65+-ers, namelijk 21%, geluidsoverlast van evenementen. Dat is hoger dan in alle andere leeftijdsgroepen.

12.5 Waardering cultureel aanbod

De deelnemers aan de Omnibus hadden de mogelijkheid om het totale culturele aanbod in de stad met een rapportcijfer te waarderen. Deze vraag liep ook in 2007 mee in het onderzoek. Toen kreeg het aanbod gemiddeld een 7,4. In 2008 gaven de geënquêteerden weer een 7,4. Grafiek 12.4 laat zien hoe dit cijfer tot stand is gekomen.

Grafiek 12.4

De overgrote meerderheid van de ondervraagden (93%) geeft een voldoende. Een 8 is het meest gegeven cijfer, gevolgd door een 7. Vrouwen tonen iets meer waardering voor het cultuuraanbod dan mannen. Leeftijd speelt geen rol: alle categorieën komen even goed aan hun trekken. Wel een relatie bestaat er met het opleidingsniveau. Lager opgeleiden geven een 7,1, wat oploopt tot een 7,6 bij de hoger opgeleiden.

Schalkwijkers zitten met hun oordeel van 7,2 gemiddeld wat lager dan respondenten in de andere stadsdelen, uitgezonderd Oost (7,3). In Oost blijft de waardering iets achter bij die in het Centrum (7,7) en Zuid/West (7,6).

13 Welzijn

13.1 Inleiding

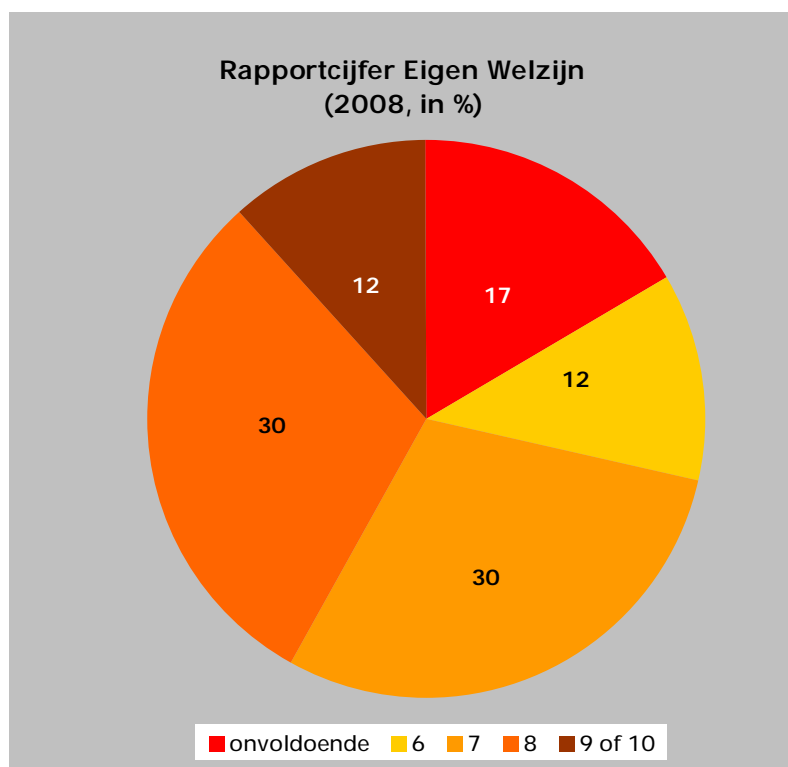
Centraal in dit hoofdstuk staan enkele Omnibusvragen die met welzijn te maken hebben. Hoe de geënquêteerden hun eigen welzijn ervaren, valt te lezen in paragraaf 13.2. Vervolgens beschrijft paragraaf 13.4 hoe bekend zeven inkomensondersteunende maatregelen zijn onder mensen met een laag inkomen. Paragraaf 13.5 rapporteert over het gebruik van deze maatregelen in de doelgroep.

13.2 Het eigen welzijn

De Omnibus bevatte in 2008 voor het eerst in z'n vijftienjarige geschiedenis een vraag waarbij de geënquêteerden hun eigen welzijn met een rapportcijfer konden waarderen. Onder dat eigen welzijn, of welbevinden, verstaat de gemeente de mate waarin de Haarlemmer naar eigen wens en vermogen maatschappelijk actief is en kan zijn. Het gaat hierbij onder andere om deelname in de buurt, in het (vrijwilligers-) werk en in sociale contacten.

Door de bank genomen tonen de geënquêteerden zich redelijk content met hun eigen welzijn. Gemiddeld geven ze een 6,9. Meest gegeven cijfers, beide door 30% van de respondenten, zijn een 7 en een 8. Grafiek 13.1 brengt de uitkomsten in beeld. Ook te zien valt dat 17% van de ondervraagden z'n eigen welzijn met een onvoldoende waardeert. De helft van deze groep zelfs met minder dan een 5.

Grafiek 13.1

Belangrijk voor de gemeente is te weten of bepaalde groepen in de Haarlemse samenleving negatiever of positiever denken over hun

welbevinden dan andere. Er is geen verschil tussen mannen en vrouwen. Beide zitten op het gemiddelde van 6,9. Leeftijd levert eveneens geen noemenswaardige verschillen op.

Het gezegde 'Geld maakt niet gelukkig' lijkt in de Omnibus niet op te gaan. In de hoogste inkomensgroep komt het rapportcijfer met 7,4 hoger uit dan bij de lagere en middeninkomens (6,6 en 6,8). Samenhang tussen opleidingsniveau en welbevinden bestaat eveneens. Naarmate de geënquêteerde een hoger opleiding heeft genoten, neemt de tevredenheid over z'n welzijn toe. Lager opgeleiden geven een 6,4 wat oploopt tot een 7,4 bij de hoger opgeleiden. Vooral mensen met zowel een lage opleiding als een laag inkomen tonen zich naar verhouding wat minder tevreden. Zij geven gemiddeld een 6,2.

Of de respondent betaald werk verricht of niet, is nauwelijks van invloed op het rapportcijfer dat hij geeft. Het stadsdeel speelt wel een rol. Respondenten uit Oost en Schalkwijk geven gemiddeld een 6,7. Dat is lager dan in Zuid/West (7,2) en het Centrum (7,1). Noord neemt met een 7,0 de middenpositie in. In Schalkwijk valt het hoogste percentage onvoldoendes (22%), gevolgd door Oost (18%). Deze twee stadsdelen herbergen relatief veel Omnibusdeelnemers met een lagere opleiding of een laag inkomen.

13.3 Inkomensondersteuning

De gemeente Haarlem voert een minimabeleid. Onderdeel van dat beleid is dat inwoners met een laag inkomen een beroep kunnen doen op inkomensondersteunende maatregelen zoals bijzondere bijstand en de langdurigheidstoelage.

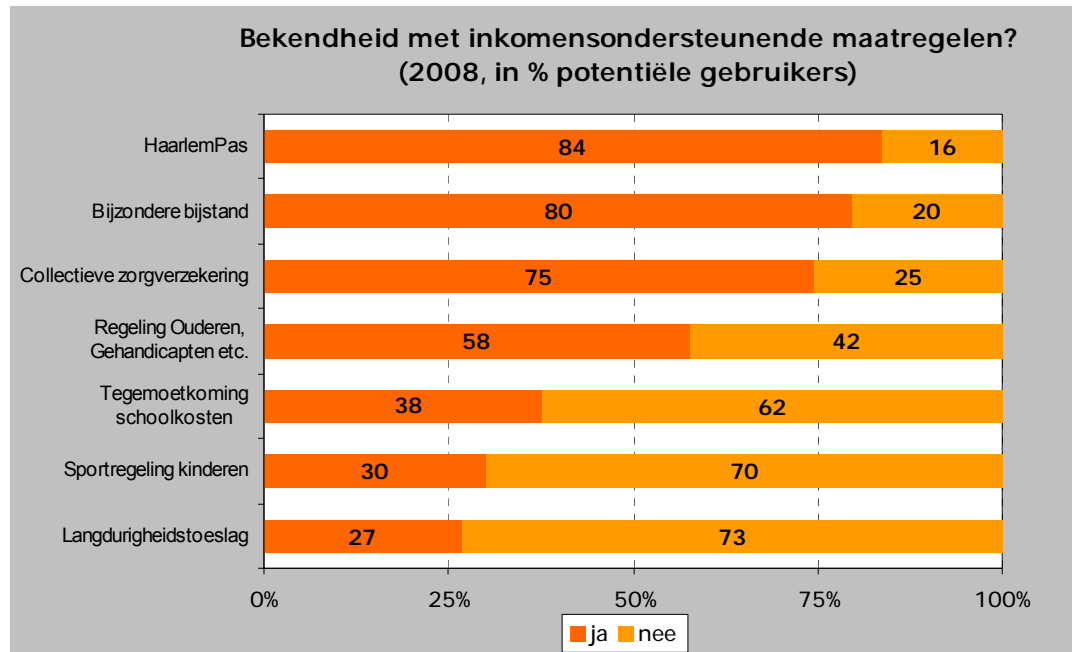
In aanmerking voor maatregelen die het inkomen ondersteunen komen Alleenstaanden met een netto inkomen tot zo'n € 1.015 per maand en alleenstaande ouders met een inkomen rond de € 1.305 komen in aanmerking voor de regelingen. Voor samenwonenden/gehuwden geldt een netto inkomen tot zo'n € 1.450 per maand. Deze bedragen zijn exclusief vakantiegeld. Voor 65-plussers liggen de grenzen iets hoger. Omdat de doelgroep van de inkomensondersteunende maatregelen zich grotendeels blijkt te bevinden in twee laagste inkomensgroepen uit de Omnibusenquête (tot € 850 en vanaf € 850 tot € 1.200 netto per maand) beperken de analyses zich, tenzij anders aangegeven, tot deze groepen. Bovendien zijn respondenten die aangeven als kind bij hun ouders te wonen, buiten beschouwing gelaten om de betrouwbaarheid van de inkomensgegevens te maximaliseren. Dan blijven er 185 respondenten over (10% van het totaal aantal respondenten). Dit is de potentiële doelgroep. Van deze groep is 15% jonger dan 25 jaar. Een deel van deze 25-minners is waarschijnlijk student en behoort daarom niet echt tot de doelgroep. Aangeraden wordt bij de interpretatie van de onderzoeksresultaten hiermee rekening te houden.

13.4 Bekendheid ondersteunende maatregelen

De deelnemers aan de Omnibus konden van zeven inkomensondersteunende maatregelen aangeven of ze ervan op de hoogte zijn. Uit grafiek 13.2 blijkt dat de Haarlem Pas het bekendst is. Een ruime meerderheid van de potentiële doelgroep, namelijk 84%, weet van het bestaan van deze kortingspas. Eveneens bij een ruime meerderheid bekend zijn de bijzondere bijstand en de collectieve zorgverzekering. En ook meer dan de helft kent de Regeling Ouderen, Gehandicapten en chronisch zieken. De langdurigheidstoelage is het minst bekend. Driekwart van de ondervraagden

weet niet van deze maatregel.

Grafiek 13.2

In vergelijking met 2007 doen zich nauwelijks betekenisvolle veranderingen voor in de bekendheid van de verschillende maatregelen. Allereerst veranderde de volgorde niet. Ook in de vorige Omnibus boekte de Haarlem Pas de hoogste score, kwam de bijzondere bijstand op plaats twee, enzovoort. Maar ook percentageel gezien veranderde er weinig. Alleen de bekendheid van de Regeling Ouderen, Gehandicapten en chronisch zieken groeide duidelijk, van 39% tot 58%. Bij een aantal regelingen nam het percentage respondenten dat er mee bekend is ogenschijnlijk wel toe, maar is de stijging door het naar verhouding kleine aantal respondenten uit de doelgroep toch niet statistisch significant.

Twee regelingen genieten binnen de doelgroep een grotere bekendheid dan daarbuiten. Van de geënquêteerden met een laag inkomen kent driekwart de collectieve zorgverzekering van Zilveren Kruis/ Achmea, tegen 61% van degenen met een inkomen €1200,- netto per maand en hoger. De langdurigheidstoeslag is bij 27% van de doelgroep bekend en bij 10% van de degenen die daar niet toe behoren.

Kanttekening bij de grafiek is dat sommige maatregelen zich op specifiekere doelgroepen richten dan andere. Zo is de Sportregeling kinderen alleen interessant voor ouders met een minimuminkomen én met kinderen van 5 tot en met 17 jaar. De doelgroepen van de Tegemoetkoming onvermijdbare schoolkosten en de Regeling Ouderen, gelden ook voor maar een deel van de respondenten met een minimuminkomen.

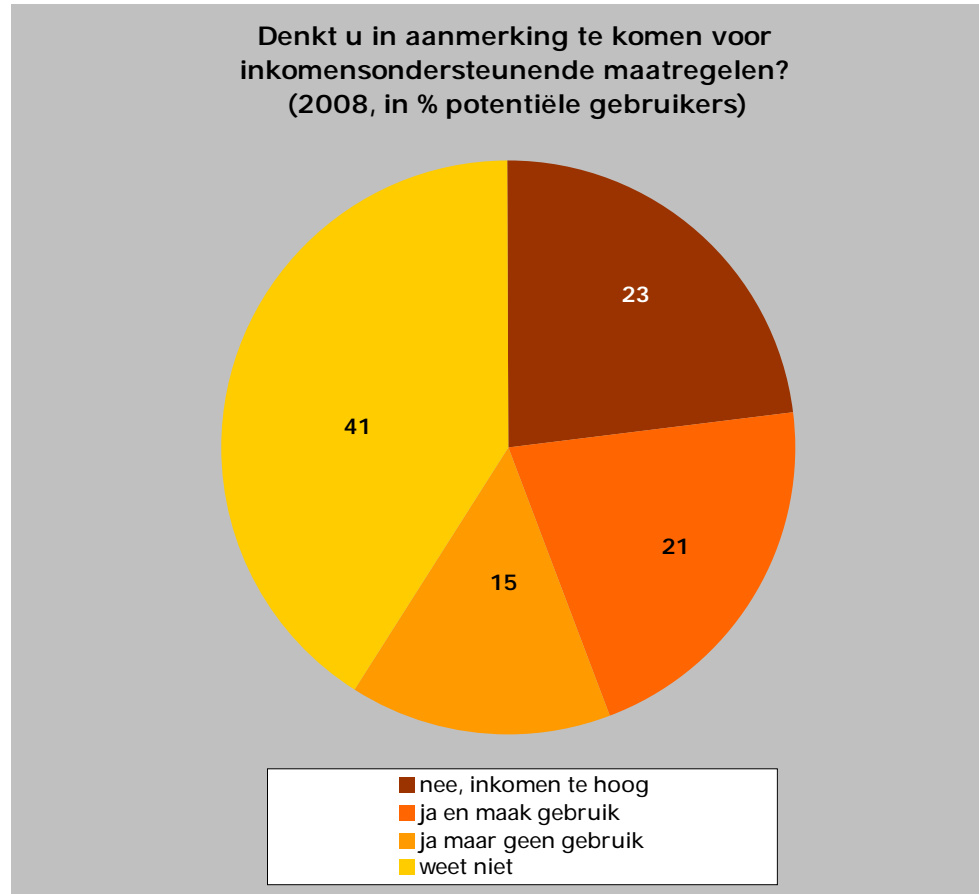
13.5 Gebruik van de regelingen

Iets meer dan driekwart van alle Omnibusdeelnemers, namelijk 76%, denkt niet voor de inkomensverruimende maatregelen in aanmerking te komen. Zo'n 6% meent wel tot de doelgroep te behoren. De helft van hen, dus 3% van het totaal, maakt inderdaad gebruik van één of meer maatregelen. Verder weet 18% van de ondervraagden niet of ze van een of meer regelingen gebruik kunnen maken. Voor alle duidelijkheid: deze percentages gelden voor alle geënquêteerden samen, dus inclusief die met een hoger of middeninkomen. De uitkomsten verschillen niet betekenisvol met die van

2007. Zo gaf ook toen 3% aan gebruik te maken van een maatregel en zei 77% er niet voor in aanmerking te komen.

Wanneer de analyse zich tot de doelgroep beperkt, dus tot de ondervraagden met een inkomen lager dan 1200 euro, die niet als kind bij hun ouders wonen, dan blijkt dat 21% van minstens een regeling gebruik maakt. Verder doet 15% geen beroep op de inkomensverruimende maatregelen, maar meent er wel voor in aanmerking te komen. Vier van de tien respondenten uit de doelgroep zeggen niet te weten of de aanvullende maatregelen van toepassing zijn. Grafiek 13.3 brengt deze resultaten in beeld.

Grafiek 13.3

Ten opzichte van 2007 veranderen de reacties op de vraag niet noemenswaardig. Toen gaf 20% aan wel voor de regelingen in aanmerking te komen, maar er geen beroep op te doen. Dat is weliswaar hoger dan in 2008, maar het verschil is statistisch gezien niet significant.

Negen van de tien respondenten met een inkomen boven de grens van 1200 euro per maand zeggen niet voor de regelingen in aanmerking te komen omdat hun inkomen te hoog is. Daarnaast geeft 7% aan niet te weten of ze voor zo'n extraatje in aanmerking komen.

De respondenten mochten tevens motiveren waarom ze geen gebruik maken van de maatregelen, terwijl ze er wel recht op menen te hebben. In totaal 31 ondervraagden gaven hun reactie: 44% van deze groep zegt niet op de hoogte te zijn van de maatregelen. De anderen voeren zeer verschillende argumenten aan, zoals 'kom prima rond', 'onregelmatig inkomen' en 'teveel geld op de bank'.

14 Milieu

14.1 Inleiding

Het Omnibusonderzoek bevatte ook in 2008 enkele vragen over het milieu. Door deze vragen met regelmatig te herhalen, ontstaat de mogelijkheid om de reacties in de loop der jaren te vergelijken. Paragraaf 14.2 beschrijft of en hoeveel geluidsoverlast de geënquêteerden in hun woonomgeving ervaren; in het algemeen én van een aantal specifieke geluidsbronnen. Centraal in paragraaf 14.3 staat de luchtverontreiniging in de woonomgeving.

Paragraaf 14.4 gaat over de vraag hoe respondenten de openbare ruimte in Haarlem waarderen. Haarlemmers kunnen zelf het nodige ondernemen om het milieu te verbeteren. Van elf initiatieven is in paragraaf 14.5 te lezen of de Omnibusdeelnemers daar aan doen. Tot besluit van het hoofdstuk beschrijft paragraaf 14.6 in welke mate de geënquêteerden zich zorgen maken over een aantal potentiële bedreigingen van het milieu.

14.2 Geluidsoverlast

Geluidsoverlast kan het woon- en leefklimaat ernstig verstoren. De geënquêteerden konden door een cijfer van 0 (=geen overlast) tot en met 10 (= zeer veel overlast) aan te kruisen duidelijk maken hoeveel geluidsoverlast ze in hun directe woonomgeving ervaren.

Tabel 14.1 zet de uitkomsten, voor Haarlem totaal, maar ook per stadsdeel, op een rijtje. Te zien is dat de gemiddelde score op 3,7 uitkomt.

Tabel 14.1

Ervaren geluidsoverlast in woonomgeving op schaal 0 (=geen overlast) t/m 10 (=zeer veel overlast)

wijken	gemiddeld 2008	gemiddeld 2007	% '0' geen overlast 2008	% '7' of hoger (zeer) veel overl. 2008
Centrum	4,8	5,0	8	33
Oost	4,1	3,9	13	23
Schalkwijk	3,6	3,8	20	20
Zuid-West	3,5	3,4	18	18
Noord	3,4	3,6	16	19
Haarlem totaal	3,7	3,8	16	21

Centrumbewoners ervaren hun woonomgeving als lawaaiiger dan respondenten uit andere stadsdelen. In het Centrum komt de geluidhinderscore gemiddeld op 4,8 uit, tegen 3,9 of lager elders. Helemaal geen geluidsoverlast te hebben zegt 16% van de geënquêteerden. Hier tegenover staat dat één op de vijf geënquêteerden juist (zeer) veel hinder zegt te ondervinden en daarom '7' of hoger heeft aangekruist

In vergelijking met de vorige meting in 2007 deden zich vrijwel geen noemenswaardige verschuivingen voor. Dat geldt zowel voor de score voor heel Haarlem als voor de gemiddelde cijfers in vier stadsdelen. Alleen in Noord is sprake van een betekenisvolle, zij het lichte, daling. Jongeren (15-24 jaar) en 65+-ers ondervinden in hun woonomgeving minder geluidsoverlast dan geënquêteerden van 25-64 jaar.

Specifieke bronnen van geluid

De deelnemers aan de Omnibus mochten ook van zeven specifieke bronnen van geluid aangeven in hoeverre ze daar in hun woonomgeving hinder van ondervinden. Dat konden ze doen door een cijfer op een schaal van 0 (=geen overlast) tot en met 10 (=zeer veel overlast) aan te kruisen. Tabel 14.2 presenteert de uitkomsten. Voor het berekenen van de gemiddelde zijn de cijfers 0 en 1 samengevoegd. In eerdere Omnibusedities gebeurde dat ook.

Tabel 14.2 **Ervaren geluidsoverlast in woonomgeving naar soort overlast op schaal 0(=geen overlast) t/m 10 (=zeer veel overlast)**

geluidsbronnen	gemiddeld 2008	gemiddeld 2007	% '0 of 1' geen overlast 2008	% '7' of hoger (zeer) veel overl. 2008
brommers/ scooters	4,1	4,3	26	25
auto's/ motoren	3,5	3,6	33	16
vliegtuigen	3,0	2,9	42	12
buren	2,9	2,7	51	14
bussen	2,0	2,1	74	7
treinen	1,6	1,6	82	3
horeca	1,5	1,5	89	4

De tabel laat zien dat brommers en scooters net als in 2007 de grootste bron van geluidshinder vormen. De gemiddelde score komt op 4,1. Auto's/ motoren (3,5) en vliegtuigen (3,0) volgen op de plaatsen twee en drie. De geluidsoverlast van buren nam iets toe. Voor brommers/ scooters trad een lichte daling op.

Voor drie bronnen van geluid geldt dat een ruime meerderheid van de respondenten er helemaal geen overlast van ervaart: bussen, treinen en horeca. Hoewel scooters/ brommers volgens de Omnibusdeelnemers het meest lawaaiig zijn, zegt toch nog een kwart geen last te hebben van deze tweewielers. Hier staat tegenover dat eveneens een kwart van de respondenten de brommers en scooters in hun woonomgeving juist zeer veel herrie vindt produceren. Zij hebben dan ook een 7 of hoger ingevuld. Bussen, treinen en horeca zorgen volgens minder dan 10% van de geënquêteerden voor geluidshinder

Brommers/ scooters vormen in ieder stadsdeel de grootste bron van hinder. En auto's/ motoren komen bijna overal op plek twee. Schalkwijk is de uitzondering. Geënquêteerden hier ervaren vliegtuigen als de op één na grootste lastpost, gevolgd door de buren op drie. Horecalawaai komt in het Centrum met 3,3 gemiddeld op derde plaats. In de vier andere stadsdelen is dit nauwelijks een item en staan de café's, restaurants op de zevende en laatste plaats. In het Centrum ervaart men daarentegen minder vliegtuiglawaai dan in de andere stadsdelen. In Schalkwijk zorgt de nabijheid van Schiphol juist voor wat meer hinder dan gemiddeld.

De geluidshinder van treinen komt in Zuid/West wat hoger uit dan in alle andere stadsdelen. Schalkwijkers hebben relatief weinig last van autolawaai. En in het Centrum het geluid van brommers/ scooters en bussen de bewoners naar verhouding vaak parten.

14.3 Luchtverontreiniging

Luchtverontreiniging kan het woongenot eveneens negatief beïnvloeden. Daarom wil de gemeente graag weten of de Haarlemmers in hun woonomgeving geuroverlast ondervinden. Ook nu konden de geënquêteerden hun reactie geven door een cijfer van '0' (=geen overlast) tot en met '10' (=zeer) veel overlast) aan te kruisen.

Tabel 14.3 geeft een overzicht van de reacties, voor heel Haarlem en per stadsdeel. In deze tabel staan ook de uitkomsten van 2007.

Tabel 14.3

Ervaren luchtverontreiniging in woonomgeving op schaal 0(=geen overlast) t/m 10 (=zeer veel overlast)

wijken	gemiddeld 2008	gemiddeld 2007	% '0' geen overlast 2008	% '7' of hoger (zeer) veel overl. 2008
Oost	4,6	4,3	11	27
Centrum	4,1	4,6	11	21
Noord	4,0	3,7	11	21
Schalkwijk	3,7	3,5	16	19
Zuid-West	3,5	3,4	18	17
Haarlem totaal	3,9	3,8	14	21

Gemiddeld over heel de stad verschilt de score voor luchtverontreiniging met 3,9 nauwelijks van die in 2007. Dat neemt niet weg dat er toch verschuivingen plaatsvonden. Geënquêteerden uit het Centrum ondervinden in hun woonomgeving minder luchtverontreiniging dan een jaar eerder, in Noord deed zich juist een toename voor. Ook in andere stadsdelen gaat het cijfer voor luchtverontreiniging ogenschijnlijk iets omhoog, maar de stijging is hier statistisch gezien niet van betekenis.

Het Centrum haalde in 2007 met gemiddeld 4,6 nog de hoogste verontreinigingscore. Nu gaat Oost met eveneens 4,6 op kop. Anders dan in de binnenstad veranderde het gemiddelde daar niet noemenswaardig. De score in Oost ligt betekenisvol hoger dan in Zuid/West en Schalkwijk

Eén op de zeven respondenten zegt dat in z'n woonomgeving helemaal geen luchtverontreiniging voorkomt. Van alle stadsdelen is die groep in Zuid/West met 18% het grootst.

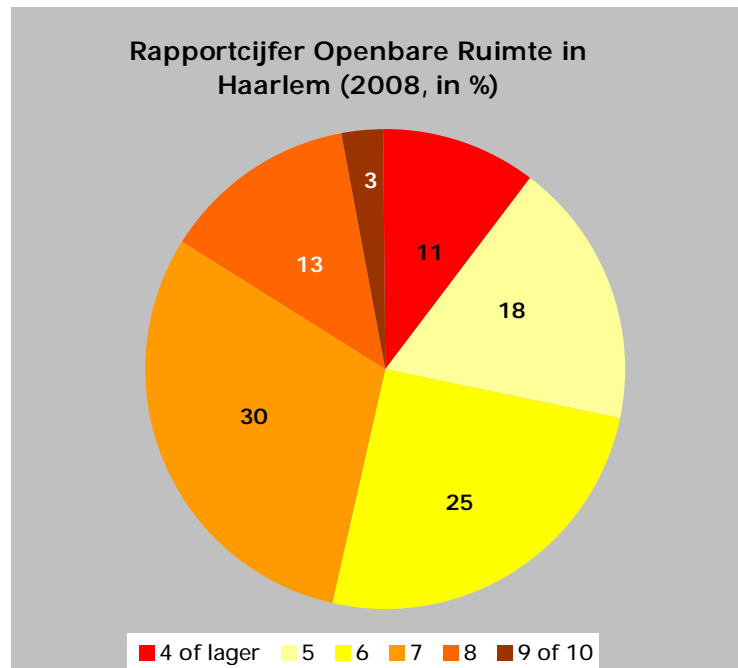
Het deel van de ondervraagden dat (zeer) veel overlast ondervindt is in Oost het grootst. Meer dan een kwart van de enquêtedeelnemers hier heeft een '7' of hoger toegekend aan de luchtverontreiniging in z'n woonomgeving. Het kleinst is dat percentage in Zuid/West: 17%.

14.4 De Kwaliteit van de openbare ruimte

In de Omnibus van 2008 liep voor het eerst de vraag mee naar een totaaloordeel over de openbare ruimte. De gemeente ziet de openbare ruimte als veelomvattend. Wegen, water, spoorbanen, landschappelijke gebieden, groen in buurt en straat, maar ook milieuaspecten als luchtverontreiniging en geluidsoverlast. Het hoort er allemaal bij.

De respondenten mochten de openbare ruimte via een rapportcijfer waarderen. Gemiddeld beoordeelden ze de kwaliteit hiervan met een 6,2. Dus voldoende. Meest gegeven cijfer is een 7, namelijk door eenderde van de ondervraagden. Een onvoldoende gaf 28%, meestal een 5. Grafiek 14.1 presenteert de reacties.

Grafiek 14.1

Mannen tonen zich iets meer content dan vrouwelijke ondervraagden 6,3, tegen 6,1. Leeftijd beïnvloedt het oordeel niet. Hoewel de vraagstelling zich op de openbare ruimte in heel Haarlem richt, laten respondenten hun eigen woonomgeving mogelijk toch meewegen in hun reacties. Geënquêteerden uit Oost tonen zich in hun oordeel negatiever dan de rest. Gemiddeld geven ze een 5,8. In de andere stadsdelen varieert het cijfer van 6,2 tot 6,4. Ondervraagden uit Oost (36% van hen) geven relatief vaak een onvoldoende.

14.5 Milieu-initiatieven

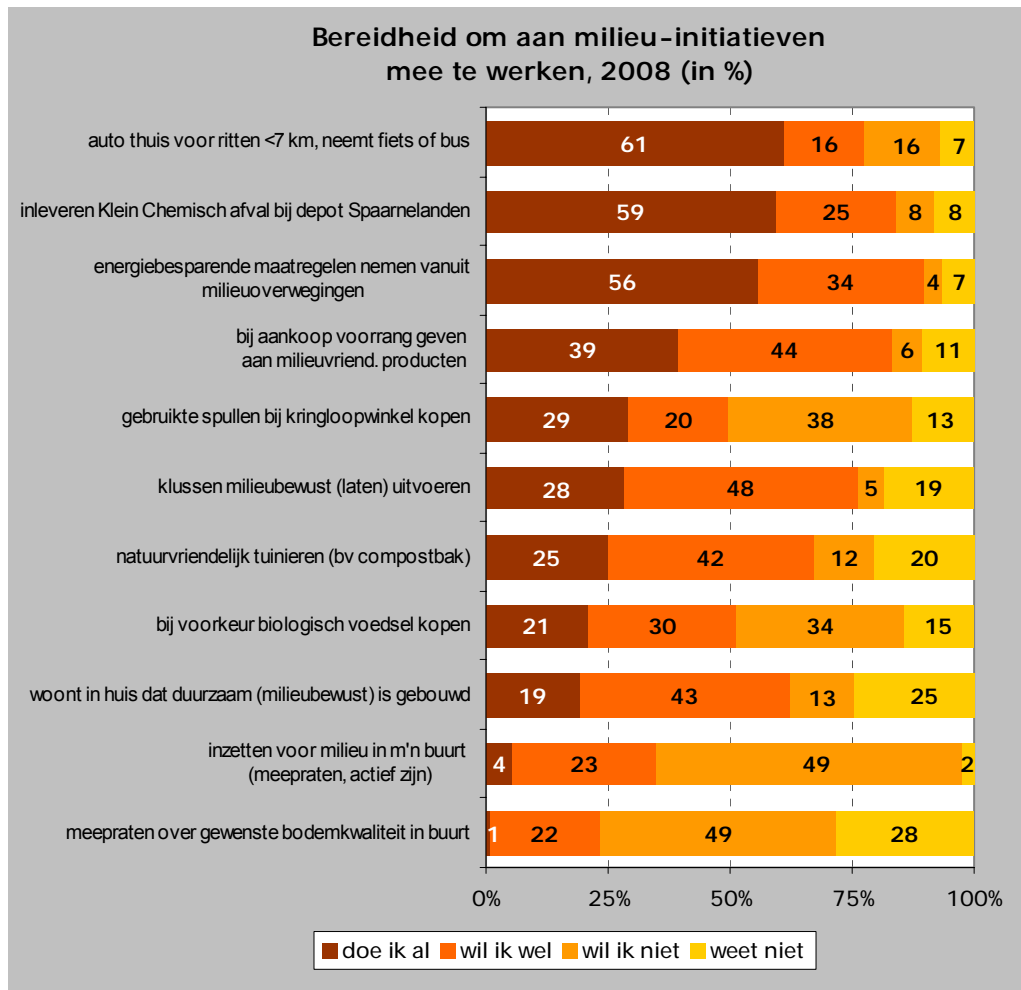
Inwoners kunnen op diverse manieren bijdragen aan een beter milieu. De gemeente wil van elf milieu-initiatieven graag weten of de geënquêteerden er al aan doen of ertoe bereid zijn. Grafiek 14.2 op de volgende pagina toont de uitkomsten.

Voor drie initiatieven geldt dat meer dan de helft van de geënquêteerden ze al in de praktijk brengt. Zo laat 61% van de respondenten de auto staan bij ritten korter dan zeven kilometer en gaat dan met de fiets of bus. Een bijna even groot percentage ondervraagden levert z'n Klein Chemisch Afval (KCA) in bij de Spaarnelanden in de Waarderpolder. En eveneens ruim meer dan de helft treft vanuit milieuoverwegingen energiebesparende maatregelen.

Bij de andere initiatieven ligt het aandeel dat eraan doet op 40% of lager. Optelling van de percentages die al aan een milieu-initiatief doen en degenen die daartoe bereid zijn, leert dat bij negen initiatieven de helft van de ondervraagden of meer zich minstens bereidwillig toont. Het minst groot is de animo om zich actief in te zetten voor het milieu in de buurt en om mee te praten over de gewenste bodemkwaliteit in de buurt.

Twee andere initiatieven stuiten ook op relatief veel weerstand. Zo wil bijna vier op de tien ondervraagden geen spullen kopen bij een kringloopwinkel. Ruim eenderde weigert bij voorkeur biologisch voedsel in te slaan.

Grafiek 14.2

Bij vijf initiatieven nam het deel van de respondenten dat er al aan doet in vergelijking met 2007 toe. Deze gebeurde bij:

- het nemen van energiebesparende maatregelen uit milieuoverwegingen (van 52% → 56%);
- het bij voorkeur aankopen van milieuvriendelijke producten (van 35% → 39%);
- korte ritten met de fiets of bus afleggen in plaats van met de auto (van 55% → 61%);
- wonen in een duurzaam gebouwd huis (van 14% → 19%);
- KCA inleveren bij Spaarnelanden (van 55% → 59%)

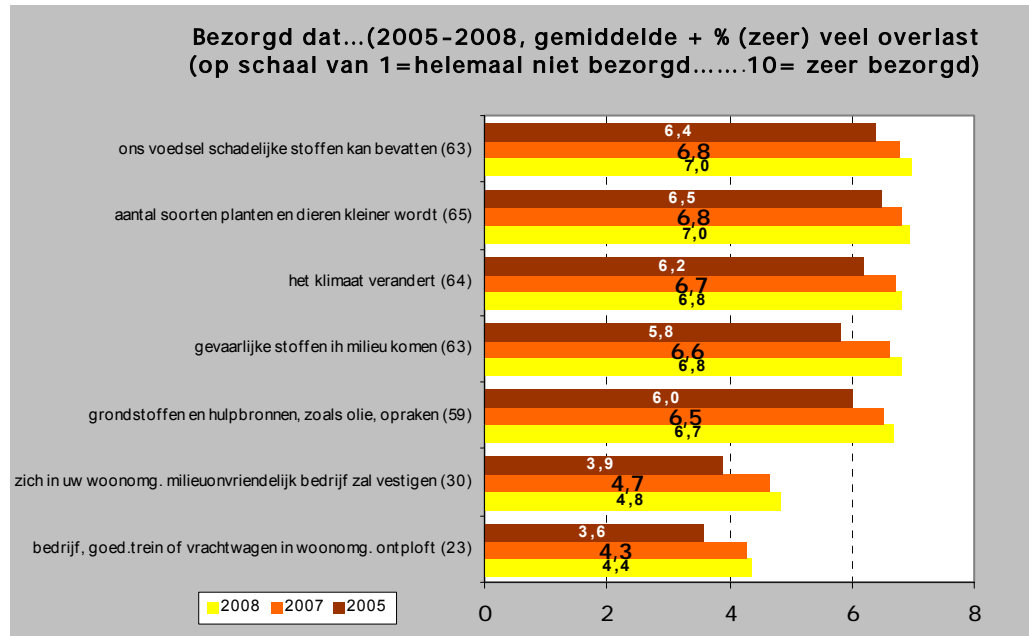
De intentie om zich milieuvriendelijk te gaan gedragen, leidt lang niet altijd tot actie. Dat leert een vergelijking met de Omnibus van 2007. Toen voerde, bijvoorbeeld, 28% zijn klussen milieubewust uit en wilde 46% dat gaan doen. Een jaar later rollen vrijwel dezelfde percentages uit de bus. De intentie zet lang niet altijd aan tot werkelijk milieuvriendelijk handelen.

14.6 Zorgen om het Milieu

De bezorgdheid om het milieu onder Haarlemmers nam tussen 2005 en 2007 toe. Dat kwam in de vorige editie van de Omnibus naar voren. Net als in 2005 mochten de deelnemers aan dit onderzoek van zeven potentiële bedreigingen van het milieu aangeven hoe bezorgd ze zijn dat ze werkelijk zullen plaatsvinden. Ze deden door een cijfer aan te kruisen op een schaal van 1 (=helemaal niet bezorgd) tot en met 10 (=zeer bezorgd).

In 2008 liep deze vraag weer mee in de Omnibus. Grafiek 14.3 toont per mogelijke bedreiging de gemiddelde scores over 2005, 2007 en 2008. Tussen haakjes staat het percentage geënquêteerden dat een '7' of hoger heeft aangekruist en aldus aangeeft zich flinke zorgen te maken. Te zien valt dat na de toegenomen bezorgdheid over alle items tussen 2005 en 2007 geen terugval optreedt. Bij een deel van de mogelijke bedreigingen neemt de bezorgdheid weer toe, bij andere blijft die op het niveau van 2007.

Grafiek 14.3

De grafiek maakt duidelijk dat vijf van de zeven mogelijke bedreigingen van het milieu dicht bij elkaar zitten in de mate waarin ze bezorgdheid oproepen en dat ze (bijna) een 7,0 gemiddeld halen. Dat geldt voor de vrees dat ons voedsel schadelijke stoffen kan bevatten, de vermindering van het aantal soorten planten en dieren, een mogelijke klimaatverandering, de vrees dat gevaarlijke stoffen in het milieu komen en de vrees dat grondstoffen en hulpbronnen opraken.

Vrouwen tonen zich over alle zeven items meer bevreesd dan mannen. Daarnaast tonen ouderen zich voor vier items bezorgder dan jongeren. Zo groeit de angst dat gevaarlijke stoffen in het milieu belanden met het oplopen van de leeftijd: 15-24 jarigen tonen zich minder bezorgd dan 25-44 jarigen en die tonen zich weer minder bevreesd dan 45+ -ers. Hetzelfde doet zich voor bij de mogelijkheid dat schadelijke stoffen in het eten komen en bij de vrees voor een ontploffing van een bedrijf, trein of vrachtwagen in de woonomgeving. Verder tonen senioren zich meer bevreesd voor de komst van een milieuvriendelijk bedrijf dan respondenten jonger dan 45 jaar.

Het opleidingsniveau is eveneens van invloed. Meestal geldt dat lager opgeleiden bezorgder zijn dan middelbaar of hoger opgeleide respondenten of dat hoger opgeleiden zich minder bezorgd tonen dan ondervraagden met lager of middelbaar onderwijs. Alleen bij een mogelijke klimaatverandering en afname van het aantal soorten planten en dieren speelt het opleidingsniveau geen rol.

De zorg dat een bedrijf, goederenterrein of vrachtwagen in de woonomgeving ontploft is in Oost groter dan onder respondenten uit het Centrum, Zuid/West en Noord. En de angst dat zich een milieuvriendelijk bedrijf in de woonomgeving zal vestigen is zelfs groter dan in alle andere stadsdelen. De gemiddelde score in Oost bedraagt 5,6. In de overige stadsdelen is dat 4,8 of lager.

15 Overlast en Veiligheid

15.1 Inleiding

Vragen over het onderwerp 'overlast en veiligheid' maken al sinds de eerste editie in 1993 deel uit van het Omnibusonderzoek.

Paragraaf 15.2 bespreekt de problemen die volgens bewoners in hun wijk spelen. En centraal in paragraaf 15.3 staat hoe onveilig Haarlemmers zich 's avonds op straat voelen. Voor beide onderwerpen vinden vergelijkingen plaats met metingen uit voorgaande jaren.

15.2 Problemen in de wijk

Deelnemers aan de Omnibus mochten problemen in hun wijk noemen waaraan de gemeente en politie meer aandacht zouden moeten besteden. Ze kregen een lijst van 32 mogelijke soorten overlast voorgelegd, waaruit ze er maximaal zes konden kiezen.

In tabel 15.1 staan de uitkomsten voor heel Haarlem op een rijtje. Tabel 15.2 geeft een top-tien per stadsdeel.

Goed te zien in tabel 15.1 is dat de volgorde van de problemen in vergelijking met 2007 nauwelijks wijzigingen heeft ondergaan. De top-10 is vrijwel gelijk aan die van 2007. Hondenpoep (door 46% genoemd), afval en vuil op straat (41%) en scooters/brommers (36%) nemen net als in 2007 de bovenste drie plaatsen in. Verder komt het autoverkeer (hard rijden/ gedrag) opnieuw op de vierde plaats, terwijl vernieling weer als nummer vijf uit de bus komt. Ook hoog genoteerd: het verkeerd parkeren van auto's en de overlast door groepen jongeren. Beide problemen werden door bijna een kwart van de respondenten genoemd.

De volgorde van de vormen van overlast mag dan vrijwel hetzelfde zijn, de percentages liggen soms iets lager dan in 2007. Oorzaak is dat de respondenten gemiddeld wat minder problemen hebben aangekruist dan de vorige keer: 3,9 in 2008, tegen 4,3 in 2007. Het aantal genoemde problemen fluctueert nogal. In 2006 waren het er gemiddeld 3,5.

Ook achter de bovenste tien posities deden zich nauwelijks grote sprongen voor. Aanhangers/caravans lijkt wel een grotere bron van overlast te zijn gaan vormen. Niet alleen steeg dit item van plaats 17 naar 13, ook het percentage klagers lijkt wat hoger.

Tussen de metingen van 2006 en 2007 traden grotere verschillen op. Zo 'klom' woninginbraken toen van de 17^e naar de 9^e plaats en zakte de overlast van burens/ bewoners van 15 naar 21. In de kop van het klassement was het eveneens hier en daar stuivertje wisselen.

Tabel 15.1 **Problemen in de wijk die meer aandacht moeten krijgen van gemeente en politie (2006-2008, in %)**

wijkproblemen:	2008		2006		2007	
	%	rang	%	rang	%	rang
Hondenpoep	46	1	43	1	48	1
Afval en vuil op straat	41	2	41	2	46	2
Scooters, brommers	36	3	30	4	38	3
Auto's (gedrag, snelheid.)	32	4	32	3	35	4
Vernieling	27	5	23	6	29	5
Verk. Parkeren van auto's	24	6	23	5	25	6
Overlast groep jongeren	23	7	18	7	23	7
Bedreiging en geweld	18	8	13	9	20	8
Woninginbraken	12	9	7	17	16	9
Enge plekken	12	10	8	14	12	11
Fietsers (gedrag)	11	11	11	10	12	12
Fietsendiefstal	11	12	10	11	12	10
Aanhangers/caravans	11	13	8	16	8	17
Geluidsoverlast	10	14	14	8	11	13
Graffiti	10	15	9	13	9	16
Verkeer: Geluidsoverlast	10	16	10	12	11	14
Diefstal uit auto	9	17	7	18	9	15
Overlast burens/ bewoners	8	18	8	15	7	21
Drugsgebruik	7	19	6	21	7	18
Overhangend groen	6	20	7	19	8	20
Honden: gedrag	6	21	6	20	7	19
Fietsen (parkeren)	4	22	5	22	4	22
Bodemverontreiniging	3	23	3	23	4	23
Straatverkoop (z. verg)	2	24	1	29	2	26
Horeca-overlast	2	25	2	26	2	27
Coffeeshops	2	26	2	24	3	24
Reclameborden (overlast)	1	27	2	25	2	25
Wildplakken	1	28	1	27	1	28
Geveltuin	1	29	1	30	1	29
Scheepvaart	1	30	1	28	1	30
Terras (z. vergunning)	0	31	0	31	1	31

Tabel 15.1 toont hoe alle Omnibusdeelnemers samen op de problemen hebben gereageerd. De vraagstelling richtte zich echter op de problemen die ze in hun eigen wijk ervaren. Daarom is het goed om de resultaten ook naar stadsdeel uit te splitsen. De uitkomsten per stadsdeel staan in tabel 15.2.

Te zien valt dat de geënquêteerden uit de diverse stadsdelen soms duidelijk andere accenten leggen.

Tabel 15.2 **Problemen in de wijk die meer aandacht moeten krijgen van gemeente en politie (2008, naar stadsdeel, in %)**

wijkproblemen:	Centrum % klas	Zuid/West % klas	Oost % klas	Noord % klas	Schalkwijk % klas	Haarlem % klas
Hondenpoep	44	45	53	44	45	46
Afval en vuil op straat	49	34	46	35	48	41
Scooters, brommers	42	33	42	34	36	36
Auto's (gedrag, snelheid.)	31	33	37	33	24	32
Vernieling	33	23	33	20	36	27
Verk. Parkeren van auto's	23	26	26	25	20	24
Overlast groep jongeren	28	19	24	19	32	23
Bedreiging en geweld	24	12	21	16	24	18
Woninginbraken	6	10	11	12	18	12
Enge plekken	11	12	12	9	17	12
Fietsers (gedrag)	15	9	13	12	10	11
Fietsendiefstal	18	12	9	12	8	11
Aanhangers/caravans	4	9	10	12	13	11
Graffiti	20	13	7	6	11	10
Drugsgebruik	19	3	10	3	9	7

Algemeen

Hondenpoep staat in drie van de vijf stadsdelen, namelijk Zuid/West, Oost en Noord, op nummer één. Enquêtedeelnemers uit het Centrum en Schalkwijk zien afval en vuil op straat als het grootste probleem van hun wijk.

In alle stadsdelen bevat de top-5 minstens vier van de vijf problemen die ook voor heel Haarlem bij de eerste vijf staan. Naast hondenpoep en afval en vuil op straat zijn dat de overlast van scooters/ brommers, auto's (gedrag/ snelheid) en vernieling. In Zuid/West en Noord neemt het verkeerd parkeren van auto's de vijfde positie in. Vijfde in Schalkwijk is de overlast van jongeren, met een hogere score (32%) dan in andere stadsdelen.

Hieronder volgt nog een korte bespreking van de situatie in de stadsdelen

Centrum

Het Centrum is het uitgaansgebied van Haarlem. Dat heeft z'n weerslag op de wijkproblemen die Omnibusdeelnemers uit de binnenstad noemen. De samenstelling van top-5 en top-10 komt nog redelijk overeen met die voor heel Haarlem, maar de volgorde wijkt behoorlijk af. Zo neemt straatvuil de koppositie in en komt vernieling op plaats vier. Enge plekken en woninginbraken staan anders dan voor heel Haarlem niet bij de bovenste tien wijkproblemen. Graffiti (door 20% genoemd) en drugsgebruik (19%) doen dat wel. Het percentage respondenten dat om speciale aandacht vraagt voor drugsgebruik is ongeveer twee keer zo hoog als in Oost en Schalkwijk en nog veel hoger dan in Zuid/West en Noord. Horeca-overlast (door 12% genoemd), coffeeshops (10%) en verkeerd geparkeerde fietsen (9%) gelden alleen in het Centrum voor een substantieel percentage van de ondervraagden als een ernstig problemen van hun wijk.

Zuid/West

Bij de bovenste zeven van Zuid/West en heel Haarlem vinden we dezelfde problemen terug. Wel wijkt de volgorde wat af. Verkeerd geparkeerde auto's bijvoorbeeld komt in Zuid/West op de vijfde plaats en vernieling bezet plaats zes. Graffiti (achtste) en fietsendiefstal (negende) maken in Zuid/West deel uit van de top-10. Vormen van overlast uit de Haarlemse kopgroep die zich

in Zuid/West niet bij de bovenste tien bevinden, zijn bedreiging en geweld en woninginbraken.

Oost

De top-5 hier bevat dezelfde problemen als in heel Haarlem. Bovendien wijkt de volgorde niet af. De overlast van burens en bewoners staat met een score van 11% op de elfde plaats, een hogere klassering dan in andere stadsdelen, in het bijzonder het Centrum en Zuid/West. Het gedrag van honden geldt volgens 9% van de respondenten uit Oost als een belangrijke bron van overlast in hun wijk, een groter aandeel dan in andere stadsdelen.

Noord

De bovenste vier wijkproblemen voor heel Haarlem zijn in dezelfde volgorde ook de bovenste vier van Noord. Verkeerd geparkeerde auto's, door een kwart genoemd, drukt vernieling net uit de top-5. Woninginbraken en enge plekken vallen anders dan voor het totaal net buiten de top-10. De overlast van aanhangers en caravans en het gedrag van fietsers vinden we op achtereenvolgens de negende en tiende plek terug.

Schalkwijk

Straatvuil vormt volgens Schalkwijkers het belangrijkste probleem in hun wijk. Daarnaast is Schalkwijk het enige stadsdeel waar vernieling tot de top-drie doordringt. Ook andere problemen die aan een onveilig gevoel op straat appelleren halen een relatief hoge score: de overlast van groepen jongeren (vijfde met 32%) en bedreiging en geweld (zesde met 26%). Woninginbraken scoort met een negende plek eveneens betrekkelijk hoog.

De top-10 herbergt vrijwel dezelfde problemen als voor heel Haarlem. Uitzondering vormen de aanhangers en caravans met een tiende plek. Verder komt dit probleem alleen in Noord in de top-10 voor.

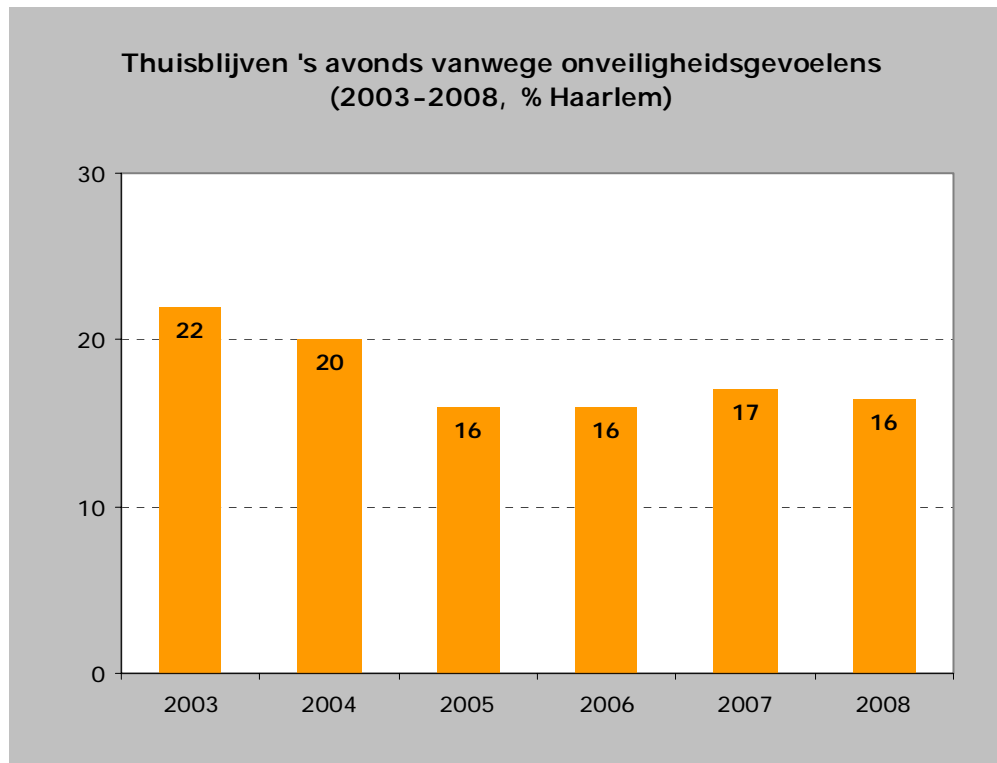
Op een elfde plaats bevindt zich de diefstal uit auto's (door 14% genoemd). In de andere stadsdelen staat dit probleem duidelijk lager op de lijst.

15.3 Onveiligheid 's avonds op straat

Gevoelens van onveiligheid kunnen zo sterk zijn dat mensen 's avonds liever thuisblijven en niet naar buiten gaan. Voor 16% van de respondenten geldt dat inderdaad. Hier staat tegenover dat een veel groter deel van de geënquêteerden, namelijk 78%, 's avonds wel de straat op gaat. De resterende 6% had geen mening over de vraag of achtte deze niet op zichzelf van toepassing.

Grafiek 15.1 laat zien dat de uitkomsten op de vraag de laatste jaren stabiel ogen. Tussen 2003 en 2005 liep het aandeel respondenten dat 's avonds liever binnen blijft nog terug van 22% naar 16%. De laatste drie jaar wijzigde het beeld echter niet meer.

Grafiek 15.1

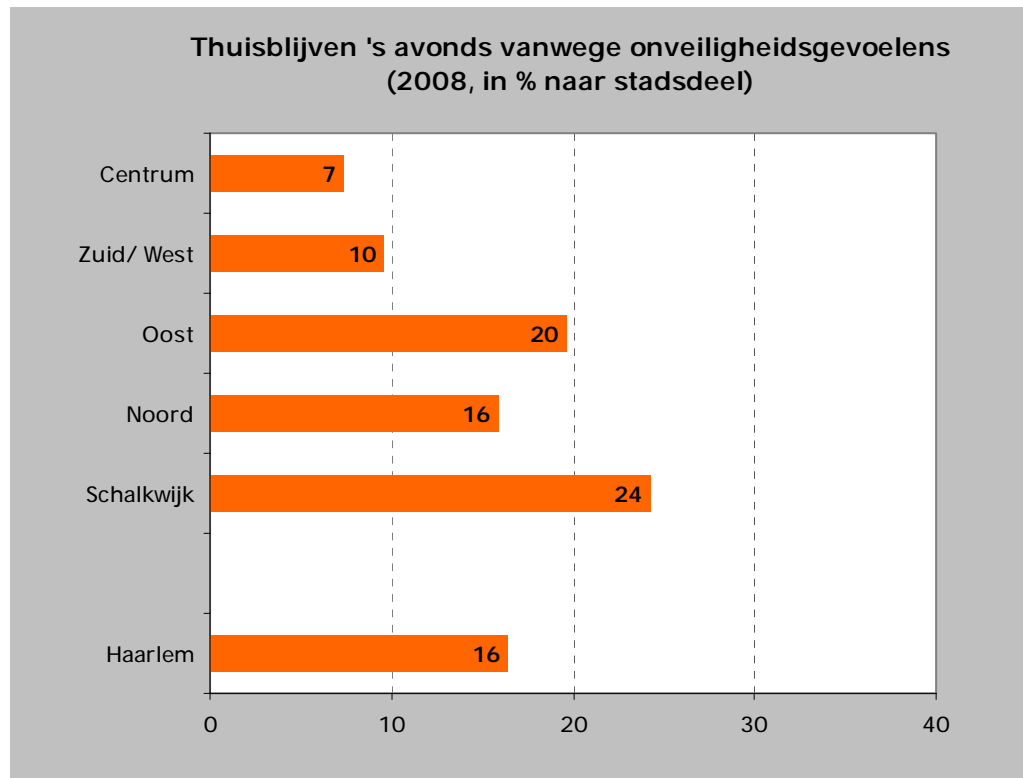
Eveneens in lijn met de uitkomsten van voorgaande metingen is dat vrouwen zich, geleid door een onveilig gevoel, duidelijk minder vaak op straat wagen dan mannen. Van de vrouwen blijft 23% 's avonds liever thuis, tegen 9% bij de mannen.

Leeftijd is eveneens van invloed. Bijna vier op de tien 65+-ers verlaat huis en haard 's avonds liever niet. Senioren tonen zich daarmee veel bevreesder dan andere leeftijdsgroepen. Het minst terughoudend zijn de 25-44-jarigen. Van hen blijft 7% 's avonds bij voorkeur thuis. Dat is lager dan bij de 15-24-jarigen en de categorie 45-64-jaar, groepen waar het percentage thuisblijvers zich rond het stedelijk gemiddelde beweegt.

Hoewel de vraag zich niet op de directe woonomgeving toespitst, valt aan te nemen dat respondenten deze toch laten meewegen in hun reacties. Grafiek 15.2 maakt duidelijk dat de gevoelens van onveiligheid toch wel variëren. Zo blijft in Schalkwijk bijna een kwart 's avonds liever binnen en zit Oost, waar één op de vijf, de straat mijdt, ook nog aan de hoge kant. In Schalkwijk is het percentage thuisblijvers hoger dan in het Centrum (7%), Zuid/West (9%) en Noord (16%). En in Oost komt het hoger uit dan in het Centrum en Zuid/West. Noord zit met 16% eveneens hoger dan het Centrum.

Het beeld uit de grafiek correspondeert met dat uit voorgaande metingen. Ook toen kwamen relatief veel respondenten uit Schalkwijk en Oost 's avonds liever niet naar buiten, terwijl voor het Centrum en Zuid/West het omgekeerde gold. Vergeleken met 2007 liep het percentage thuisblijvers in het Centrum terug (van 11% naar 7%), terwijl in Noord juist een lichte toename optrad, namelijk van 13% naar 16%.

Grafiek 15.2

In het verleden kregen de onveiligheidsgevoelens onder 60+-ers extra aandacht in de Omnibusrapportage. Vorig jaar was dat niet het geval. Het gevoel van onveiligheid komt in deze leeftijdsgroep nog steeds sterk boven het stedelijk gemiddelde uit. Bij de 60+-ers waagt 34% zich 's avonds liever niet buiten. De vrees dat het buiten niet pluis is leeft vooral onder vrouwen van 60 jaar en ouder. Van hen gaat 44% gaat bij voorkeur niet buitenshuis, tegen twee van de tien mannen. Deze uitkomsten zijn in lijn met die van vorige Omnibusedities.

16 Mantelzorg en Loket Haarlem

16.1 Inleiding

Vragen over mantelzorg keren regelmatig terug in de Omnibus. Paragraaf 16.2 beschrijft welk percentage van de respondenten deze vorm van zorg geeft. Ook te lezen valt onder welke bevolkingsgroepen zich relatief veel mantelzorgers bevinden en onder welke juist weinig. Verschillende organisaties bieden ondersteuning aan mantelzorgers. Over de bekendheid van deze organisaties eveneens meer in paragraaf 16.2.

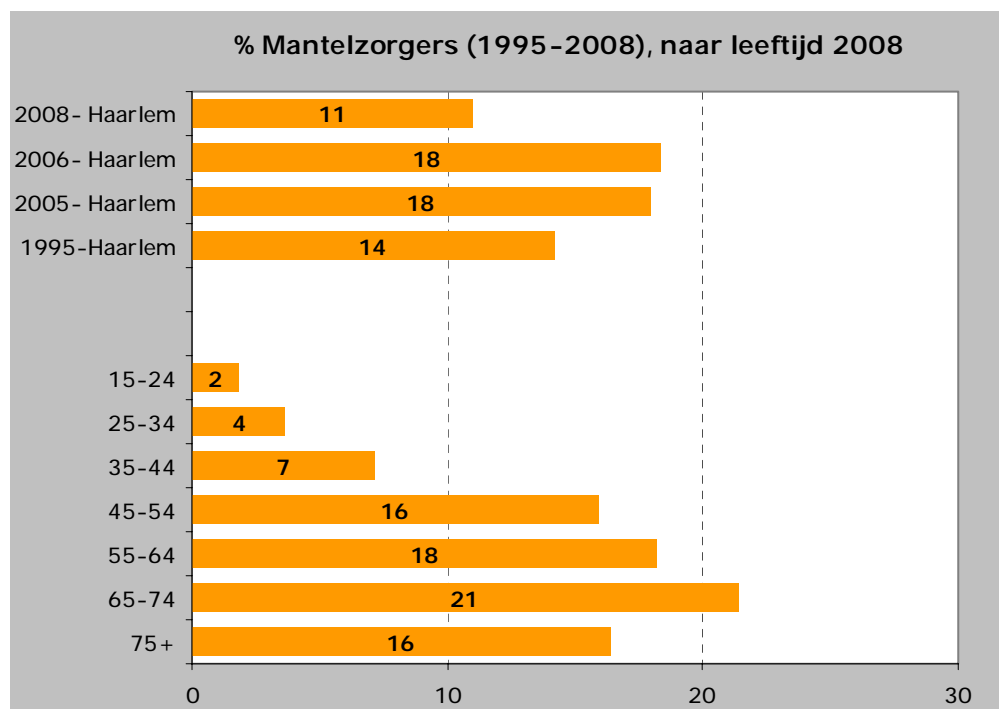
Loket Haarlem biedt advies, informatie en ondersteuning op verschillende terreinen. De bekendheid van en het bezoek aan de vestigingen van het loket komen aan bod in paragraaf 16.3. De dienstverlening van en de gewenste reisafstand tot de loketten staan centraal in de paragrafen 16.4 en 16.5.

16.2 Mantelzorg

Het percentage mantelzorgers onder de Omnibusdeelnemers is duidelijk lager dan in 2006. Verleende toen 18% deze vorm zorg, anno 2008 loopt dat terug tot 11%. Een mantelzorger is iemand die dagelijks of meerdere keren per week vrijwillig en onbetaald zorg verleent aan bijvoorbeeld de partner, familie, vrienden of bureu. Mantelzorg vindt plaats wanneer de ontvanger door ziekte of ouderdom langdurig hulp behoeft.

De grafiek laat zien dat het aandeel mantelzorgers tussen 1995 en 2005 nog groei vertoonde, daarna tussen 2005 en 2006 stabiel bleef, om vervolgens terug te lopen.

Grafiek 16.1

Eveneens zichtbaar is dat het percentage mantelzorgers met de leeftijd toeneemt: van 2% bij de jeugd tot 21% in de leeftijd van 65-74 jaar, waarna een daling inzet bij de 75+-ers. In 2006 volgde het aandeel mantelzorgers een vergelijkbare ontwikkeling. Alleen bereikte het toen z'n top bij de 55-

64-jarigen. Het percentage mantelzorgers ligt in alle leeftijdscategorieën lager dan twee jaar terug. Een volgende Omnibuseditie zal leren of de daling doorzet of dat zich een eenmalige terugval heeft voorgedaan.

Onder vrouwen ligt het percentage zorgverleners hoger dan bij de mannen: 13% vs. 9%. Verder bevinden zich onder lager opgeleiden naar verhouding meer mantelzorgers dan bij respondenten met middelbaar of hoger onderwijs: 17% tegen 10% en 8%. In Schalkwijk komt het percentage mantelzorgers boven het Haarlems gemiddelde uit. Het Centrum zit daaronder.

Ondersteunende organisaties

Diverse organisaties geven ondersteuning aan mantelzorgers. Werkzaam op dat vlak zijn Tandem mantelzorgondersteuning, Loket Haarlem, Stichting Thuiszorg Gehandicapten, Alzheimer Stichting en Stichting MEE.

Mantelzorgende geënquêteerden werd gevraagd of zij één of meer van deze organisaties kennen en of ze wel eens gebruik hebben gemaakt van hun diensten.

Uit de reacties blijkt dat bijna driekwart (72%) van de mantelzorgers één of meer ondersteunende organisaties kent. Bijna een kwart heeft er inderdaad wel eens een beroep op gedaan voor hulp en iets minder dan de helft weet weliswaar van de organisaties, maar heeft er (nog) geen gebruik van gemaakt.

Het gros van de mantelzorgers die niet op de hoogte zijn, zegt geen behoefte aan ondersteuning te hebben. Een veel kleinere groep, die 4% van de mantelzorgende Omnibusdeelnemers omvat, kent de organisaties ook niet, maar wil wel steun.

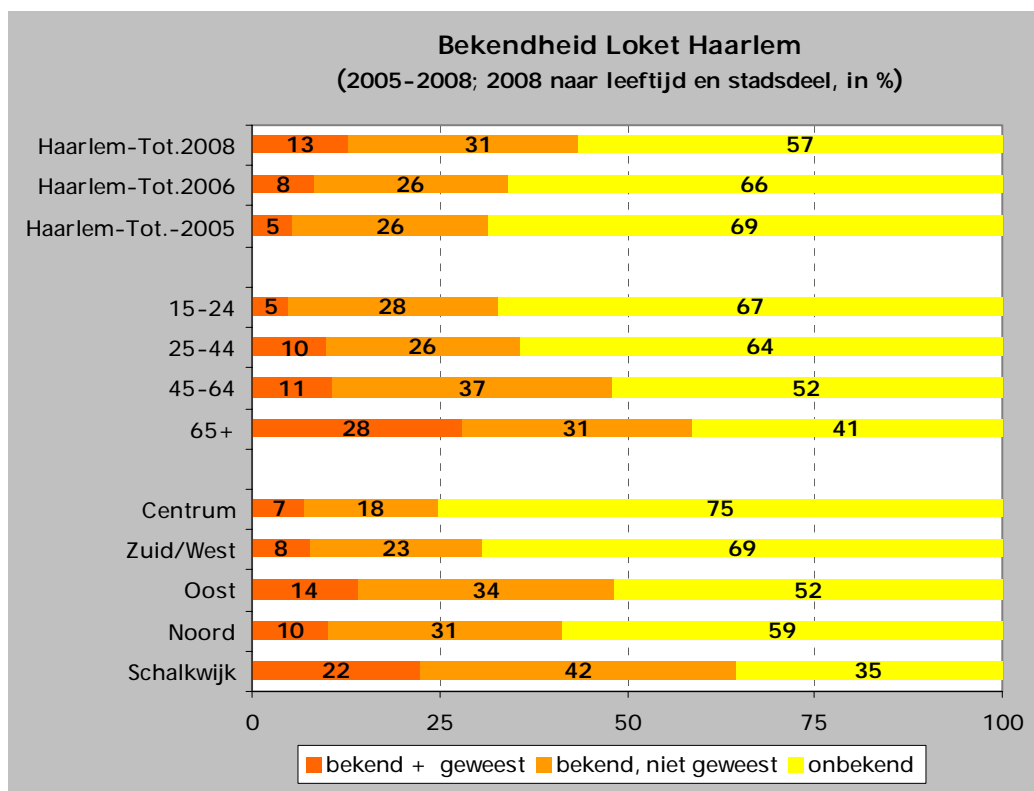
16.3 Loket Haarlem

Loket Haarlem geeft informatie, advies en ondersteuning bij vragen over wonen, welzijn, zorg, vervoer en financiën. Het loket heeft twee locaties: aan het Rivièrplein in Schalkwijk en aan de Rijksstraatweg in Haarlem-Noord. Het loket in Schalkwijk bestaat sinds 1998, de evenknie in Noord ging eind 2004 open.

De gemeente wil graag weten hoe bekend de loketten zijn en welk percentage van de Haarlemmers er inmiddels een bezoek aan heeft gebracht. Deze vraag liep ook in 2005 en 2006 al mee in de Omnibus. Verschil is dat de loketten inmiddels een andere formule hebben. Destijds richtten ze zich specifiek op ouderen en gehandicapten, nu is het dienstenaanbod en daardoor de doelgroep breder. Vandaar ook de naamwijziging van 'Loket voor ouderen en gehandicapten' in 'Loket Haarlem'.

Grafiek 16.2 brengt de uitkomsten op de vraag in beeld en vergelijkt ze met die over 2005 en 2006. Ook zichtbaar zijn de resultaten voor de verschillende leeftijdsgroepen en stadsdelen.

Grafiek 16.2

Te zien is dat Loket Haarlem bij 44% van de respondenten bekend is: 13% van hen is er al een keer geweest en 31% niet. Zowel het bezoek aan als de bekendheid is hoger dan enkele jaren terug voor het Loket voor Ouderen en Gehandicapten. In 2006 was 34% van Omnibusdeelnemers op de hoogte van wie 8% de voorziening al eens had bezocht.

Hoewel het dienstenaanbod van Loket Haarlem een verbreding heeft ondergaan, blijken 65+-ers de weg naar deze voorziening nog steeds het beste te vinden. Bijna één op de drie senioren bracht wel eens bezoek aan een van vestigingen, tegen 11% of minder in de andere leeftijdsgroepen. Daarnaast geniet Loket Haarlem bij de ouderen een grotere bekendheid. Net geen 60% van hen weet van het bestaan van de loketten, tegen bijna de helft van de 45-64-jarigen en nog minder bij ondervraagden jonger dan 45 jaar.

In Schalkwijk, komen bekendheid en bezoek duidelijk boven het Haarlems gemiddelde en de scores in de (meeste) andere stadsdelen uit. Bijna tweederde van de Schalkwijkers is van Loket Haarlem op de hoogte en 22% is er wel eens langs geweest. Daarnaast is de bekendheid in Noord en Oost groter dan in het Centrum en Zuid/West. Het aandeel bezoekers in de twee laatstgenoemde stadsdelen komt onder het gemiddelde voor heel Haarlem uit.

Mantelzorgers weten vaker van Loket Haarlem dan niet-mantelzorgers en zijn er ook vaker al eens op bezoek geweest. Van de mantelzorgers kent 62% de voorziening, van wie 23% er is geweest. Bij de niet-mantelzorgers is 41% op de hoogte, met 11% bezoekers.

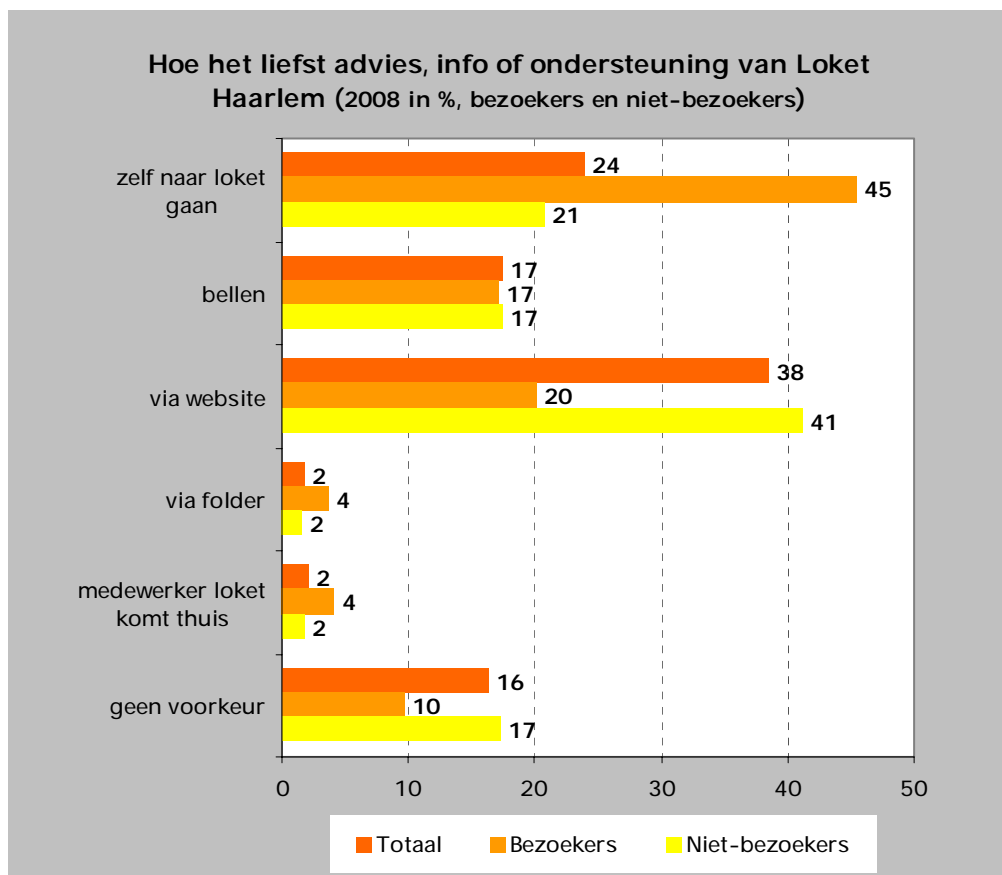
16.4 Contact met Loket Haarlem

De gemeente wil graag weten in welke vorm Haarlemmers de ondersteuning, advies en informatie van Loket Haarlem bij voorkeur ontvangen.

Grafiek 16.3 laat zien dat bijna vier van de tien ondervraagden zich het liefst via de website van het loket van informatie en advies voorziet. De andere

opties zijn minder in trek. Zo gaat een kwart liefst zelf naar het loket toe om daar een medewerker te spreken en vraagt 17% bij voorkeur telefonisch om advies, informatie of steun. Helemaal geen voorkeur heeft 16%.

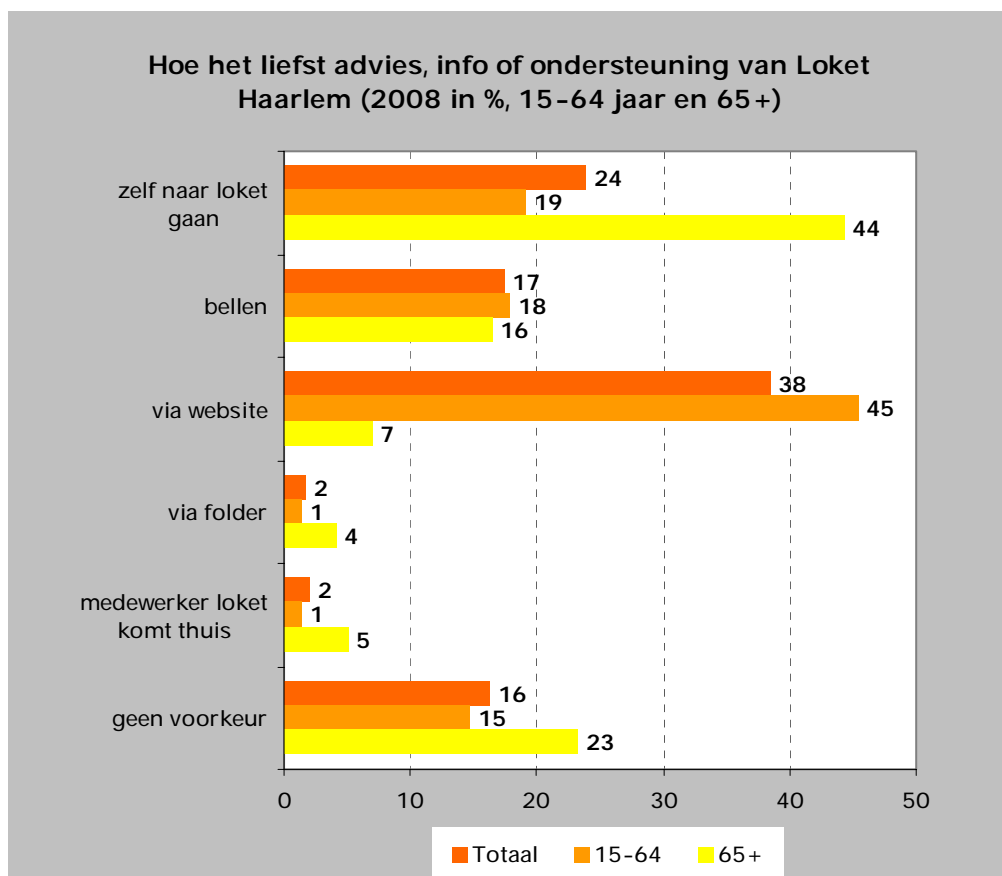
Grafiek 16.3

Uit de grafiek blijkt dat de respondenten die het loket al eens hebben bezocht een andere voorkeur hebben dan niet-bezoekers. Het grootste deel van de huidige bezoekers, namelijk 45%, gaat bij voorkeur zelf naar het loket om daar een medewerker te spreken. Deze groep is ruim twee keer zo groot als de bezoekers die informatie of advies het liefst van de website plukken. Bij degenen die Loket Haarlem nog niet hebben bezocht is het precies andersom. Iets meer dan vier op de tien van hen zet de website op nummer één; een twee keer zo grote groep als degenen die liever zelf naar het loket gaan.

In de vorige paragraaf viel te lezen dat 65+-ers Loket Haarlem vaker bezoeken dan respondenten uit andere leeftijdsgroepen. Reden om in grafiek 16.4 de reacties van de 65+-ers te vergelijken met die van respondenten van 15-64 jaar. Te zien is dat in die laatste groep advies en informatie via de website het meest de voorkeur krijgt, namelijk van 45%, en dat loketbezoek maar nipt voorligt op telefonisch contact. Senioren prefereren een visite aan het loket (44% van hen) duidelijk vaker boven internet (7%). Ze geven bovendien vaker dan respondenten van 15-64 jaar aan geen voorkeur te hebben. Ook zien ze wat vaker dan jongere respondenten het liefst een medewerker van het loket op huisbezoek komen. Dat geldt voor 5% van de 65+-ers, tegen 1% in de jongere leeftijdsgroepen.

Grafiek 16.4

Kanttekening bij de grafiek is dat 45-64 jarigen vaker dan respondenten jonger dan 45 jaar de voorkeur geven aan loketbezoek en minder vaak aan internet. Niettemin is het aandeel dat z'n informatie het liefst van de website haalt ook in de categorie 45-64 jaar groter dan het percentage dat liever naar het loket gaat: 36% versus 27%.

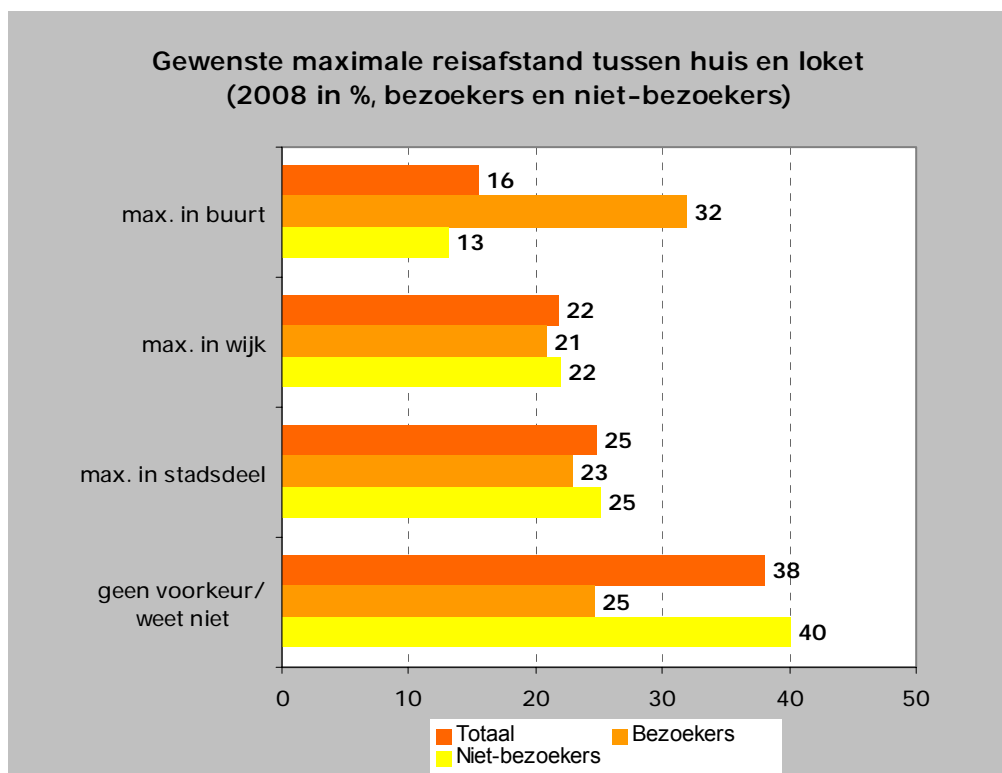
Websitebezoek wint het in alle stadsdelen van de andere opties, als is het in Schalkwijk bijna fifty-fifty. Bellen krijgt in het Centrum en Zuid/West wat vaker de voorkeur dan loketbezoek.

16.5 Reisafstand tot loket

Deelnemers aan de Omnibus kregen de gelegenheid aan te geven hoe ver ze maximaal willen reizen tussen huis en loket. Deze vraag roept gemengde reacties op. Bijna vier van de tien respondenten –de grootste groep– zeggen geen voorkeur te hebben of het antwoord of de vraag niet weten. Verder laat grafiek 16.5 zien dat een kwart van de ondervraagden tot maximaal in het eigen stadsdeel wil reizen. Twee antwoordmogelijkheden die de reisafstand beperken tot de eigen wijk of buurt boeken een lagere score.

Respondenten die Loket Haarlem wel eens hebben bezocht spreken vaker een voorkeur uit dan degenen die daar nog niet zijn geweest. Bovendien kiezen de huidige bezoekers van het loket vaker voor de kortste reisafstand, namelijk maximaal tot in de eigen buurt.

Grafiek 16.5

Ouderen zijn relatief vaak bezoeker van Loket Haarlem. Als zij een voorkeur uitspreken, geven zij het meest aan zo kort mogelijk te willen reizen; maximaal tot in de eigen buurt. Dat maximum geldt voor 30% van de 65+-ers. Zij kiezen minder vaak voor de eigen wijk (20% van hen) en het eigen stadsdeel (15%). Respondenten in de middelste leeftijdsgroepen opteren wat vaker voor een reisafstand tot maximaal in het stadsdeel. Bij de jeugd wordt de eigen wijk iets vaker als grens gezien dan de buurt of het stadsdeel.

In alle leeftijdsgroepen is de groep die geen voorkeur uitspreekt het grootst. Dat geldt ook voor alle stadsdelen. Daarna is de groep die de grens bij het eigen stadsdeel legt het grootst. Uitzondering vormt Schalkwijk waar iets meer respondenten de reisafstand tot in de eigen wijk willen beperken.

17 Haarlem als multiculturele stad

17.1 Inleiding

De gemeente wil graag weten hoe de inwoners van Haarlem aankijken tegen het samenleven met andere culturen Dit omdat ze een versterking van Haarlem als multiculturele samenleving nastreeft. Vragen over dit onderwerp lopen regelmatig mee in de Omnibus, al ging het in 2007 maar om één vraag, tegen vijf vragen in 2006 en 2008.

Paragraaf 17.3 beschrijft hoe Haarlemmers het samenleven met mensen uit andere culturen ervaren. Daarna gaat paragraaf 17.4 in op de vraag welk aandeel van de respondenten vrienden uit een andere bevolkingsgroep heeft. Tot besluit van dit hoofdstuk behandelt paragraaf 17.5 de vraag of Haarlemmers buiten hun vriendenkring omgaan met mensen uit andere etnische groepen. Bijvoorbeeld op hun werk of op school. Maar om te beginnen gaat paragraaf 17.2 eerst in op het begrip allochtoon Dit om de uitkomsten in perspectief te kunnen plaatsen.

17.2 Etnische groep waartoe men zichzelf rekent

Allochtonen zijn in dit onderzoek personen die zichzelf als allochtoon beschouwen. Dat is niet hetzelfde als de officiële definitie die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de gemeente Haarlem hanteren. Volgens deze definitie is een persoon een allochtoon als deze tenminste één ouder heeft die in het buitenland is geboren. Dit ongeacht het land waar zij zelf zijn geboren. Uit de analyses op basis van het Omnibusonderzoek 2006 kwam naar voren dat de groepen dan ook niet samenvallen. Zo'n 3% van degenen die 'officieel' autochtoon zijn, rekende zichzelf tot een andere etnische groep dan de Nederlandse. Andersom bleek bijna de helft van degenen die formeel als allochtoon geregistreerd staat zichzelf als Nederlands te ervaren. Dit betekent dat het percentage autochtonen in dit onderzoek hoger ligt dan uit de statistieken zal blijken.

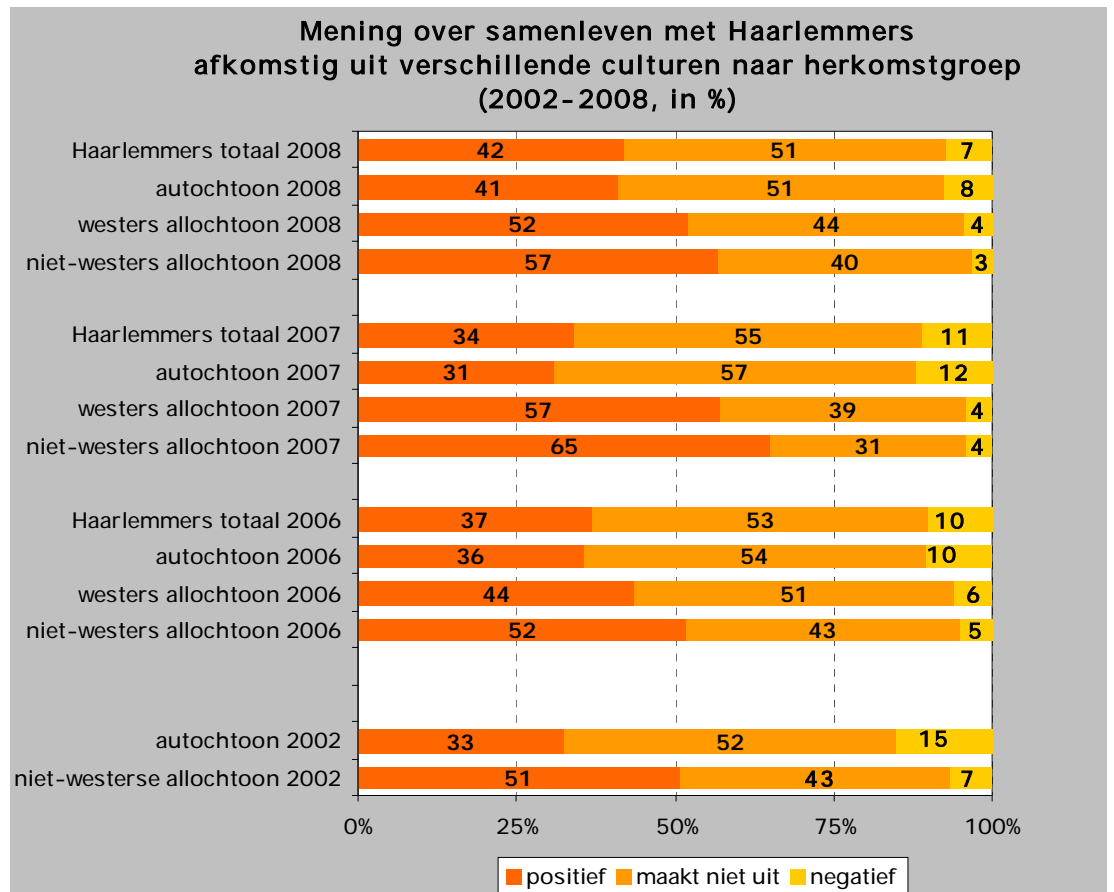
De uitkomsten in de volgende paragrafen worden uitgesplitst naar de herkomstgroepen, waarbij de allochtonen zijn onderverdeeld in westerse en niet-westerse. De inleiding van dit Omnibusrapport vermeldt de definities van deze begrippen.

17.3 Samenleven met andere culturen

Een grote meerderheid van de deelnemers aan het Omnibusonderzoek kijkt positief of neutraal aan tegen het samenleven met Haarlemmers uit allerlei verschillende culturen. Zo vindt 42% het samenleven met andere culturen positief, terwijl het de helft niet uitmaakt. Negatief gestemd toont zich 8%.

Grafiek 17.1 presenteert de resultaten en vergelijkt ze ook met enkele eerdere metingen. Verder valt te zien hoe autochtonen, westerse allochtonen en niet-westerse allochtonen op de vraag hebben gereageerd. Zo blijkt dat allochtone Omnibusdeelnemers een positievere indruk hebben van het samenleven van verschillende culturen. De niet-westerse allochtonen spreken zich het meest positief uit, gevolgd door de westerse allochtonen en de autochtonen. Kanttekening hierbij is dat zich onder de geënquêteerden relatief weinig allochtonen bevinden, 70 westerse en 65 niet-westerse. De resultaten voor deze twee groepen gelden daarom vooral als indicaties

Grafiek 17.1

Uit de grafiek blijkt dat de geënquêteerden gunstiger over het samenleven met andere culturen denken dan in 2007. Het aandeel met een positieve stellingname groeide van 34% naar 42%. Echt negatief over het multicultureel samenleven toont zich 7%. En dat is lager dan in 2007, toen 11% negatief oordeelde. De ondervraagden spreken zich anno 2008 ook positiever uit dan in 2006. Kanttekening bij de uitkomsten nog is dat de grootste groep zich net als in voorgaande metingen neutraal uitspreekt: het maakt ze niet uit of ze wel of niet met Haarlemmers uit andere culturen samenleven.

Autochtonen denken gunstiger over multicultureel Haarlem dan een jaar eerder. Toen vond 31% het samenleven met stadgenoten uit verschillende culturen een goede zaak. Anno 2008 geldt dat voor 41%. Ook de vergelijking over een langere periode leert dat autochtone Haarlemmers positiever zijn gaan denken. In 2002 stond 15% nog negatief tegenover het samenleven met andere culturen, een percentage dat in acht jaar tijd bijna is gehalveerd.

Voor zowel de westerse als niet-westerse allochtonen fluctueert het beeld nogal. Het percentage niet-westerse allochtonen dat zich positief opstelt, liep ogenschijnlijk wat terug, na een toename tussen 2002 en 2006. Bij de westerse allochtonen vond tussen 2006 en 2007 eerst een stijging plaats, gevolgd door een daling in 2008. Niet te zeggen valt of het hier om significante veranderingen gaat. Daarvoor is het aantal allochtone deelnemers aan de Omnibus te klein.

Autochtonen naar achtergrond

Analyse op basis van achtergrondkenmerken als geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en stadsdeel richtte zich alleen op de autochtone Omnibusdeelnemers. De respons op de Omnibus bevat te weinig allochtonen om hun reacties aan de hand van deze kenmerken verder te onderzoeken.

Vrouwen stellen zich iets positiever op tegen een Haarlemse multiculturele samenleving dan mannen. Van de autochtone vrouwelijke Omnibusdeelnemers kant 6% zich tegen het samenleven van verschillende culturen in de stad. Bij de mannen geldt dat voor 9%. In alle jongere leeftijdsgroepen is het aandeel respondenten met een positieve mening hoger dan onder 65+-ers. Senioren nemen vaker een neutraal standpunt in dan ondervraagden jonger dan 45 jaar.

Het opleidingsniveau speelt een duidelijke rol. Hoe hoger de opleiding, des te gunstiger de mening over multicultureel samenleven. Van de lager opgeleiden spreekt 26% zich positief uit, wat oploopt tot 56% van de respondenten met HBO of wetenschappelijk onderwijs.

Het stadsdeel waar de Omnibusdeelnemer woont is eveneens van invloed. Gunstiger dan gemiddeld denken de respondenten in het Centrum (55% positief) en Zuid/West (49%). In Oost en Schalkwijk komt die score met 33% duidelijk onder de die voor heel Haarlem uit. Schalkwijkers (13% van hen) stellen zich dan ook vaker dan gemiddeld negatief op. Naar verhouding weinig Centrubewoners (1% van hen) nemen een negatieve houding aan.

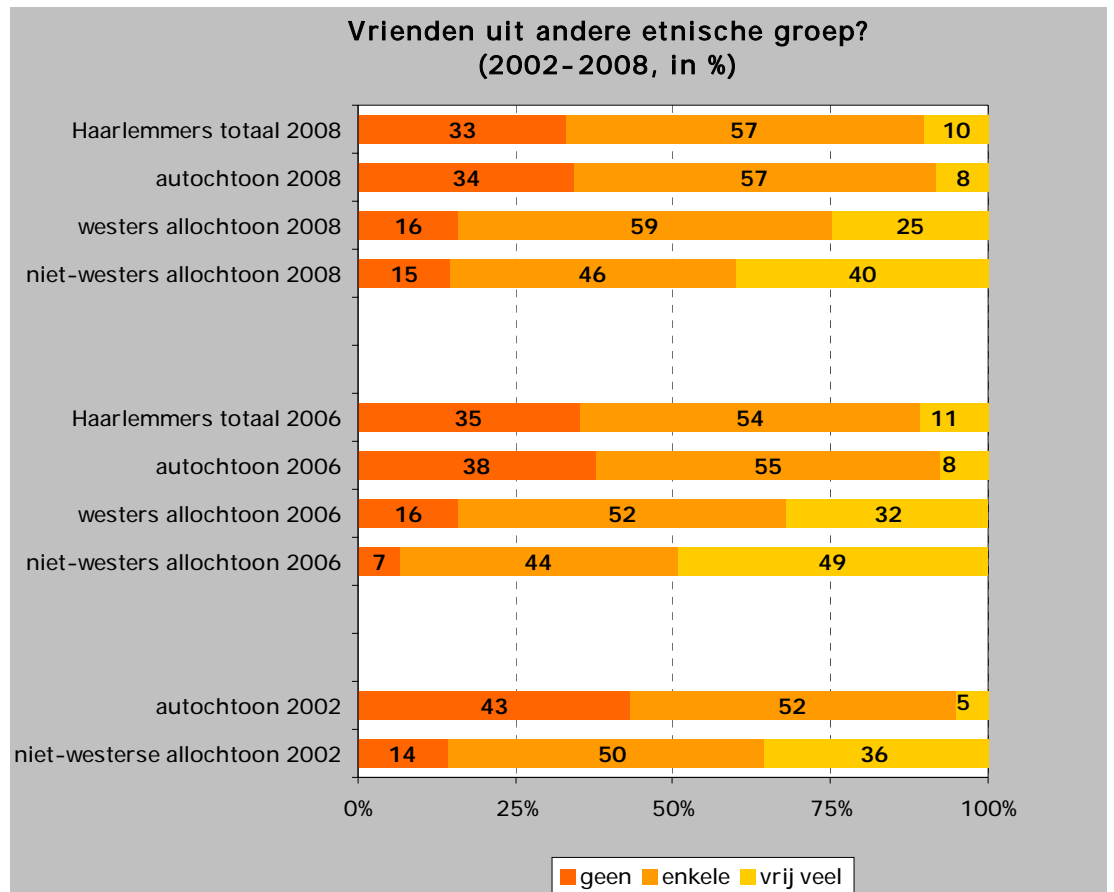
17.4 Vrienden uit een andere etnische groep?

Heeft men vrienden uit andere etnische groep?

Tweederde van de respondenten heeft vrienden uit een andere etnische groep. Eén op de tien heeft zelfs vrij veel vrienden uit zo'n andere groep. Grafiek 17.2 vergelijkt deze uitkomsten met die uit vorige Omnibusedities. Ook te zien is in welke mate autochtonen, westerse allochtonen en niet-westerse allochtonen multiculturele vriendschappen hebben gesloten.

Allochtone Omnibusdeelnemers hebben vaker vrienden uit een andere etnische groep dan autochtonen. Dit geldt zowel voor de westerse als niet-westerse allochtonen. Van de niet-westerse allochtonen heeft 86% vrienden uit een andere groep. Bij de westerse allochtonen is dat 84% en bij de autochtonen 66%. Ook hebben allochtonen vaker dan autochtonen vrij veel vrienden uit een andere etnische groep.

Grafiek 17.2

Vergelijking met 2006

Het beeld uit grafiek 17.2 is vergelijkbaar met dat uit eerdere Omnibusedities. Ook toen onderhielden allochtonen vaker multiculturele vriendschappen dan autochtonen. Meer autochtone enquêtedeelnemers dan in 2006 hebben nu allochtone vrienden. Dat liep op van 62% naar 66%. In de periode 2002-2006 vond ook al een toename plaats.

Verschillen bij de autochtonen

Nadere analyse van de reacties van de autochtone Omnibusdeelnemers leert dat mannen wat vaker minstens enkele vrienden uit een andere etnische groep hebben dan vrouwen: 69% vs. 63%. Bovendien hebben zij twee keer zo vaak veel van zulke vrienden.

Naarmate de autochtone Omnibusdeelnemer jeugdiger is, neemt het aandeel met allochtone vrienden toen. Van de 65+-ers heeft 45% vrienden uit een andere etnische groep. Dat is lager dan in alle andere leeftijdsgroepen. Onder Nederlandse respondenten van 15-24 jaar ligt het percentage met interculturele vriendschappen op 78%. Van de jongeren onderhoudt 18% vrij veel van deze betrekkingen. In andere leeftijdsgroepen is dat 8% of minder.

Wat het opleidingsniveau betreft is een vergelijkbare beweging zichtbaar. Naarmate dat niveau hoger is, groeit het percentage respondenten met vrienden met een andere etniciteit. Het verschil zit met name tussen de lager en hoger opgeleiden: 58% versus 71% allochtone vrienden. Hoger opgeleiden hebben vaker enkele van zulke vrienden dan lager en middelbaar opgeleiden.

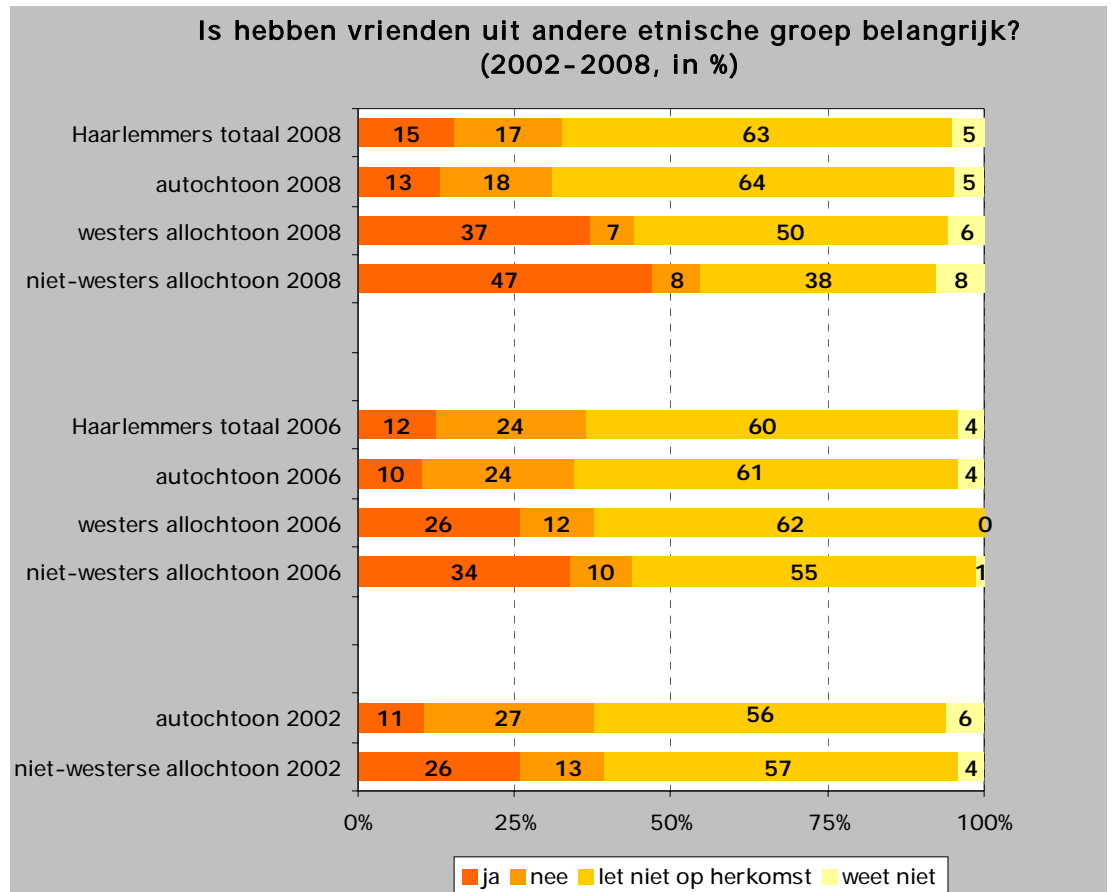
Noemenswaardige verschillen doen zich tussen de stadsdelen weinig voor, al hebben geënquêteerden uit het Centrum vaker vrienden uit een andere etnische groep hebben dan die uit Noord.

Belang interetnische vriendschappen

In het eerste deel van deze paragraaf viel te lezen welk deel van de ondervraagden interetnische vriendschappen onderhoudt. Een andere Omnibusvraag aan de respondenten was of ze dit soort vriendschappen belangrijk vinden?

Grafiek 17.3 presenteert de resultaten. Te zien valt dat 15% van de geënquêteerden het belangrijk vindt dit soort vriendschappen te hebben, terwijl een iets grotere aandeel van 17% dat niet belangrijk vindt. Bijna tweederde zegt bij het aangaan van vriendschappen helemaal niet op herkomst te letten: je bent een vriend of je bent het niet.

Grafiek 17.3

Allochtone respondenten vinden het vaker belangrijk om vrienden uit een andere etnische groep te hebben dan autochtonen. Bij de respondenten die zichzelf vooral als Nederlander zien vindt 13% dit belangrijk, tegen 36% van de westerse allochtonen en 56% van de niet-westerse allochtonen. Bij laatstgenoemde groep gaat het zelfs om een groter aandeel dan degenen die niet op herkomst letten. Die groep is zowel bij de autochtonen als de Westerse allochtonen het grootst. Onder de autochtonen zijn er meer geënquêteerden die interetnische vriendschappen niet van belang achten dan respondenten die dat wel belangrijk vinden (18% vs. 13%).

Vergelijking met 2006

Vergelijking leert dat de geënquêteerden zich wat positiever uitspreken over het hebben van vrienden uit een andere etnische groep dan in 2006. Een hoger percentage respondenten dan in 2006 zegt het belangrijk te vinden om vrienden uit een andere etnische groep te hebben. Tegelijk nam het aandeel dat dit onbelangrijk vindt in omvang af.

Zowel bij de autochtonen als bij de westerse en niet-westerse allochtonen is deze ontwikkeling zichtbaar. Ter illustratie: in 2006 vond nog bijna een kwart van de respondenten het niet belangrijk vrienden uit een andere bevolkingsgroep te hebben, tegen 18% in 2008.

Verschillen binnen de groep autochtonen

Mannen en vrouwen denken niet noemenswaardig anders over het onderhouden van interetnische vriendschappen. 65+ers, namelijk ruim een kwart, zeggen vaker dan andere leeftijdsgroepen dit soort vriendschappen niet belangrijk te vinden. In de andere leeftijdsgroepen is vooral de categorie 'let niet op herkomst' relatief groot. In de jongste groep Omnibusdeelnemers ligt het percentage dat dit soort vriendschappen belangrijk vindt wat hoger dan bij de 25-44-jarigen.

Lager en middelbaar opgeleiden geven vaker dan hoger opgeleiden aan geen waarde toe te kennen aan het hebben van vrienden met een andere etniciteit. Hoger opgeleiden zeggen vaker dan lager en middelbaar opgeleiden niet op herkomst te letten.

Geen rol van betekenis speelt het stadsdeel waar de respondent woont.

17.5 Contacten buiten de vriendenkring

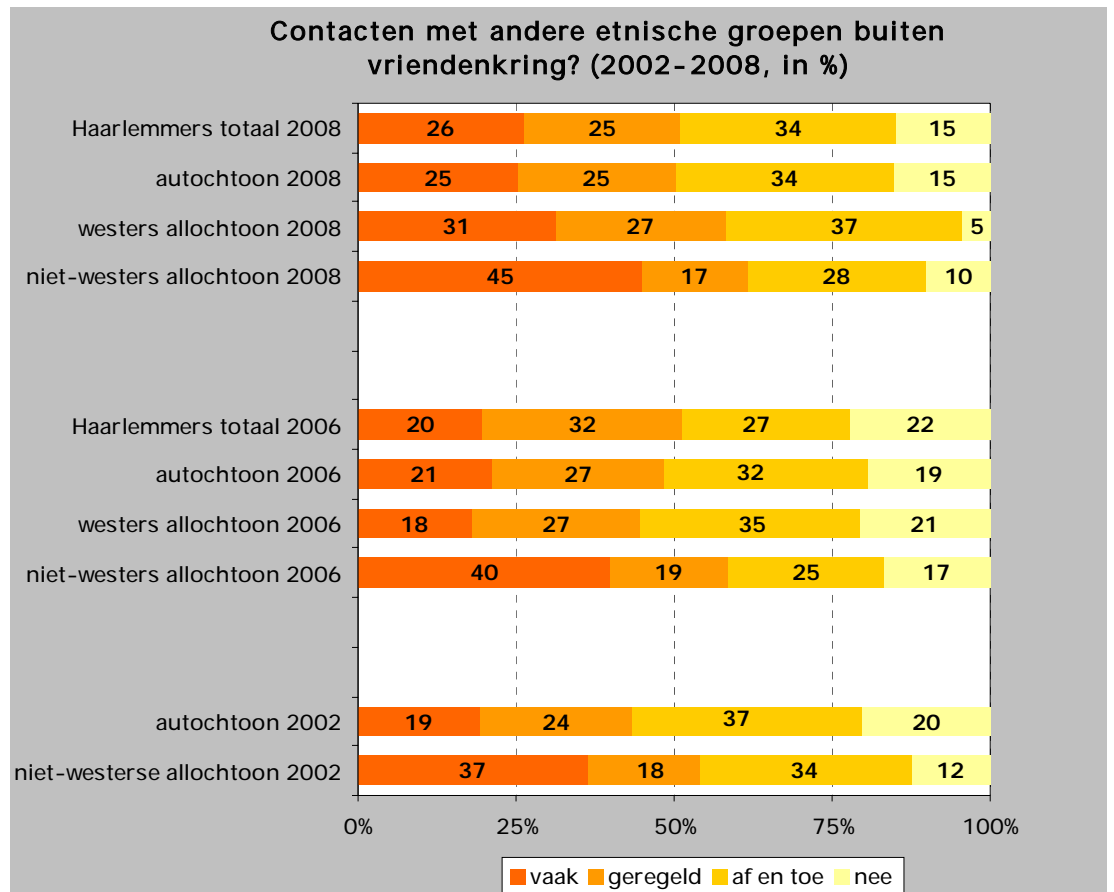
Men kan natuurlijk ook buiten de eigen vriendenkring met mensen uit een andere etnische groep in contact komen. Bijvoorbeeld op het werk, school of bij de sportvereniging. In de Omnibus liep een vraag mee om te peilen of en in welke mate Haarlemmers dit soort contacten hebben. Grafiek 17.4 op de volgende bladzijde toont de uitkomsten voor het totaal, autochtonen en (niet-) westerse allochtonen.

Ook de resultaten van 2006 en 2002 staan in de grafiek.

De grafiek maakt duidelijk dat het gros van de geënquêteerden wel eens contact heeft met iemand uit een andere etnische groep: 85% heeft dit soort contacten minstens af en toe; de helft zelfs geregeld of vaak.

Bij de niet-westerse allochtonen heeft een groter deel vaak met mensen met een andere etniciteit te maken dan bij de autochtonen. Dat geldt voor 45% van de niet-westerse allochtonen tegen een kwart van de autochtonen. Bij de westerse allochtonen heeft een wat groter aandeel dan bij de autochtonen minstens af en toe interetnische contacten: 96% tegen 85%.

Grafiek 17.4

Vergelijking met 2006

Haarlemmers lijken anno 2008 vaker contacten te onderhouden met mensen uit andere etnische groepen dan twee jaar eerder. Zowel voor het totaal, autochtonen als westerse allochtonen nam het aandeel dat af en toe, geregeld of vaak zulke contacten heeft toe.

Verschillen binnen de groep autochtonen

Bij de autochtone mannen blijkt een groter aandeel wel eens met mensen uit een andere etnische groep te maken te hebben dan bij de vrouwen: 89% vs. 82%. Het verschil schuilt vooral in de groep die dergelijke contacten vaak heeft: 29% bij de mannen, tegen 22% bij de vrouwen.

Onder de lager opgeleiden komt het aandeel met interetnische contacten met 67% duidelijk lager uit dan bij de middelbaar en hoger opgeleide respondenten (90% en 93%). Middelbaar en hoger opgeleiden hebben deze contacten bovendien eerder geregeld of vaak.

In de leeftijd van 15-44 jaar heeft een groter deel van de respondenten, namelijk rond 95%, wel eens te maken met mensen uit andere etnische groepen dan bij de 45-64 + -ers. Het aandeel met interetnische contacten bij de is onder 45-64 jarigen nog beduidend hoger dan in de categorie 65+ (87% versus 52%). Het stadsdeel waar de respondent is niet van invloed op het hebben van contacten en de mate waarin.

Helemaal geen contacten

9% van de ondervraagden heeft geen contact met leden van een andere etnische bevolkingsgroep, niet in de eigen vriendenkring, maar ook niet daarbuiten. Bij de autochtonen ligt dat aandeel met 10% hoger dan bij de westerse allochtonen (3%) en niet-westerse allochtonen (2%).

18 Prettig in Haarlem en toekomst van Haarlem

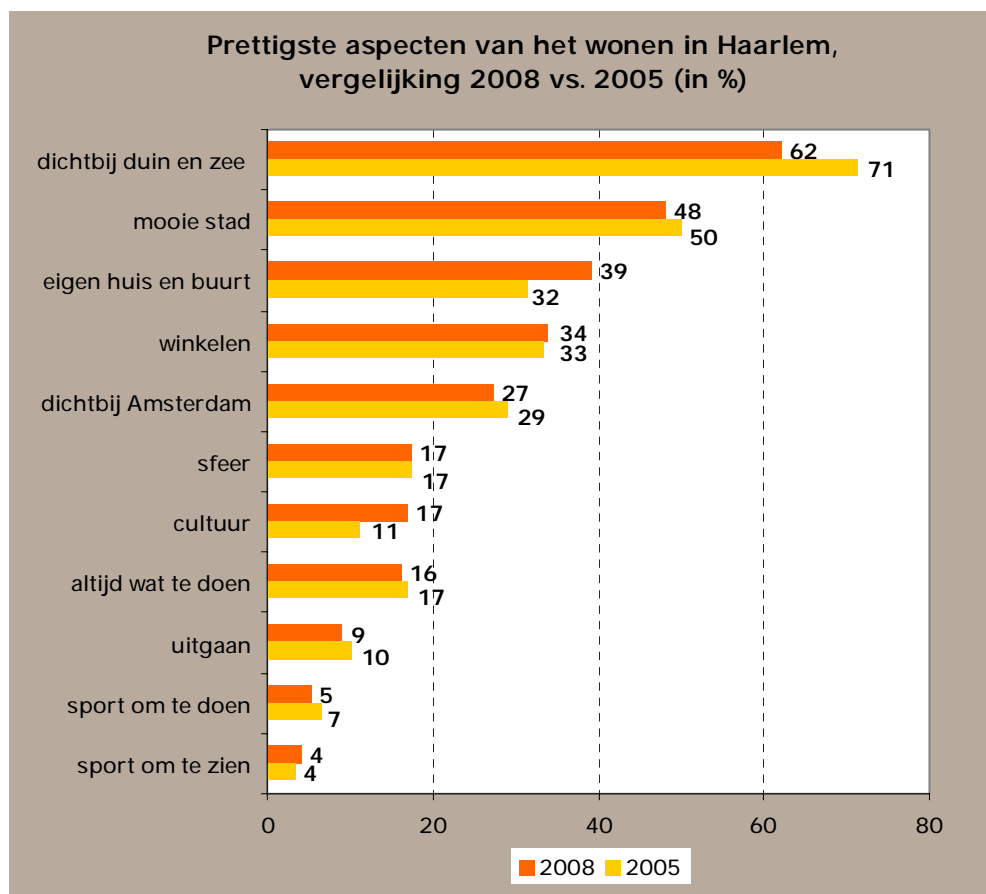
18.1 Inleiding

Haarlem heeft de inwoners veel te bieden. De gemeente wil graag weten welke aspecten van de stad inwoners het prettigst vinden. De uitkomsten zijn te lezen in paragraaf 18.2. Paragraaf 18.3 beziet de resultaten vervolgens voor vier leeftijdsgroepen en bewoners van de vijf stadsdelen. Terwijl de paragrafen 18.2 en 18.3 zich op het heden toespitsen, blikt paragraaf 18.4 vooruit door te rapporteren over wat de Haarlemmers van nu als de grootste problemen van de toekomst van hun stad zien.

18.2 Wat is het prettigst aan Haarlem?

De deelnemers aan het Omnibusonderzoek kregen elf aspecten van het wonen in Haarlem voorgelegd. Hieruit mochten ze er maximaal drie kiezen; de aspecten die zij als het prettigst ervaren. Dezelfde vraag liep ook in 2004 en 2005 al mee in de Omnibus. Omdat de volgorde en de percentages van de items in deze beide jaren nauwelijks verschilden, toont grafiek 18.1 alleen de uitkomsten over 2005 en 2008.

Grafiek 18.1

De grafiek maakt duidelijk dat de ligging van de stad bij duin en zee nog steeds het populairst is. In 2004 en 2005 bezette dit item de koppositie eveneens. Iets meer dan zes van de tien respondenten kruiste duinen en zee ook in 2008 aan. Verder ervaart bijna de helft ondervraagden Haarlem als prettig omdat het een mooie stad is. Dit aspect komt net als tijdens beide

voorgaande metingen op de tweede plaats.

De score van eigen huis en buurt is anno 2008 duidelijk hoger dan die van de winkelmogelijkheden. In 2004 en 2005 gingen deze aspecten vrijwel gelijk op. Het vijfde item dat relatief goed in de markt ligt is de ligging dichtbij Amsterdam. Meer dan een kwart van de respondenten schaaft dit onder z'n top-drie.

Sport sluit de rij. Zo vindt 5% Haarlem een goede stad vanwege de mogelijkheden om zelf aan sport te doen en bij 4% is dat voor het bekijken van sport. Bijvoorbeeld de Honkbalweek of voetbalwedstrijden.

De volgorde van de aspecten veranderde tussen 2005 en 2008 nauwelijks. Wel nam het percentage respondenten dat eigen huis en buurt (noemde duidelijk toe. Mogelijk onder invloed van de campagne 'Haarlem Cultuur 2008' groeide het aandeel dat Haarlem vanwege cultuur als prettig ervaart eveneens. Een afname deed zich voor bij de ligging aan duin en zee en de mogelijkheden om aan sport te doen.

Zo'n 3% van de ondervraagden maakte gebruik van de mogelijkheid om zelf een 'andere' reden noteren waarom ze Haarlem als prettig ervaren. Zij noemden onder andere de ligging dichtbij Schiphol, het hebben van een baan in Haarlem of omgeving, dat veel familie in Haarlem woont en dat men in de stad geboren of opgegroeid is.

18.3 Prettig aan Haarlem voor groepen uit de bevolking

De voorkeuren van de respondenten hangen onder meer samen met hun leeftijd. Tabel 18.1 brengt in kaart welke leeftijdsgroepen een bepaald aspect bovengemiddeld of ondergemiddeld vaak noemen.

Tabel 18.1

Prettige stad: genoemd door leeftijdsgroep t.o.v.gemiddelde				
	15-24	25-44	45-64	65+
Dichtbij duin en zee	-	0	+	0
Mooie stad	-	0	0	0
Eigen huis en buurt	0	-	0	+
Winkelen	0	0	0	+
Dichtbij Amsterdam	+	0	0	-
Altijd wat te doen	0	-	0	0
Sfeer	0	+	-	-
Cultuur	-	-	+	+
Uitgaan	+	+	-	-
Sport om te doen	+	0	0	0
Sport om te zien	+	0	0	0

- = minder dan gemiddeld, 0 = gemiddeld en + = meer dan gemiddeld genoemd

Zo ervaren respondenten van 45-65-jaar de ligging aan duin en zee bovengemiddeld vaak als prettig. Jongeren noemen dit juist minder vaak dan gemiddeld. De 15-24 jarigen tonen zich dan ook het meest uitgesproken. Vier aspecten noemen ze vaker dan gemiddeld: dichtbij Amsterdam, uitgaan, sport om te doen en sport om te zien. Behalve de ligging aan duin en zee spreken ook cultuur en dat Haarlem een mooie stad hen minder vaak aan dan gemiddeld.

Enquêtedeelnemers van 25-44 jaar roemen de sfeer en de uitgaansmogelijkheden naar verhouding vaak. Minder enthousiast dan de doorsnee stadgenoot zijn ze over hun eigen huis en buurt en de

evenementen in de stad ('er is altijd wat te doen'). De ligging bij duin en zee en het cultuuraanbod vinden in de categorie 45-64 jaar relatief veel weerklank. Ook onder senioren scoort cultuur naar verhouding hoog. Bovendien noemen de 65+-ers ook hun eigen huis en buurt en de winkelmogelijkheden relatief vaak.

Behalve de leeftijd is ook het geslacht van de respondenten bij een aantal aspecten van invloed. Zo noemden vrouwen de winkelmogelijkheden en het cultuuraanbod wat vaker dan mannen. En bij de mannelijke ondervraagden boekten sport om te doen, sport om te zien en eigen huis en buurt een iets hogere score.

Het stadsdeel waar de Haarlemmer woont, speelt eveneens een rol in de manier waarop deze tegen zijn stad aankijkt. Uit tabel 18.2 komt naar voren welke aspecten de respondenten uit de vijf stadsdelen bovengemiddeld of ondergemiddeld vaak als prettig ervaren.

Tabel 18.2 **Prettige stad:**
genoemd door bewoners stadsdelen t.o.v. Haarlem gemiddeld

	Centrum	ZuidWest	Oost	Noord	Schalkw.
Dichtbij duin en zee	0	+	-	0	-
Mooie stad (monumenten etc.)	+	0	0	0	0
Winkelen	-	-	0	0	+
Eigen huis en buurt	0	0	0	0	-
Dichtbij Amsterdam	0	0	0	0	0
Altijd wat te doen (evenementen)	0	0	0	0	0
Sfeer	+	0	0	-	-
Cultuur	+	0	0	0	0
Uitgaan	0	0	0	0	-
Sport om te doen	0	0	-	+	0
Sport om te zien	-	-	0	0	+

- = minder dan gemiddeld, 0 = gemiddeld en + = meer dan gemiddeld genoemd

Drie aspecten halen onder de Centrubewoners een bovengemiddelde score: de sfeer, cultuur en Haarlem als mooie stad. Winkelen en sport om te zien gelden hier minder vaak als pluspunt. Schalkwijkers zijn het meest uitgesproken. Twee items noemen ze vaker dan gemiddeld: winkelen en sport om te zien. En vier items juist minder vaak: de ligging bij duin en zee, eigen huis en buurt, sfeer en uitgaan.

In Noord, Oost en Zuid/West verschilt de score maar bij enkele aspecten van het gemiddelde. Zo roemen respondenten uit Zuid/West bovengemiddeld vaak de ligging bij duin en zee. En in Noord geldt dat weer voor sport om te doen.

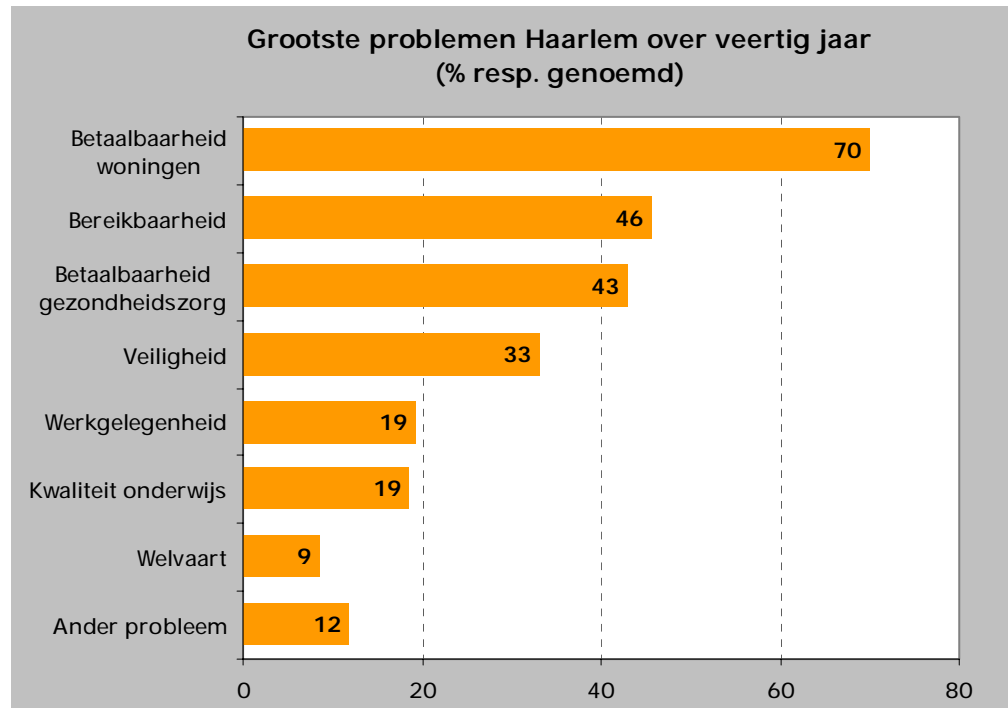
De voorkeuren hangen soms samen met het opleidingsniveau. Zo noemen hoger opgeleiden de ligging dichtbij Amsterdam vaker dan respondenten met een middelbare of lagere scholing: 41% , tegen rond een kwart. Lager opgeleiden vinden Haarlem vaker dan hoger opgeleiden prettig omdat er altijd wat te doen is (Corso, Haarlem Jazz, Bevrijdingspop). Voor de ligging bij duin en zee geldt het omgekeerde. Hoger opgeleiden zetten dit item vaker in hun top-drie dan enquêtedeelnemers met een lagere opleiding. Uitgaan vormt voor middelbaar opgeleiden duidelijk het meest een pluspunt.

18.4 De toekomst van Haarlem

De deelnemers aan de Omnibus werd gevraagd veertig jaar vooruit te kijken. De vraag was wat naar hun idee de grootste problemen zullen zijn waar inwoners van Haarlem over veertig jaar mee te maken krijgen. Ze mochten maximaal drie problemen kiezen uit een rij van acht. Een van de opties was een categorie 'anders' waarbij respondenten zelf een probleem konden formuleren.

Grafiek 18.2 presenteert de uitkomsten. De percentages in de grafiek zijn op basis van respondenten die minimaal één probleem hebben genoemd.

Grafiek 18.2

Over de betaalbaarheid van de woningen spreken de geënquêteerden zich veruit het meest somber uit. Zeven van de tien ondervraagden scharen dit onder de grootste problemen voor over veertig jaar. De bereikbaarheid van de stad en de betaalbaarheid van de gezondheidszorg baren eveneens relatief veel respondenten, namelijk 46% en 43% van hen, zorgen. De veiligheid groeit volgens een derde uit tot een groot knelpunt.

Zo'n 12% van de ondervraagden signaleert een andere potentiële hinderpaal dan de zeven voorgeselecteerde problemen. De waterproblematiek door klimaatverandering vormt binnen deze categorie duidelijk het grootste schrikbeeld. Een kwart van de 202 respondenten met een 'ander' probleem vreest voor het stijgen van de zeespiegel en overstromingen. Andere knelpunten door tien ondervraagden of meer genoemd zijn:

- allochtonen/ integratie (18x);
- verloedering en criminaliteit (14x)
- het milieu: algemeen/ specifieke problemen (13x);
- afnemen sociale cohesie/ toenemen vergrijzing (12x);
- afname groen in en rond Haarlem (12x);
- parkeren (11x);
- verkeersoverlast (11x);
- overbevolking/ drukte (10x)

Naar Geslacht

Mannen zien welvaart iets vaker als een probleem van de toekomst dan vrouwen. Andersom is het bij de vrees voor een tekort aan betaalbare woningen.

Naar Opleiding

De zorgen over de betaalbaarheid van de gezondheidszorg nemen toe naarmate de Omnibusdeelnemer een lagere opleiding heeft genoten. Van de lager opgeleiden vindt 58% dit een toekomstig knelpunt, wat terugloopt tot een derde bij de HBO-ers en academici. Precies het tegenovergestelde doet zich voor bij de bereikbaarheid. Naarmate het opleidingspeil stijgt, zien Omnibusdeelnemers dit vaker als een probleem.

Verder maken hoger opgeleiden zich minder vaak zorgen over de veiligheid dan lager en middelbaar opgeleide respondenten. Daarentegen verwachten ze vaker dan lager opgeleiden dat Haarlem over veertig jaar grote problemen krijgt met de kwaliteit van het onderwijs. Lager opgeleiden zien de werkgelegenheid vaker dan hoger opgeleiden als een toekomstig probleem.

Naar leeftijd

Tabel 18.3 maakt duidelijk welke problemen iedere leeftijdsgroep vaker of minder vaak dan gemiddeld naar voren heeft gebracht.

Tabel 18.3 Grootste problemen Haarlem over 40 jaar genoemd door leeftijdsgroepen t.o.v. Haarlem gemiddeld

	15-24	25-44	45-64	65+
Bereikbaarheid	0	+	-	-
Veiligheid	0	-	0	+
Betaalbaarheid woningen	0	+	0	-
Welvaart	0	0	0	0
Kwaliteit onderwijs	+	0	-	0
Werkgelegenheid	+	-	0	+
Betaalbaarheid gezondheidszorg	-	-	+	+

- = minder dan gemiddeld, 0 = gemiddeld en + = meer dan gemiddeld genoemd

Senioren tonen zich over drie mogelijke knelpunten bovengemiddeld bezorgd: veiligheid, werkgelegenheid en de betaalbaarheid van de gezondheidszorg. Dat laatste punt is tevens het enige dat respondenten van 45-64 jaar meer dan gemiddeld als een toekomstig probleem zien.

Jongeren beschouwen de kwaliteit van het onderwijs en de werkgelegenheid naar verhouding vaak als knelpunten van het Haarlem van 2050. En bij de 25-44-jarigen geldt dat voor de bereikbaarheid van de stad en de betaalbaarheid van woningen. Ondervraagden in deze leeftijd voorzien drie zaken minder vaak als een toekomstig probleem: veiligheid, werkgelegenheid en de betaalbaarheid van woningen. In de leeftijdsgroepen noemt men één of twee knelpunten relatief minder vaak.

In de verschillende stadsdelen blijkt men hier en daar anders vooruit. Respondenten uit het Centrum en Zuid/West noemen de bereikbaarheid van de stad naar verhouding vaak als een probleem voor over veertig jaar. In Oost en Schalkwijk maakt men zich hier minder zorgen over dan gemiddeld. Geënquêteerden uit Oost kruisten de veiligheid, werkgelegenheid en de betaalbaarheid van de gezondheidszorg daarentegen relatief vaak aan. Over dat laatste punt en de werkgelegenheid maakt men zich in het Centrum naar verhouding het minst druk.

19 Bouwwerkzaamheden

19.1 Inleiding

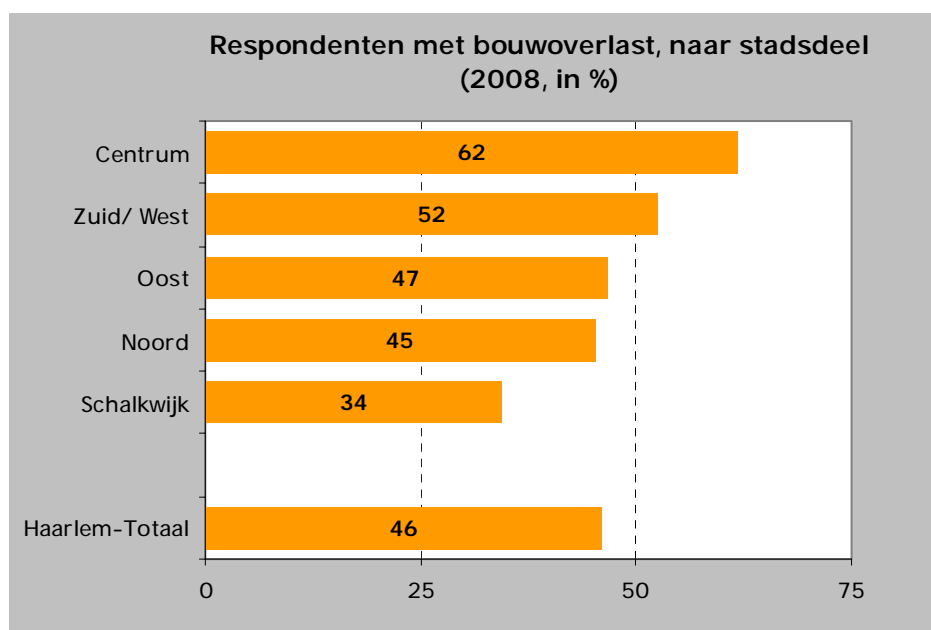
In Haarlem vinden veel werkzaamheden plaats om de stad, woningen en wegen te verbeteren. De gemeente, bedrijven en particulieren voeren allerlei bouw- en verbouwprojecten uit. Deze activiteiten kunnen ook een keerzijde hebben: overlast. De gemeente wil daarom graag weten of de deelnemers aan de Omnibus hinder ondervinden van de bouwwerkzaamheden in de stad. De soorten overlast waar de respondenten mee te maken hebben, komen in paragraaf 19.2 aan bod. Paragraaf 19.3 gaat over de verzoorzakers van de overlast. Of de ondervraagden vooraf informatie over de hinder hebben gekregen en zo ja, in welke vorm valt te lezen in paragraaf 19.4. Tot besluit beschrijft paragraaf 19.5 of de respondenten de verzoorzakers van de overlast hebben aangesproken.

19.2 Bouwoverlast

De geënquêteerden mochten allereerst aangeven of ze het afgelopen jaar te maken hebben gehad met bouwoverlast. Zij die inderdaad hinder ondervonden konden zes mogelijke oorzaken aankruisen.

Meer dan de helft van de ondervraagden, namelijk 54%, had het afgelopen jaar geen overlast van bouwactiviteiten. Hier staat tegenover dat 46% wel hinder ondervond. Grafiek 19.1 laat zien dat Schalkwijkers veruit het minst overlast van bouwwerkzaamheden hebben ervaren. Een op de drie van hen heeft één of meer bronnen van hinder aangekruist. Dat is lager dan in alle andere stadsdelen en het gemiddelde voor heel Haarlem.

Grafiek 19.1

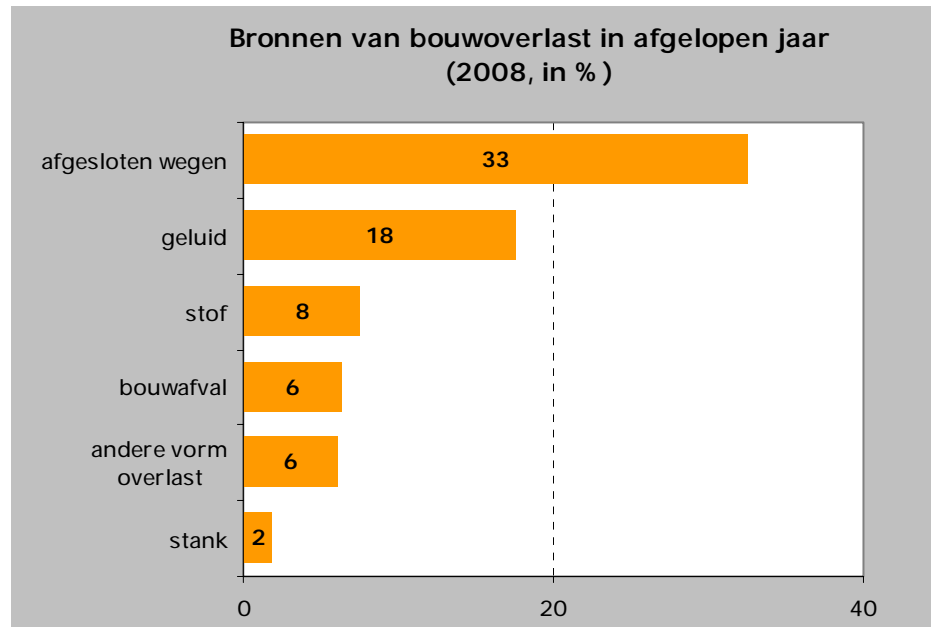

Het aandeel enquêtedeelnemers met bouwoverlast ligt in het Centrum en Zuid/West boven het stedelijk gemiddelde. Van de oudere respondenten (65+) heeft 28% één of meer bronnen van hinder aangekruist. Een lager aandeel dan in alle jongere leeftijdsgroepen. In de leeftijdsgroep van 45-64 jaar valt het percentage geënquêteerden dat zich aan bouwactiviteiten heeft gestoord lager uit dan bij de ondervraagden van 25-44 jaar.

Specifieke vormen van overlast

Zes van de tien geënquêteerden met overlast kruisten één bron van hinder aan en een kwart noemde twee ergernissen. De rest (zo'n 13%) vulde er drie of meer in. Grafiek 19.2 brengt de uitkomsten in beeld. De percentages zijn op basis van het totaal aantal respondenten.

Grafiek 19.2

Afgesloten wegen vormen veruit het grootste hinderlijke neveneffect van de bouwactiviteiten. Een op de drie respondenten zegt hier last van te hebben gehad. Geluidsoverlast, door 18% genoemd, volgt op ruime afstand als nummer twee. Andere bronnen van hinder gelden voor ruim minder dan 10% van de ondervraagden. Stankoverlast sluit de rij.

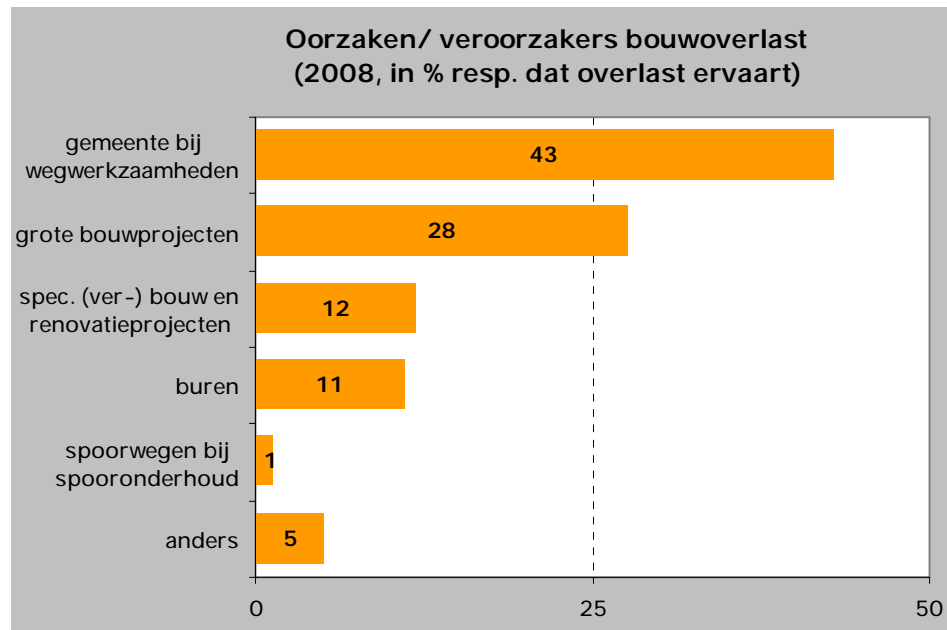
Respondenten uit het Centrum klagen bovengemiddeld vaak over geluidsoverlast en zwervend bouwafval. In Noord blijft het aandeel met stankoverlast onder de score voor heel Haarlem. Schalkwijkers hebben het minst vaak last van afgesloten wegen. Ook in Noord ligt het percentage Omnibusdeelnemers met ergernis over afgesloten wegen onder het stedelijk gemiddelde. Hoger dan gemiddeld is dat in het Centrum en Zuid/ West.

19.3 Oorzaken overlast

Respondenten die bouwoverlast ondervinden, mochten de oorzaak of veroorzaker aanwijzen. Ze konden daarbij een keuze maken uit vier mogelijkheden of zelf een andere oorzaak of veroorzaker noemen. Relatief veel ondervraagden gebruikten deze laatste optie om specifieke kleinere bouw- verbouw- of renovatieprojecten te noemen. Daarom presenteert grafiek 19.3 dit soort activiteiten als aparte categorie.

De grafiek maakt duidelijk dat Omnibusdeelnemers die bouwoverlast ervaren (43% van hen) de wegwerkzaamheden van de gemeente als grootste boosdoener aanwijzen. Grote bouwprojecten, zoals de Raaks en de Schoterbrug, door 28% genoemd, volgen ruim daarachter. En nog kleiner is de overlast van specifieke (ver-) bouw- en renovatieprojecten, burens en het spoorwegonderhoud.

Grafiek 19.3

De categorie 'anders' omvat een diversiteit aan reacties. Zo klagen enkele ondervraagden over rioleringswerkzaamheden, sloopactiviteiten, de lange duur van projecten en nadelige gevolgen na uitvoering van een project, zoals de totstandkoming van een onnodig geacht bouwwerk.

19.4 Informatie over bouwwerkzaamheden

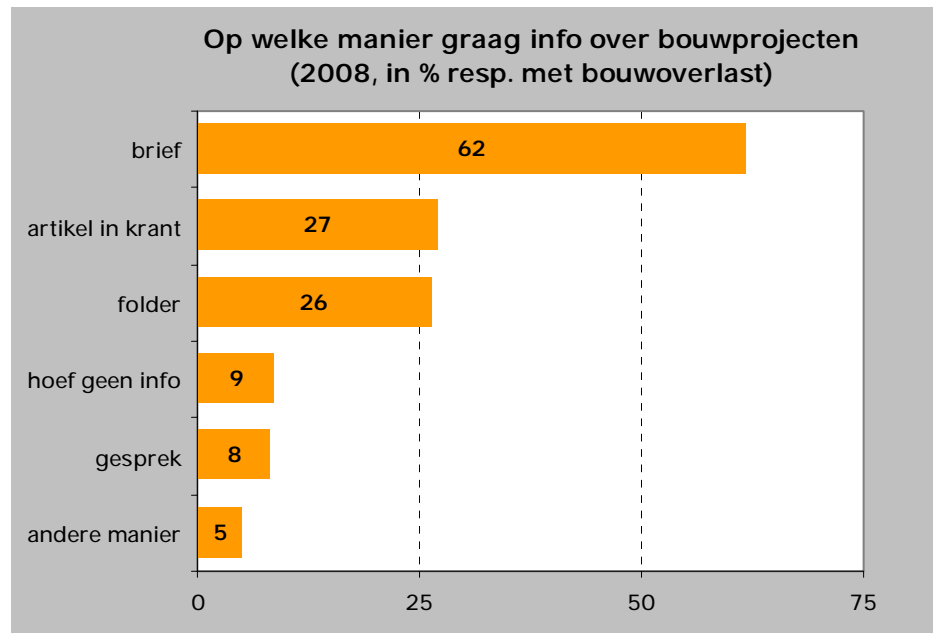
Respondenten met bouwoverlast mochten reageren op de vraag of ze vooraf informatie hebben gekregen over de bouwwerkzaamheden. Bij driekwart gebeurde dat inderdaad en bij een kwart niet. Relatering van deze uitkomsten aan de oorzaken/ veroorzakers uit grafiek 19.3 leert dat een ruime meerderheid van de ondervraagden vooraf informatie heeft gekregen over grote bouwprojecten, werkzaamheden aan de weg van de gemeente, kleinere bouwprojecten en spoorwegonderhoud. Steeds was zo'n 70% à 80% van tevoren op de hoogte.

Bij bouwactiviteiten van burens is dat lang niet zo vaak het geval. Minder dan de helft van de ondervraagden die overlast hebben van bouwactiviteiten van hun burens zegt niet vooraf te zijn geïnformeerd.

De ondervraagden die vooraf op de hoogte waren gesteld konden de manieren noemen waarmee ze informatie over het werk ontvingen. Twee vormen van informatievoorziening springen er duidelijk uit. Zo kreeg de helft een brief met informatie en las (bijna) de helft in de krant over de komende bouwactiviteiten. Berichtgeving per folder (13%) en gesprek (8%) kwam veel minder vaak voor. Verder verkreeg 14% z'n informatie op een andere manier.

De Omnibusdeelnemers die het afgelopen jaar bouwoverlast hebben ervaren konden aangeven op welke manieren ze in het vervolg graag informatie over bouwprojecten ontvangen. Grafiek 19.4 zet de voorkeuren op een rijtje. Te zien is dat de berichtgeving per brief duidelijk meer geprefereerd wordt dan andere methoden van informatievoorziening. Meer dan zes van de tien ondervraagden kiezen voor informatie per brief. Verder wil iets meer dan een kwart zijn informatie via een artikel in de krant of een folder ontvangen. Helemaal geen behoefte aan informatie heeft 9%.

Grafiek 19.4

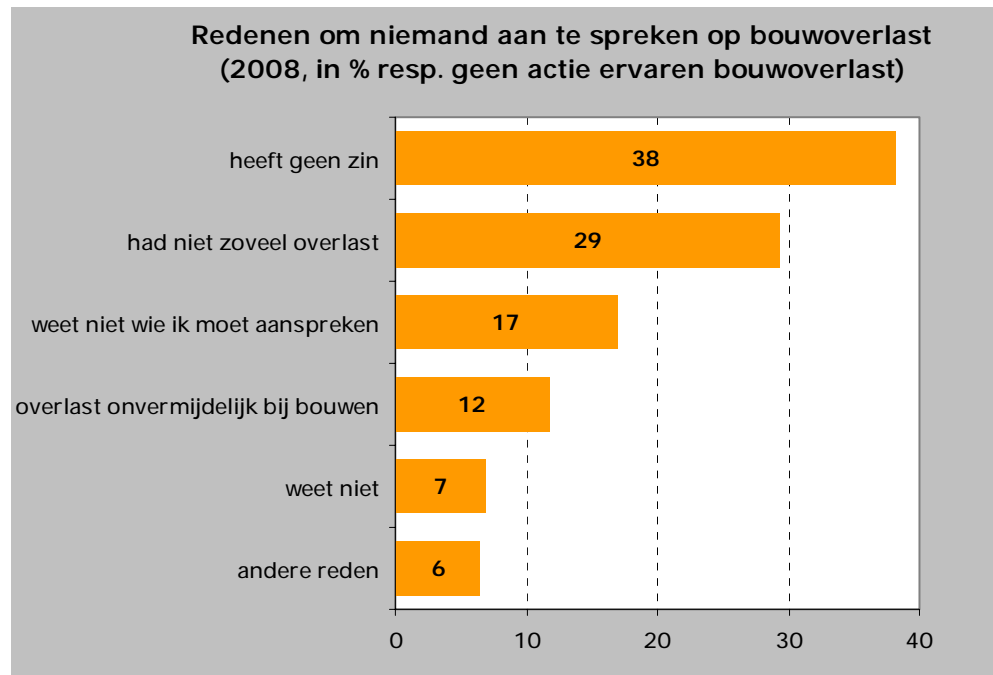
19.5 Veroorzaker overlast aangesproken?

De meeste Omnibusdeelnemers die hinder van bouwactiviteiten ondervonden, namelijk 82% van hen, spraken de veroorzakers hiervan niet op aan en brachten het ook niet onder de aandacht van de gemeente of politie. Een beduidend kleinere groep van 18% kwam wel in actie. Deze respondenten mochten aangeven welke stappen ze hebben ondernomen. Ze konden daarbij uit vier opties kiezen, waarvan ze er meerdere mochten noemen. Meer dan de helft van de respondenten (56% van hen) sprak de veroorzakers van de overlast aan. Andere vormen van actie kwamen minder vaak voor. Zo belde eenderde naar de gemeente, telefoneerde iets meer dan een kwart met de uitvoerder van het werk en alarmeerde 12% de politie.

Degenen die de veroorzaker van de hinder niet aanspraken en ook geen andere stappen namen, werd gevraagd waarom ze dergelijke acties achterwege hebben gelaten. Ze mochten meerdere antwoorden kiezen of zelf een reden formuleren. De uitkomsten staan in grafiek 19.5.

Bijna vier van de tien ondervraagden denken dat het geen zin heeft iemand op de overlast aan te spreken. Dat is het meest gegeven antwoord. Verder vond bijna 30% de hinder te klein om er werk van te maken. Iets minder dan twee op de tien geënquêteerden ondernam geen actie omdat ze niet wisten wie ze op de overlast konden aanspreken. En een ongeveer even groot deel gebruikte de categorie 'anders' om zelf een motief te formuleren. Een ruime meerderheid in deze groep beschouwt overlast als een onvermijdelijk gevolg van bouwwerkzaamheden en heeft daarom zijn beklag niet gedaan. Respondenten die dit argumenten hebben genoemd (12% van het totaal) hebben een aparte plaats in de grafiek gekregen. De categorie anders slinkt hierdoor tot 6% en omvat redenen als 'bouwactiviteiten waren tijdelijk', 'ik ben vooraf geïnformeerd' en 'ik veroorzaakte de overlast zelf/ of had zelf baat bij het werk'.

Grafiek 19.5

20 Bezoek aan Amsterdam

20.1 Inleiding

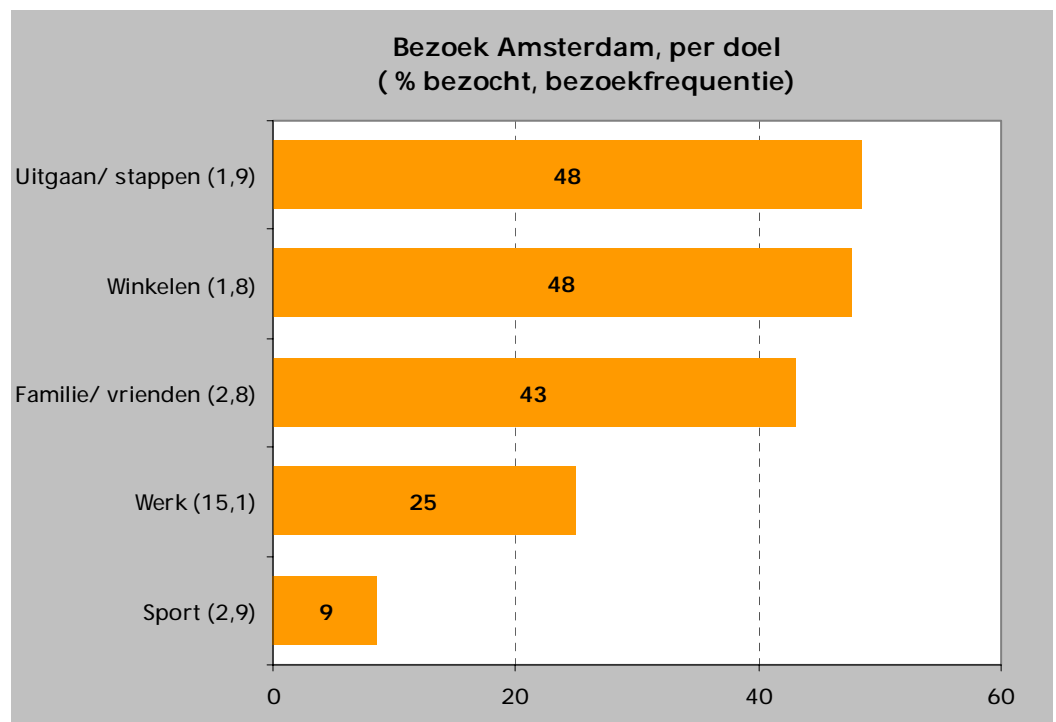
Haarlem ligt onder de rook van Amsterdam. De hoofdstad van Nederland heeft veel te bieden: winkels, uitgaansmogelijkheden, cultuur en een groot en gevarieerd aanbod aan banen.

De gemeente Haarlem wil graag wat de nabijheid van Amsterdam voor de inwoners betekent. In paragraaf 20.2 is te lezen waarvoor Haarlemmers de hoofdstad bezoeken en hoe vaak ze dat doen. Vervolgens beschrijft paragraaf 20.3 van welk vervoer ze zich daarbij bedienen.

20.2 Bezoekredenen

De deelnemers aan de Omnibus mochten van vijf mogelijke doelen aangeven of ze daarvoor naar Amsterdam reizen en hoe vaak ze dat per maand doen. Grafiek 20.1 toont de resultaten. Tussen haakjes achter elke bezoekreden staat hoe vaak bezoekers daarvoor iedere maand naar Amsterdam gaan.

Grafiek 20.1

Het winkelaanbod en de uitgaansmogelijkheden vormen de grootste trekpleisters. Bijna de helft van de respondenten reist daarvoor elke maand naar de hoofdstad. Daarna komen het bezoek aan familie en vrienden en op ruimere afstand werk en sport. De frequentie waarmee respondenten voor hun werk naar Amsterdam reizen ligt met vijftien keer per maand hoger dan voor de andere bezoekmotieven (alle twee à drie keer maandelijks). Uitgaan omvat in de omschrijving voor de Omnibus een breed scala aan mogelijkheden, zoals stappen, theater, film, restaurant en bar/dancing.

Of Omnibusdeelnemers met een bepaald doel naar Amsterdam reizen, hangt samen met factoren als leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Zo is het aandeel mannen (31%) dat voor z'n werk naar de hoofdstad groter dan bij de

vrouwen (19%). Ook het percentage mannen dat in Amsterdam gaat sporten komt hoger uit. Vrouwen winkelen er weer wat meer. Bij de vrouwelijke Omnibusdeelnemers is dat het voornaamste bezoeksdoel, tegen uitgaan bij de mannen.

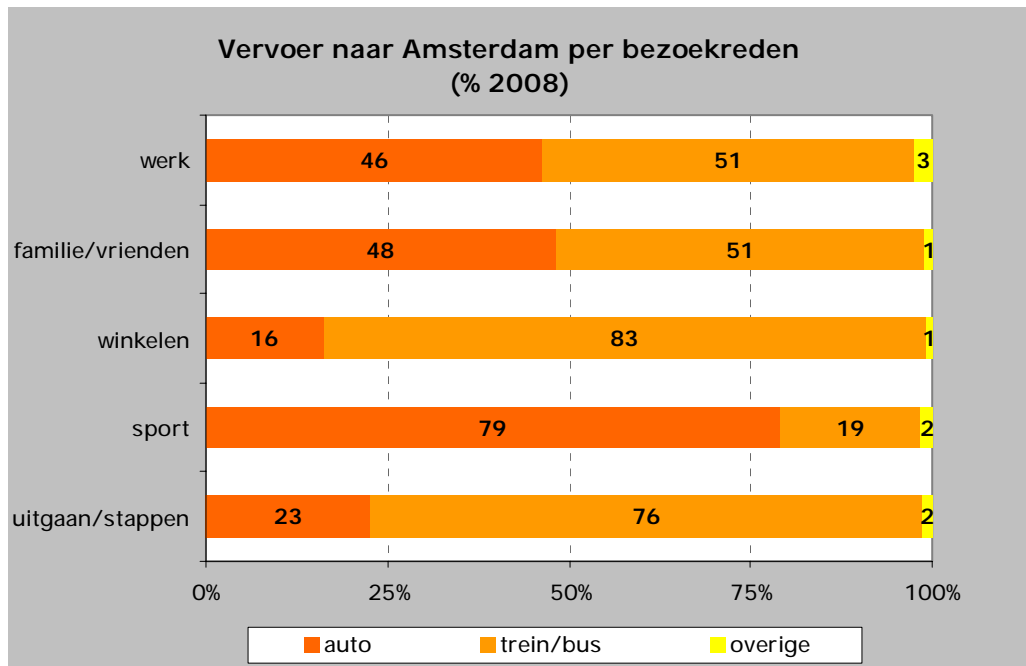
Vooraf alle vijf bezoekmogelijkheden geldt dat het percentage 65+-ers dat om die reden naar Amsterdam gaat lager uitpakt dan in alle andere leeftijdsgroepen. Verder trekken 25-44 jarigen vaker dan respondenten uit alle andere leeftijdscategorieën naar de hoofdstad om er te gaan werken of familie en vrienden te bezoeken. Winkelen vormt in drie van de vier leeftijdsgroepen het voornaamste bezoeksdoel. Alleen in de categorie 25-44 jaar komt uitgaan op de eerste plaats.

Opleiding speelt eveneens een rol. Globaal gezegd neemt het bezoek bij elk van de mogelijkheden met het opleidingsniveau toe. Zo gaat 27% van de lager opgeleiden in Amsterdam uit, wat oploopt tot 61% onder de HBO-ers en academici.

20.3 Vervoer naar Amsterdam

Bezoekers van Amsterdam mochten per reden het vervoermiddel noemen waarmee ze meestal naar Amsterdam reizen: de auto; trein/bus; motor/fiets of ander vervoer. Grafiek 20.2 brengt de reacties in beeld. De antwoordmogelijkheden 'motor/fiets' en 'anders', beide relatief weinig genoemd, zijn samengevoegd in de categorie 'overige'.

Grafiek 20.2

De grafiek laat zien dat het openbaar vervoer voor vier van de vijf mogelijkheden het meest in trek is. Sporters pakken daarentegen veel vaker de auto dan trein of bus. Liefhebbers van winkelen doen het precies andersom. Meer dan acht op de tien shoppers gaan met het openbaar vervoer naar de hoofdstad. Ook bij het uitgaanspubliek genieten trein en bus meestal de voorkeur. Op weg naar het werk en voor het bezoek aan familie en vrienden scoort het openbaar vervoer weliswaar ook het hoogst, maar is het verschil met de auto relatief klein.

21 Speelruimte voor kinderen

21.1 Inleiding

Haarlem herbergt verschillende soorten speelplaatsen. Behalve speciaal ingerichte speelterreinen met speeltoestellen, kunnen kinderen zich ook uitleven in het openbaar groen, bijvoorbeeld op trapveldjes of op de stoep.

De gemeente wil graag weten hoe de inwoners van Haarlem de speelruimte voor kinderen in hun wijk waarderen. De speciaal ingerichte speelplaatsen komen in paragraaf 21.2 aan bod. Paragraaf 21.3 beschrijft het oordeel van de Omnibusdeelnemers over de speelmogelijkheden in de openbare ruimte.

21.2 Speciale speelplaatsen

Verspreid over de stad bevinden zich diverse speciaal met speeltoestellen ingerichte speelplaatsen. Over negen aspecten van deze speelplaatsen mochten de Omnibusdeelnemers via een rapportcijfer hun waardering geven. Tabel 21.1 zet de uitkomsten op een rijtje. Niet alleen voor het Haarlem, maar ook naar stadsdeel.

Tabel 21.1 Oordeel over negen aspecten speciaal ingerichte speelplaatsen in eigen wijk (cijfer van 1 tm 10), 2008, Haarlem Totaal en naar Stadsdeel

wijken	Hlem 2008	Centrum 2007	ZuidWest 2008	Oost 2008	Noord 2008	Schalkw. 2008
Hoeveelheid speelplaatsen in wijk voor:						
... kinderen tot 5 jaar	5,7	5,1	6,1	5,4	5,7	5,7
... kinderen tot 6 tot 12 jaar	5,7	5,0	6,0	5,6	5,6	5,6
... kinderen v 12 jaar en ouder	4,5	4,1	4,9	4,5	4,4	4,6
Speelplaatsen in wijk zijn interessant voor:						
... kinderen tot 5 jaar	5,9	5,3	6,2	5,5	6,0	5,7
... kinderen 6 tot 12 jaar	5,8	5,0	6,2	5,5	5,9	5,6
... kinderen v 12 jaar en ouder	4,5	3,9	4,9	4,3	4,5	4,5
Aspecten speeltoestellen in wijk						
Het onderhoud	6,0	5,4	6,3	5,4	6,1	6,0
De kwaliteit	6,1	5,7	6,5	5,6	6,3	6,0
Mate waarin ze aansluiten bij m'n wensen	5,5	5,2	5,8	5,2	5,5	5,3

Twee aspecten halen een duidelijke onvoldoende: de hoeveelheid speelplaatsen voor kinderen dan 12 jaar en ouder en de mate waarin deze voorzieningen interessant zijn voor de oudere jeugd. In beide gevallen komt gemiddeld een 4,5 uit de bus. Ook in alle stadsdelen blijft de teller op een onvoldoende steken.

De overige zeven aspecten komen op een krappe voldoende uit. Dat geldt voor de hoeveelheid speelplaatsen voor kinderen tot 5 jaar en voor kinderen Van 6 tot jaar en ook voor de aantrekkelijkheid van de speelplaatsen voor deze twee leeftijdsgroepen. En ook de score voor het onderhoud, de kwaliteit en de mate waarin de speelplaatsen bij de wensen van de respondenten. Het cijfer voor deze zeven aspecten varieert van 5,5 tot 6,1.

De speelplaatsen in het Centrum ontmoeten relatief veel kritiek. Op zes van

de negen aspecten ligt het oordeel betekenisvol onder het gemiddelde voor heel Haarlem. Alleen bij de mate waarin de speelplaatsen aansluiten bij de wensen, de kwaliteit en de hoeveelheid speelplaatsen voor kinderen van 12 jaar en ouder is het verschil niet noemenswaardig.

Bij acht van de negen aspecten blijft het gemiddeld cijfer achter bij dat in Zuid/West. Daar vallen ook de meeste voldoende: zeven. In Noord en Schalkwijk zijn het er zes. Hekkensluis is het Centrum waar alleen de kwaliteit van de speeltoestellen met 5,7 op een magere voldoende uitkomt.

Geënquêteerden in Oost zijn naar verhouding slecht te spreken over het onderhoud van de speeltoestellen. Het oordeel valt lager uit dan gemiddeld en ook lager dan in alle stadsdelen behalve het Centrum.

Relatief veel respondenten hebben de vragen over de speelvoorzieningen voor kinderen onbeantwoord gelaten. Dat geldt ook voor de vraag die in paragraaf 21.3 aan de orde komt. Het aandeel ondervraagden dat de aspecten niet heeft beoordeeld varieert ruwweg van 35% tot 52%. Veel Omnibusdeelnemers hielden zich waarschijnlijk van een oordeel omdat ze te weinig affiniteit hebben met de speelplaatsen. Bijvoorbeeld omdat ze geen thuiswonende kinderen in de doelgroepleeftijden hebben.

Doelgroepen

Tabel 21.1 toont de uitkomsten voor alle respondenten samen. De cijfers omvatten ook het oordeel van ondervraagden zonder kinderen in de doelgroepleeftijden. Hoe ouders met thuiswonende kinderen in deze leeftijdsgroepen de speelplaatsen en -toestellen waarderen valt te zien in tabel 21.2.

Tabel 21.2 **Oordeel over 9 aspecten speciaal ingerichte speelplaatsen in eigen wijk (cijfer van 1 tm 10), 2008, Haarlem Tot. + naar Stadsdeel**

wijken	Haarlem Tot	Ouders 0-18	Ouders < 5 Jr	Ouders 6-12 jr	Ouders 12+
Hoeveelheid speelpltsen in wijk voor:					
... kinderen tot 5 jaar	5,7	5,7	5,7		
... kinderen tot 6 tot 12 jaar	5,7	5,5		5,5	
... kinderen v 12 jaar en ouder	4,5	4,1			4,6
Speelplaatsen in wijk interssant voor:					
... kinderen tot 5 jaaar	5,9	5,9	5,7		
... kinderen 6 tot 12 jaar	5,8	5,6		5,7	
... kinderen v 12 jaar en ouder	4,5	4,1			4,5
Aspecten speeltoestellen in wijk					
Het onderhoud	6,0	5,9	5,8	5,9	5,8
De kwaliteit	6,1	6,1	6,0	6,1	6,1
Mate waarin ze aansluiten bij wensen	5,5	5,3	5,2	5,4	5,3

De tabel maakt duidelijk dat het oordeel van ouders (vrijwel) nergens betekenisvol van het gemiddelde voor heel Haarlem afwijkt. Ouders met kinderen tot 5 jaar en met ouders met kinderen van 6 tot 12 jaar waarderen de hoeveelheid speelplaatsen en de aantrekkelijkheid daarvan met een krappe voldoende. En ouders met kinderen van 12 jaar en ouder delen dus net als de gemiddelde Haarlemmer een onvoldoende uit.

De waardering voor drie aspecten van de speeltoestellen in de wijk komt in de doelgroepen (nagenoeg) overeen met het cijfer waarop alle Omnibusdeelnemers met elkaar gemiddeld op uitkomen. Tot besluit nog de volgende kanttekening bij deze uitkomsten. Tussen de verschillende doelgroepen bestaat een bepaalde mate van overlap. Sommige ouders hebben namelijk kinderen in verschillende leeftijdsgroepen.

21.3 Spelen in de openbare ruimte

Behalve op speciaal daartoe ingerichte speelplaatsen. Leven kinderen zich ook graag uit in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld op een trapveldje of op de stoep. De respondenten mochten drie aspecten van de speelplaatsen in de openbare ruimte met een rapportcijfer beoordelen.

Tabel 21.3 presenteert de gemiddelde cijfers van alle respondenten samen, op stedelijk niveau en daarnaast naar stadsdeel.

Tabel 21.3 Oordeel over drie aspecten speelplaatsen in openbare ruimte in eigen wijk (cijfer van 1 tm 10), 2008, Hlem Totaal en naar Stadsdeel

wijken	Hlem 2008	Centrum 2007	ZuidWest 2008	Oost 2008	Noord 2008	Schalkw. 2008
Geschiktheid als speelplaats van:						
... plantsoenen/ grasveldjes	5,2	4,4	5,7	4,5	5,3	5,3
... pleintjes	5,4	4,8	5,8	5,4	5,3	5,5
... Trottoirs	4,6	3,4	4,9	4,3	4,5	4,8

De uitkomsten in de tabel maken duidelijk dat de Omnibusdeelnemers geen al te gunstig beeld hebben van de speelmogelijkheden in de openbare ruimte. Op stedelijk niveau komen alle drie onderdelen op een onvoldoende uit. De geschiktheid van de trottoirs haalt met een 4,6 gemiddeld de laagste score. Maar ook het oordeel over de plantsoenen/ grasveldjes en pleintjes ligt (net) onder de grenswaarde van 5,5.

Centrumbewoners oordelen over alle drie elementen negatiever dan gemiddeld. Omgekeerd zitten de respondenten uit Zuid/West steeds boven het stedelijk cijfer. Niettemin krijgen de trottoirs als speelplaats ook in dit stadsdeel een duidelijke onvoldoende.

De score van de plantsoenen en grasveldjes als speelplaats blijft in Oost eveneens achter bij de 5,2 voor heel Haarlem.

Hoe ouders met kinderen van bepaalde leeftijden over de speelmogelijkheden in de openbare ruimte denken is te zien in tabel 21.4

Tabel 21.4 **Oordeel over drie aspecten speelplaatsen in openbare ruimte in eigen wijk (cijfer van 1 tm 10), 2008, Hlem Totaal en naar Stadsdeel**

wijken	Hlem 2008	Centrum 2007	ZuidWest 2008	Oost 2008	Noord 2008	Schalkw. 2008
Geschiktheid als speelplaats van:						
... plantsoenen/ grasveldjes	5,2	4,4	5,7	4,5	5,3	5,3
... pleintjes	5,4	4,8	5,8	5,4	5,3	5,5
... Trottoirs	4,6	3,4	4,9	4,3	4,5	4,8

De ouders geven vrijwel alle voorzieningen gemiddeld een cijfer lager dan 5,5. De trottoirs boeken ook in deze doelgroepen een duidelijk onvoldoende resultaat. Het cijfer voor de pleintjes komt bij ouders met kinderen van 6 tot 12 jaar en bij ouderen met kinderen van 12 jaar en ouder op een heel krappe voldoende uit.

22 Digitale Wijkkrant Haarlem-Oost

22.1 Inleiding

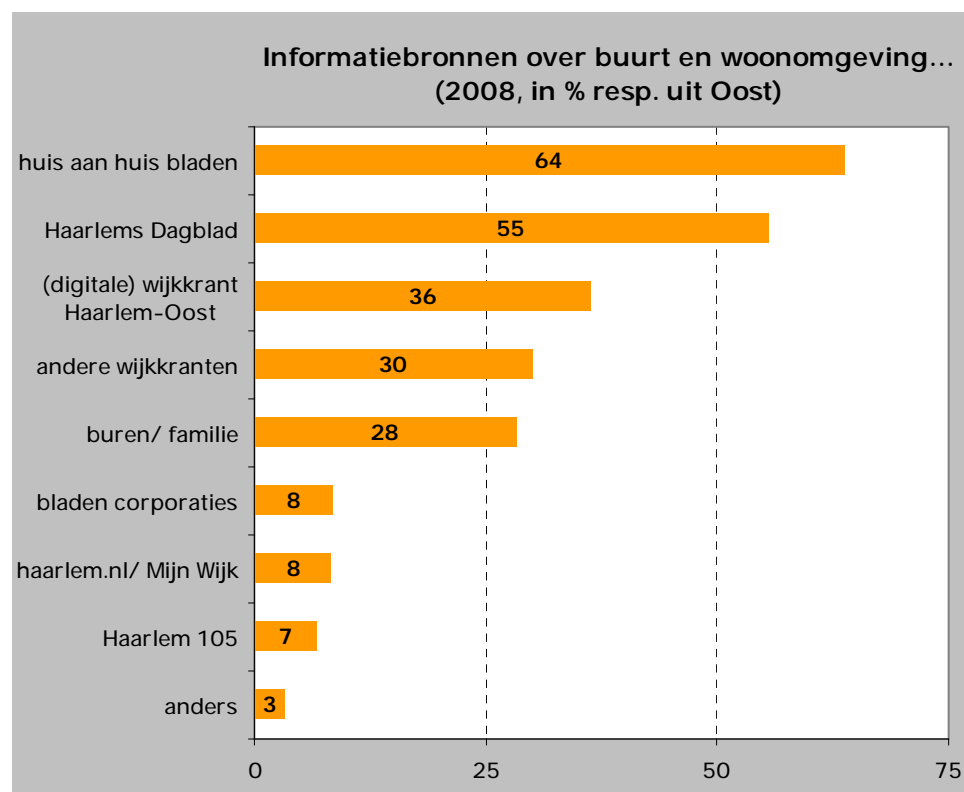
Haarlem-Oost heeft een eigen wijkkrant. Deze krant verschijnt één keer per maand, is gratis en wordt huis-aan-huis verspreid in de Oude en Nieuwe Amsterdamsebuurt, Slachthuisbuurt, Parkwijk en Zuiderpolder. Of anders gezegd heel Haarlem-Oost, minus de Waarderpolder. De Wijkkrant bevat een selectie van het nieuws van de Digitale Wijkkrant Haarlem-Oost (www.wijkkrant-haarlem-oost.nl).

Paragraaf 22.2 beschrijft hoe de bewoners van het stadsdeel Oost zich over hun buurt en directe woonomgeving informeren. De bekendheid van de wijkkrant komt in paragraaf 22.3 aan bod. Over de bezorging van de krant rapporteert paragraaf 22.4. De reacties op vijf stellingen over dit periodiek staan in paragraaf 22.5. De vragen over de (Digitale) Wijkkrant waren uitsluitend voor Omnibusdeelnemers uit Oost.

22.2 Informatiebronnen over buurt en woonomgeving

Om de bewoners van Oost optimaal met informatie te kunnen bereiken, wil de gemeente graag weten via welke media zij informatie over hun buurt en directe omgeving vergaren. Uit een opsomming van negen informatiebronnen mochten de Omnibusdeelnemers er drie uitkiezen; de bronnen waarvan ze het meest gebruik maken. Grafiek 22.1 toont de resultaten.

Grafiek 22.1

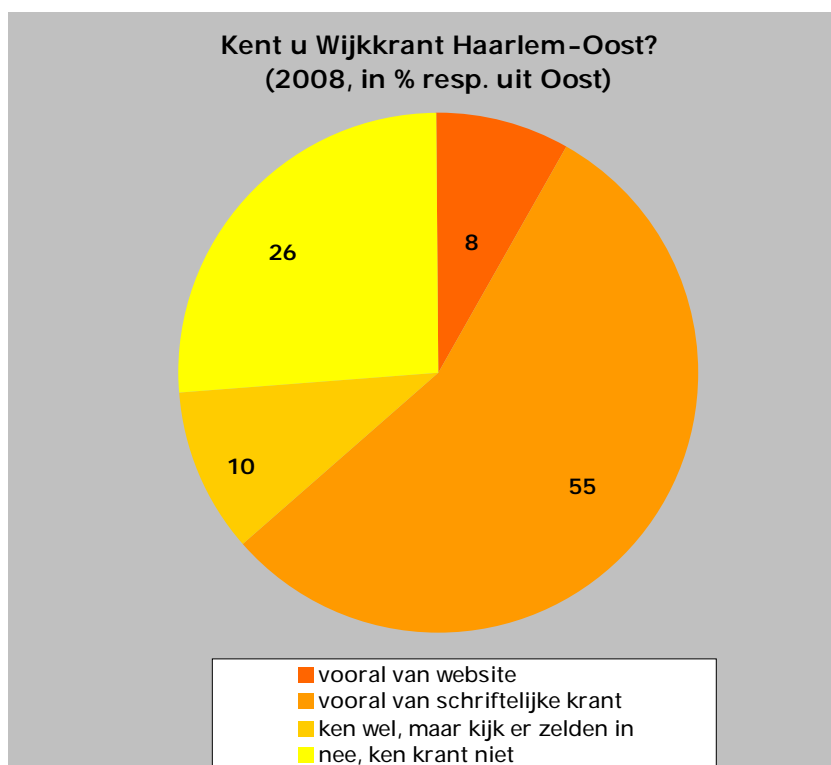
Huis-aan-huis bladen vormen de belangrijkste bron van informatie. Bijna tweederde van de ondervraagden informeert zich via het Haarlems Weekblad, De Haarlemmer en andere weekkrantjes. Het Haarlems Dagblad, door 55%

genoemd, komt op de tweede plaats. Op ruime afstand volgen de (digitale) wijkkrant Haarlem-Oost, andere wijkkranten en burens en familie. De website van de gemeente Haarlem, met het portal *Mijn Wijk*, bedient een naar verhouding beperkt deel van de geënquêteerden uit Oost, namelijk 8%.

22.3 Bekendheid Wijkkrant Haarlem_Oost

Driekwart van de Omnibusdeelnemers uit Haarlem-Oost kent de wijkkrant. Meer dan de helft is vooral bekend met de maandelijkse schriftelijke versie. Een veel kleiner deel van 8% weet vooral van dit medium door de website *www.wijkkrant-haarlem-oost.nl*. Iets meer dan een kwart, zo laat grafiek 22.2 zien, is niet op de hoogte van de krant.

Grafiek 22.2

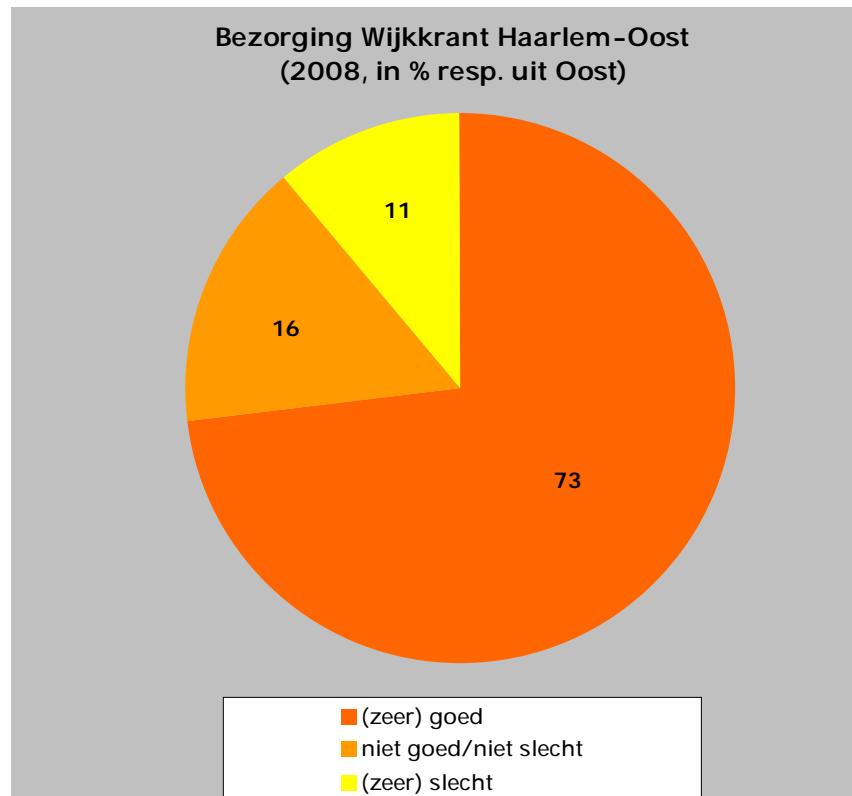

Een op de tien ondervraagden kent de wijkkrant wel, maar kijkt deze zelden in.

22.4 Bezorging Wijkkrant

De verspreiding van de papieren Wijkkrant Haarlem-Oost gebeurt iedere maand huis-aan-huis. Respondenten die de wijkkrant kennen, kregen de kans hun oordeel te geven over de bezorging. Grafiek 22.3 brengt de reacties in beeld. Niet in de grafiek terug te vinden is een relatief klein deel van de geënquêteerden dat er geen mening over heeft. De percentages zijn exclusief degenen die bij een andere Omnibusvraag -over de bezorging van de Stadskrant- hebben aangegeven een nee/nee-sticker op de brievenbus te hebben. Ook de wijkkrant wordt niet op deze adressen bezorgd.

Grafiek 22.3

Bijna driekwart van de geënquêteerden is goed te spreken over de bezorging. Volgens zes op de tien verloopt dit goed en volgens 14% zelfs zeer goed. Ronduit ontevreden toont zich 12%. De ene helft van deze groep kwalificeert de bezorging als slecht, de andere helft als zeer slecht.

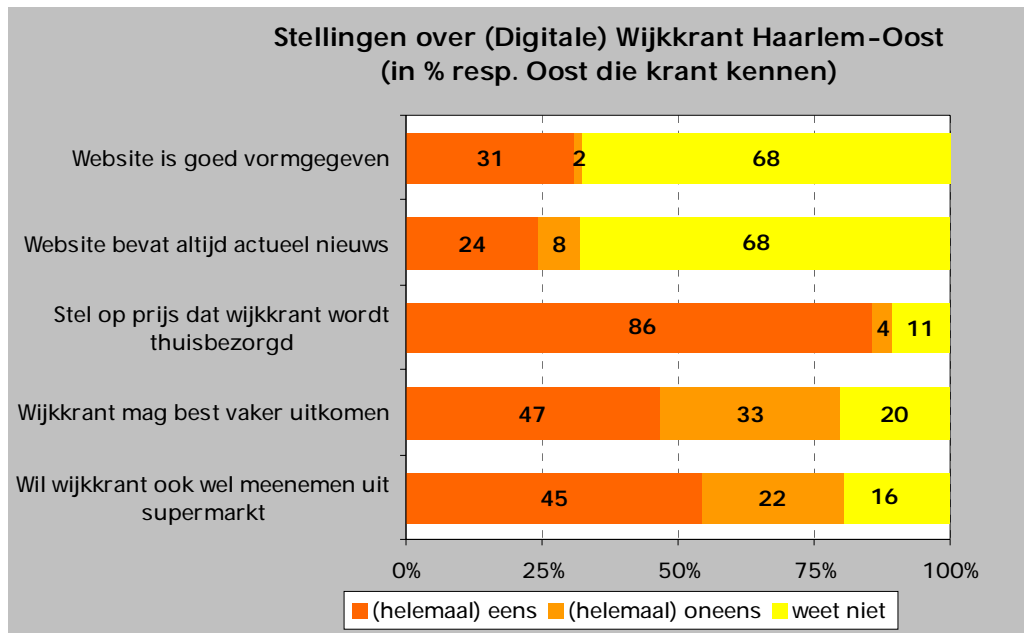
22.5 Stellingen over wijkkrant

Voor de organisaties achter de wijkkrant is het belangrijk te weten hoe de lezers dit medium beoordelen. Daarom bevatte de Omnibus vijf stellingen, elk over een bepaald aspect. Alleen respondenten die bekend zijn met de digitale en/of papieren krant mochten zich over de stellingen uitspreken. Grafiek 22.4 geeft een overzicht van de reacties.

Te zien valt dat het grootste deel van de respondenten, namelijk ruim twee derde, geen mening heeft over de vormgeving en actualiteit van de Digitale Wijkkrant Haarlem-Oost. Zij die zich wel uitspreken doen dat overwegend positief. Zo onderschrijft 31% dat de website goed is vormgegeven, terwijl 2% het hiermee oneens is.

Het percentage 'eens' is bij alle stellingen (veel) hoger dan het percentage 'helemaal eens'. En 'oneens' werd elke keer vaker aangekruist dan 'helemaal oneens'. Zo is 28% van de ondervraagden het eens met de stelling dat de website goed is vormgegeven en een beduidend kleiner deel van 3% 'helemaal eens'. Alleen bij de derde stelling, die over de thuisbezorging van de krant, krijgt de optie 'helemaal eens' relatief veel steun, namelijk van 38% van de ondervraagden. De categorie 'eens' boekt ook bij dit aspect met 48% een nog wat hogere score.

Grafiek 22.4

Behalve over de digitale wijkkrant bevat de grafiek ook de uitkomsten op enkele stellingen over de papieren versie, zoals over de verschijningsfrequentie. Bijna de helft van de ondervraagden zou de krant graag vaker dan één keer per maand in de bus krijgen. Geen behoefte hieraan heeft een derde. Een overgrote meerderheid van de geënquêteerden stelt het op prijs dat ze de wijkkrant thuis bezorgd krijgen. Dat neemt niet weg dat 45% het geen probleem zou vinden om de wijkkrant voortaan uit de supermarkt te moeten meenemen; dat zijn dubbel zoveel respondenten als degenen die dit periodiek liever niet bij de supermarkt ophalen.

Bijlagen

Omnibusonderzoek

Gemeente Haarlem 2008

- I Vragenlijst
- II Indicatoren programmabegroting 2009-2013
- III Kaart Haarlem met indeling naar stadsdeel

Omnibusonderzoek Haarlem 2008

Gemeente Haarlem

Instructie voor het invullen van de vragenlijst

Zoals u in bijgaande brief heeft kunnen lezen, is het van het grootste belang dat zoveel mogelijk inwoners van Haarlem meedoen aan dit onderzoek. Wij vragen u dan ook vriendelijk om uw medewerking.

- De vragenlijst dient te worden ingevuld door degene aan wie de brief geadresseerd is. Deze vragenlijst en de verwerking ervan zijn **anoniem**. Dat wil zeggen dat niemand te weten komt wat u op deze vragenlijst hebt ingevuld!
- De vragenlijst lijkt misschien lang, maar laat u zich hierdoor niet afschrikken. De meeste vragen zijn **eenvoudig** en **snel** in te vullen.

- **Hoe vult u deze vragenlijst in?**

- Wij verzoeken u vriendelijk bij iedere vraag één antwoord in te vullen. Indien u meer antwoorden mag invullen, zal dit worden aangegeven. Als u een antwoord verkeerd heeft ingevuld, geeft u dan duidelijk aan dat dit fout is. U kunt het hokje voor het foute antwoord zwart maken en in het hokje voor het goede antwoord een kruisje zetten.

Voorbeeld:

Voorbeeld, verbetering:

Beschikt u over een auto? ☒ ja ☐ nee	Beschikt u over een auto? ☐ ja fout ☒ nee goed
--	--

- Soms wordt er gevraagd om een getal in te vullen. Schrijf dan het getal in het vakje zodat het cijfer binnen het vakje komt. Alleen hele getallen gebruiken. Geen streepjes zetten als u niets hoeft in te vullen.
 - Als u een antwoord aankruist waar achter staat: 'Ga naar vraag ..' dan mag u de tussenliggende vragen overslaan.
 - Er zitten ook zogenaamde open vragen in de enquête. Bij deze vragen kunt u uw antwoord in het vakje noteren. Wilt u binnen de lijnen van het vakje schrijven?
 - Het is van belang dat u duidelijk schrijft, bij voorkeur in blokletters, zodat uw antwoorden gemakkelijk gelezen kunnen worden en niet verloren gaan.
 - Verder verzoeken wij u de vragenlijst met zwarte of blauwe pen in te vullen en de hokjes duidelijk aan te kruisen.
- **Heeft u vragen, of problemen met het invullen van de vragenlijst? Bel dan met Onderzoek en Statistiek Haarlem, telefoon 5113892, of e-mail naar o.en.s@haarlem.nl**

ALVAST HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING.

STADSKRANT

De gemeente Haarlem verstrekt gemeentelijke informatie via 3 algemene media:

- de Stadskrant (onderdeel van gratis huis-aan-huis blad 'De Haarlemmer')
- de gemeentelijke website www.haarlem.nl
- de jaarlijkse Stadsgids

Daarnaast geeft de gemeente een veelheid aan schriftelijke en digitale nieuwsbrieven en folders uit over specifieke projecten of producten van de gemeente.

1) Hoe vaak wordt de Stadskrant bij u bezorgd?

- Doorgaans iedere week
- Onregelmatig
- (Bijna) nooit
- Nooit, want ik heb een nee/nee brievenbussticker GA DOOR NAAR VRAAG 4
- Anders, namelijk:

2) Leest u de Stadskrant?

- Ja, meestal helemaal
- Ja, meestal gedeeltelijk
- Heel af en toe
- Niet GA DOOR NAAR VRAAG 4

3) Kunt u op een aantal punten aangeven wat u van de Stadskrant vindt?

	<i>Helemaal eens</i>	<i>Eens</i>	<i>Oneens</i>	<i>Helemaal oneens</i>	<i>Weet niet</i>
1. De Stadskrant is goed leesbaar	☐	☐	☐	☐	☐
2. De Stadskrant is overzichtelijk	☐	☐	☐	☐	☐
3. De Stadskrant is makkelijk herkenbaar	☐	☐	☐	☐	☐
4. De Stadskrant bevat voldoende informatie over bouw- en bestemmingsplannen, verleende vergunningen, meldingen, inspraakavonden, e.d.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Geeft duidelijke informatie over de gemeenteraad (rubriek Raad & daad)	☐	☐	☐	☐	☐

WEBSITE GEMEENTE

De gemeente Haarlem beschikt over een eigen site op internet. Deze gemeentelijke pagina's kunt u vinden onder: www.haarlem.nl. Deze site is afgelopen zomer vernieuwd. U treft hier allerlei informatie aan over Haarlem, het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie.

4) Maakt u zelf wel eens gebruik van Internet? *(meer antwoorden mogelijk)*

1. Ja, thuis
2. Ja, op het werk
3. Ja, op school
4. Ja, elders
5. Nee GA DOOR NAAR VRAAG 10

5) Heeft u de gemeentelijke internetpagina's al eens bekeken?

1. Ja
2. Nee GA DOOR NAAR VRAAG 10

6) Is het u opgevallen dat de site van de gemeente is vernieuwd?

1. Ja
2. Nee

7) Kon u makkelijk uw weg vinden op de gemeentelijke website, vond u snel wat u weten wilde?

1. Makkelijk
2. Redelijk
3. Moeilijk
4. Anders, namelijk:

8) Op de Haarlemse Internetsite is veel informatie te vinden. Waarvoor gebruikt u de internetsite van gemeente Haarlem? (meer antwoorden mogelijk)

1. Informatie over politiek en inspraak
2. Gemeentelijke producten en diensten (Digitaal loket)
3. Informatie over de wijk waar ik woon: "Mijn Wijk"
4. Informatie over evenementen en toerisme
5. Werk- en bedrijfsinformatie
6. Feiten en cijfers over Haarlem
7. Bouwprojecten en wegwerkzaamheden
8. (aangevraagde) vergunningen en bestemmingsplannen
9. Anders, namelijk ...

9) Vindt u deze informatie voldoende?

1. Ja
2. Nee, ik mis...

3. Geen mening

GEMEENTEBESTUUR

10) Hieronder staat een aantal onderwerpen.

Kunt u zeggen of u berichten van kranten en andere media daarover met interesse, oppervlakkig of niet volgt?

	<i>Met interesse</i>	<i>Oppervlakkig</i>	<i>(Vrijwel) niet</i>
1. Route en tunnel Zuid-Tangent	☐	☐	☐
2. Verkeerscirculatie binnenstad	☐	☐	☐
3. Parkeerbeleid van de gemeente	☐	☐	☐
4. Invulling Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	☐	☐	☐
5. Inlopen achterstallig onderhoud	☐	☐	☐

11) Vindt u dat de gemeente burgers voldoende bij deze onderwerpen betreft?

1. Ja
2. Nee
3. Geen mening

12) En dan nu een aantal stellingen over het College van Burgemeester en Wethouders van Haarlem. Wilt u aankruisen in hoeverre u het met deze stellingen eens of oneens bent?

Het College van B&W.....

	<i>Niet eens /</i>					
	<i>Helemaal eens</i>	<i>Eens</i>	<i>niet oneens</i>	<i>Oneens</i>	<i>Helemaal oneens</i>	<i>Geen mening</i>
... pakt grote problemen aan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... doet voldoende om burgers te informeren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... laat zich voldoende in de stad zien	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... informeert burgers voldoende over onderwerpen in de stad en in hun buurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... betreft burgers voldoende bij het voorbereiden en uitvoeren van plannen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... boezemt mij vertrouwen in	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13) Hoeveel vertrouwen heeft u in:

	<i>Onbeperkt</i>	<i>Veel vertrouwen</i>	<i>Enig vertrouwen</i>	<i>Zeer weinig vertrouwen</i>	<i>Helemaal geen vertrouwen</i>
1. De Europese Unie (EU)	☐	☐	☐	☐	☐
2. De regering	☐	☐	☐	☐	☐
3. De Tweede Kamer	☐	☐	☐	☐	☐
4. De gemeenteraad van Haarlem	☐	☐	☐	☐	☐
5. Burgemeester en Wethouders van Haarlem	☐	☐	☐	☐	☐
6. De ambtelijke organisatie van de gemeente	☐	☐	☐	☐	☐
7. De Provincie Noord-Holland	☐	☐	☐	☐	☐
8. De Brandweer	☐	☐	☐	☐	☐
9. De Politie	☐	☐	☐	☐	☐

GEMEENTERAAD

14) Volgt u wat er in de Haarlemse gemeenteraad gebeurt?

1. Ja, regelmatig
2. Ja, maar alleen als er zaken spelen die mij direct aangaan, bijvoorbeeld omdat ze gaan over de wijk waar ik woon
3. Ja, af en toe
4. Nee GA DOOR NAAR VRAAG 16

15) Zijn de volgende uitspraken over het gemeentebestuur van Haarlem volgens u juist of onjuist?

	<i>Juist</i>	<i>Onjuist</i>	<i>Weet niet</i>
1. Vergaderingen van de gemeenteraad zijn doorgaans openbaar	☐	☐	☐
2. Burgers kunnen de vergaderingen van de gemeenteraad volgen op www.haarlem.nl	☐	☐	☐
3. Het is de taak van de gemeenteraad om Burgemeester en Wethouders te controleren	☐	☐	☐

WIJKRADEN

16) Vindt u het belangrijk dat er in uw wijk een wijkraad is?

1. Ja
2. Nee
3. Geen mening

17) Denkt u dat de wijkraad invloed heeft op wat er in uw wijk gebeurt?

1. Ja
2. Nee
3. Er is geen wijkraad in mijn wijk
4. Weet niet

De wijkraad is een bewonersorganisatie die de belangen van de buurt behartigt. Er zijn in Haarlem 35 wijkraden. De wijkraad, gekozen door de wijkbewoners, geeft aan de gemeente gevraagd en ongevraagd adviezen over uiteenlopende zaken als bijvoorbeeld: verkeersveiligheid, onderhoud van de woonomgeving (groen, speelplekken en bestrating) en criminaliteit. Via de wijkraad kunnen burgers dus invloed uitoefenen op het gemeentelijk beleid. Verder maakt de wijkraad een wijkkrant en organiseert openbare vergaderingen.

18) Is er in uw buurt een wijkraad?

1. Ja
2. Nee GA DOOR NAAR VRAAG 25
3. Weet niet GA DOOR NAAR VRAAG 25

19) Bezoekt u wel eens een wijkraadvergadering?

1. (Bijna) altijd
2. Soms
3. Nooit GA DOOR NAAR VRAAG 21

20) Om welke reden bezoekt u een wijkraadvergadering? (meer antwoorden mogelijk)

1. Ik wil over een speciaal onderwerp, dat de wijk aangaat, geïnformeerd worden.
2. Ik wil in het algemeen weten wat er in mijn wijk speelt
3. Ik wil invloed kunnen uitoefenen op wat er in de wijk gebeurt.
4. Om een andere reden, namelijk:

 GA DOOR NAAR VRAAG 22

21) Waarom bezoekt u nooit (meer) een wijkraadvergadering? (u mag max. drie antwoorden geven)

1. Ik wist niet dat die er zijn.
2. Omdat het toch geen zin heeft.
3. Het gaat allemaal wel goed zo.
4. Ik heb er geen tijd voor.
5. Weet niet
6. Anders, namelijk:

22) Heeft u het idee dat de wijkraad de mening van de wijkbewoner goed overbrengt naar de gemeente? De wijkraad doet dat ...

<i>Zeer slecht</i>	<i>Slecht</i>	<i>Niet goed / niet slecht</i>	<i>Goed</i>	<i>Zeer goed</i>	<i>Weet niet</i>
☐	☐	☐	☐	☐	☐

23) Denkt u dat de gemeente voldoende rekening houdt met de adviezen die de wijkraad geeft? De gemeente doet dat ...

1. Meestal wel
2. Soms wel, soms niet
3. Meestal niet
4. Weet niet

24) Leest u de wijkkrant wel eens?

1. Ja
2. Nee
3. Ik krijg de krant nooit
4. Anders, namelijk:

ONDERHOUD

25) Bent u tevreden over het onderhoud van uw wijk wat betreft ...?

	<i>Ja</i>	<i>Redelijk</i>	<i>Nee</i>	<i>Geen mening</i>
1. De straatreiniging	☐	☐	☐	☐
2. De groenvoorzieningen	☐	☐	☐	☐
3. De speelterreinen	☐	☐	☐	☐
4. De bestrating	☐	☐	☐	☐
5. Riolering	☐	☐	☐	☐
6. Openbare verlichting	☐	☐	☐	☐
7. Straatmeubilair (banken, antiparkeerpaaltjes, bebording, etc)	☐	☐	☐	☐

Achterstallig onderhoud is één van de speerpunten van het gemeentelijk beleid. Het gaat dan om het achterstallig onderhoud aan de openbare ruimte zoals bruggen, oevers, wegen, openbare verlichting, groenvoorzieningen, etc.

26) Merkt u in uw buurt dat er gewerkt wordt aan achterstallig onderhoud?

1. Ja
2. Nee
3. Weet niet

PARKEREN

27) Hoe beoordeelt u de parkeergelegenheid voor auto's in uw buurt?

1. Ruim voldoende
2. Voldoende
3. Matig
4. Onvoldoende
5. Zeer onvoldoende
6. Weet niet/geen mening

AFVALINZAMELING

28) Hoe tevreden bent u over de mogelijkheden om u te ontdoen van gewoon huishoudelijk afval?

<i>Zeer tevreden</i>	<i>Tevreden</i>	<i>Niet tevreden, niet ontevreden</i>	<i>Ontevreden</i>	<i>Zeer ontevreden</i>
☐	☐	☐	☐	☐

29) Hoe tevreden bent u over de mogelijkheden om grof afval te kunnen aanbieden bij de gemeente?

<i>Zeer tevreden</i>	<i>Tevreden</i>	<i>Niet tevreden, niet ontevreden</i>	<i>Ontevreden</i>	<i>Zeer ontevreden</i>
☐	☐	☐	☐	☐

WIJKCONTRACTEN

De Gemeente Haarlem wil meer wijkgericht gaan werken door een betere samenwerking met de wijkbewoners en partners. Dit moet leiden tot een verbeterde leefbaarheid in de wijk en een beter wijkbeheer. In een aantal wijken is begonnen met wijkgericht werken via de methode van de “wijkcontracten”. Eerst zijn via een enquête de meningen van bewoners geïnventariseerd. Daarna zijn in bijeenkomsten met bewoners en andere betrokkenen, waaronder de bewoners, de corporaties, het welzijnswerk en de politie, prioriteiten bepaald en vertaald in projecten. Deze projecten zijn opgenomen in wijkcontracten, waarin de partners zich vastleggen op de te behalen resultaten.

30) Weet u of er in uw wijk een wijkcontract is afgesloten?

- Ja, mijn wijk heeft een wijkcontract
- Nee, mijn wijk heeft nog geen wijkcontract GA DOOR NAAR VRAAG 32
- Weet niet GA DOOR NAAR VRAAG 32

31) Verwacht u dat het wijkcontract zal bijdragen aan een beter woon- en leefklimaat in uw buurt?

- Ja
- Nee
- Weet (nog) niet

SPORT

32) We willen graag weten of u een regelmatige sporter bent. Onder een regelmatige sporter verstaan we iemand die minstens 1 keer per twee weken een bepaalde sport beoefent, gedurende het hele jaar dan wel een gedeelte daarvan (bijvoorbeeld schaatsen in de winter).

Bent u een regelmatige sporter?

1. Ja
2. Nee GA DOOR NAAR VRAAG 36

33) Aan welke sporten doet u regelmatig? Als u meerdere sporten beoefent dan gaat het om de twee belangrijkste. Het gaat hierbij om sporten welke u regelmatig, dus minstens één keer per twee weken beoefent.

Uit het volgende rijtje kiest u de nummers van uw sporten. U schrijft deze nummers vervolgens in de kleine vakjes onder de vraag. Uw eerste sport is de sport die u het meest beoefent.

1. conditietraining/ fitness/ aerobics	16. hockey
2. toerfietsen/ wielrennen	17. paardrijden
3. hardlopen/ trimmen/ joggen	18. volleybal
4. tennis	19. schaatsen
5. wandelsport	20. honk- en softbal
6. zwemsport	21. danssport
7. voetbal (veld en/ of zaal)	22. bowlen/ kegelen
8. denksporten (<i>schaken, dammen, bridge etc.</i>)	23. korfbal
9. skaten/ skeeleren	24. yoga
10. watersport (<i>zeilen, roeien, etc.</i>)	25. andere sport, namelijk ...
11. vechtsport/ verdedigingsport	
12. golf	
13. squash	
14. gymnastiek/ turnen	
15. badminton	

Welke sport beoefent u het meest?

nummer

Welke sport beoefent u, na de eerst genoemde, nog meer?

nummer

34) In welk verband beoefent u de sport(en) die u bij de vorige vraag aankruiste?

	<i>Eerste sport</i>	<i>Tweede sport</i>
1. Sportvereniging/ club	☐	☐
2. Sportschool	☐	☐
3. Lesgroep	☐	☐
4. Zelf georganiseerde groep	☐	☐
5. Via wijk- of buurtorganisatie	☐	☐
6. Individueel/ niet georganiseerd	☐	☐
7. Bedrijfssport	☐	☐
8. Anders, namelijk:	☐	☐

35) Welk rapportcijfer tussen 1 (=zeer slecht) en 10 (=uitstekend) geeft u aan de sportvoorzieningen in Haarlem?

<i>Zeer slecht</i>					<i>Uitstekend</i>				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

MONUMENTEN

36) Volgend jaar komt er een monumentenjaar in Haarlem; Haarlem Monumentaal 2009. De gemeente brengt in een speciaal programma met activiteiten een jaar lang de monumenten extra onder de aandacht. Vindt u het belangrijk dat de gemeente op deze manier extra aandacht voor monumenten vraagt?

1. Ja
2. Nee
3. Weet niet

37) Haarlem telt momenteel 1600 rijksmonumenten en 100 gemeentelijke monumenten. De gemeente Haarlem gaat de komende drie jaar nog eens 2100 panden aanwijzen als gemeentelijk monument. Kunt u aangeven in hoeverre u het belangrijk vindt dat de gemeente Haarlem gebouwen gaat beschermen? (van 1= zeer belangrijk tot 5 = zeer onbelangrijk)

<i>Zeer belangrijk</i>	<i>Belangrijk</i>	<i>Neutraal</i>	<i>Onbelangrijk</i>	<i>Zeer onbelangrijk</i>	<i>Geen mening</i>
☐	☐	☐	☐	☐	☐

38) Hoe belangrijk denkt u dat het monumentale karakter van Haarlem is voor

	<i>Zeer belangrijk</i>	<i>Belangrijk</i>	<i>Neutraal</i>	<i>Onbelangrijk</i>	<i>Zeer onbelangrijk</i>	<i>Geen mening</i>
Toerisme en werkgelegenheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Haarlem als winkelstad	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het woonklimaat	☐	☐	☐	☐	☐	☐

WOON - WERKVERKEER

39) In welke gemeente heeft u uw vaste werkadres? De hieronder vermelde gemeenten staan op alfabetische volgorde. Indien u meerdere vaste werkadressen heeft, dan alleen het werkadres aankruisen waar u de meeste tijd doorbrengt.

1. ☐ Ik heb geen vast werkadres.	12. ☐ Haarlem
2. ☐ Alkmaar	13. ☐ Haarlemmermeer: Schiphol
3. ☐ Amstelveen	14. ☐ Haarlemmermeer: Hoofddorp
4. ☐ Amsterdam-Centrum	15. ☐ Haarlemmermeer: overig
5. ☐ Amsterdam/ Sloterdijk, Westerpoot	16. ☐ Heemstede
6. ☐ Amsterdam Zuid-Oost	17. ☐ Leiden
7. ☐ Amsterdam Zuidas	18. ☐ IJmuiden, Velsbroek, Santpoort, Driehuis of Velsen-Zuid
8. ☐ Amsterdam overig	19. ☐ Zaandam
9. ☐ Beverwijk of Velsen Noord (incl. Corus)	20. ☐ Zandvoort
10. ☐ Bloemendaal	21. ☐ Anders, namelijk:
11. ☐ Den Haag	

40) Hoe legt u doorgaans de grootste afstand af naar uw werk?

(één antwoord aankruisen)

1. ☐ Ik reis niet, ik werk thuis.	7. ☐ Motor, scooter
2. ☐ Te voet	8. ☐ Bus
3. ☐ Fiets	9. ☐ Zuidtangent
4. ☐ Bromfiets, snorfiets	10. ☐ Trein
5. ☐ Auto (rij meestal alleen)	11. ☐ Anders
6. ☐ Auto (neem anderen mee of rij zelf mee)	

CULTUUR

41) Hieronder staan 12 Haarlemse culturele instellingen en podia. Kunt u voor elke instelling aangeven hoe vaak u deze de afgelopen 12 maanden hebt bezocht?

(Wilt u '0' invullen bij iedere instelling die u niet heeft bezocht?)

	<i>Aantal keer</i>
1. Philharmonie Haarlem (voormalig Concertgebouw)	
2. Patronaat	
3. Toneelschuur	
4. Filmschuur	
5. Brinkmannbioscoop en/of Cinema Palace	
6. Teylersmuseum	
7. Frans Hals Museum	
8. De Hallen (Verweyhal en Vleeshal)	
9. Vishal	
10. Stadsbibliotheek	
11. Lichtfabriek	
12. Stadsschouwburg	

42) Hieronder staan elf Haarlemse evenementen en festivals. Wilt u aankruisen welke evenementen en festivals u de afgelopen 12 maanden heeft bezocht?

1. Bloemencorso
2. Bevrijdingspop
3. Stripdagen
4. Houtfestival (derde zondag in juni: multicultureel cultuurfestival)
5. Honkbalweek
6. Haarlem Culinair
7. Haarlem Jazz
8. Stad als Podium (dat is de opening van het culturele seizoen in september)
9. Open Monumentendagen
10. Zilveren Kruis Achmea Loop
11. Kunstlijn (eerste weekend van november: beeldende kunst manifestatie)

Behalve de vier vernieuwde cultuurpodia, het Teylersmuseum, het Frans Halsmuseum (naast vele kleinere musea) en de Stadsbibliotheek kent Haarlem diverse mogelijkheden voor cultuureducatie (o.a. Muziekcentrum Zuid-Kennemerland en H'art). Daarnaast huisvest de stad veel kleinere instellingen waar kunst wordt getoond en/of geproduceerd, zowel door professionele kunstenaars als door amateurs (o.a. in cultureel centrum de Egelantier). Het cultuuraanbod is in 2008 extra onder de aandacht gebracht met de campagne 'Haarlem Cultuur 2008'. Haarlem is verkozen tot kunststad van het jaar.

43) Welk rapportcijfer tussen 1 (=zeer slecht) en 10 (=uitstekend) geeft u aan het cultureel aanbod in Haarlem?

<i>Zeer slecht</i>										<i>Uitstekend</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

44) Jaarlijks worden in Haarlem vele grote en kleine evenementen, festivals en braderieën georganiseerd. Wilt u aankruisen in hoeverre u het met deze stellingen eens of oneens bent?

	<i>Niet eens /</i>					
	<i>Helemaal eens</i>	<i>Eens</i>	<i>niet oneens</i>	<i>Oneens</i>	<i>Helemaal oneens</i>	<i>Geen mening</i>
De stad gaat (meer) leven door evenementen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens evenementen heb ik last van wegafzettingen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Evenementen geven variatie in mijn vrije tijdsbesteding.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Na evenementen heb ik last van zwerfafval.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik krijg meer leef- en woonplezier door evenementen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tijdens evenementen heb ik last van geluidsoverlast.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

EIGEN WELZIJN

45) Uw eigen welzijn (welbevinden) is de mate waarin u naar eigen wens en vermogen maatschappelijk actief bent en kunt zijn. Het gaat dan onder andere om deelname in de buurt, in het onderwijs, in het (vrijwilligers)werk, in de vrije tijd en in sociale contacten. Kunt u hieraan een rapportcijfer geven tussen 1 en 10.

Welk rapportcijfer tussen 1 (=zeer slecht) en 10 (=uitstekend) geeft u aan uw eigen welzijn?

<i>Zeer slecht</i>										<i>Uitstekend</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

VERKEER EN VERVOER

De gemeente Haarlem streeft naar een goede en veilige verkeerssituatie. Daarnaast vindt de gemeente het belangrijk dat Haarlem en bestemmingen in de stad goed bereikbaar zijn, zowel per fiets, auto als openbaar vervoer. Kort samengevat: de gemeente wil dat deelnemen aan het verkeer veilig is, dat er zo min mogelijk opstoppingen zijn en dat er voldoende parkeergelegenheid is.

46) Wilt u de volgende aspecten van de verkeerssituatie in Haarlem beoordelen met een rapportcijfer? Cijfers van 1 (=zeer slecht) tot en met 10 (=uitstekend), gebruik alleen hele getallen.

	<i>Rapportcijfer</i>
1. Bereikbaarheid van de stad (zowel met de auto, bus, trein als (brom) fiets/motor)	<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>
2. <i>Autobereikbaarheid</i> van de stad	<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>
3. Verkeersveiligheid in de stad	<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>
4. Verkeersdoorstroming door de stad	<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>
5. Bereikbaarheid van de <i>binnenstad</i>	<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>
6. Parkeergelegenheid in de <i>binnenstad</i>	<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>
7. Voetgangersvoorzieningen in de <i>binnenstad</i>	<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>

MILIEU

De gemeente Haarlem wil milieuhinder voorkomen. Daarom onderneemt zij activiteiten om de milieuveiligheid en de geluid-, bodem- en luchtkwaliteit te verbeteren.

De vragen in dit blokje hebben hiermee te maken.

47) Kunt u op een schaal van 0 tot en met 10 aangeven in welke mate u in uw eigen woonomgeving geluidsoverlast ervaart?

Hierbij staat '0' voor 'geen overlast' en '10' voor 'zeer veel overlast'.

<i>geen overlast</i>										<i>zeer veel overlast</i>		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Weet niet	
<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="checkbox"/>	

48) Kunt u met een cijfer van 0 tot en met 10 aangeven in welke mate u in uw eigen woonomgeving geluidsoverlast ervaart van de volgende zaken?

Hierbij staat '0' voor 'geen overlast' en '10' voor 'zeer veel overlast'.

	Overlast cijfer Van 0 t/m 10	Weet niet
1. Buren		☐
2. Vliegtuigen		☐
3. Treinen		☐
4. Auto's/ motoren		☐
5. Brommers/ scooters		☐
6. Bussen		☐
7. Horeca		☐
8. Andere bedrijven, namelijk ...		☐
9. Andere bron van geluidsoverlast, namelijk ...		☐

49) Kunt u op een schaal van 0 tot en met 10 aangeven wat uw oordeel is over luchtverontreiniging in uw eigen woonomgeving?

Hierbij staat '0' voor 'geen verontreiniging' en '10' voor 'zeer veel verontreiniging'.

<i>geen verontreiniging</i>											<i>zeer veel verontreiniging</i>
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Weet niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

50) Als openbare ruimte wordt onder meer aangemerkt wegen, water, spoorbanen, en landschappelijke gebieden. Maar ook het groen bij u in de wijk, de straat, het straatmeubilair enz. Als milieuaspecten in de openbare ruimte gelden luchtverontreiniging, stank- en geluidsoverlast. Welk rapportcijfer tussen 1 (=zeer slecht) en 10 (=uitstekend) geeft u aan de kwaliteit van de openbare ruimte inclusief het milieu in Haarlem?

<i>Zeer slecht</i>										<i>Uitstekend</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

51) Kunt u van de volgende initiatieven zeggen of u zo wil bijdragen aan een beter milieu?

	<i>Doe ik al</i>	<i>Wil ik wel</i>	<i>Wil ik niet</i>	<i>Weet niet</i>
1. Klussen milieubewust (laten) uitvoeren	☐	☐	☐	☐
2. Energiebesparende maatregelen nemen vanuit milieuoverwegingen	☐	☐	☐	☐
3. Gebruikte spullen kopen bij de kringloopwinkel	☐	☐	☐	☐
4. Bij aankoop voorrang geven aan milieuvriendelijke producten	☐	☐	☐	☐
5. De auto thuis laten voor ritten korter dan circa 7 kilometer en in plaats daarvan de fiets of bus nemen	☐	☐	☐	☐
6. Een duurzaam gebouwd huis huren of kopen	☐	☐	☐	☐
7. Natuurvriendelijk tuinieren (bijv. met compostbak)	☐	☐	☐	☐
8. Klein Chemisch Afval (KCA) inleveren bij het depot van Spaarnelanden in de Waarderpolder	☐	☐	☐	☐
9. Bij voorkeur biologisch voedsel kopen	☐	☐	☐	☐
10. Mij inzetten voor het milieu in m'n buurt (meepraten, actief zijn)	☐	☐	☐	☐
11. Meepraten over de gewenste bodemkwaliteit in uw buurt	☐	☐	☐	☐

52) Geef, door een cijfer aan te kruisen, aan hoe bezorgd u bent dat:

De cijfers lopen van 1 (=helemaal niet bezorgd) tot en met 10 (=zeer bezorgd)

	<i>helemaal niet bezorgd</i>					<i>zeer bezorgd</i>					<i>Weet niet</i>
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	
1. Gevaarlijke stoffen in het milieu komen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Het klimaat verandert	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Het aantal soorten dieren en planten kleiner wordt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Grondstoffen en hulpbronnen (bv. olie) opraken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ons voedsel schadelijke stoffen kan bevatten	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Een bedrijf, goederentrein of vrachtwagen in uw woonomgeving ontploft	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Zich in uw woonomgeving een milieunvriendelijk bedrijf zal vestigen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

OVERLAST EN VEILIGHEID

53) Hieronder staat een aantal problemen dat mogelijk bij u in de wijk speelt. U mag maximaal zes problemen aankruisen waaraan de overheid (gemeente, politie) meer aandacht zou moeten besteden.

1. ☐ Aanhangers, caravans (fout geparkeerd)	17. ☐ Horeca (overlast)
2. ☐ Afval en vuil op straat	18. ☐ Overhangend groen
3. ☐ Auto's (fout geparkeerd)	19. ☐ Overlast burenen / bewoners
4. ☐ Bedreiging en geweld op straat	20. ☐ Overlast van groepen jongeren
5. ☐ Bodemverontreiniging	21. ☐ Reclameborden (overlast)
6. ☐ Coffeeshop (overlast)	22. ☐ Scheepvaart (snelheid)
7. ☐ Diefstal uit auto	23. ☐ Straatverkoop (zonder vergunning)
8. ☐ Drugsgebruik (overlast)	24. ☐ Terras (zonder vergunning)
9. ☐ Enge plekken	25. ☐ Verkeer: auto's (gedrag, snelheid)
10. ☐ Fietsen (foutgeparkeerd)	26. ☐ Verkeer: fietsers (gedrag, verkeersovertredingen)
11. ☐ Fietsendiefstal	27. ☐ Verkeer: geluidsoverlast
12. ☐ Geluidsoverlast	28. ☐ Verkeer: scooters / bromfietsen (gedrag, snelheid)
13. ☐ Geveltuin	29. ☐ Vernieling
14. ☐ Graffiti (bekladding)	30. ☐ Wildplakken
15. ☐ Honden: overlast door gedrag	31. ☐ Woninginbraken
16. ☐ Hondenpoep (niet opruimen)	

54) Blijft u 's avonds liever thuis omdat u zich op straat onveilig voelt?

1. Ja
2. Nee
3. Niet van toepassing / kom nooit op straat
4. Weet niet / geen mening

LOKET HAARLEM

Loket Haarlem geeft informatie, advies en ondersteuning bij vragen over wonen, welzijn, zorg, vervoer en financiën. Er zijn twee locaties: Schalkwijk, aan het Rivièraplein en Haarlem-Noord, aan de Rijksstraatweg.

55) Kent u Loket Haarlem ?

- Ja, ik ken het loket én ik ben er wel eens geweest
- Ja, ik ken het loket, maar ik ben er nog nooit geweest
- Nee, ik ken Loket Haarlem niet

56) Wanneer u advies, informatie of ondersteuning zou willen van Loket Haarlem, in welke vorm zou u dat het liefst willen?

- Ik zou naar het loket toegaan om met een medewerker te spreken.
- Ik zou bellen naar het loket.
- Ik zou via de website van het loket informatie of advies zoeken/ opvragen.
- Ik zou via een folder informatie en/ of advies zoeken.
- Ik zou een medewerker van het loket bij mij thuis willen spreken.
- Geen voorkeur.

57) Hoe ver wilt u maximaal reizen van uw huis tot het loket?

- Niet ver, tot maximaal in mijn buurt
- Iets verder, tot maximaal in mijn wijk
- Redelijk ver, tot maximaal in mijn stadsdeel
- Geen voorkeur/ weet niet

WINKELS IN HAARLEM

58) Welk rapportcijfer tussen 1 (=zeer slecht) en 10 (=uitstekend) geeft u aan het winkel aanbod in Haarlem?

<i>Zeer slecht</i>										<i>Uitstekend</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

HAARLEM ALS MULTICULTURELE STAD

In Nederland, en dus ook in Haarlem wonen veel mensen met een andere culturele achtergrond. Wij willen u nu een paar vragen stellen over Haarlem als multiculturele stad.

59) Tot welke etnische groep rekent u zichzelf het meest? (één antwoord aankruisen)

1. Nederlands
2. Turks
3. Nederlands-Indisch
4. Marokkaans/ Noordafrikaans
5. Surinaams
6. Antilliaans
7. West-Europees
8. Oost-Europees
9. Anders, namelijk ...

60) Hoe kijkt u aan tegen het samenleven met Haarlemmers die afkomstig zijn uit allerlei verschillende culturen?

1. Ik vind dat positief
2. Het maakt mij niet uit
3. Ik vind dat negatief

61) Zijn er ook mensen uit een andere etnische groep in uw eigen vriendenkring?

1. Nee, geen
2. Ja, een enkele
3. Ja, vrij veel
4. Weet niet

62) Vindt u het belangrijk vrienden te hebben uit een andere etnische groep dan die waartoe u zelf behoort?

1. Ja
2. Nee
3. Ik let niet op herkomst
4. Ik weet het niet

63) Hebt u –buiten uw vriendenkring- bijvoorbeeld op uw werk, op school, bij vrijwilligerswerk enz. te maken met mensen uit een andere etnische groepering dan die waartoe u zelf behoort?

1. Nee
2. Af en toe
3. Geregeld
4. Vaak
5. Weet niet

WERK EN INKOMEN

Mensen met een laag inkomen hebben recht op inkomensondersteunende regelingen via de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de gemeente. Hieronder volgen de inkomensondersteunende maatregelen die deze afdeling uitvoert.

64) Kunt u van iedere maatregel aangeven of u weet dat deze er is?.

	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>
1. Bijzondere bijstand	☐	☐
2. Langdurigheidstoelage	☐	☐
3. Tegemoetkoming onvermijdbare schoolkosten	☐	☐
4. Collectieve zorgverzekering Zilveren Kruis Achmea	☐	☐
5. HaarlemPas	☐	☐
6. Regeling Ouderen, Gehandicapten en chronisch zieken	☐	☐
7. Sportregeling kinderen	☐	☐

In aanmerking voor maatregelen die het inkomen ondersteunen komen alleenstaanden met een netto inkomen tot zo'n €1015 per maand en alleenstaande ouders met een inkomen rond de €1305. Voor samenwonenden/gehuwden geldt een netto inkomen tot zo'n €1450 per maand. Alle bedragen zijn exclusief vakantiegeld.
Voor 65-plussers liggen deze grenzen iets hoger.

65) Denkt u dat u in aanmerking komt voor gemeentelijke regelingen die u een aanvulling op het inkomen geven?

1. Nee, mijn inkomen is te hoog GA DOOR NAAR VRAAG 67
2. Ja, en ik maak er ook gebruik van GA DOOR NAAR VRAAG 67
3. Ja, maar ik maak er geen gebruik van
4. Weet niet GA DOOR NAAR VRAAG 67

66) Waarom maakt u van deze regelingen geen gebruik?

PRETTIG AAN HAARLEM

67) De gemeente denkt dat de stad Haarlem de inwoners veel te bieden heeft. Welke dingen uit het rijtje hieronder vindt u het prettigst van Haarlem?

(maximaal drie antwoorden aankruisen)

1. Ligt dicht bij Amsterdam
2. Er is altijd wat te doen: Corso, Jazzstad, Bevrijdingspop, enz.
3. Gezellig winkelen
4. Ligt dicht bij duin en zee
5. Sport om te doen: hardlopen, schaatsen, clubs, verenigingen, enz.
6. Cultuur: musea, tentoonstellingen, toneel, cabaret, muziek, enz.
7. Mooie stad: Spaarne, parken (Bolwerk, Haarlemmerhout), geveltjes, oude gebouwen (hofjes, Grote Kerk, Stadhuis, enz.)
8. Mijn eigen huis en buurt
9. Uitgaan: café's, disco's, restaurants, enz.
10. De sfeer
11. Sport om te zien: Honkbalweek, voetbal, enz.
12. Iets anders, namelijk:

TOEKOMST VAN HAARLEM

68) Wanneer u nu probeert te denken over hoe Haarlem er uit zal zijn over veertig jaar. Welke zaken uit het rijtje hieronder denkt u dat over veertig jaar de grootste problemen zullen zijn waar de inwoners van Haarlem mee te maken gaat krijgen?

(maximaal drie antwoorden aankruisen)

1. Bereikbaarheid
2. Veiligheid
3. Betaalbaarheid van woningen
4. Welvaart
5. Kwaliteit van onderwijs
6. Werkgelegenheid
7. Betaalbaarheid gezondheidszorg
8. Iets anders, namelijk:

BOUWWERKZAAMHEDEN

In de gemeente Haarlem wordt veel gedaan om de stad, haar woningen en wegen te verbeteren. Daarvoor wordt regelmatig gebouwd en verbouwd; niet alleen door de gemeente, maar ook door (grote) bedrijven en particulieren. De volgende vragen gaan over mogelijke bouwoverlast die u ondervindt.

69) Heeft u het afgelopen jaar te maken gehad met één van de volgende vormen van bouwoverlast? (meer antwoorden mogelijk)

1. Nee, ik heb geen bouwoverlast GA DOOR NAAR VRAAG 75
2. Ja, ik heb geluidsoverlast
3. Ja, ik heb stofoverlast
4. Ja, ik heb stankoverlast
5. Ja, ik heb last van (zwerfend) bouwafval
6. Ja, ik heb last van afgesloten wegen
7. Ja, ik heb andere vormen van overlast

70) Wie of wat veroorzaakte die bouwoverlast?

1. Buren
2. Grote bouwprojecten, zoals "Raaks" en "Schoterbrug"
3. Gemeente bij wegwerkzaamheden
4. Spoorwegen bij spooronderhoud
5. Anders, namelijk:

71) Bent u van te voren geïnformeerd over de bouwwerkzaamheden?

(meer antwoorden mogelijk)

1. Nee
2. Ja, via een gesprek
3. Ja, via een brief
4. Ja, via een folder
5. Ja, via een artikel in de krant
6. Ja, op een andere manier

72) Op welke manier zou u in het vervolg graag geïnformeerd willen worden? (meer antwoorden mogelijk)

1. Ik hoef niet geïnformeerd te worden.
2. Via een gesprek
3. Via een brief
4. Via een folder
5. Via een artikel in de krant
6. Op een andere manier

73) Heeft u omdat u overlast had iemand daarop aangesproken? (meer antwoorden mogelijk)

1. Nee
2. Ja, ik heb de desbetreffende persoon zelf aangesproken ☞ GA DOOR NAAR VRAAG 75
3. Ja, ik heb de politie gebeld ☞ GA DOOR NAAR VRAAG 75
4. Ja, ik heb de gemeente gebeld ☞ GA DOOR NAAR VRAAG 75
5. Ja, ik heb de uitvoerder gebeld ☞ GA DOOR NAAR VRAAG 75

74) Waarom heeft u niemand aangesproken op de overlast? (meer antwoorden mogelijk)

1. Ik had niet zoveel overlast
2. Heeft geen zin
3. Ik weet niet wie ik moest bellen of aanspreken
4. Weet niet
5. Anders, namelijk:

BEZOEK AAN AMSTERDAM

75) De gemeente Haarlem wil graag weten in welke mate u gebruik maakt van de stad Amsterdam. Hieronder staan een aantal mogelijkheden, kunt u voor elke mogelijkheid aangeven hoeveel keer per maand u hiervoor Amsterdam bezoekt?

(Wilt u een "0" invullen bij iedere mogelijkheid die niet op u van toepassing is)

*Aantal keer
per maand*

1. Voor mijn werk, want ik werk in Amsterdam
2. Bezoek aan familie/vrienden in Amsterdam
3. Winkelen in Amsterdam
4. Sporten (lid van sportvereniging of bijvoorbeeld een uitwedstrijd spelen) in Amsterdam
5. Uitgaan/stappen (theater, film, restaurant, bar/dancing) in Amsterdam

76) Kunt u tevens aangeven van welk vervoermiddel u dan meestal gebruik maakt om voor die gelegenheid naar Amsterdam te reizen?

	<i>auto</i>	<i>trein/bus</i>	<i>motor/fiets</i>	<i>anders</i>	<i>n.v.t.</i>
1. Voor mijn werk, want ik werk in Amsterdam	☐	☐	☐	☐	☐
2. Bezoek aan familie/vrienden in Amsterdam	☐	☐	☐	☐	☐
3. Winkelen in Amsterdam	☐	☐	☐	☐	☐
4. Sporten (lid van sportvereniging of bijvoorbeeld een uitwedstrijd spelen) in Amsterdam	☐	☐	☐	☐	☐
5. Uitgaan/stappen (theater, film, restaurant, bar/dancing) in Amsterdam	☐	☐	☐	☐	☐

SPEELRUIMTE VOOR KINDEREN

In Haarlem bestaan verschillende soorten speelplaatsen, dit kunnen speciaal ingerichte speelterreinen zijn met speeltoestellen maar ook openbaar groen, zoals bijvoorbeeld een trapveldje of de stoep, die als speelplaats wordt gebruikt door kinderen. De volgende vragen gaan over beide soorten speelplaatsen.

77) Wilt u de volgende aspecten over speciaal ingerichte speelplaatsen bij u in de wijk beoordelen met een rapportcijfer? Cijfers van 1 (=zeer slecht) tot en met 10 (=uitstekend). Als u over een bepaald onderwerp geen mening heeft wilt u dan het vakje leeg laten!

	<i>Rapport- cijfer</i>
1. De beschikbare hoeveelheid speelplaatsen in uw wijk voor kinderen <u>tot 5 jaar</u>	
2. De beschikbare hoeveelheid speelplaatsen in uw wijk voor kinderen van <u>6 tot 12jr</u>	
3. De beschikbare hoeveelheid speelplaatsen in uw wijk voor kinderen van <u>12 jr en ouder</u>	
4. De speelplaatsen in mijn wijk zijn interessant voor kinderen tot <u>5 jaar</u>	
5. De speelplaatsen in mijn wijk zijn interessant voor kinderen van <u>6 tot 12 jaar</u>	
6. De speelplaatsen in mijn wijk zijn interessant voor kinderen van <u>12 jaar en ouder</u>	
7. Het onderhoud van de speeltoestellen in uw wijk	
8. De kwaliteit van de speeltoestellen in uw wijk	
9. De mate waarin de speeltoestellen bij u in de wijk aansluiten bij uw wensen	

78) Wilt u de volgende aspecten over speelplaatsen in de openbare ruimte bij u in de wijk beoordelen met een rapportcijfer? Cijfers van 1 (=zeer slecht) tot en met 10 (=uitstekend).

Als u over een bepaald onderwerp geen mening heeft wilt u dan het vakje leeg laten!

	<i>Rapport- cijfer</i>
1. De geschiktheid van plantsoenen/ grasveldjes als speelplaats	
2. De geschiktheid van pleintjes als speelplaats	
3. De geschiktheid van trottoirs als speelplaats	

MANTELZORG

Een mantelzorger is iemand die langdurig en intensief onbetaald zorg geeft aan de partner, familie, vrienden of buren die door ziekte of ouderdom hulp nodig hebben.

79) Verleent u volgens de omschrijving hierboven aan één of meerdere personen mantelzorg?

1. Ja
2. Nee GA DOOR NAAR VRAAG 81

Diverse organisaties geven ondersteuning aan mantelzorgers; Tandem mantelzorgondersteuning, Loket Haarlem, Stichting Thuiszorg Gehandicapten, Alzheimer Stichting en Stichting MEE.

80) Kent u deze organisaties en heeft u wel eens gebruik gemaakt van door hun geboden ondersteuning?

1. Ja, ik ken één of meerdere organisaties en heb wel eens gebruik van gemaakt van ondersteuning.
2. Ja, ik ken één of meerdere organisaties, maar ik heb (nog) nooit gebruik van gemaakt van ondersteuning.
3. Nee, ik ken de organisaties niet, maar ik heb wel behoefte aan ondersteuning.
4. Nee, ik ken de organisaties niet, maar ik heb geen behoefte aan ondersteuning.

DIGITALE WIJKKRANT HAARLEM OOST

Nu volgen een aantal vragen over de digitale wijkkrant in Haarlem Oost.

Alleen inwoners van Haarlem Oost wordt gevraagd deze vragen te beantwoorden.

81) Hoe komt u aan informatie over uw buurt en uw direct omgeving?

(graag de drie door u meest gebruikte bronnen aankruisen)

1. Via Haarlems Dagblad
2. Via huis aan huis bladen
3. Via website www.haarlem.nl (Mijn Wijk)
4. Via de (digitale) wijkkrant Haarlem Oost
5. Via andere wijkkranten
6. Via voorlichtingsbladen woningbouwcorporaties
7. Via Haarlem 205
8. Via buren of familie
9. Anders

82) Kent u de wijkkrant van Haarlem Oost? Deze is te vinden op internet en er is een maandelijks uitgave die thuis wordt bezorgd.

1. Ja, vooral van de website www.wijkkrant-haarlem-oost.nl
2. Ja, vooral van de maandelijks schriftelijke versie van de wijkkrant
3. Ja, maar ik kijk er zelden naar
4. Nee, ik ken de wijkkrant Haarlem Oost niet GA DOOR NAAR VRAAG 85
5. Anders, namelijk:

83) Wat vindt u van de bezorging van de maandelijks wijkkrant van Haarlem Oost?

<i>Zeer slecht</i>	<i>Slecht</i>	<i>Niet goed / niet slecht</i>	<i>Goed</i>	<i>Zeer goed</i>	<i>Weet niet</i>
☐	☐	☐	☐	☐	☐

84) Wilt u reageren op de volgende stellingen over de digitale wijkkrant van Haarlem Oost?

	<i>Helemaal eens</i>	<i>Eens</i>	<i>Oneens</i>	<i>Helemaal oneens</i>	<i>Weet niet</i>
1. De website is goed vormgegeven	☐	☐	☐	☐	☐
2. De website bevat altijd actueel nieuws	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik stel er prijs op dat de wijkkrant thuisbezorgd wordt	☐	☐	☐	☐	☐
4. De wijkkrant zou best wat vaker mogen uitkomen	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik wil de wijkkrant ook wel meenemen uit bijvoorbeeld de supermarkt	☐	☐	☐	☐	☐

ACHTERGRONDVRAGEN

Nu volgen enkele vragen over uzelf. De antwoorden geven ons achtergrondinformatie bij de verschillende onderwerpen. Zo kunnen we bijvoorbeeld zien of ouderen over een bepaald onderwerp anders denken dan jongeren. En of mannen een andere mening hebben dan vrouwen. Alle gegevens gebruiken we alleen voor dit Omnibusonderzoek.

85) Bent u een:

1. Man
2. Vrouw

86) Wat is uw leeftijd? jaar

87) Wat is uw postcode?

Cijfers *Letters*

Uw postcode gebruiken we om de resultaten per wijk te kunnen bekijken.

88) Als er nu verkiezingen voor de gemeenteraad zouden worden gehouden, op welke partij zou u dan stemmen?

1. PvdA
2. CDA
3. D66
4. VVD
5. Groen Links
6. SP
7. ChristenUnie – SGP
8. Axielijst
9. Partij Spaarnestad
10. Ouderenpartij Noord-Holland
11. Andere partij
12. Weet niet wat ik zou stemmen
13. Zou niet gaan stemmen

89) Wat is uw hoogste opleiding (voltooid of nog mee bezig)?

(één antwoord aankruisen)

1. Lager onderwijs (lagere school, basisschool)
2. Lager en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (VMBO, VGLO, MULO, LAVO, MAVO etc.)
3. Hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO, HBS, VWO, MMS, Atheneum, Gymnasium etc.)
4. Lager beroepsonderwijs (ambacht- of huishoudschool, LTS, LHNO, LEAO, LAS etc.)
5. Middelbaar beroepsonderwijs (MTS, UTS, MEAO, INAS etc.)
6. Hoger beroepsonderwijs (HEAO, HTS, Hogeschool, lerarenopleiding, Soc. Academie etc.)
7. Wetenschappelijk onderwijs, universiteit

90) Hoe ziet uw huishouden eruit?

(één antwoord aankruisen)

1. Ik woon alleen (zelfstandig in een huis, op kamers, studentenflat, etc.)
2. Ik woon als kind bij mijn ouder(s)
3. Ik woon met kind(eren) maar *zonder* partner
4. Ik ben gehuwd of samenwonend *zonder* thuiswonende kinderen
5. Ik ben gehuwd of samenwonend *met* thuiswonende kinderen
6. Anders dan hierboven: met familie (bijv. broer / zus), vriendengroep of woongroep, e.d.

91) Uit hoeveel personen bestaat het huishouden waar u deel van uitmaakt? (uzelf meetellen!)

personen

92) Hoe is de samenstelling naar leeftijd in uw huishouden? (uzelf meetellen!)

Aantal personen in uw huishouden tot en met 5 jaar

Aantal personen in uw huishouden van 6 tot en met 11 jaar

Aantal personen in uw huishouden van 12 tot en met 18 jaar

Aantal personen in uw huishouden van 18 jaar en ouder

93) Werkt u in loondienst of in eigen bedrijf of praktijk?

1. Ja, gemiddeld uur per week (*aantal invullen*)
2. Nee

94) Wat is het netto inkomen per maand van u en uw eventuele partner samen? Met netto inkomen bedoelen wij het bedrag dat u schoon in handen krijgt zonder kinderbijslag en vakantiegeld. Het inkomen van eventuele kinderen mag u niet meetellen.

1. tot € 850,-
2. € 850,- tot € 1.200,-
3. € 1.200,- tot € 1.750,-
4. € 1.750,- tot € 3.050,-
5. € 3.050,- tot € 3.500,-
6. € 3.500,- of hoger

WILT U VAKER UW MENING GEVEN OVER HAARLEM?

Misschien wilt u vaker uw mening geven over actuele zaken in Haarlem die met het beleid en de dienstverlening van de gemeente te maken hebben. Dat kan als u meedoet aan het Digipanel Haarlem, het internetpanel van de gemeente! In het Digipanel zitten Haarlemmers die regelmatig via internet meedoen aan een korte enquête. Schalkwijkers die zich opgeven doen bovendien mee aan het Digipanel Schalkwijk, een internetpanel van de gemeente, speciaal over Schalkwijk. Als u niet aan het panel wil meedoen, dan hoeft u geen e-mailadres in te vullen.

JA, IK WIL MEEDOEN AAN HET DIGIPANEL

MIJN E-MAILADRES IS :

@

+

+

+

+

+

VERLOTING

Onder de Omnibusdeelnemers verloten we 50 staatsloten, waarvan 25 speciaal onder snelle inzenders. U bent een snelle inzender als we uw vragenlijst voor **30 november** binnen hebben.

De andere 25 staatsloten verloten we onder alle Omnibusdeelnemers. Dus onder mensen van wie de ingevulde enquête voor **8 december** bij ons binnenkomt. De snelle inzenders loten ook nu mee. Zij hebben twee kansen. Als u de Omnibusenquête ingevuld terugstuurt maakt u dus kans op een heel staatslot (met kans op de jackpot) ter waarde van €14,50,- .

Hoe doet u aan de verloting mee?

Om aan de verloting mee te doen vult u hieronder uw naam en adresgegevens in. I&O Research (het bedrijf dat de enquête voor ons verwerkt) maakt voor ons een apart overzicht van de onderstaande adresgegevens. Uw antwoorden in deze enquête worden niet met uw naam in verband gebracht en blijven dus anoniem.

Doe mee en maak kans op één van de 50 loten! Wij wensen u veel geluk!

IK HEB DE VRAGENLIJST VAN DE OMNIBUS 2008 INGEVULD EN DOE MEE AAN DE VERLOTING VAN DE 50 STAATSLOTEN VAN € 14,50,-

NAAM.....

ADRES.....

POSTCODE:

Prijswinnaars krijgen schriftelijk bericht!

Indicatoren Programmabegroting 2009-2013

Overzicht van de uitkomsten op de indicatoren uit de Programmabegroting 2009-2013 zoals deze uit het Omnibusonderzoek 2008 naar voren komen. Behalve de uitkomsten voor 2008 bevat het overzicht ook de resultaten uit de nulmeting.

Programma en indicator	Nulmeting	2008	Paragraaf verwijzing
Programma 1 Burger en Bestuur			
% Haarlemmers dat vertrouwen heeft in gemeentebestuur <i>n.b. % is optelling van enig, veel en onbeperkt vertrouwen</i>	71% (2005) Gem.raad: 79% B&W: 81% *beide 2007	Gem.raad: 85% B&W: 86%	3.5
% Haarlemmers dat vindt dat B&W zich voldoende in de stad laat zien <i>n.b. indicator was 'weinig in de stad laat zien'</i>	11% (2007)	16%	3.4
% Burgers dat vindt dat de gemeente voldoende doet om hen bij belangrijke onderwerpen te betrekken <i>(n.b. aantal en aard onderwerpen varieert per meting)</i>	26% (2006)	47%	3.3
% Haarlemmers dat Stadskrant doorgaans iedere week bezorgd krijgt	85% (2004) 87%--85% (2007)	83%--81%	1.2
% lezers dat Stadskrant goed leesbaar vindt	93% (2004)	94%	1.4
Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving			
Haarlemmers dat 's avonds thuis blijft omdat men zich onveilig voelt (OPH 10)	22% (2003)	16%	15.3
% inwoners dat overlast heeft van groepen jongeren (OPH 9)	18% (2004)	23%	15.2
Programma 4 Maatschappelijke Ontwikkeling			
Rapportcijfer Haarlemmers voor het eigen welzijn	2008	6,9	13.1
% Haarlemmers van 15 jaar en ouder dat regelmatig (minstens 1x per 2 weken) sport	2006: totaal 55% 15-24 jaar: 68% 65+: 36%	Totaal: 56% 15-24 jaar: 72% 65+: 34%	9.2
% Haarlemmers dat meest beoefende sport bij sportvereniging beoefent	32% (2006)	31%	9.4
Rapportcijfer Haarlemmers voor sportvoorzieningen	7,3 (2007)	7,2	9.5
% Haarlemmers dat neutraal of positief staat tegenover het samenleven met Haarlemmers uit verschillende culturen	90% (2006)	93%	17.3
Programma 6 Economie, Cultuur, Toerisme en Recreatie			
Rapportcijfer Haarlemmers voor cultureel aanbod in Haarlem	7,4 (2007)	7,4	12.5
Programma 7 Werk en Inkomen			
% Haarlemmers dat geen beroep doet op inkomensondersteunende maatregelen omdat zij hiervan niet op de hoogte zijn, van totaal aantal Haarlemmers dat hier geen gebruik van maakt maar wel denkt hier recht op te hebben	41% (2003)	40% Attentie n=35	13.5
Programma 8 Bereikbaarheid en Mobiliteit			
Oordeel Haarlemmers over bereikbaarheid van de stad (in rapportcijfer)	6,5 (2007)	6,9	7.2
Oordeel Haarlemmers over de autobereikbaarheid van de stad (in rapportcijfer)	5,3 (2007)	5,6	7.2
Oordeel Haarlemmers over de verkeersveiligheid van de stad (in rapportcijfer)	6,1 (2007)	6,4	7.2
Oordeel Haarlemmers over de verkeersdoorstroming door de stad (in rapportcijfer)	5,1 (2007)	5,5	7.2
Oordeel Haarlemmers over parkeergelegenheid in de binnenstad (in rapportcijfer)	5,1 (2007)	5,4	7.2
Oordeel Haarlemmers over bereikbaarheid van de binnenstad (in rapportcijfer)	5,4 (2007)	5,8	7.2
Oordeel Haarlemmers over voetgangersvoorzieningen in de binnenstad (rapportcijfer)	6,9 (2002)	7,1	7.2
% Haarlemmers dat parkeergelegenheid in de eigen woonbuurt (ruim) voldoende vindt	55% (2005) uit L&V	51%	7.3

Programma en indicator	Nulmeting	2008	Paragraaf verwijzing
Programma 9 Kwaliteit Fysieke Leefomgeving			
Rapportcijfer burger over kwaliteit openbare ruimte inclusief milieu	2008	6,2	14.4
Oordeel Haarlemmers over geluidsoverlast op schaal 0 (geen overlast) tot en met 10 (zeer veel overlast)	3,8 (2007)	3,7	14.2
Oordeel Haarlemmers over luchtverontreiniging op schaal 0 (geen verontreiniging) tot en met 10 (zeer veel verontreiniging)	3,8 (2007)	3,9	14.3
% Haarlemmers dat aan energiebesparing doet vanwege milieu-overwegingen	55% (2006)	56%	14.5
% Haarlemmers dat bij aankoop voorrang geeft aan milieuvriendelijke producten	39% (2005)	39%	14.5
% Haarlemmers dat bezorgd is dat het klimaat verandert	51% (2005)	64%	14.6
% Haarlemmers dat (redelijk) tevreden is met het onderhoud van hun wijk wat betreft straatreiniging	63% (2001)	77%	6.2
% Haarlemmers dat (redelijk) tevreden is met het onderhoud van hun wijk w.b. groenvoorzieningen	72% (2001)	77%	6.2
% Haarlemmers dat (redelijk) tevreden is met het onderhoud van hun wijk w.b. speelterreinen	47% (2001)	57%	6.2
% Haarlemmers (zeer) tevreden over het ontdoen van afval	Huish. afval: 80% Grof afval: 75% (2007)	Huish. afval: 80% Grof afval: 76%	6.5

	Buurt en wijkindeling van Haarlem	postcode
Stadsdeel Centrum	wijk 1 OUDE STAD	
	10 Centrum	2011+2019
	11 Stationsbuurt	2011
	12 Spaarnwouderbuurt	2011
Stadsdeel Zuid-West	wijk 2 SPOORBAAN LEIDEN	
	20 Zijlweg-oost	2013
	21 Leidsebuurt	2013
	22 Leidsevaartbuurt	2014
	23 Houtvaartkwartier	2014
	wijk 4 HAARLEMMERHOUTKWARTIER	
	40 Koninginnebuurt	2012
	41 Kleine Hout	2012
	42 Den Hout	2012
	43 Rozenprieel	2012
	wijk 8 DUINWIJK	
	80 Ramplaankwartier	2015
	81 Zijlweg-west	2015
	82 Oosterduin	2015
Stadsdeel Oost	wijk 3 HAARLEM-OOST	
	30 Oude Amsterdamsebuurt	2032
	31 Potgieterbuurt	2032
	32 Van Zeggelenbuurt	2032
	33 Slachthuisbuurt	2033
	34 Parkwijk	2033
	35 Waarderpolder	2031
	36 Zuiderpolder	2033
Stadsdeel Noord	wijk 5 WESTOEVER NOORDER BUITENSPAARNE	
	50 Patrimoniumbuurt	2021
	51 Transvaalbuurt	2021
	52 Indischebuurt-zuid	2022
	53 Indischebuurt-noord	2022
	54 Frans Halsbuurt	2021
	wijk 6 TER KLEEF EN TE ZAAENEN	
	60 Kleverpark	2023
	61 Bomenbuurt	2023
	62 Planetenwijk	2024
	63 Sinnevelt	2024
	64 Overdelft	2024
	wijk 7 OUD SCHOTEN & SPAARNDAM	
	70 Dietsveld	2025
	71 Vogelenbuurt	2025
	72 Delftwijk	2025
	73 Vondelkwartier	2026
	74 Spaarndam - West	2063
Stadsdeel Schalkwijk	wijk 9 SCHALKWIJK	
	90 Europawijk	2034+2037
	91 Boerhaavewijk	2035
	92 Molenwijk	2036+2034
	93 Meerwijk	2037

